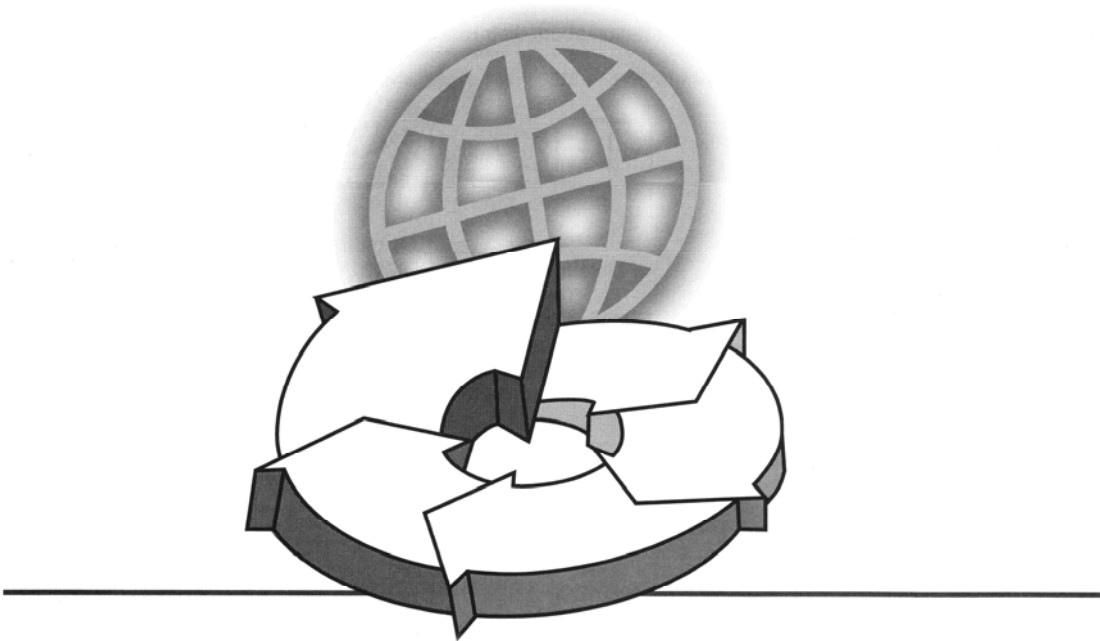

Omega tečaj:

Praktični trening za osnivače crkava

Drugi priručnik

Napisali:
The Alliance for Saturation Church Planting
u suradnji s
Peter Deyneka Russian Ministries

**Omega tečaj:
Praktični trening za osnivače crkava
Drugi priručnik**

Original printed version published by
The Bible League, P.O. Box 28000, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.
This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that:
(1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction,
and (4) you do not make more than 1,000 copies.

If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact
United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd.
Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

For more information about their respective ministries, please contact:

www.AllianceSCP.org

(website / resources available but formal partnership now dissolved)
http://www.alliancescp.org/resources/interchanges/2005_aug.html

P.O. Box 496
Wheaton, IL , USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
info@russian-ministries.org
www.russian-ministries.org

Originally printed in the United States of America

PRIZNANJA

Zahvaljujemo se i odajemo priznanje svima koji su pridonijeli u pripremi ovih priručnika. Sljedeće osobe toliko su doprinijele procesu pisanja i uređivanja ovih materijala. Gospode, osnuj svoju crkvu... u svim krajevima svijeta!

Jay Weaver, General Editor, *World Team*

Richard Beckham *Greater Europe Mission*

David & Lisa Bromlow *Christ For Russia*

Ron Brunson *World Witness and United World Mission*

Don Crane *Greater Europe Mission*

Bea Crane *Greater Europe Mission*

Hunter Dockery *World Harvest Mission*

Mike Elwood *Greater Europe Mission*

Jeff Geske *United World Mission*

Dave Henderson *C B International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Bob Mackey *United World Mission*

Bob Martin *United World Mission*

Paul Michaels *Grace Brethren Intl. Mission*

Norie Roeder *United World Mission*

Ki Sanders *World Team*

Larry Sallee *UFM International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Eric Villanueva *United World Mission*

David Westrum *Interlink Ministries / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

POSEBNA ZAHVALA NA ADMINISTRATIVNOJ I TEHNIČKOJ PODRŠCI

Edith Bond *The Alliance Regional Resource*

David Gál *The Alliance Regional Resource*

Nell Harden *Retired English Professor*

DRUGI PRIRUČNIK

Sadržaj

PREDGOVOR	9
CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA	11
PRAGОВI	13
PREGLED PROGRAMA	15

ODBC IZIJA

LEKCIJA 5: Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava	23
Zasićenost u Starom zavjetu	23
Isusova služba	24
Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava	24
Koliko je crkava dovoljno?	26
Osnivanje dovoljnog broja crkava tijekom povijesti	26
LEKCIJA 6: Istraživanje (radionica)	29
Prvi dio — Prikupljanje osnovnih podataka (5-7minuta)	29
Drugi dio — Analiza rezultata (5-8 minuta)	30
LEKCIJA 7: Pokretanje radne snage pri istraživanju	31
Poziv na djelovanje	31
Napupci za iznošenje podataka	32
Kako pokrenuti žeteoce	33
Za razmatranje: Kako istraživanje može doprinijeti pokretanju snaga?	34

CRKVA

LEKCIJA 5: Narav crkve	37
Značenje i uporaba riječi "crkva"	37
Pogrešne predodžbe o tome što je crkva	38
Metafore kojima se crkva opisuje kao živi organizam	39
Osnivanje žive crkve	40
LEKCIJA 6: Funkcije crkve kao tijela	43
Zajednička odgovornosti u crkvi nasuprot osobnim odgovornostima	43
Funkcije crkve kao tijela	44
Kada se baviti zajedničkim funkcijama?	47
Dodatak: Krštenje u Novom zavjetu	49
LEKCIJA 7: Definiranje svrhe postojanja crkve	53
Što je definicija svrhe postojanja crkve?	53
Otkrivanje svrhe postojanja vaše zajednice	54
Pisanje definicije svrhe postojanja mjesne zajednice	54
LEKCIJA 8: Filozofija službe osnivanja crkava	57
Što je filozofija službe osnivanja crkava?	57
Potreba za filozofijom službe osnivanja crkava	58
Što čini djelotvornu filozofiju službe osnivanja crkava?	60
Stvaranje vaše vlastite filozofije službe osnivanja crkava	61
Primjer filozofije ove službe	61
Dodatak: Kako osmisлити vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava	63

DUHOVNI KARAKTER

LEKCIJA 6: Živjeti kao sinovi, a ne kao siročad	69
Život siročeta	69
Kršćani koji razmišljaju i vladaju se poput siročića	70
Mi kao Božji sinovi	71
Zašto ne shvaćamo da smo sinovi?	71
LEKCIJA 7: Naučimo biti sinovi	73
Opterećeno srce ili slobodno srce	74
Ponosno srce ili srce koje surađuje s Ocem	74
Sebično srce ili srce koje je slobodno voljeti druge	75
Dodatak: Siročići ili sinovi	77

MOLITVA

LEKCIJA 4: Okupljanje na molitvu.....	81
Slavite Gospodina (Psalam 95:1-5)	81
Štujte Gospodina (Psalam 95: 6-7)	82
Čujte njegov glas (Psalam 95: 8-11)	82

VODSTVO

LEKCIJA 1: Biblijska načela za vođe.....	85
Definicija vodstva	85
Biblijska načela za vođenje	86
Dodatak: Razmatranje vodstva	91
LEKCIJA 2: Osobine vođe	93
Budite poput Krista	93
Surađujte s ostalima u timu	94
Razvijajte nadarenosti i sposobnosti drugih	94
Znati kako razdijeliti dužnosti	94
Odredite ciljeve, planove i nakane te poradite na njihovom ostvarenju	95
Izrazite viziju na taj način da nadahnete i druge	95
Budite uporni i premošćujte prepreke	95
Prednjačite u evangeliziranju	96
Dodatak: Vođa	99

STANIČNE GRUPE

LEKCIJA 1: Funkcije i prednosti staničnih grupa.....	105
Temelji staničnih grupa	105
Funkcije staničnih grupa	106
Prednosti staničnih grupa	107
LEKCIJA 2: Načela vođenja staničnih grupa	111
Opće misli o vodstvu	111
Vođenje sastanka staničnih grupa	112
Stanične grupe	114
Dodatak: Aktivnosti za probijanje leda u staničnim grupama	117
Dodatak: Primjeri aktivnosti na sastancima staničnih grupa	123
LEKCIJA 3: Osnivanje staničnih grupa	125
Priprema za osnivanje nove stanične grupe	125
Uspostavljanje kontakta	126
Odabir mjesta	126
Priprema za prvi sastanak	127
Dodatak: Radni list za planiranje	129
LEKCIJA 4: Evangeliziranje u staničnoj grupi	131
Dvije vrste nevjernika	131
Razumjeti "oikos"	132
Evangelizacijske grupe	133
Proces evangeliziranja u staničnoj grupi	133
Dodatak: O "oikosu"	137
LEKCIJA 5: Demonstracija stanične grupe.....	141
Demonstracija stanične grupe	141
Procjena	143
LEKCIJA 6: Filozofija službe staničnih grupa.....	145
Filozofija staničnih grupa	145
Primjeri službe staničnih grupa	147
Razvijanje strategije službe staničnih grupa	149

METODE PROUČAVANJA BIBLIJE

LEKCIJA 8: Kako se služiti induktivnim metodama proučavanja Biblije.....	153
Ponavljanje načela induktivnog proučavanja Biblije	153
Proučavanje biografije	154
Proučavanje knjiga	156
Tematska proučavanja	159
Dodatak: Proučavanje Barnabine biografije	161
LEKCIJA 9: Vođenje induktivnog proučavanja Biblije	167
Odlike grupe za induktivno proučavanje Biblije	167
Priprema za proučavanje	168
Vođenje proučavanja	169
Dodatak: Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28	173
Dodatak: Induktivno proučavanje Luke 15:1-7	177
LEKCIJA 10, 11: Vođenje induktivnih proučavanja Biblije – radionica.....	181
Dodatak: Biblijski odjeljci za induktivno proučavanje	185

EVANGELIZACIJA

LEKCIJA 4: Evangelizacija i osnivanje crkava.....	189
Potreba za novim pristupom	189
Utrka sa štafetom	190
Načela evangelizacije	191
Dodatak: Ocjenjivanje evangelizacijskih strategija	195
LEKCIJA 5: Prepreke za djelotvorno evangeliziranje.....	197
Problem prepreka i potreba za mostovima	197
Razumijevanje prepreka koje ometaju evangeliziranje	198
Prepreke koje dolaze izvana	198
Prepreke koje nastaju iznutra	199
Strategija za prevladavanje prepreka	200
Dodatak: "Crkva u svim narodima: jednostavno o teškoj temi "	203
Dodatak: Odgovori na uobičajene primjedbe	207
LEKCIJA 6, 7: Proces obraćenja.....	209
Procjenjivanje potreba ljudi	210
Procjenjivanje u kojoj mjeri ljudi shvaćaju Evanđelje	211
Razumijevanje četiri faze aktivnosti vezanih za dovođenje ljudi Kristu	212
Određivanje evangelizacijske strategije	213
Dodatak: Kakvim ljudima želite navijestiti Evanđelje	215
Dodatak: Tri načela strateškog evangeliziranja	217
Dodatak: Razmatranje Isusovog pristupa ljudima	219

PREDGOVOR

SVRHA OVOG MATERIJALA

Osnivači crkava često se regrutiraju i šalju u svijet s malom ili nikakvom obukom za zadatak koji se nalazi pred njima. Vođe crkava koji su preplavljeni teškoćama u službi često nemaju jasnu viziju onoga što Bog želi postići kroz njih. I osnivači crkava i vođe crkava trebaju obuku i viziju, ali biblijske škole i seminari za mnoge nisu realna opcija.

Ovaj materijal dizajniran je kako bi pružio ne samo viziju za osnivača crkve i vođu crkve, već i biblijske osnove i praktična evangelizatorska znanja kako bi mogli vidjeti kako ta vizija postaje stvarnost. Ovo nije «edukacijski» program. Radije, on pruža potrebne biblijske i edukativne osnove, kao i praktična evangelizatorska znanja, koja su potrebna za osnivanje crkava. Iako je Omega tečaj dizajniran za središnju/istočnu Europu i bivši Sovjetski savez, ohrabрили su nas izvještaji da je već svrhovito upotrebljen i primijenjen i u drugim zemljama.

Ovaj tečaj dizajniran je kako bi postigao dva cilja:

1. Pružio potrebnu obuku za crkve koje treba osnovati.
2. Ohrabrio mobilizaciju prema pokretu osnivanja crkava u cijelom Kristovom tijelu.

Danas možemo vidjeti pokrete osnivanja crkava u mnogim zemljama diljem svijeta, uključujući Brazil, Rumunjsku, Filipine, Nigeriju i druge. Vjerujemo da je lokalna crkva Božji primarni instrument za svjetsku evangelizaciju, te da osnivanje crkava zasnovano na metodi množenja predstavlja najučinkovitiji način rada usmjeren prema izvršavanju Velikog naloga. Nove crkve trebaju biti osnovane s vizijom za umnožavanje i sposobnošću da osnuje druge crkve. Kad se ovo dogodi, nastaje potencijal za pokret crkava koji može preplaviti zemlju i promijeniti živote ljudi diljem te zemlje.

Pokret osnivanja crkava treba ljude koji su uključene u sve razine zadatka osnivanja crkve, od mladih vjernika koji u uzbuđeni novonadaenom vjerom, do vođa denominacija. Osnivači crkava sami nikad ne mogu biti katalizator za pokret osnivanja crkava. Ovaj materijal je primjenjiv i ima isto toliko vrijednosti za sve razine crkvenih djelatnika i vođa crkava koji mogu direktno i indirektno podržati nastojanja osnivača crkava u njihovom nastojanju da ispune zadaću na koju ih je Bog pozvao.

PREGLED RASPOREDA

Ovaj priručnik je jedan od pet priručnik, od kojih svaki sadrži otprilike 26 jednosatnih lekcija. Kako bi postigli gore navedene ciljeve, raspored obuhvaća široku paletu tema potrebnih za zadatak osnivanja crkava. Uključuje ODBC viziju, evangelizaciju u staničnim grupama, učenje, crkvu, evangelizaciju, induktivno proučavanje Biblije, vodstvo, molitvu, duhovni karakter i više.

Tečaj je podijeljen u pet priručnika kako bi pružio stalno šireći pristup procesu učenja. Kako svaki sudionik završava priručnik, on ili ona provode određeno vrijeme prije uzimanja drugog priručnika kako bi stavili u praksu principe koje su naučili. Iz tog razloga, mnoge kasnije lekcije nadograđuju na principe i znanja stečene i uvježbane u ranijim lekcijama.

Drugim riječima, napravljen je raspored koji treba naučiti i paralelno koristiti u stvarnom osnivanju crkava. Kako sudionik aktivno radi prema osnivanju nove crkve, on ili ona trebat će određene vještine i znanje, i suočit će se s raznim problemima po putu. Vještine i znanje potrebni u početku osnivanja crkve pruženi su u prvom priručniku, dok su aktivnosti i principi koji su potrebni u kasnijoj fazi osnivanja crkve predstavljeni u kasnijim priručnicima. Svaki priručnik dizajniran je kako bi pružio vještine, odgovorio na pitanja i diskutirao potencijalne probleme vezane uz prikladnu fazu osnivanja crkve na kojoj sudionik trenutno aktivno radi. Iza ovog predgovora, pronaći ćete listu ključnih razvojnih aktivnosti ili «pragova» za koje se vježbenici obučavaju i koje bi trebali primijeniti između seminara obučavanja.

Lekcije su grupirane po temi, a svaki od pet priručnika uključuje lekcije iz nekih od tema. Neke od tema, kao što su «vizija» i «crkva» uključeni su u svih pet priručnika. Druge, kao što su «učeništvo» pojavljuju se kasnije u nastavnom planu, kad su sudionici u fazi službe u kojoj te teme postaju potrebne. Pregled nastavnog plana koji sadrži popis naslova lekcija za svaki od pet priručnika nalazi se nekoliko stranica dalje.

UPORABA MATERIJALA

Savjet sudioniku

Mnogo vremena, molitve i truda uloženo je u pripremu svih pet priručnika ovog nastavnog plana. Svaki priručnik dizajniran je za specifične evangelizacijske vještine i znanje koje je potrebno tijekom procesa osnivanja nove crkve. Iz toga razloga, savjetujemo vam da počnete s prvim priručnikom, a ne s nekim od kasnijih. Isto tako, svaka lekcija pažljivo je odabrana i obrađena kako bi bila korisna, primjenjiva i nezamjenjiva u zadatku osnivanja crkve. Za vas će biti korisno da ne preskačete lekcije.

Budite svjesni da se pravo učenje događa kad primijenite koncepte predstavljene u ovim lekcijama na vaš osobni život i službu. Većina lekcija uključuje plan djelovanja na kraju poglavlja. Ovi planovi djelovanja dizajnirani su kako bi vam pomogli primijeniti ideje iz lekcije i trebali biste ih ispuniti prije nego što počnete rad na idućem priručniku. Uzimanje mentora može vam biti od velike pomoći, da imate nekoga tko vas može ohrabriti i dati vam savjete dok vi ulažete sebe u procesu osnivanja crkve. Mentor također može ispuniti potrebu za odgovornošću za vrijeme primjene koncepata koje ste naučili u vašem životu i službi. Imati nekoga tko može stati uz vas nije samo učinkovita pedagogija, već su mnogi osnivači crkava svjedočili koliko im je to pomoglo u njihovom životu i službi. Iz tog razloga, snažno vas potičemo da kroz molitvu potražite neku vrstu mentora koji može poboljšati i ojačati vašu službu osnivanja crkve.

Savjeti za učitelja

Ovaj materijal može se koristiti u raznim okruženjima kao što su biblijska škola, sjemenište ili seminar koji se održava u crkvi. Ipak, ovaj materijal primarno nije edukativan. On je namijenjen za osposobljavanje. Edukacije se usredotočuje na znanje i informaciju. Namjera ovih materijala nije samo ulijevanje znanja, već motiviranje prema akciji u kojoj se koriste biblijski provjerene vještine službe. Ovaj priručnik je za one koji žele raditi.

Iako metoda koju izaberete za poučavanje lekcija iz svakog priručnika ovisi o vašem kontekstu, svaki priručnik može se proći u jednoj sedmicama. Osim ovog ideala, mnoge lokacije za obuku uspješno su upotrijebili druge rasporede koji su bolje odgovarali životnim rasporedima i postojećim službama. Ponekad su se odlučili za dva intenzivna vikenda ili redovite tjedne sastanke. Preporučamo da posebno istaknete planove djelovanja na kraju svake lekcije kako bi ih svi izvršili prije početka idućeg seminara. Četiri do šest mjeseci je razumno vrijeme koje možete očekivati između seminara. Prednost ovakve vrste obuke je kombiniranje principa naučenih za vrijeme seminara s praksom u stvarnom životu između seminara.

Za vrijeme seminara, nije potrebno poučavati svaku točku svake lekcije, budući da sudionici sami mogu pročitati materijal. Ponekad je dobra metoda dobiti učenike da čitaju lekcije i pričaju o tome kako se to odnosi na njihovo iskustvo. U drugim slučajevima, lekcija od nekoga tko je stručnjak u predmetu o kojem se govori može biti najbolji način da se predoče koncepti. No, NEMOJTE TROŠITI PREVIŠE VREMENA NA PRISTUP LEKCIJAMA. Budite kreativni dok isprobavate razne metode kojima želite predočiti principe i vještine koje se nalaze u lekcijama. Drugi učitelji pronašli su inačice kao što su grupe za raspravu, radionice i igranje uloga mogu biti zanimljive i od pomoći.

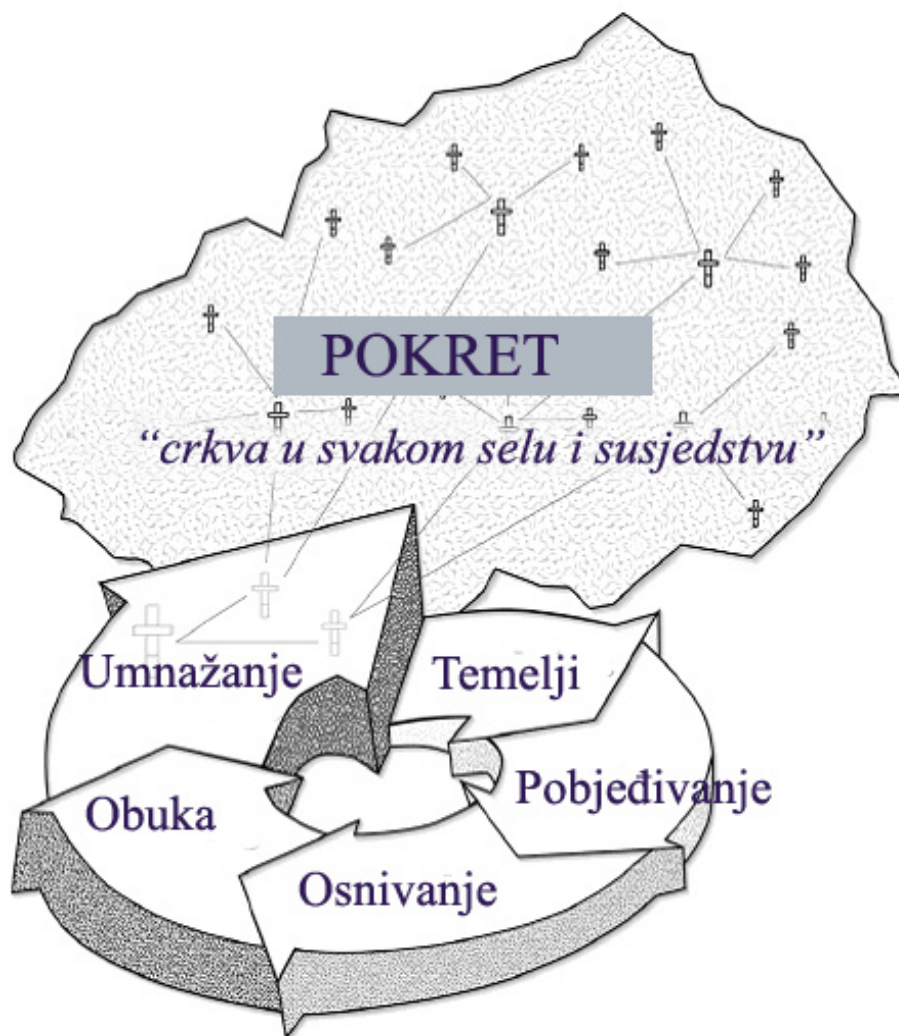
Dano vam je sveto povjerenje. Gospodin Crkava želi učiniti učenike od svih naroda, i potrebni su vođe. Imate ogroman potencijal pomoći opremiti mnoge koji mogu pomoći u pokretima osnivanja crkava i pomoći drugima u službama umnožavanja crkava.

Daljnja pomoć

Ne ustručavajte se kontaktirati nas ukoliko vam možemo biti od daljnje pomoći u širenju vizije osnivanja crkava umnožavanjem ili praktičnom opremanju osnivača crkava.

Jay Weaver, glavni urednik
Budimpešta, Mađarska, siječanj 2000.
omega_course@alliancescp.org

CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA

Osnivanje crkava nije nasumično povezan niz događaja i aktivnosti, već proces s točno utvrđenim ciljem. Za taj je proces potrebno uskladiti aktivnosti, sjediniti razne sposobnosti, imati zajedničku filozofiju i sposobno vodstvo. Upravo je razvoj ovih važnih područja cilj obuke za osnivača crkava. “Ciklus osnivanja crkava” je dijagram procesa osnivanja crkava, koji s posebnog stajališta prikazuje povezanost ključnih načela i postupaka koji su dio toga procesa. Ovo je poput autokarte za one koji će osnivati crkve, koja omogućuje da vidite odakle ste krenuli i kamo idete.

PRAGOVI

Nastavnog plana za osnivanje crkava *Omega*

Pragovi su konkretne evangelizatorske aktivnosti koje su uključene u ovaj nastavni plan. Svaki prag može se shvatiti kao individualna stepenica unutar većeg procesa započinjanja novih zajednica. Pragovi pružaju konkretne točke akcije koje mogu pomoći praktikantu da praktično primijeni koncepte koje sadrži *Omega tečaj*. Oni su istovremeno oznake koje označavaju napredak, kao i smjernice koje pomažu u zadržavanju pravog smjera. Slijedi lista pragova i naglasaka u *Omega tečaju*.

PRVI PRIRUČNIK: Naglasak na ODBC Viziju, svrhu crkve, induktivno proučavanje Biblije i istraživanje

Specifične aktivnosti:

- Ispitivanje svrhe crkve u svjetlu Velikog naloga
- Razvijanje sveobuhvatne evangelizacije utemeljene na viziji «Z» razmišljanja
- Istraživanje «forme i funkcije» u ranoj crkvi i crkvi danas.
- Učenje i prakticiranje induktivnog proučavanja Biblije
- Pisanje i dijeljenje osobnog svjedočanstva
- Iniciranje grupa za podršku u molitvi za evangelizaciju i osnivanje crkava
- Kompletiranje sveobuhvatnog istraživačkog projekta za ciljno područje

DRUGI PRIRUČNIK: Naglasak na evangelizaciju i stanične grupe

Specifične aktivnosti:

- Dijeljenje spoznaja istraživačkog projekta s drugima u ciljnom području
- Pisanje izjave svrhe crkve
- Razvijanje filozofije službe osnivanja crkava
- Razvijanje osobne strategije evangelizacije, uključujući osobnu evangelizaciju
- Zapčinjanje staničnih grupa s naglaskom na evangelizaciji
- Korištenje induktivnog proučavanja Biblije osobno i u staničnim grupama

TREĆI PRIRUČNIK: Naglasak na učenje, duhovnu borbu, timove i timski rad

Specifične aktivnosti:

- Prepoznavanje i uvježbavanje potencijalnih vođa staničnih grupa
- Provođenje vremena u molitvi i postu
- Procjenjivanje svjetonazora osnivača crkve u usporedbi s biblijskim svjetonazorom
- Korištenje biblijskih istina kako bi se oduprijeli duhovnim napadima u životu i službi osnivača crkve
- Stvaranje individualnih planova za stvaranje učenika za osobe uključene u službu osnivanja crkava
- Izvođenje aktivnosti za razvoj i evaluaciju tima
- Analiziranje duhovnih darova osnivača crkve i tima za osnivanje crkve

ČETVRTI PRIRUČNIK: Naglasak na vodstvo i nadzorništvo

Specifične aktivnosti:

- Procjena snaga i slabosti stila vodstva osnivača crkve, s naglaskom na metode osobne interakcije s drugima
- Korištenje principa vođenja služenjem u životu i službi osnivača crkve
- Vođenje korištenja vremena u životu i službi osnivača crkve, postavljanje prioriteta, izrada rasporeda
- Procjena financijskog davanja osnivača crkve, kao i davanja same osnovane crkve
- Ponavljanje biblijskih uloga muža i žene i odgovornosti koje osnivači crkava imaju prema svojim obiteljima
- Vođenje postojećih staničnih grupa kroz proces umnožavanja
- Pripremanje strateškog plana za rad u cilju zasićenja službe osnivanja crkava

PETI PRIRUČNIK: Naglasak na umnožavanje, mobiliziranje drugih i promoviranje ODBC pokreta

Specifične aktivnosti:

- Iniciranje suradnje u evangelizaciji s drugim evangelizacijskim grupama u ciljnom području
- Planiranje i implementacija nadzorne strukture za stanične grupe koje će promovirati rast i umnažanje koje je u tijeku
- Učenje osoba kako moliti za zasićenje osnivanja crkava; mobiliziranje na molitvu na gradskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini
- Razvijanje i implementacija plana za osnivača crkve da uvježba i bude mentor novim osnivačima crkava
- Osposobljavanje i otpuštanje novih vođa za službu osnivanja crkava
- Promoviranje vizije u novim crkvama za suradnju na misijskom polju ne samo u njihovom ciljnom području, nego i «do krajeva Zemlje»

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PRVOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje TEMELJNE FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
<p>Lekcija 1: «Z» razmišljanje</p> <p>Lekcija 2: Veliki nalog i osnivanje crkava</p> <p>Lekcija 3 (3A): Ciklus osnivanja crkava</p> <p>3A: modeli osnivanja crkava</p> <p>Lekcija 4 (4A, 4B): Principi istraživanja</p> <p>4A: <i>Razumijevanje ciljnog područja</i></p> <p>4B: <i>Uzorci upitnika</i></p>	<p>Lekcija 1: Biblijski temelji crkve</p> <p>Lekcija 2 (2A): Svrha crkve</p> <p>2A: <i>Veliki nalog – radni list</i></p> <p>Lekcija 3 (3A): Forma i funkcija</p> <p>3A: <i>Primjena forme i funkcije</i></p> <p>Lekcija 4: Definiranje lokalne crkve</p>	<p>Lekcija 1 (1A): Opravdanje po vjeri</p> <p>1A: <i>Izmijenjene knjige</i></p> <p>Lekcija 2: Življenje prema Evanđelju</p> <p>Lekcija 3: Kršćanski rast</p> <p>Lekcija 4: Transformirajuća snaga Evanđelja</p> <p>Lekcija 5: Vođenje duhovnog dnevnika</p>	<p>Lekcija 1, 2: Veliki molitveni skup: Molitva za probuđenje</p> <p>Lekcija 3 (3A): Kako pokrenuti molitvu</p> <p>3A: <i>Molitvena trojka</i></p>	<p>Lekcija 1 (1A): Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije</p> <p>1A: <i>Kako smo dobili Bibliju</i></p> <p>Lekcija 2 (2A): Opažanje Božje Riječi</p> <p>2A: <i>Jezik Biblije</i></p> <p>Lekcija 3: Opažanje: radionica</p> <p>Lekcija 4 (4A): Tumačenje Božje Riječi</p> <p>4A: <i>Biblijske tabele</i></p> <p>Lekcija 5: Tumačenje: radionica</p> <p>Lekcija 6: Tumačenje Božje Riječi</p> <p>Lekcija 7 (7A): Primjena: radionica</p> <p>7A <i>Efez – induktivno biblijsko proučavanje</i></p>	<p>Lekcija 1: Uvod u Evangelizaciju</p> <p>Lekcija 2,3: Razvijanje vašeg osobnog svjedočanstva</p>
4	4	5	3	7	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
Lekcija 5: Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava Lekcija 6: Istraživanje: radionica Lekcija 7: Mobiliziranje resursa kroz istraživanje	Lekcija 5: Narav crkve Lekcija 6 (6A): Funkcije crkve kao tijela 6A: <i>Krštenje u Novom zavjetu</i> Lekcija 7: Definiranje svrhe postojanja crkve Lekcija 8 (8A): Filozofija službe osnivanja crkava 8A: <i>Kako osmisliti vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava</i>	Lekcija 6: Živjeti kao sinovi, a ne siročad Lekcija 7 (7A): Naučimo biti sinovi 7A: <i>Siročići ili sinovi</i>	Lekcija 4: Okupljanje na molitvu: slavljenje i meditacija	Lekcija 1 (1A) Biblijska načela za vođe 1A: <i>Razmatranje vodstva</i> Lekcija 2 (2A): Osobine vođe 2A: <i>Voda</i>	Lekcija 1: Funkcije i prednosti staničnih grupa Lekcija 2 (2A, 2B): Načela vođenja staničnih grupa 2A: <i>Aktivnosti za probijanje leda</i> 2B: <i>Primjeri aktivnosti</i> Lekcija 3 (3A) Osnivanje staničnih grupa 3A: <i>Radni list za planiranje</i> Lekcija 4 (4A) Evangeliziranje u staničnoj grupi 4A: <i>O «Oikosu»</i> Lekcija 5: Demonstracija stanične grupe Lekcija 6: Filozofija službe staničnih grupa	Lekcija 8 (8A): Kako se služiti inductivnim metodama proučavanja Biblije 8A: <i>Proučavanje Barnabine biografije</i> Lekcija 9 (9A, 9B): Vođenje inductivnog proučavanja Biblije 9A: <i>Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28</i> 9B: <i>Induktivno proučavanje Luke 15:1-7</i> Lekcija 10,11 (10A): Vođenje inductivnih proučavanja Biblije – radionica 10A: <i>Biblijski odjelci za inductivno proučavanje</i>	Lekcija 4 (4A): Evangelizacija i osnivanje crkava 4A: <i>Ocjnivanje evangelizacijskih strategija</i> Lekcija 5 (5A, 5B): Prepreke za djelotvorno evangeliziranje 5A: <i>«Crkva u svim narodima»</i> 5B: <i>Odgovori na uobičajene primjedbe</i> Lekcija 6,7 (6A, 6B, 6C): Proces obraćenja 6A: <i>Kakvim ljudima želite navijestiti</i> 6B: <i>Tri načela Evandjelje</i> 6C: <i>Razmatranje Isusovog pristupa ljudima</i>
3	4	2	1	2	6	4	4

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED TREĆEG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Evangelizacija (EV)	Stvaranje učenika (DI)	Duhovno ratovanje (SW)
Lekcija 8: Prvo napredovanje	Lekcija 9, 10: Crkva i duhovni darovi	Lekcija 8, 9: Zakon i Evanđelje	Lekcija 5: Molitva i post Lekcija 6, 7: Uloga molitve: Molitva za širenje Evanđelja	Lekcija 3: Sfere vodstva Lekcija 4: Uvod u timski rad Lekcija 5: Razvoj tima	Lekcija 7(7A): Dinamika rasprave u kućnoj grupi 7A: <i>uzorak pitanja za raspravu</i> Lekcija 8: Briga za ljude u kućnoj grupi Lekcija 9: Treniranje vođa za nove kućne grupe	Lekcija 8: Odnosi u evangelizaciji	Lekcija 1: Uvod u stvaranje učenika Lekcija 2 (2A): Tvoja uloga u stvaranju učenika 2A: <i>Karakteristike kršćanske ljubavi</i> Lekcija 3 (3A): Budi upoznat sa svojim ciljem i ljudima 3A: <i>Vjera, nada, ljubav</i> Lekcija 4 (4A): Pomaganje učenicima da duhovno raste 4A: <i>Duhovni rast treba procjenu</i> Lekcija 5 (5A): Obrasci za stvaranje učenika 5A: <i>Plan za stvaranje učenika</i>	Lekcija 1: Razumijevanje svjetonazora Lekcija 2 (2A): Dinamike duhovnog ratovanja 2A: <i>Induktivno proučavanje Efežana 4:17-5:21</i> Lekcija 3 (3A, 3B): Duhovne borbe 3A: <i>Biblijsko proučavanje</i> 3B: <i>slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta</i>
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Stvaranje učenika (DI)	Upraviteljstvo (ST)	Obitelj (FA)
Lekcija 10 (10A, 10B): Strateške komponente pokreta osnivanja crkava 10A: <i>Vjera i pospušnost</i> <i>ansuprof nevjeri i strahu</i> 10B: <i>stvari koje potiču prirodni rast</i>	Lekcija 12: Dinamika novonastajuće crkve Lekcija 13: Odluke crkava koje rastu Lekcija 14: Crkvena uprava i položaji	Lekcija 11: Ljubav kao temelj službe Lekcija 12: Shvati Očevo srce Lekcija 13: Milost je za ponizne	Lekcija 8,9: Molitveno okupljanje: Biblijska molitva	Lekcija 6 (6A): Vođenje služženjem 6A: <i>Kontrolni popis za vođe</i> Lekcija 7: Dinamika vodstva Lekcija 8: Vidovi interakcije Lekcija 9: Potrebe vezane uz vodstvo Lekcija 10 (10A): Obučavanje novih vođa 10A: <i>Osobine novog vođe koje treba poticati</i>	Lekcija 10: Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama Lekcija 11: Umnažanje staničnih grupa	Lekcija 6: Stvaranje učenika - radionica	Lekcija 1: Uvod u upraviteljstvo Lekcija 2: Upravljanje novcem Lekcija 3: Raspolaganje vremenom Lekcija 4: Proces strateškog planiranja Lekcija 5: Proces strateškog planiranja – radionica	Lekcija 1: Biblijske uloge u obitelji Lekcija 2: Roditeljstvo
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PETOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje FAZU UMNAŽANJA I KRETANJA ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Propovijedanje (PR)	Obitelj (FA)
Lekcija 13: Vizija i teleskopsko promatranje	Lekcija 15: Crkvena stega	Lekcija 15: Služba pomirenja	Lekcija 10: Pridobijanje molitvene potpore za pokret osnivanja crkava	Lekcija 11: Prepuštanje službe vođama	Lekcija 12: Stanične grupe koje ispunjavaju područje djelovanejm u lokalnim crkvama	Lekcija 1: Biblijsko propovijedanje I: Razumijevanje poruke	Lekcija 3: Služenje obiteljima
Lekcija 14: Mobiliziranje	Lekcija 16: Štovanje u lokalnoj crkvi	Lekcija 16: Moralni integritet osnivača crkava	Lekcija 11, 12: Molitveno okupljanje: Zahvaljivanje Bogu za njegovu vjernost	Lekcija 12: Vodstvo pokreta 12A: <i>Vođe pokreta</i>	Lekcija 13 (13A): Nadgledanje staničnih grupa 13A: <i>konačni korak</i>	Lekcija 2: Biblijsko propovijedanje II: Shvaćanje publike	
Lekcija 15: Sjedeći koraci	Lekcija 17: Kako voditi bogoslužje					Lekcija 3: Biblijsko propovijedanje III: Shvaćanje sebe	
Lekcija 16: Obuka – sastavni dio pokreta osnivanja crkava	Lekcija 18: Lokalna crkva i Kristovo tijelo u cjelini						
Lekcija 17: Nacionalne inicijative u mobiliziranju vođa	Lekcija 19: Povijesni utjecaj crkve u kontekstu zemlje)						
5	5	2	3	2	2	3	1

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatak

ODBC VIZIJA

Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava

ISPUNITI ZEMLJU SPOZNAJOM BOŽJE SLAVE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati da je osnivanje dovoljnog broja crkava biblijski pojam i da Bog na taj način ostvaruje svoj naum.

☞ Glavne točke

- Osnivanje dovoljnog broja crkava predstavlja biblijsku metodu ispunjavanja Velikog poslanja.
- Osnivanje dovoljnog broja crkava je metoda koja se koristila tijekom povijesti.

☞ Željeni rezultati

Po svladavanju sadržaja ove lekcije, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti jasnu definiciju riječi "zasićenost".
- znati da je zasićenost biblijsko načelo koje vrijedi za Božje djelo izvršeno tijekom povijesti.
- sudjelovati u osnivanju dovoljnog broja crkava kao temeljnom načelu filozofije službe i strategije osnivača crkava.

DEFINICIJA OSNIVANJA DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

Što je osnivanje dovoljnog broja crkava? Kako bismo odgovorili na to pitanje, najprije moramo reći nešto o zasićenju.

Ovdje se radi o zasićenosti, koja je pridjev izveden iz glagola zasititi, a u pitanju je znanstveni izraz koji znači "puniti nečim do te mjere da se više ne može primiti, rastvoriti niti zadržati." Dakle, isto je kao sa spužvom koja je toliko natopljena vodom da ne može više primiti niti kap. Bog se u cijeloj Bibliji služi načelom "zasićenja" ili "ispunjavanja", u početku ispunivši svijet ljudima, a potom učinivši ih učenicima od svih naroda. Cilj je da poznavanje Božje slave ispuni zemlju isto kao što vode ispunjavaju more (Hab. 2:14; Iza. 11:9).

Kada o osnivanju crkava govorimo kao o "zasićenosti", želimo izraziti misao da se zemlja treba u tolikoj mjeri ispuniti crkvama da bi svaki čovjek, žena i dijete imali priliku čuti i razumjeti Evanđelje i prihvatiti ili odbaciti Isusa Krista kao osobnog Spasitelja na slavu Boga.

I. ZASIĆENOST U STAROM ZAVJETU

A. Od početka — ispunjavanje zemlje je jedna od starozavjetnih tema

Bog je zapovjedio da se zemlja ispuni ljudima (Postanak 1:28; 9:1 i 9:7). Poslije Potopa su se narodi raširili po cijeloj zemlji (Postanak 10:32). Međutim, tada su se ljudi nastanili (Postanak 11:1-2). Počeli su graditi grad da "pribavimo sebi ime, da se ne raspršimo po svoj zemlji!" (Postanak 11:4). Zato im je Bog pomeo jezike i "rasu odande po svoj zemlji." (Postanak 11:7-8).

Za diskusiju: Zašto je Bog želio da ljudi ispune svu zemlju?

B. Božji krajnji cilj jest da se cijeli svijet ispuni poznavanjem Boga

Od početka pa do kraja Svetoga pisma jasno se vidi kako Bog želi da njegova slava ispuni ili prekrije svu zemlju - i to svaki narod te svaki dio svakog naroda. Na primjer, Bog je izabrao Abrahama i blagoslovio ga **kako bi i on sam postao blagoslov**. Bog je Abrahamu obećao: "Sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati." (Postanak 12:3). To znači biti "izabrani narod".

Božja želja da ga cijela zemlja upozna vidi se u ovim stihovima:

"... slave se Jahvine napunila sva zemlja!" (Brojevi 14:21).

"I blagoslovljeno slavno mu ime do vijeka! Sva se zemlja napunila slave njegove! (Ps. 72:19).

"Zemlja će se ispuniti spoznajom Jahvinom kao što se vodom pune mora." (Iza. 11:9).

"Dolazim da saberem sve puke i jezike, i oni će doći i vidjeti moju Slavu! ... dolazit će svi ljudi da se poklone pred licem mojim." (Iza. 66:18,23).

II. ISUSOVA SLUŽBA

A. Isus se služio zasićenošću kao strategijom za svoju službu u Galileji

Isus je želio ispuniti, zasititi Galileju (Matej 4:23). Posjetio je sve gradove i sela (Matej 9:35).

Isus je svoja 72 učenika poslao po dvojicu u "svaki grad i mjesto kamo je kanio doći." (Luka 10:1).

Ti su timovi navijestili Evanđelje u, ni manje ni više, nego 36 galilejskih gradova i sela!

Zanimljivo je to što se, premda je Isus ciljao na Galileju, utjecaj njegove službe nije zadržao samo tamo. "Tada se pronese glas o njemu po svoj Siriji" pa je "mnoštvo naroda" iz Dekapolja, Jeruzalema, Judeje i s onu stranu Jordana dolazilo u Galileju ne bi li ga čuli (Matej 4:23-25). Očito je služba u Galileji predstavljala dobar strateški potez, jer je utjecaj na taj način bio puno veći.

B. Načela zasićenosti vidimo u Isusovim usporedbama o Kraljevstvu

U Mateju 13 Isus putem niza usporedbi govori učenicima o Božjem Kraljevstvu.

U prvoj usporedbi Isus govori o tome kako će Kraljevstvo prihvatiti različiti slušatelji. U idućoj, usporedbi o ljulju, Isus govori o djelovanju neprijatelja, koji sije ljulj među dobro sjeme. Posljednja usporedba ima isto značenje: odvajanje pravog od lažnog Božji je posao. Peta i šesta usporedba (skriveno blago i biser) govore o radosti onih kojih pronađu "blago". U sredini se nalaze dvije usporedbe koje govore o produžetku ovog Kraljevstva.

1. Usporedba o gorušičnom zrnu (Matej 13:31-32)

U ovoj se usporedbi govori o velikom rastu. Premda je na početku bilo malo ("najsitnije od sveg sjemenja"), sjeme je izraslo u najveću biljku u vrtu. Poruka je jasna: počevši od sitnoga, Božje Kraljevstvo će narasti u veliku biljku.

2. Usporedba o kvascu (Matej 13:33)

U ovoj je priči malo kvasca razradilo puno tijesta. Poruka je ista kao i u usporedbi o gorušičnom zrnu, s tim što je stavljen naglasak na promjenu do koje dolazi kada kvasac razrađuje tijesto. Počevši od maloga, Božje Kraljevstvo će se nastaviti širiti dok ne pokrije cijelu zemlju (Otkrivenje 11:15).

Kada je završio s poučavanjem, Isus je upitao učenike: "Jeste li sve ovo razumjeli?" (Matej 13:51). Očito, odgovor je ne, jer im je poslije svoga uskrsnuća još 40 dana govorio o Božjem Kraljevstvu (Djela 1:3).

III. BIBLIJSKI TEMELJ ZA OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

Kao što smo već vidjeli, Božji je krajnji cilj ispuniti cijeli svijet spoznajom njega samoga. Osnivanje dovoljnog broja crkava znači ispunjavanje određenog područja crkvama u tolikoj mjeri da svaki čovjek, žena i dijete imaju priliku, na

temelju svjedočanstva mjesne zajednice, prihvatiti ili odbaciti Evanđelje. Je li ispunjavanje područja crkvama tek najnovija moda u duhovnom radu ili se radi o nečemu za što postoji biblijski temelj? Kao što ćemo vidjeti iz sljedećih biblijskih načela, osnivanje dovoljnog broja crkava sukladno je s Biblijom.

A. Sredstvo: crkva

Kada je Isus rekao: "Sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata pakla neće je nadvladati" (Matej 16:18), jasno je dao do znanja da želi uspostaviti svoj narod. Dvije se stvari jasno vide u ovoj izjavi. Prvo, crkva i djelo njezine izgradnje pripadaju Kristu te je shodno tome Krist blisko povezan s njezinim razvojem. Drugo, crkva će pobijediti. Znajući tko je Isus, možemo biti uvjereni da će on uspješno izvršiti ono što je obećao. Progonstvo, siromaštvo pa čak ni vrata pakla ne mogu zaustaviti crkvu. Božja je volja da se crkva izgradi, a njezina je gradnja Isusova glavna misija na zemlji.

U svojoj prekrasnoj poslanici Efežanima, u kojoj govori o crkvi, Pavao piše da je Božja nakana "da se sada po Crkvi saopći mnogolika Božja mudrost..." (Ef. 3:10). Crkva je i ovdje opisana kao sredstvo po kojem se širi Evanđelje.

B. Zapovijed: Evanđelje se mora navješćivati svugdje

Isus je prije svoga uznesenja obznanio učenicima da će primiti Svetog Duha i postati njegovi svjedoci do krajeva zemlje, počev od Jeruzalema (Djela 1:8). Zanimljivo je što je osnivanje dovoljnog broja crkava glavna tema na početku, kao i na kraju njegove službe. U usporedbama o sijaču i mreži (Mt 13), Isus je nagovijestio da djelo Kraljevstva obuhvaća svu zemlju, kao i sve vrste riba. Po završetku svoje službe Isus nalaže svojim apostolima da ispune svijet Radosnom viješću.

Evanđelje se mora navijestiti svugdje. To se jasno vidi u poglavljima gdje je izneseno Veliko poslanje (Matej 28:18-20; Luka 24:46-49; Djela 1:8). Kao što je Abraham blagoslovljen kako bi i sam postao blagoslovom (Postanak 12:1-3), tako i Božji narod, koji je primio Božji blagoslov, treba blagoslov prenijeti drugima.

Veliko nam poslanje nalaže da činimo sve narode učenicima i to krsteći ih i učeći da budu poslušni Kristu. Ova će dva cilja najbolje ispuniti Božji narod - crkva. Ova zapovijed nije namijenjena isključivo njezinim prvim primateljima. Stalno naglašavanje riječi "svim", "svakom", "sva vlast, svim narodima, sve (što sam vam zapovjedio) i u sve dane; ukazuju na to da se radi o nečem dalekosežnom. Izvršenje Velikog poslanja za cilj ima zasićenost crkvama, jer obraćenici su iz svih naroda.

C. Napredak: do svih krajeva zemlje

Kako su apostoli, koji su prvi čuli Veliko poslanje, krenuli izvršavati ga? Odgovor je jednostavan. Kao što čitamo u Djelima, apostoli su najprije počeli propovijedati u Jeruzalemu. Ljudi koji su se odazvali Evanđelju počeli su se okupljati po grupicama u kojima su učili, uživali zajedništvo, lomili kruh i molili se (Djela 2:42). Ove su se grupice pod vodstvom utvrdile i postale poznate kao crkva. Kada su ih počeli progoniti, vjernici su se razasuli iz Jeruzalema. Kamo god su stigli, propovijedali su Evanđelje te su tako vjerojatno nastajale nove kućne crkve (Djela 8:1-4).

Crkva u Antiohiji je poslala Pavla i Barnabu da, kao misionari, nastave s tim djelom.

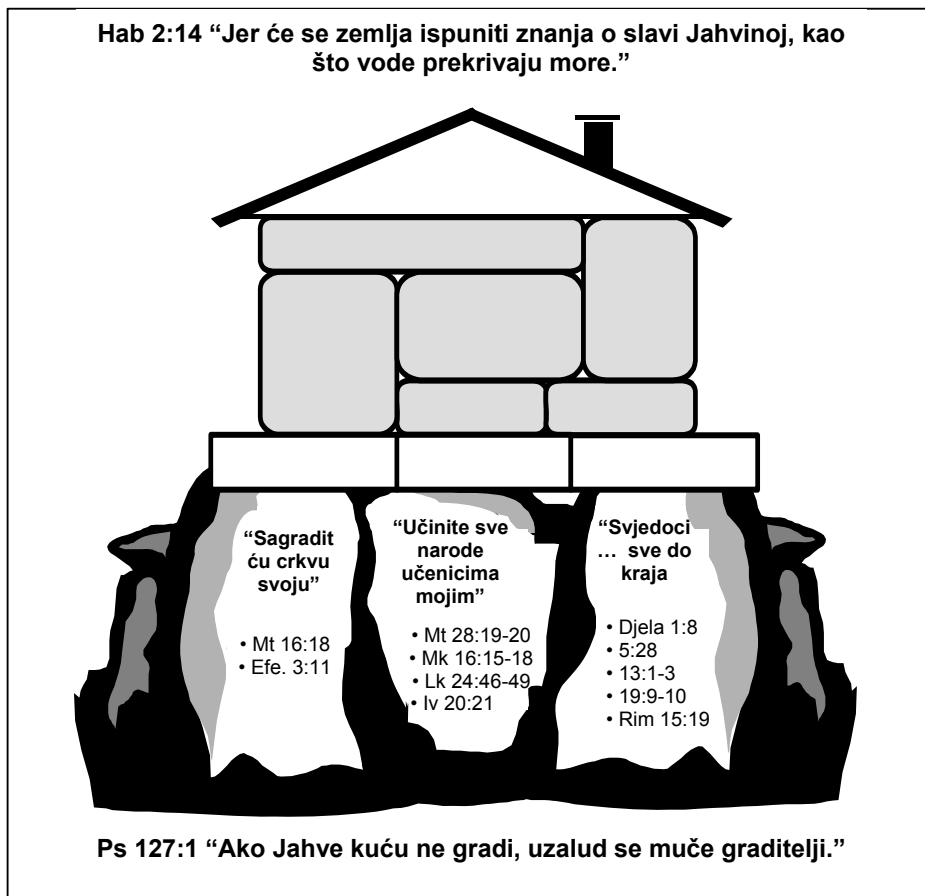
Osnivali su crkve kamo god su išli. U Djelima čitamo da su širenje Evanđelja i rast crkve uvijek išli jedno s drugim. Gdje je išlo Evanđelje, tamo se osnivala crkva.

U Djelima 19:9-10, Pavao cilja na provinciju Malu Aziju. Odlučio je da će Efez, najvažniji grad na zapadu provincije, biti njegovo uporište. Tamo se susreo sa svojim učenicima, koji su obilazili provinciju "tako da su svi stanovnici Azije, Židovi i Grci, mogli čuti riječ Gospodnju." Pavao je očito ispunio Malu Aziju porukom Evanđelja. Kako je to učinio? U nekim drugim poglavljima Novoga zavjeta doznajemo da su u barem sedam velikih gradova na tom području osnovane crkve (Otkrivenje 2:3; Kološanima 1:2).

Tko je osnovao ove crkve? Najvjerojatnije su to učinili oni koje je Pavao u Efezu poučavao.

Tri biblijska načela o kojima smo govorili, kada ih se promatra kao cjelinu, dovode nas do zaključka da se Veliko poslanje ispunjava u osnivanju dovoljnog broja crkava (vidi sliku 5.1).

Slika 5.1 – Biblijski temelji za osnivanje dovoljnog broja crkava

IV. KOLIKO JE CRKAVA DOVOLJNO?

Ako je naša zadaća ispuniti područja na kojima se nalazimo crkvama, koliko crkava je potrebno za postizanje dovoljnog broja? Možemo to pitanje postaviti i na ovaj način: kakva je to poučena država? To je država u kojoj je svaki pojedinac imao priliku čuti i shvatiti Evanđelje o Isusu Kristu, kako bi mogao prihvatiti ili odbaciti Isusa kao Spasitelja. Ako je ovo cilj, koliko crkava je potrebno da bi se on ostvario?

Poučena država je država u kojoj je svaki pojedinac imao priliku čuti i razumjeti Evanđelje Isusa Krista kako bi mogao prihvatiti ili odbaciti Isusa kao Spasitelja.

U odgovaranju na ovo pitanje netko će se pozvati na geografiju, tvrdeći da je izgradnja crkve u svakom susjedstvu, na nekoj razumnoj udaljenosti za svakoga, dobar cilj. Prema drugima, u obzir bi se uzeli i kulturni te etnički čimbenici, s prijedlogom da trebaju postojati crkve za svaku od pojedinih etničkih skupina na bilo kojem području. Dakle, Romska crkva za Rome, Nacionalna seoska mađarska crkva za seoske Mađare. Drugi, opet, smatraju da je cilj imati jednu zajednicu na svakih 1.000 stanovnika. Ovo se temelji na teoriji da crkva prosječne veličine koju čine živi kršćani koji svjedoče, može doseći 1.000 ljudi.

Koliko crkava se nalazi u vašem susjedstvu, vašem gradu, pokrajini i državi? Koliko ste daleko od ostvarenja cilja: osnivanja dovoljnog broja crkava?

V. OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA TIJEKOM POVIJESTI

A. Irska u V. stoljeću

Patrick je poveo pokret koji je napunio svako irsko selo crkvama. Prodro je u iskvarenu druidsku religiju, promijenio je i doveo druidske svećenike, kao i mještane, do obraćenja Kristu. Poslušio se već postojećim druidskim sustavom, po kojem je u svakom selu već postojao svećenik te je druidske hramove i njihovo štovanje pretvorio u biblijsko kršćanstvo. Iz Irske su išli legendarni misijski timovi, koji su osnivali crkve među sjevernoeuropskim divljačkim plemenima.

B. Mađarska u XVI. stoljeću

Reformacija je u Mađarsku stigla tijekom XVI. stoljeća. Reformirana je crkva svoje središte otvorila u Debrecenu, kojeg su zvali "drugom Genevom". Odatle je reformirana crkva sustavno obavljala geografsko osnivanje dovoljnog broja crkava u Transilvaniji, ispunjavajući transilvanijska sela reformiranim crkvama u kojima se propovijedala Biblija.

C. Škotska u XVI. stoljeću

Pokret kojeg je u Škotskoj poveo John Knox također je doveo do ispunjenja tog područja reformiranim crkvama. Ovaj je pokret poznat po posvećenosti zastupničkoj molitvi. Kraljica Mary je izjavila da se više plaši molitve Johna Knoxa nego cijele engleske vojske.

D. Engleska u XVIII. stoljeću

Probuđenje koje su u Engleskoj povelili John Wesley i George Whitfield nije dovelo samo do osnivanja dovoljnog broja crkava, već i do društvene promjene koja je vjerojatno spriječila revoluciju sličnu onoj u Francuskoj. Wesley je bio silan propovjednik i dobar organizator. Mogli bismo reći da je živio po pravilu "U svakom djelu misli na kraj". Wesley je propovijedao Evanđelje običnim ljudima na velikim sastancima na otvorenom po cijeloj Engleskoj. Tijekom svoje četrdesetogodišnje službe na konju je prešao 550.000 km. Ispropovijedao je 42.000 propovijedi i napisao 200 knjiga. Wesley je, misleći na kraj, mudro okupio sve svoje obraćenike u 'razrede', koje bismo danas zvali staničnim grupama. Otprilike 100.000 ljudi se okupljalo u 10.000 grupica, koje su se množile kada god bi došlo više od 12 ljudi. (Joel Comiskey, Home Cell group Explosion. 1998).

Georgea Whitfielda, koji je također bio vođa ovoga probuđenja, smatrali su boljim propovjednikom od Wesleya. Pa ipak, Whitfield nije izvršio toliki utjecaj koliki i Wesley, jer je Wesley znao kako okupiti obraćenike u grupice. Whitfield je o tome rekao: "Moj brat Wesley je mudro postupio. Duše koje su se tijekom njegove službe probudile okupio je u skupine te tako sačuvao plod svoga rada. Ja sam to zanemario pa su zato moji obraćenici poput užeta od pijeska." (Miller p97).

Probuđenje predvođeno Wesleyem doseglo je i do Amerike pa je, na čelu sa Jonathanom Edwardsom i Francisom Asburyem, dovelo do osnivanja dovoljnog broja kongregacionalnih i metodističkih crkava.

E. Filipini i druga mjesta u XX. stoljeću

Godine 1973., filipinski je pastor Jun Balayo shvatio da treba ispuniti svoju državu crkvama. Poveo je jedan međudenominacijski pokret, koji je još uvijek snažan. Za manje od petnaest godina otvorili su 10.000 crkava. Vjernici su odlučili da će njihov dugoročni cilj biti otvoriti 50.000 na Filipinima do 2003. godine. Danas su na dobrom putu da to i ostvare! A to je rezultat velikih molitvenih okupljanja, redovitih događanja koja su za cilj imala širiti viziju o osnivanju crkava te sav trud povezan s time. I danas dolazi do sličnih kretanja po cijelom svijetu. Veliki pokreti djeluju u Latinskoj Americi, napose Brazilu, zatim u Kini, Koreji i Srednjoj Africi (nekada poznata kao "crni kontinent", sada se kaže da je Srednja Afrika postala "kršćanski kontinent") te vrlo jak pokret u Gani.

Pokreti za osnivanje dovoljnog broja crkava počinju uzimati maha i u Ukrajini te Rumunjskoj.

ZAKLJUČAK

Ispunjavanje svijeta Božjom slavom jest Božja želja još od početka vremena. Osnivanje crkava bilo je načelo i temeljni način širenja Evanđelja u Novom zavjetu, a to je i do dana današnjeg. Da bi narodi vidjeli i razumjeli Evanđelje milosti, potreban je dovoljan broj osobnih svjedočanstava, geografski i kulturološki blizu svakom stanovniku države.

To znači da treba ispuniti svaki dio države novim, živim crkvama koje se umnažaju.

Ta se obaveza nije promijenila. Božji je narod, u kojoj se god državi nalazio, pozvan da bude sila koja će pokrenuti izgubljeni svijet. Ovo pokretanje može početi na mjesnoj razini, a potom u koncentričnim krugovima napredovati kroz kulturno nasljeđe, međuljudske odnose, boju kože i jezik - crkva se treba pomicati do granica svijeta. "Bog nas blagoslovi! Neka ga štiju svi krajevi svjetski!" (Ps. 67:8).

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Je li moguće ispuniti Veliko poslanje, a pritom ne osnivati crkve?
- Je li cilj vaše crkve umnažanje i osnivanje dovoljnog broja crkava?
- Planirate li osnivati crkve za pripadnike drugih narodnosti koji žive u vašoj državi?
- Koliko je crkava potrebno otvoriti u vašem kraju kako bi on postao 'zasićen'?
- Vjerujete li kako Bog želi i vašoj državi dodijeliti poglavlje u povijesti crkve?

IZVORI

- Comiskey, Joel. Home Cell group Explosion. Houston, TX: Touch Ministries, 1998.
- Miller, Basil, John Wesley. Minneapolis: Dimension Books, 1943.

Istraživanje (radionica)

IZLAGANJE REZULTATA ISTRAŽIVANJA CILJNOG PODRUČJA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije dati pripravnici mogućnost ispričati što su sve saznali prilikom istraživanja.

☞ Glavne točke

- Organizirano izlaganje rezultata do kojih se došlo doprinosi lakšem razumijevanju.
- Davanje odgovora na pojedina ključna pitanja može učiniti istraživanje dragocjenijim.

☞ Željeni rezultat

Po svladavanju ove lekcije, sudionici trebaju:

- shvatiti zašto je prikupljanje podataka od ključnog značaja za razvoj djelotvorne strategije evangelizacije i osnivanja crkava.
- znati kako sažeto izložiti svoje izvješće.
- sudjelovati u procjenjivanju značaja različitih metoda prikupljanja podataka za razvoj evangelizacije i strategije osnivanja crkava.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova je lekcija zapravo radionica. Dajte pripravnici priliku da iznesu rezultate svojih istraživanja iz Prvog priručnika (Vizija ODBC Dodatak 4A, "Razumijevanje ciljnog područja"). Ako imaju kakvih tabela, zemljovida, plakata i slično, stavite ih na vidno mjesto kako bi ih svi mogli vidjeti za vrijeme stanki i u slobodno vrijeme.

Ako tijekom ovoga sata treba biti više od četiri izlaganja, mogli biste se razdijeliti u manje grupe. U protivnom možete izabrati nekoliko izvrsnih izvješća koja će svi čuti i komentirati.

UVOD

U Viziji ODBC, u lekciji "Principi istraživanja" u Prvom priručniku, sudionici su dobili zadaću da prikupljaju podatke o području na kojem će osnovati crkvu (Vizija ODBC Dodatak 4A, "Razumijevanje ciljnog područja"). Svi prikupljeni podaci o radnoj snazi za žetvu (kršćanski izvori) i o polju za žetvu (gdje treba otvoriti crkvu) se sada trebaju analizirati i objediniti u vidu izvješća kojim će se podaci opisati te objasniti njihov značaj s obzirom na strategiju osnivanja crkava u zadanom području. U ovoj ćete radionici imati priliku to učiniti.

Svaki pripravnici ili tim dobit će 10-15 minuta za izlaganje svojih rezultata i to prema ovim vodiljama:

PRVI DIO — OSNOVNI PRIKUPLJENI PODACI (5-7 MINUTA):

- Opišite ciljno područje. Ukratko iznesite ono što ste saznali prilikom drugog i trećeg koraka iz Vizije ODBC Dodatak 4A "Razumijevanje ciljnog područja".
- Na koji ste način došli do ovih podataka (ankete, neobavezni razgovori, promatranje, zemljovid, pretraživanje knjiga, itd.)?
- Razgovarajte o eventualnim značajnijim problemima ili poteškoćama s kojima ste se susreli i recite kako ste ih prebrodili. U čemu ćete sljedeći put postupiti drukčije?

DRUGI DIO — ANALIZA DOBIVENIH REZULTATA (5-8 MINUTA):

U ostatku izlaganja trebate se usredotočiti na rezultate vaših otkrića. Odgovor na ključna pitanja može vam biti od koristi.

- Što je najzanimljivije što ste otkrili o ciljnom području i o ljudima koji u njemu žive?
- Je li vas nešto iznenadilo?
- Što ste otkrili što bi vam moglo pomoći u razvijanju strategije za osnivanje crkava na vašem području?
- Koja se činjenica o vašem žetvenom polju, koju ste već znali, a koja je važna za osnivanje crkava, potvrdila?
- Do kojih ste novog otkrića o svom žetvenom polju, za koja ranije niste znali a bitna su za osnivanje crkava, sada došli?
- Koje su se mogućnosti ukazale kao otvorena vrata za Evanđelje?
- Na koje ste prepreke naišli i kako biste ih mogli svladati?
- Kakva još istraživanja treba provesti kako biste mogli razviti sveobuhvatnu strategiju evangelizacije i osnivanja crkava?

Mobiliziranje resursa pri istraživanju

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije naučiti kako pomoću istraživanja potaknuti druge da se uključe u osnivanje crkava.

☞ Glavne točke

- Formiranje "poziva na djelovanje" nadahnjuje druge da se priključe projektu.
- Iznošenje podataka je od ključnog značaja za uključivanje drugih u vaš rad.

☞ Željeni rezultati

Po svladavanju ove lekcije svaki sudionik treba:

- razumjeti koliko je bitno u duhu molitve analizirati rezultate istraživanja, što je dio razvoja strategije osnivanja crkava.
- znati kako izložiti rezultate istraživanja na način da posluže kao poticaj drugima za uključivanje u osnivanje crkava.
- razviti strategiju pokretanja radne snage za svoju službu osnivanja crkava i pokušati organizirati one koji će se moliti, davati novčana sredstava ili se priključiti njegovoj službi.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Tijekom izlaganja ove lekcije nastojte pružati konkretne primjere o mjestima gdje je iznošenje rezultata istraživanja dovelo do pokretanja ljudstva, organiziranja molitvene podrške ili prikupljanja novčanih sredstava za osnivanje crkava. Isto tako navedite primjer gdje je neprikladno iznošenje podataka dovelo do negativnih posljedica. Objasnite pripravnicih kako se to moglo spriječiti i što trebaju naučiti iz te pogreške.

UVOD

U lekciji "Principi istraživanja" (Vizija ODBC 4) u Prvom priručniku, sudionici su dobili zadaću da prikupe podatke o području na kojem kane otvoriti crkvu (Vizija ODBC Dodatak 4A, "Razumijevanje ciljnog područja"). Ta vas je zadaća opremila za prikupljanje i analiziranje podataka o žeteocima (snazi koja će vam moći pomoći u službi osnivanja crkava) i o žetvenom polju (ljudima i području do kojeg želite doprijeti Evanđeljem). U ovoj ćemo lekciji govoriti o tome kako u izlaganju svojih otkrića iznijeti potrebe ljudi sa ciljnog područja... i kako potaknuti druge da se uključe u djelo Kraljevstva na tom području.

I. POZIV NA DJELOVANJE

"Poziv na djelovanje" zapravo je sažeti izvješće o onome što vi ili vaš tim smatrate da Bog želi da učinite kako biste navijestili Evanđelje u ciljnog području. To je rezultat molitve i razmišljanja o podacima koje ste prikupili i analizirali u sklopu svoje zadaće. "Poziv na djelovanje" u prvi plan iznosi potrebe i duhovno stanje stanovnike ciljnog područja te pokazuje što Božji narod treba učiniti glede tih potreba i stanja. Pruža temelj, to jest okvir za vašu službu osnivanja crkava. Pomaže vam da odgovorite na ova pitanja: "Što Bog želi učiniti na ovom ciljnog području? Kako da svaki čovjek, žena i dijete vide i čuju Evanđelje na način koji će njima biti blizak?"

Ovaj "poziv na djelovanje" odgovara na pitanje: "Što Bog želi učiniti s ovim ciljanim područjem?"

Vaš poziv na djelovanje trebaju činiti vaša i mišljenja vašega tima te shvaćanje:

A. situacije u kojoj se ljudi nalaze

Kada je u Mateju 9:35-38 Gospodin otišao među ljude, rekao je da su satrveni i zapušteni kao ovce bez pastira. Vidio je da među njima ima mnogo bolesnih pa ih je ozdravljao. Patili su. Krećući se među njima, Isus je vidio njihovu patnju.

Kako biste, na temelju svoga istraživanja, opisali u kakvoj se situaciji nalaze stanovnici vašeg ciljnog područja? Iznesite osnovne demografske podatke, potrebe, itd. (Pogledati "Vizija ODBC Dodatak 4A "Razumijevanje ciljnog područja.")

B. njihovog duhovnog stanja

Isus je uvidio da ljudi nemaju vodilju za svoj duhovni život. Nisu išli ni u kojem određenom pravcu (Mt. 9:36).

Ukratko objasnite kakvo je duhovno stanje ljudi na danom području. Postoji li u njihovoj blizini crkva? Koliki je postotak ljudi koji idu u crkvu ili se nazivaju Kristovim sljedbenicima? Jesu li voljni čuti Evanđelje? Koje druge vjerske skupine djeluju na istom području? Koliko je crkava potrebno otvoriti kako bi svatko s tog područja imao priliku čuti i vidjeti Evanđelje na način blizak njemu i situaciji u kojoj živi? (Pogledati "Vizija ODBC Dodatak 4A, "Razumijevanje ciljnog područja.")

C. onoga što Božji narod treba učiniti

Tada je Gospodin zapovjedio da se treba moliti (Matej 9,38). Potom je pronašao radnike, obučio ih i poslao, čak im spominjući i prikupljanje novčanih sredstava za uzdržavanje! (Matej 10).

Na što točno Bog poziva vas i vaš tim kako biste doprli do ljudi na vašem području?

Za što ćete se moliti glede stanovnika ciljnog područja? Koje sve snage (ljudstvo, crkve i službe) možete pokrenuti kako biste doprli do njih?

Kakvu ulogu ćete vi i vaš tim odigrati u pripremanju drugih za molitvu i suradnju sa vama u propovijedanju Evanđelja stanovnicima ovoga područja?

II. NAPUTCI ZA IZNOŠENJE PODATAKA

Prava informacija u pravim rukama i u pravo vrijeme može u velikoj mjeri izmijeniti stav ljudi i potaknuti ih na djelovanje. Međutim, informacija predstavljena na pogrešan način može osramotiti, postidjeti, razljutiti, dovesti do udaljavanja i nespremnosti na promjenu.

Izvešće o vašem istraživanju može biti snažno oruđe kroz koje Bog može u drugima probuditi svijest o potrebama na vašem ciljnom području i želju da ljudi koji tamo žive postanu sljedbenici Isusa Krista.

Prava informacija u pravim rukama i u pravo vrijeme može u velikoj mjeri izmijeniti stav ljudi i potaknuti ih na djelovanje.

A. Kome obznaniti rezultate vašega istraživanja?

Ono što ste doznali u vezi sa žeteocima i žetvenim poljem najprije povjerite jednom ili dvojici bliskih suradnika. Izlaganje vaših otkrića manjem broju ljudi može vam nagovijestiti kako će reagirati ostali i pokazati vam kako potaknuti pozitivne odgovore vjere te s blagošću odbaciti negativne opaske. Zamolite suradnike za savjet i pitajte ih kako bi oni, na temelju vašeg istraživanja, pokrenuli vjernike koji će osnivati crkve.

Možete sve to reći nasamo i nekome od vođa te dobiti njihov blagoslov da svoje rezultate predstavite i drugima – to bi mogao biti jedan od najboljih načina na koji biste mogli obavljati svoju zadaću. Objasnite vođama na koji će način osnivanje novih crkava proširiti djelokrug njihove službe.

Pokažite im da ćete, pod njihovim vodstvom, vršiti Božju volju.

Prava informacija u pravim rukama i u pravo vrijeme može u velikoj mjeri izmijeniti stav ljudi i potaknuti ih na djelovanje.

Za kraj slijedi ono najvažnije: razgovarajte s drugim vjernicima koji žele raditi na osnivanju crkava. Obratite pozornost na reakcije ljudi na vaš prijedlog za osnivanje novih crkava. To vam znanje može pomoći da osnujete tim ljudi koji će se redovito moliti za vas, novčano vas pomagati i surađivati s vama u timu.

B. Što želite postići kada drugima kažete do kojih ste spoznaja došli?

1. *Suosjećanje s izgubljenima*

Iznesite podatke koji govore o očaju njihovog duhovnog stanja. Ispričajte neku istinitu priču koja će ljudima pomoći da shvate patnju koju ljudi bez Krista proživljavaju na vašem ciljnom području.

2. *Molitva*

Novoosnovane crkve za koje se ljudi organizirano mole obično su uspješnije od onih koje nemaju organiziranu molitvenu podršku.

Pri izlaganju svoga izvješća navedite konkretne potrebe koje jedino Bog može ispuniti.

Zamolite ostale da se mole za ove potrebe.

3. *Pokretanje ljudstva za osnivanje crkve*

Izložite podatke pomoću kojih će ljudima biti jasno kako mogu pomoći. Budite praktični i spomenite točno određene stvari koje ljudi mogu raditi: pomagati u radu s djecom, raditi na gradnji, pomagati novčano, svirati ili čak pomagati u praktičnim stvarima.

4. *Novčana pomoć*

Konkretno iznesite financijske potrebe. Budite iskreni i jasni; ne oklijevajte iznijeti potrebu.

C. Kako iznijeti rezultate istraživanja?

- Molite da vam Bog podari mudrosti. Morat ćete biti diskretni i ne kritizirati ako se ispostavi da kršćani na tome području ne čine sve što je potrebno kako bi doprli do nevjernika.
- Budite diskretni. Nemojte reći baš sve, već samo ono najvažnije kako bi ljudi uvidjeli na koji bi se način i sami mogli uključiti u osnivanje novih crkava.
- Odredite kako biste najbolje mogli izložiti rezultate svojeg istraživanja pred drugima. Služite se zemljovidima, pričama o zanimljivim ljudima i prikažite svoju viziju onako kako je Bog vidi.
- Ne slušajte one koji vam kažu da to nije moguće učiniti. Sjetite se da je Isus s vama.

III. ODLUČITE KAKO ĆETE POKRENUTI ŽETEOCE

Dio vaše zadaće (Vizija ODBC Dodatak 4A, "Razumijevanje ciljnog područja.") bio je i taj da trebate otkriti koliko je radne snage (žetelaca) već bilo spremno pomoći vam da navijestite Evanđelje ljudima sa svoga područja. Iznesete li svoja otkrića drugima, možda ćete moći prikupiti makar dio sredstava ili ljudstva koje vam treba za osnivanje novih crkava.

A. Prepoznajte što sve već imate na raspolaganju kako biste mogli doprijeti od ciljnog područja

1. *Ljudi*

Tko bi vam se želio priključiti? Pozivajte ljude i pružite im priliku da dobrovoljno surađuju s vama na osnivanju crkava. Koliko vremena mogu oni zainteresirani pokloniti ovoj službi?

Imaju li ljudi u vašoj crkvi želju da se uključe u službu osnivanja crkava? Tko može pomagati?

Obično ćete u svojoj zajednici moći pronaći ljude, novac i molitvu. Članovi crkve vas poznaju te će se vjerojatno radije priključiti vašoj službi nego netko iz druge zajednice.

2. *Novac*

Koliko vam je novca na raspolaganju? Pozovite ljude na požrtvovano davanje u cilju širenja Kraljevstva.

3. *Materijali*

Što vam je sve na raspolaganju: filmovi, glazbeni instrumenti, itd.?

B. Razvijte strategiju prikupljanja ljudstva za vašu službu osnivanja novih crkava

Kakvu strategiju za prikupljanje ljudstva za žetvu kanite razviti? Na temelju podataka izloženih u ovoj lekciji napišite strategiju pomoću koje ćete drugima iznijeti rezultate svojeg istraživanja kako bi se i oni uključili.

IV. ZA RAZMATRANJE: KAKO ISTRAŽIVANJE MOŽE DOPRINIJETI POKRETANJU SNAGA

Snaga informacije (napisali Stan i Donna Downes)

Godine 1996., jedan je misionar koji je u Rumunjskoj služio sa "OC International" osmislio veliko nacionalno istraživanje, a za primjer je uzeo pokrajinu Brasov. Napravio je niz zemljovida na kojima je prikazao razne crkve, kao i područja gdje ih uopće nije bilo. Svoj je uradak davao vođama mjesnih zajednica, u nadi da će njegovi naponi uroditi plodom.

Nekoliko mjeseci kasnije je Valerica Tudor, jedan od vođa u bratskim crkvama iz Brasova, uvidio sav značaj ovih zemljovida i shvatio koliko je bitno početi osnivati crkve na tome području. Zemljovidi su mu poslužili kao stjecište osnivanja crkava na području Brasova.

Valerica i druge crkvene vođe od 1997. godine pomažu u sve temeljitijim istraživanjima na području Brasova te svake godine rade novi zemljovid, kako bi mogli pratiti napredak osnivanja crkava. Otvoreno je dvanaest novih crkava, a po selima je pokrenuto i dvadesetak staničnih grupa. Crkvene vođe su u još dvanaest sela pronašli vjernike koji su spremni pokrenuti stanične grupe.

Mnoge crkvene vođe su se mjesečno sastajali kako bi se molili, proučavali Bibliju, donosili planove za buduće razdoblje i izlagali izvješća.

Sastavili su popis od 89 sela u kojima nije bilo Evanđeoske crkve i na taj način poticali mjesne zajednice da otvore još nekoliko crkava i da svoje napore usmjere na to. Crkve su se s radošću odazvale. U jednoj su ih crkvi pitali zašto im sve to nisu rekli ranije? U drugoj su ih zamolili da ih redovito izvješćuju o napredovanju projekta.

Više crkava je novčano pomoglo projekt. Iako je prvotni zemljovid sada već jako zastario, u Valericinom domu on stoji na počasnom mjestu, podsjećajući ga na to kako Bog pomoću informacija silno potiče svoj narod.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Na koji se način istraživanja koriste u strategiji osnivanja crkava?
- Kako su crkvi i drugima rezultati istraživanja koje su čuli pomogli pokrenuti ljude i sredstva koja su potrebna za osnivanje nove crkve?
- Na koji vam način izlaganje vaših otkrića može biti korisno u naporima vezanim za osnivanje crkve?
- Kako vaše izlaganje može utjecati na odnos između vas i kršćanskih vođa?

PLAN DJELOVANJA

Zajedno s vašim timom za osnivanje crkava ponovite rezultate istraživanja i napišite što vam Bog želi reći glede osnivanja nove crkve. Ovaj poziv na djelovanje možete predstaviti svome vođi tečaja, mentoru ili još nekome za koga smatrate da mu možete reći.

Napišite svoju strategiju za pokretanje ljudstva kako biste i druge potaknuli da vam pomognu u osnivanju nove crkve. Uključite u nju one kojima ćete iznijeti svoja otkrića, zatim ono što ćete im reći i na koji način očekujete da se oni uključe u službu (molitvom, davanjem novca, priključivanjem timu, itd.). Iznesite ovu strategiju svome vođi tečaja ili mentoru.

Primijenite svoju strategiju i na sljedećem satu obuke izložite rezultate vođi tečaja ili mentoru.

IZVORI

- Downes, Stan and Donna. The Alliance Impact. Budapest, Hungary: The Alliance for Saturation Church Planting, Spring, 1999.

CRKVA

Narav crkve

CRKVA JE ŽIVI ORGANIZAM

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije razjasniti biblijsko učenje o tome da je crkva živi organizam i ispitati kako se to odnosi na službu osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Crkva nije niti građevina niti mjesto.
- Crkva je živo Kristovo tijelo, kojeg sačinjavaju svi oni koji su u njega povjerovali.

☞ Željeni rezultat

Po svladavanju sadržaja ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- poznavati temeljno biblijsko učenje o crkvi kao organizmu.
- prepoznati na koji su način pogrešne predodžbe proistekle iz njegovog kulturnog nasljeđa ili sredine te kako one ometaju razvoj žive crkve.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Kroz ovu se cijelu lekciju proteže mnogo dobrih pitanja za diskusiju. Vođa tečaja se slobodno može poslužiti nekima od njih ili svima kako bi pripravnici pomogao da bolje shvate i razmišljaju o tome kako su razumjeli naučeno gradivo.

UVOD

Ideja o crkvi, koja je u Bibliji vrlo jasna, često se znala naći zapetljana u pogrešne i beskorisne ideje. Te se ideje razlikuju od naroda do naroda, ali svaka od njih smeta mjesnoj zajednici da postane onakvom kakvom je Krist želi učiniti. Biblijsko shvaćanje naravi crkve pomoći će onome tko osniva crkve da crkve koje otvori usmjeri na bitne stvari te će one uslijed toga biti zdrave, žive, osjetljive na kulturu sredine i u svojoj biti biblijske.

I. ZNAČENJE I UPOTREBA RIJEČI “CRKVA”

A. Značenje riječi “crkva” tijekom povijesti

Engleska riječ "church" izvedenica je od njemačke riječi "kirche", koja je opet potekla od grčke riječi "kuriakon"¹, što znači: "pripada Gospodinu" (vidi 1. Korinćanima 11:20; Otkrivenje 1:10).

Grčka riječ koja se prevodi kao "crkva"- "ekklesia" znači: "pozvani zbor".

- U nebiblijskoj (sekularnoj) upotrebi - "skup slobodnih građana koje je glasnik pozvao".
- U grčkom prijevodu Starog zavjeta (Septuaginti), s "ekklesia" je prevođena hebrejska riječ "qahal", što znači: "zbor". Ova se riječ često odnosila na Izraelce, kada su bili sazvani iz nekog posebnog razloga (Post. 49:6; Ps. 26:5).
- Novi zavjet nam otkriva kako se riječ razvijala od riječi bez nekog posebnog značenja u riječ koja označuje Božji narod. Ona se u Novom zavjetu spominje 114 puta. Devedeset i dva puta

---

¹ κυριακον

se odnosi na točno određenu skupinu vjernika. Riječ "ekklesia²" se gotovo uvijek prevodi s "crkva, zajednica, skup ili zbor".

B. Upotreba riječi "ekklesia" u Novom zavjetu

Koristi se u geografskom smislu, kada se govori o okupljenim kršćanima:

- u nečijoj kući (Kol. 4:15).
- na skupu u gradu (1. Kor. 4:17; Gal. 1:22; 1. Sol. 1:1).
- u većim, područnim skupinama (Djela 9:31).
- kršćanima razasutim na određenom području (Djela 8:1-3, ili "crkva u Alžiru").

Koristi se za sve vjernike neovisno o dobi, mjestu gdje se nalaze, koji su duhovno sjedinjeni s Kristom, koji je glava crkve (Ef. 1:22-23; Kol. 1:18). To se zove sveopća crkva.

Svi kršćani, pa tako i oni koji su već umrli, zajedno čine Kristovo "tijelo" - crkvu. Riječ "crkva" obuhvaća sve vjernike u Isusu Kristu (1. Kor. 12:28; Ef. 1:22-23; Heb. 12:23).

To su ljudi koje je Bog izdvojio i pozvao iz svijeta po svome htijenju, dobrim nakanama i vječnoj volji. (1. Kol. 1:2; Rim. 1:7; 8:28).

Uglavnom se riječ "crkva", kada se odnosi na sveopću Crkvu piše velikim početnim slovom (naziva se još i nevidljiva Crkva). Kada se radi o mjesnoj crkvi, obično se piše malim početnim slovom. To onda izgleda ovako:

- Crkva Isusa Krista
- crkva u Odessi

C. Riječ "crkva" u današnjem uvriježenom značenju

Riječ "crkva" se u društvu i kulturnom okruženju koristi na razne načine. Može se odnositi na zgradu u kojoj se obavljaju vjerske aktivnosti ("crkva" u našoj ulici), te na denominaciju ili vjersku sektu koja ima bilo kakve veze s crkvom (imena, recimo, Kristova crkva). Može se odnositi na mjesnu zajednicu (Prva prezbitarijanska crkva u Odessi) ili na skupinu kršćana (crkva koja se sastajala u Marijinoj kući). Dalje se riječ "crkva" može odnositi na kršćane u pojedinoj zemlji (crkva u Rusiji), na određeni teološki pravac (reformirana crkva) ili tradiciju (Pentekostna crkva svetosti).

II. POGREŠNE PREDODŽBE O TOME ŠTO JE CRKVA

Prije nego što počnete graditi kuću, morate prvo raščistiti zemljište od krša i drugih prepreka. Isto vrijedi i za izgradnju predodžbe o Crkvi. Moramo ukloniti neodgovarajuće i pogrešne predodžbe o njoj, kako bismo počeli graditi ispravno shvaćanje na temelju Božje riječi.

A. Starozavjetne sjene i novozavjetna stvarnost

Pogrešne predodžbe o crkvi najčešće nastaju tako što ljudi ne znaju razlikovati pojmove iz Starog zavjeta od onih iz Novoga. U Starom zavjetu su se modeli, tipovi i slike često djelomice koristili kako bi ilustrirali duhovne istine koje su u potpunosti otkrivene tek u Novom zavjetu.

Dobar primjer za to jest pashalno janje. Ono je bilo slika zamjenske žrtve za grijeh, sve dok se Krist nije objavio kao Jaganjac Božji koji uzima grijeh svijeta (Ivan 1:29). Pashalno janje je predstavljalo privremenu sliku, koja je ukazivala na Krista te više nije potrebna. Mnogo je takvih slika, ali vjerojatno je hram ona koja se najčešće pogrešno shvaća.

B. Crkva nije hram

Mnoge crkve smatraju da je židovski hram Staroga zavjeta predstavljao uzor za okupljanje vjernika. Pravoslavna i katolička crkva dovode tu predstavu do najveće moguće krajnosti.

Prema tome modelu se oni koji vode bogoštovlje nazivaju "svećenicima", a građevina se može zvati i "hramom". Oni koji zastupaju takvo gledište također smatraju da svako proslavljanje Gospodnje večere predstavlja prinošenje žrtve Bogu. Iako se Mojsijev zakon odbacuje, obično su liturgija i ustroj bogoštovlja vrlo strogi.

² εκκλησία

Ovaj model, u biti, predstavlja pokušaj da se stvori "kršćanska" inačica židovskoga hrama, gdje se Bogu pristupa po službi svećenika hrama. Zbog žrtvene službe starozavjetnoga Hrama, između ljudi i svećenika se nalazi žrtvenik (oltar), i jedino svećenik smije stati za oltar. U crkvama izgrađenim oko ovakvog modela se zajednica često nalazi ispred oltara (ili stola za Gospodnju večeru), a jedino svećenici ili drugi "posebni" ljudi smiju stati iza oltara.

Mnogi biblijski odjeljci proturječe predstavi o crkvi kao o suvremenom hramu sličnom starozavjetnom židovskom Hramu. Na primjer, Pavao je učio da su upravo vjernici, a ne građevina u kojoj se sastaju, Božji Hram (1. Kor. 6:19). Bog više ne nastava u građevini, već u svome narodu (Djela 17:24). Njegov je narod duhovna kuća načinjena od živoga kamenja (1. Pet. 2:5).

Pavao je učio da su vjernici, a ne građevina u kojoj se sastaju, Božji hram.

Nadalje, Krist je prinio jednu žrtvu za sva vremena (Heb. 9:26; 10:12). Njegovo je velikosvećeničko djelo dovršeno i nitko mu ne može ništa nadodati (Heb. 7:27). Kada je Krist umro, hramski zastor se razderao od vrha prema dnu – što znači da više ništa ne dijeli Boga i čovjeka (Mk. 15:38).

Svećenici kao odvojeni sloj ljudi više ne postoje (1. Pet. 2:9). Svi su vjernici sada svećenici i Božji službenici, koji sebe same i svoje štovanje mogu prinijeti na žrtvu bez posrednika i zemaljskoga hrama (Rim. 12:1).

Vjernici iz doba Novoga zavjeta su živjeli u okruženju u kojem je bilo normalno da svaka vjerska skupina izgradi hram posvećen svome božanstvu. Neki od tih ukrašenih poganskih hramova bili su tako impresivni da njihove ruševine i dan-danas predstavljaju veliku turističku atrakciju! Dakako, u mjesnom kulturnom okruženju u kojem su živjeli prvi kršćani gradnja i poštovanje privlačnih hramova bilo je nešto što se očekivalo. Međutim, kršćani su vjerovali da jedini hram jesu zapravo njihova tijela te nisu željeli promicati pogrešnu predstavu o Evanđelju, koja bi bila sukladna s kulturnim okruženjem.

C. Crkva nije sinagoga

Ima ljudi koji smatraju da je sinagoga, a ne Hram, uzor za crkvu. Postojao je jedan jedini Hram, koji se nalazio u Jeruzalemu. Sinagoga je bilo koje mjesto gdje se nalazio određeni broj židovskih obitelji. U sinagogi su se vjernici molili i čitali Bibliju. Nisu se prinosele žrtve i nije bilo svećenika, već je nekoliko muškaraca između njih birano da budu "upravitelji" sinagoge. Bogoštovlje je u sinagogi bilo puno neformalnije od hramskoga. Uglavnom se sjedalo u krug, a govornik je stajao ili sjedio u središtu.

Prvi kršćani nisu niti pokušavali oponašati židovski hram. Štoviše, prve su se crkvene zgrade počele graditi tek u četvrtom stoljeću!

Sinagoga je bolji model za crkvu od hrama. Kada su se kršćani raštrkali po Maloj Aziji, nisu niti pokušavali načiniti novi hram. Štoviše, prve su se crkvene građevine počele graditi tek u IV. stoljeću! Vjernici su se zapravo organizirano sastajali po kućama, u čemu ima sličnosti s neformalnim učenjem i molitvom u sinagogama. Današnje crkve se itekako trebaju zapitati uklapaju li se njihove građevine i bogoštovlja u taj neformalni, ugodniji model.

Iako je model sinagoge bliži novozavjetnoj crkvi nego Hram, njoj ipak manjka nešto bitno. Iako mjesna i neformalna, sinagoga nikada nije bila ništa više do građevina. Sinagogu su činili kamen i žbuka, a ne vjernici. Stoga ona ne predstavlja prikladnu paralelu za živu crkvu.

III. METAFORE KOJIMA SE CRKVA OPISUJE KAO ŽIVI ORGANIZAM

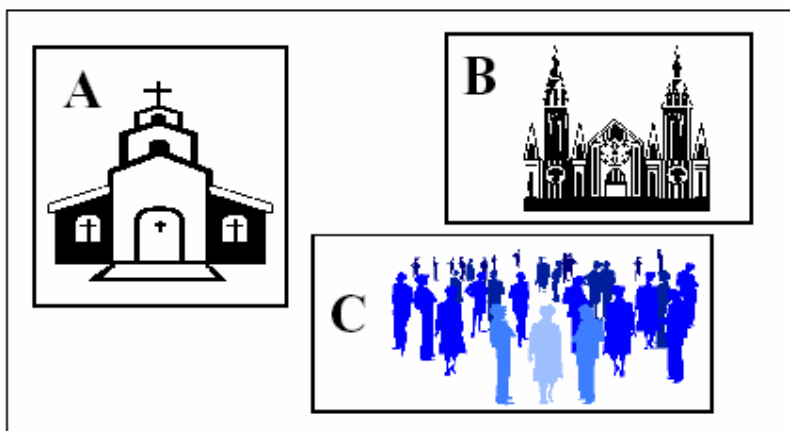
Ako crkva nije građevina, što je onda? Crkva je bila nešto potpuno novo, nešto što je Krist uveo, a što nije imalo puno sličnosti s bogomoljama i hramovima drugih religija toga vremena. Umjesto građevine, crkva je živi organizam kojega tvore oni koji vjeruju u Krista.

U Novom se zavjetu crkva opisuje mnogim metaforama. Zanimljivo je kako se sve crkva uspoređuje sa živim organizmom. Nekoliko ćemo navesti ovdje.

- Crkva je obitelj (1. Tim 3:14-16; Efe. 3:15). U toj obitelji je otac Bog, Isus je njegov jedini Sin, a mi smo njegovi usvojeni sinovi i kćeri. (Ivan 1:12-13; Efe. 1:5); braća i sestre u Kristu (2. Sol. 3:15; 1. Pet. 2:17).
- Crkva je tijelo (1. Kor. 12:12 i dalje). Ova nam metafora jasno pokazuje organski odnos između kršćana kao pojedinaca ("udova") prema crkvi ("tijelu") i prema Kristu ("glavi"). Vjernici su njegovi "udovi", spojeni jedan s drugim, isto kao što su dijelovi tijela vezani za glavu.

- Crkva je stado (Djela 20:28-29). Isus je jedini pravi Pastir (Heb. 13:20-21) i crkva mu pripada i on se za nju brine. Vjernici su njegove "ovce", koje se pokoravaju vodstvu svoga dobrog Pastira.
- Crkva je narod (1.Pet. 2:9-10). Odnosi između pripadnika Kristove crkve ne temelji se na pripadnosti određenoj etničkoj ili rasnoj skupini, već na njihovoj novoj baštini, koja im kao svetome narodu pripada.
- Crkva je nevjesta (Efe. 5:25-33; Otk. 21:2; Ivan 3:29). Krist je voli, a ona mu je podložna.
- Krist je ženik, koji je dao život za nevjestu.
- Crkva je građevina (živi hram). (Efe. 2:20; 4:11). Krist je živi "kamen ugaoni". Crkvu se uspoređuje sa živim i svetim hramom (1. Kor. 3:16-17), koji raste (Efe. 2:21-22) i koji je duhovan (1.Pet. 2:5).
- Vjernici su živo kamenje njegovog hrama.
- Crkva je svećenstvo (Otk. 1:5-6). Temelj tome svećenstvu jest Isus. Svi su vjernici sudionici toga svećenstva (1. Pet. 2,5-9), te mogu pristupiti Bogu smjelo, donoseći prihvatljive žrtve (Rim. 12:1-2; Heb. 13:15) u nazočnost Kralja (Heb. 4:16).
- Crkva je mladica (Ivan 15:1-16). Vjernici su žive mladice koje donosi plod što ne propada.

Slika 5.1 Što od ovoga je crkva?

S obzirom na gore navedene metafore, koja od tri slike na slici 5.1 najbolje predstavlja crkvu? Obrazložite kako to utječe na vašu predstavu o mjesnoj crkvi?

IV. OSNIVANJE ŽIVE CRKVE

Kako činjenica da je crkva živi organizam utječe na naš pristup osnivanju nove mjesne zajednice?

Više je čimbenika koje treba uvažiti prije nego se upustite u osnivanje nove crkve.

A. Članovi mjesne crkve trebaju biti vjernici

Mjesna crkva treba biti sveopća crkva u malom. Da bi netko postao član ili pripadnik sveopće crkve organizma, čovjek mora biti na božanski način povezan s Kristom. Isti preduvjet postoji i glede pripadanja mjesnoj crkvi, a to je jedinstvo s Kristom. Stoga jedini preduvjet za pripadanje u članstvo mjesnoj crkvi treba biti novo rođenje. Iz toga također slijedi da svi vjernici na određenom području trebaju pripadati mjesnoj zajednici. Ne postoji biblijski temelj za odbijanje crkve da primi vjernika u svoje članstvo, osim ako vjernik nije počinio neki ozbiljan grijeh (1. Kor. 5:2).

B. Zgrade ne trebaju biti najvažnija stvar

Kao što smo već rekli, crkva nisu građevine, niti su se crkvene građevine uopće spominjale do nekoliko stoljeća poslije njezinog rođenja. Osnivači novih crkava često znaju trošiti snagu i poklanjati previše pozornosti nabavi zgrade. Takvi napori mogu skrenuti pozornost s evangelizacije i učenja — koji su vrlo bitni za utvrđivanje crkve.

C. Međusobni odnosi su od ključnog značaja

Ako građevina nije važna, što je onda važno? Odgovor se nalazi u činjenici da su upravo međusobni odnosi opeke od koje se sastoji živa mjesna crkva. To se odnosi na odnos vjernika prema Kristu i jednoga prema drugome.

Međutim, to isto vrijedi i za odnos prema nevjernicima koje je Bog možda odredio za spasenje. Mudri osnivač crkava će svoje vrijeme i energiju usmjeriti na poboljšavanje međuljudskih odnosa. On će se usredotočiti na građenje mostova povjerenja prema nevjernicima i na poučavanje vjernika.

D. Mjesna crkva mora se uklopiti u kulturno okružje

Budući da je organizam, crkva nije statična i nepromjenjiva. Ona je živa, dinamična, stalno se mijenja kako bi ispunila potrebe koje postoje u danoj situaciji. Ne postoji propisani oblik koji crkva treba imati. Svaka će crkva razviti neki svoj oblik, jer će osnivač crkve – uz pomoć Svetoga Duha – izražavati biblijske funkcije tako da su razumljive ljudima koje poučava i kulturalnom okružju.

E. Mora postojati određeni poredak

Ljudsko je tijelo, premda organizam, ipak ustrojeno na svoj način. Dijelovi tijela surađuju za dobro tijela. Mjesna crkva isto tako mora biti ustrojena, no njezino ustrojstvo treba biti usmjereno ka ispunjavanju, kako duhovnih tako i tjelesnih potreba tijela, to jest vjernika.

Evo u čemu se vidi ustrojstvo novozavjetne crkve:

Vrijeme sastanaka je bilo točno određeno (Djela 20:7).

Izabrane su vođe (Djela 14:23).

Provodila se zajednička stega (1. Kor. 5).

Prikupljao se novac za praktične potrebe (2. Kor. 8:9).

Sačinjen je popis udovica koje je trebalo uzdržavati (1. Tim. 5:9).

Unatoč tome što je ovakav ustroj postojao, novozavjetna je crkva uvijek naglasak stavljala na duhovni rast, doktrinu i moralnost vjernika. Sav se ustroj temeljio isključivo na činjenici da postoji zato da bi pomogao tijelu u rastu i brizi za članove.

F. Mjesna crkva mora rasti i širiti se

Da je crkva kojim slučajem građevina ili stroj, tada bi je samo trebalo održavati. No, činjenica da je crkva organizam znači da ona mora rasti i širiti se — što je normalno za svaki živi organizam. Crkva se širi onda kada ljudi povjeruju u Evanđelje i postanu članovi Božje obitelji.

Taj je rast još veći u slučaju osnivanja novih crkava, od kojih svaku tvore uglavnom novi vjernici. Budući da nam je zadaća ispuniti Veliko poslanje i da navijestimo Evanđelje svim narodima, trebamo uvijek težiti najvećem mogućem rastu. Do takvoga rasta dolazi kada se mjesne crkve šire na način da osnivaju nove crkve.

G. Stanične grupe trebaju odigrati ključnu ulogu

U programima i aktivnostima mjesne crkve treba biti očito da je crkva živi organizam. Najprikladniji model za živu mjesnu crkvu jesu žive stanice od kojih se sastoji tijelo. Mnoge crkvene vođe smatraju da su stanične grupe, o kojima se govori u ovom priručniku, jedini model koji na ispravan način izražava punu mjeru života kakav se mora vidjeti u crkvi. Stanične grupe su uglavnom usredotočene na rast i zdravlje svakog svoga člana, te na širenje. Najmanje se energije troši na stvari poput zgrade ili programa. Rekli bismo da je ovakav model najbliži osobnom zajedništvu kakvo vidimo u prvoj crkvi (Djela 2:42-46).

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Što biste rekli kršćaninu i vjerniku, koji je dakle član sveopće crkve, a koji nije član mjesne zajednice?
- Što čovjek mora učiniti kako bi postao pripadnik crkve Isusa Krista (Kristovog tijela)? Odgovorite na temelju Svetoga pisma.
- Koje je preduvjetno potrebno ispuniti kako bi netko mogao postati član mjesne crkve?
- Zašto starozavjetni hram ne predstavlja dobar model za shvaćanje novozavjetne crkve?
- U kojoj mjeri život vaše crkve odražava novozavjetno učenje o prirodi crkve?

IZVORI

- Cook, Dr. Robert. Unpublished Notes on Ecclesiology. Western Seminary, Portland, OR: 1980.
- Getz, Gene. Sharpening the Focus of - Crkva . Chicago, IL: Moody Press, 1975.
- Hodges, Melvin L. The Indigenous Church. Springfield, MO: Gospel Publishing House, 1953.
- Lightner, Robert P. Handbook of Evangelical Theology. Grand Rapids, MI: Kregel, 1995.
- Radmacher, E. The Nature of - Crkva . Portland, OR: Western Baptist Press, 1972.
- Ryrie, Charles. Biblical Theology of the New Testament. Chicago, IL: Moody Press, 1986.
- Saucy, Robert. - Crkva in God's Program. Chicago, IL: Moody Press, 1972.

Funkcije crkve kao tijela

ŠTO SE DOGAĐA KADA SE SASTANETE?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije razgovarati o biblijskim funkcijama koje crkva mora vršiti kada se sastaje i razgovarati o odnosima pojedinačnih funkcija te funkcija stanične grupe i mjesne crkve.

☞ Glavne točke

- Funkcije crkve jesu štovanje, obredi, propovijedanje i poučavanje, davanje, izgrađivanje i stega.
- Stanične grupe trebaju početi ispunjavati mnoge, ako ne i sve, funkcije biblijske crkve.

☞ Željeni rezultati

Po svladavanju sadržaja lekcije, svaki sudionik treba:

- znati koje su biblijske funkcije okupljene.
- razviti takav plan za zajednička okupljanja u staničnim grupama koji će doprinijeti izgrađivanju dobrih temelja za vrijeme kada od njih nastanu mjesne crkve.

☞ Dodatak

6A Krštenje u Novom zavjetu

☞ Savjeti za vođe tečaja

Predlažemo da male ili stanične grupe počnu ispunjavati mnoge funkcije ustrojene crkve. Ovo je važna, iako kontroverzna, tema. Nakon izlaganja lekcije odvojite vrijeme za diskusiju o slici 6.1.

UVOD

U ovoj ćemo se lekciji usredotočiti na funkcije koje crkva treba ispunjavati kada se sastane. Te su funkcije štovanje, obredi, propovijedanje i poučavanje Božje riječi, izgrađivanje, evangelizacija, održavanje reda i davanje. Ovaj popis nikako nije potpun, već tek prikazuje glavne crkvene funkcije kao početnu točku za daljnje proučavanje. Razlika između oblika crkve i njezinih funkcija objašnjena je u trećoj lekciji o crkvi.

- Funkcija crkve = **što** crkva treba činiti.
- Oblik crkve = kako će crkva izvršavati svoje funkcije.

Crkvi je u Novom zavjetu zapovjedbno koje su njene funkcije koje mora obavljati.

Međutim, nikada nije previše naglasiti da se oblik crkve može i treba mijenjati i prilagođavati kako bi ona bila najprikladnija za ljude kojima se želi svjedočiti. S time na umu, u ovoj ćemo se lekciji usredotočiti na zajedničke funkcije u crkvi, uz pretpostavku da će osnivač crkava pažljivo birati kakav oblik treba poprimiti nova crkva.

I. ZAJEDNIČKE ODGOVORNOSTI U CRKVI NASUPROT OSOBNIM ODGOVORNOSTIMA

U Novom zavjetu nalazimo mnogo odgovornosti crkve. Neke od njih može vršiti svaki vjernik pojedinačno. Za druge je aktivnosti potrebna skupina vjernika, okupljena crkva, dok ima i onih aktivnosti koje može vršiti, kako pojedinac, tako i cijela zajednica. Pobožno je življenje, na primjer, odgovornost svakog pojedinca.

Za crkvenu stegu potrebna je skupina vjernika. Evangeliziranje je dužnost pojedinih vjernika te crkve kao cjeline. U ovoj ćemo lekciji govoriti o onim funkcijama koje treba izvršavati cijelo tijelo kada je na okupu. S time na umu moramo se zapitati kada je skupina vjernika dužna vršiti dužnosti cjelokupne crkve?

A. Kada smo "cjelokupni"?

Četvrta lekcija o crkvi pomogla nam je u definiranju mjesne crkve. Vidjeli smo da se pod uobičajenom definicijom podrazumijevaju:

- organizirana skupina vjernika.
- osposobljeno vodstvo.
- vršenje obreda.
- redoviti sastanci.

Mnogi bi ljudi ovom popisu dodali još mnogo raznih stvari. Nema sumnje da organizirana mjesna crkva ispunjava sve ove uvjete i vrši funkcije opisane u ovoj lekciji. Međutim, ove "zajedničke funkcije" ne moraju nužno biti vezane samo za ustrojenu mjesnu crkvu. One se jednako odnose i na manje skupine vjernika.

B. Zajedničko sastajanje

Cilj je ovoga materijala pokrenuti osnivanje mjesnih crkava. Međutim, isto je tako važno da za obavljanje zajedničkih crkvenih dužnosti nije nužno čekati da se crkva ustroji. Te su dužnosti jako važne da bi se do tada zanemarile.

Koliko je vjernika potrebno za vršenje zajedničkih crkvenih funkcija? Dobar primjer nalazimo u Mateju 18:19. U tome odjeljku Isus govori da će biti nazočan gdje god se dvoje ili troje okupe. Važno je primijetiti da Isus govori o crkvenoj discipliniranosti - što je definitivno zajednička crkvena funkcija. Štoviše, riječ "crkva" se u tekstu isprepliće s djelovanjem te dvojice ili trojice vjernika. Ne želi se time reći da dva ili tri vjernika čine mjesnu crkvu, suprotno od definicije iz prethodnoga odjeljka.

Zajedničke funkcije lokalne crkve također se trebaju primijeniti u manjim grupama vjernika.

Čini se zapravo da se zajedničke funkcije crkve trebaju vršiti i unutar manje skupine vjernika.

U Hebrejima 10:25 još nalazimo zapovijed da ne zapostavimo svoje sastanke. Iako se dolazjenje u mjesnu crkvu zasigurno ispunjenje ove zapovijedi, često mjesna crkva ipak ne postoji. Što ćemo tada? I opet, u retku se podvlači značaj zajedničkog okupljanja, ali se ne inzistira na postojanju ustrojene crkve. Makar vjernika bila jako malo, bitno je da se počnu zajednički sastajati, kako bi mogli vršiti zajedničke funkcije koje pojedinačno ne mogu vršiti.

II. FUNKCIJE CRKVE KAO TIJELA

A. Zajedničko štovanje

Jedan od najvažnijih razloga za crkvene sastanke jest štovanje Gospodina. O zajedničkom štovanju u crkvi reći ćemo više u petom priručniku, u šesnaestoj lekciji o crkvi, "Bogoslužje u mjesnoj crkvi", i u sedamnaestoj lekciji o crkvi "Kako voditi bogoslužje". Čim postoji mala skupina obraćenih vjernika, oni se već trebaju sastajati i zajednički štovati Gospodina. Zajedničko štovanje pomaže kršćanima da se osjećaju kao jedno s većim i šarolikijim tijelom vjernika od njihove pojedine stanične grupe. Ono također pruža javno svjedočanstvo o Božjem životu i sili, pružajući također vjernicima ohrabrenje i spoznaju da nisu sami i da Božji Duh radi u životima mnogih. Uz to, zajedničko štovanje pruža više mogućnosti za korištenje duhovnih darova u cilju izgrađivanja Božjega naroda kao tijela.

B. Obredi

Dva općeprihvaćena crkvena obreda jesu krštenje i Gospodnja večera. Iako sve crkve prihvaćaju ova dva obreda, podijeljena su mišljenja o tome kako ih treba obavljati. To uglavnom diktiraju denominacijske tradicije. Kada osnujete novu crkvu, bitno je da i vi i članovi crkve budete načisto s načinom na koji ćete ih obavljati.

1. Krštenje

Evangeoski kršćani imaju različita stajališta o krštenju. Dalje ćemo u tekstu razmotriti tri glavna stajališta o značenju krštenja. Treba, međutim, primijetiti da se u Novom zavjetu krštenje obavljalo odmah po obraćenju, a obavljao ga je onaj vjernik koji bi novoga obraćenika i doveo do obraćenja (Djela 8:36). Čak se i tamo gdje crkve nije bilo nije čekalo da se ona otvori kako bi se obraćenici mogli krstiti (Djela 16:33). Nadalje, oni najugledniji nisu uvijek bili ti koji su krštavali čak ni onda kada su bili nazočni (1. Kor. 1:14-17).

a. Krštenje je znak osobne vjere u Krista

Neki vjeruju da je krštenje vidljivi simbol promjene koja se dogodila u vjerniku. Krštenje je javno svjedočanstvo o čovjekovoj osobnoj vjeri u Isusa Krista (Djela 2:41; 10:48).

Postoje varijacije u načinu obavljanja samoga krštenja, no uglavnom se radi o uranjanju u vodu koje označuje vjernikovo sjedinjenje s Kristom u njegovoj smrti, pokopu i uskrsnuću.

b. Krštenje je znak zavjeta između Boga i čovjeka

Drugi vjeruju da je krštenje čin vjere, po kojem postajemo sudionici Novog saveza s Bogom, a po Kristu (Mt. 26:28; Lk. 22:20) i shodno tome uživamo dobrobiti krštenja.

U skladu s tim stajalištem, krste se odrasli vjernici i njihove obitelji, uključujući novorođenčad i veću djecu. Kao što je obrezanje bilo znak Staroga saveza (Post. 15:17), tako je i krštenje znak Novog zavjeta. Dakle, bitno je da se krštenje obavi, a način nije toliko bitan.

c. Krštenje kao znak pripadanja članstvu crkve

Postoje i oni za koje bi se moglo reći da drže treće stajalište, a to je da krštenje predstavlja znak pripadanja mjesnoj crkvi. Iako će oni reći da drže jedno od dva predložena stajališta, oni ipak ne dopuštaju novim vjernicima da se krste dok ne postanu dovoljno zreli da bi mogli biti primljeni u članstvo crkve. Iako će ih se malo upuštati u biblijsko argumentiranje svog stajališta, mnogi ga ipak provode u praksi.

2. Gospodnja večera

Sam Gospodin nam je zapovjedio da, u spomen na njega, uzimamo kruh i vino. Zapovijed o tome obredu je najprije dao svojim učenicima u gornjoj sobi, noć prije svoje smrti (Mt. 26:26-28; Mk. 14:22-26; Lk. 22:19-20). Pavao je Korinćanima govorio koliko je večera Gospodnja bitna za mjesnu crkvu (1. Kor. 11:23-34). Manje je očito treba li se ona proslavljati isključivo u okviru organizirane crkve, zatim tko je treba dijeliti i koliko se često treba obilježavati. Iako to svakako jest ideal, čini se da je ipak ne treba ograničavati samo na kontekst crkve. Gospodnju večeru trebaju obilježavati svi vjernici, u spomen na Gospodinovu žrtvu.

Isus je osobno objasnio značenje svakog od elemenata. Oni predstavljaju njegovu slomljeno tijelo i prolivenu krv. Ključni je izraz "na moju uspomenu" (1. Kor. 11:25-26). Gospodnja nas večera podsjeća na cijenu našega spasenja. Ona nam skreće misli na Kristovu smrt na golgotskom križu. Svaki put kada primamo kruh i vino navješćujemo realnost njegove žrtve. Kada je davao upute vezane za Gospodnju večeru, apostol Pavao je rekao da se u njezinom primanju prisjećamo Gospodnje smrti dok se ne vrati. Na taj način vjernici ne zaboravljaju na cijenu našega spasenja i na činjenicu da će se Krist vratiti.

C. Služba Božje riječi

Čitanje, propovijedanje i poučavanje Božje riječi mora biti dio zajedničkih sastanaka vjernih. Isus je naložio učenicima da nove obraćenike uče svemu što im je zapovjedio (Mt. 28:20). Pavao je Timoteju rekao: "Posvećuj se čitanju, opominjanju i poučavanju." (1.Tim. 4:13).

Valja primijetiti da je jedna stvar propovijedati Božju riječ, a druga je stvar govoriti o njoj. Propovjednici, biblijski učitelji i vođe grupa za diskusije suviše često iznose svoje misli i dojmove o Svetom pismu, ponavljaju propovijedi koje su nekada davno čuli, ali se ne upuštaju u čitanje Božje riječi, dopuštajući Bogu da govori. Nije dovoljno tek pročitati par stihova prije propovijedi ili za vrijeme proučavanja. Kada vođe iznose svoje vlastite misli, a ne čitaju Božju riječ kako bi u njoj pokazali na Božju poruku, to ne služi na korist Božjem narodu.

Valja primijetiti da je velika razlika između propovijedanja Božje riječi i pričanja o njoj.

Onaj tko proučava Bibliju mora je čitati, pripremati se, promišljati, moliti se, razmišljati, ispitivati, istraživati i slušati je. Biblija je živa i djelotvorna; ona je izvor mudrosti i razumijevanja. Lekcije za induktivno proučavanje Biblije iz ovoga programa osmišljene su tako da proučavanje Biblije doista bude usmjereno na Bibliju! Cilj korištenja induktivne metode proučavanja nije samo steći znanje o Bibliji, već i u praksi primijeniti Božje istine, kako bi se, prema njegovoj volji, životi ljudi mijenjali.

D. Međusobno izgrađivanje

Kroz cijeli se Novi zavjet proteže niz zapovijedi o tome kako se vjernici trebaju odnositi jedan prema drugome. Ove zapovijedi o međusobnim odnosima govore o tome kako se kršćani trebaju ophoditi jedan prema drugome. Jedna od funkcija crkve jest poticanje na vršenje ovih zapovijedi. Upravo je to inzistiranje na jedinstvu i međusobnoj ljubavi ono što crkvu čini drukčijom od drugih skupina. Tek smo onda u stanju vršiti ove zapovijedi kada Božji Duh djeluje u srcima nas, vjernika. Neke od tih zapovijedi su:

- perite noge jedan drugome (Ivan 13:14).
- ljubite jedan drugoga (Ivan 13:34; 15:12-17).
- budite privrženi jedan drugome (Rim. 12:10).
- prihvaćajte jedan drugoga (Rim. 15:7).
- poučavajte jedan drugoga (Rim. 15:14).
- pozdravljajte jedan drugoga (1. Kor. 16:20).
- služite jedan drugome (Gal. 5:13).
- opraštajte jedan drugome (Efe. 4:32).
- opominjite jedan drugoga (Kol. 3:16).
- hrabrite jedan drugoga (1. Sol. 4:18).
- hrabrite jedan drugoga (Heb. 3:13).

E. Evangelizacija

Crkva postoji zato da bi navijestila Evanđelje izgubljenima. Evangelizacija je jedna od biblijskih funkcija koju treba vršiti svaka crkva u bilo kojem stupnju razvoja. Evangelizirati trebaju pojedinci, stanične grupe, kao i mjesne zajednice. Nužno je da svaka od ovih skupina jasno iznese Evanđelje. Međutim, različite su metode koje će biti djelotvorne. Čini se da je evangelizacija putem prijateljstva i međuljudskih odnosa djelotvornija što se tiče pojedinaca. Stanične grupe se mogu služiti nešto ustrojenijom metodom. Mjesna crkva može pomoću glazbe i raznih programa navesti ljude da poslušaju poruku Evanđelja. Idealno bi bilo da program mjesne crkve sadrži i potiče korištenje svih ovih metoda. Prijateljstvo bi trebalo uvjeriti izgubljene da dođu na sastanak stanične grupe, gdje se neće osjećati ugroženo. I opet, pozitivno iskustvo u staničnoj grupi trebalo bi ih dovesti do toga da dođu na evangelizacijski sastanak u mjesnoj crkvi. Može se dogoditi da povjeruju u Krista u bilo kojem trenutku ovih nastojanja.

F. Davanje

Prva crkva se u velikoj mjeri bavila namirivanjem tjelesnih potreba ljudi. Iako je poseban naglasak bio na davanju vjernicima, davati je trebalo braći i sestrama u Kristu u njihovim crkvama, te na drugim mjestima. Uz to su još skrbili za potrebe onih koji su išli osnivati nove crkve i dopirati do izgubljenih. Čini se da su u crkvi bili organizirani programi za davanje, ali i da su vjernici davali neovisno o tome. Evo s kakvim se davanjima vjerojatno treba početi dok se još radi o manjoj grupi, a koje treba postati organiziranije kako se crkva bude formirala.

1. Davanje siromašnima

Vjernici su, od samoga rođenja crkve, prodavali što su imali i davali braći i sestrama u oskudici (Djela 2:45; 4:34-35). Čini se, međutim, da je davanje podrazumijevalo postojanje organiziranog programa u okvirima same crkve. Donosili su novac koji su zaradili prodajom svojih dobara i zemlje te ga donosili apostolima, kako bi ga ovi razdijelili siromasima (Djela 4:35).

Učenici u Antiohiji su činili istu stvar. Pomoć crkvama u Judeji su poslali po dvojici ljudi određenih za to (po Barnabi i Savlu) i uputili je judejskim starješinama (Djela 11:28-30). Zadaća starješina je bila raspodijeliti primljeni dar. Crkva je svakoga tjedna organizirano prikupljala ovaj novac (1. Kor. 16:2).

2. Davanje udovicama

Sličan je sustav pomoći postojao i za udovice. Do rasprave iz Djela 6 došlo je zato što se broj udovica kojima je trebala pomoć toliko povećao da apostoli nisu bili u mogućnosti nadgledati novac. Zato su zatražili od crkve da odabere sedam muškaraca ispunjenih Duhom, koji bi tu zadaću preuzeli na sebe. Za vrijeme Timotejeve službe je u efeškoj crkvi postojao organizirani popis udovica (1.Tim. 5:3-16). Pavao je Timoteja savjetovao da na taj popis stavi samo one udovice kojima je pomoć doista potrebna. Ako su obitelji udovica bile obračene, tada im crkva nije bila dužna pomoći. Isto tako, ako su udovice bile dovoljno mlade da bi se mogle opet udati, tako su i trebale učiniti kako ne bi bile na teret crkvi.

Reklo bi se da je tu postojao nekakav prvotni oblik organiziranog crkvenog programa za dijeljenje pomoć članovima crkve koji su bili u oskudici. Kada se takav program organizira, nužno je da za njegovo vođenje budu odabrani pobožni ljudi, kao što je to bio slučaj u Djelima 6. Također bi bilo mudro za to zadužiti više ljudi, kako ne bi bilo mogućnosti da se dogodi kakav skandal.

3. Osnivači crkava

Apostol Pavao je često primao pomoć od crkava kada je propovijedao izgubljenima tamo gdje Evanđelje još nije došlo. Štoviše, povod za pisanje poslanice Filipljanima bio je taj što je tamošnja crkva poslala Pavlu dar dok je Pavao služio u Rimu. U završnom dijelu poslanice Pavao ih pohvaljuje i zahvaljuje im na darežljivosti, uvjeravajući ih da će Bog ispuniti sve njihove potrebe jer su mu pomogli (Fil. 4,18-19). Vjernici se često pozivaju na istinu izrečenu u 19. retku, ali bez shvaćanja konteksta i ne znajući kome je ovo obećanje dano! Takvi su darovi omogućili Pavlu i drugima da svo vrijeme posvete službi, i da ne moraju šivati šatore.

Obećanje iz Filipljana 4:19 upućeno je onima koji novčano pomažu osnivanje crkava.

Na mnogim mjestima u Bibliji vidimo da su vjernici pomagali službu, no postoji još jedna prigoda koju vrijedi posebno istaći. Inače blag i srdačan, apostol Ivan je u svojoj trećoj poslanici izrekao oštar prijekor Diotrefu, koji nije htio pomoći braći koja su putovala i propovijedanja Evanđelje (Iv. 3:9-10). Novčano pomaganje Božjeg djela nije izborno, niti ga može zamijeniti pomaganje siromašnima među nama.

4. Pastori i vođe

Mjesna crkva je dužna brinuti za potrebe pastora i drugih vođa. Starozavjetno načelo o davanju desetka predstavlja temelj za odgovornost zajednice da plaća svoje vođe. U Novom je zavjetu svaka crkva financijski pomagala svoje vođe. Na primjer, Pavao je naložio Galaćanima da novčano pomažu svoje učitelje (Gal. 6,6). Od Timoteja je tražio da uči crkve da plaćaju one koji ih uče Božjoj riječi (1.Tim. 5,18). One crkve koje ozbiljno prihvate svoju odgovornost na ovom planu Bog blagoslivlja za njihovu vjernost.

III. KADA TREBA PROVODITI ZAJEDNIČKE FUNKCIJE?

U prethodnom smo odjeljku spomenuli mnoge biblijske funkcije crkve. One su toliko važne da bismo morali pobliže razmisliti o tome kada ih određena skupina vjernika treba početi provoditi.

Treba li čekati da se vjernici organiziraju kao crkva ili bi s njima trebali početi čak i dok ih je jako malo?

U tabeli 6.1 u lijevom stupcu nalazimo popis funkcija crkve, a ima mjesta i za dopune. Zajednički razgovarajte o ovoj tabeli i učinite sljedeće:

Napišite slažete li se sa nabrojenim funkcijama.

Dopišite funkcije koje smatrate važnima, a koje su izostavljene.

U srednji i desni stupac s "da" ili "ne" naglasite smatrate li da se određene funkcije odnose na stanične grupe, mjesnu crkvu ili na oboje. Obrazložite svoje razmišljanje.

Slika 6.1 Zajedničke funkcije

Biblijske funkcije	Mala grupa 	Mjesna crkva
Evangelizacija putem prijateljstva		
Davanje novčane pomoći osnivačima crkava		
Stega		
Zajedničko štovanje		
Propovijedanje		
Osobna svjedočanstva		
Krštenje		
Gospodnja večera		
Novčano pomaganje siromašnih		
Zajedničko pjevanje		
Skrb za crkvene vođe		

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koje su zajedničke funkcije crkve?
- U kojoj se mjeri ove funkcije odnose na manje skupine vjernika?
- Koja je uloga propovijedanja na vjerskom skupu? Koja je uloga proučavanja Biblije u staničnoj grupi?
- Što smatrate glavnom ulogom vodenoga krštenja?
- Zašto je davanje zajednička funkcija crkve?

PLAN DJELOVANJA

Zajedno sa članovima tima za osnivanje crkava odlučite kada ćete početi održavati zajedničke sastanke. Kakav će oblik ovi sastanci poprimiti?

Krštenje u Novom zavjetu

INDUKTIVNO BIBLIJSKO PROUČAVANJE

UVOD:

Jedno od elementarnih učenja u kršćanskom životu, prema Hebrejima 6:1-2, jest učenje o krštenjima. U Novom zavjetu se spominje više različitih krštenja, no naše ćemo proučavanje usmjeriti na onih nekoliko primjera vodenog krštenja, koja su obavljali apostoli i druge vođe u prvoj crkvi. Uz to ćemo navesti i nekoliko objašnjenja iz poslanica apostola Pavla. Da bi vaše proučavanje bilo potpunije, u biblijskoj konkordanci pronađite sva mjesta gdje se krštenje spominje.

I. PROMATRANJE

Na temelju sljedećih odjeljaka odgovorite TKO se krstio, TKO je krštavao, KADA se i GDJE krštenje dogodilo i ŠTO je krštenje značilo?

	TKO se krstio?	TKO je krštavao?	KADA?	GDJE?	ŠTO je krštenje značilo?
Djela 2:38-41					
Djela 8:12-13					
Djela 8:36-38					
Djela 16:31-34					

II. TUMAČENJE

Na temelju vlastitoga promatranja ukratko objasnite kakvu je ulogu krštenje igralo u prvoj crkvi.

Više o značenju kršćanskoga krštenja doznajemo u poslanicama apostola Pavla. Na temelju Rimljanima 6:1-4 objasnite kako je krštenje povezano s Kristovom smrću i uskrsnućem.

Još nekoliko redaka koji vam mogu pomoći pri proučavanju: 1. Kor. 15:12-20; Gal. 3:26-27; 1.Pet. 3:21-22.

III. PRIMJENA

Na koji ćete način ova načela, do kojih ste došli proučavanjem, upotrijebiti u crkvi koju osnivate?

Napomena: u Mateju 3, Marku 3, Luki 3 i Ivanu 3 se mogu naći još neka krštenja.

Definiranje svrhe postojanja crkve

KOJI ĆE BITI RAZLOG POSTOJANJA VAŠE CRKVE?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivačima crkava da osmisle definiciju svrhe postojanja za nove crkve koje planiraju otvoriti.

☞ Glavne točke

- Definicija svrha postojanja crkve je zapravo odgovor na pitanje zašto mjesna crkva postoji.
- Definicija svrha postojanja mjesne crkve mora biti usko vezana uz svrhu postojanja crkve uopće.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik treba:

- znati da će ispravan stav prema svrsi postojanja crkve utjecati na to kako će osnivač crkava pristupati svojoj zadaći i službi.
- biti u mogućnosti napisati jasnu i sažetu definiciju svrhe postojanja mjesne zajednice koju kani osnovati.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova lekcija je radionica. Svaki sudionik treba napisati svoju definiciju svrhe postojanja crkve, koju će onda iznijeti ostalima.

UVOD

Crkve koje su u stanju činiti značajne stvari vođene su sviješću o vlastitoj svrsi. One jasno razumiju što Biblija smatra pod svrhom crkve u svijetu, a isto tako znaju kakva je Božja volja glede njihove mjesne zajednice. Uz to, one su svjesne da njihova odgovornost ne prestaje kada otvore jednu novu crkvu, već znaju da trebaju doprinijeti umnoženju broja crkava. Novozavjetna je crkva nastala kako bi izgrađivanjem vjernika i navješćivanjem Evanđelja izgubljenima proslavila Boga. Zapovijed da činimo sve narode Kristovim učenicima dana je svim vjernicima svih uzrasta. Već je u samom početku procesa osnivanja nove crkve nužno razmišljati o njezinom udjelu u ispunjavanju Velikog poslanja te osmisliti njezinu svrhu. Pisanje definicije svrhe postojanja crkve može ujediniti vjernike, razjasniti njihove ciljeve, pokrenuti ih na djelovanje, usmjeriti njihove napore i prikupiti snagu.

Glavna zadaća vodstva je razjasniti i izreći svrhu i viziju nove crkve ljudima u postojećoj zajednici

Ova definicija nije neki cilj koji se nadamo doseći, već je tu da jasno izrazi zašto određena zajednica postoji. Glavna zadaća vodstva jest razjasniti i izreći svrhu i viziju nove crkve ljudima u postojećoj zajednici. U ovoj će se lekciji pružiti prilika za to.

I. ŠTO JE TO DEFINICIJA SVRHE POSTOJANJA CRKVE?

U četvrtoj smo lekciji, koja se zove "Definiranje lokalne crkve", došli do definicije mjesne crkve. Ona nam daje odgovor na pitanje "što?", dok nam, s druge strane, definicija svrhe postojanja mjesne crkve daje odgovor na pitanje "zašto?" Dakle, definicija svrhe postojanja mjesne crkve odgovara na pitanje: "Zašto ova zajednica postoji?"

II. OTKRIVANJE SVRHE POSTOJANJA VAŠE ZAJEDNICE

Ako želimo doznati nešto više o crkvi, najbolje je pogledati u Božju riječ. Definicija svrhe vašeg postojanja crkve ne smije se kositi s onim što Biblija ima za reći o crkvi. Pročitajte ove odjeljke kako biste vidjeli što u svakome od njih doznajemo o svrsi postojanja. Na prazna mjesta upišite koja ste načela uočili. U četvrtoj ste lekciji već razmotrili neke od ovih stihova, kada ste otkrivali definiciju uz pomoć pitanja “zašto?” Ovaj put vam je cilj doznati “zašto”, otkriti svrhu.

Mt. 16:18
Mt. 28:18-20
Djela 1:6-8
Djela 2:42-47
Efe. 3:10-11
Efe. 4:11-16
Kol. 3:12-17
Hebr. 10:22-25
1.Pet. 2:1-5, 9-12
Ostalo

III. PISANJE DEFINICIJE SVRHE POSTOJANJA MJESNE CRKVE

Sam proces pisanja definicija svrhe postojanja crkve jedna je od najzanimljivijih aktivnosti u životu crkve.

O svrsi crkve se treba puno razmišljati i moliti se. Potom je vođe zajednice trebaju u vjeri prihvatiti, a tek je onda objaviti i objasniti na crkvenom sastanku, tiskati i izdavati na crkvenoj literaturi (recimo, na pozivnicama) ili uredskom materijalu, kako bi se ona usadila u svijest svih pripadnika crkve. Želite li napisati definiciju svrhe postojanja vaše crkve, upitajte se:

- Zbog čega će crkva koju kanite osnovati zapravo postojati?
- Koje će jedinstveno i posebno mjesto u djelu Božjega kraljevstva zauzimati ova crkva?
- Što trebate učiniti kao Božji predstavnici na ciljnom području?

U prazan prostor upišite 10 razloga zašto bi ljudi trebali dolaziti u novu crkvu i sudjelovati u njezinu radu. Budite vrlo konkretni.

Vaša se definicija mora slagati s biblijskom svrhom postojanja crkve uopće, no nemojte zanemariti niti kulturno okruženje ljudi kojima želite služiti. Mora biti posebno osmišljen za crkvu koju ćete otvoriti. Definicije svrhe postojanja mnogih crkava navode i kome se točno želi služiti. Može se to odnositi na određeno područje, etničku skupinu ili možda o mješavini ove dvije stvari.

Ovdje navodimo nekoliko izmišljenih primjera definicije svrhe postojanja crkve.

- "Crkva Radosne vijesti" postoji zato da štuje Gospodina, izgrađuje vjernike i navješćuje Evanđelje izgubljenima u Našem Gradiću.
- Crkva "Zajednica Evanđelja" postoji kako bi navijestila Evanđelje u Žitogradu, na području Zelene Doline, u cijeloj državi i u cijelom svijetu.
- "Crkva uskrsnuća" postoji zato da bi služila obiteljima u Priobalovcu.
- "Crkva vjere" postoji zato da bi svi studenti mogli postati sljedbenici Isusa Krista.

Koja vam se od ovih definicija čini najbolja i zašto?

Sada kada ste spojili ono što ste naučili iz Biblije s onim što ste prepoznali kao jedinstvenu odliku crkve koju osnivate, spremni se napisati definiciju svrhe postojanja crkve. Ne zaboravite da ona mora podrazumijevati pet stvari:

1. Mora biti sažeta i jasna.
2. Vjernici trebaju željeti ostvariti definirane ciljeve.
3. Treba izazvati oduševljenje.
4. Valja je se vjerno držati.
5. Povremeno ju je potrebno opet pregledati i obnoviti.

U prazan prostor napišite definiciju svrhe postojanja svoje crkve. Njome trebate odgovoriti na jednostavno pitanje: "Zašto ova zajednica postoji?"

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Temelji li se vaša definicija crkve i definicija njezine svrhe postojanja na vašem osobnom iskustvu ili na Bibliji?
- Slaže li se definicija svrhe postojanja vaše crkve s biblijskom svrhom crkve o kojoj smo govorili u drugoj lekciji? Ako nije tako, što nedostaje?
- Zašto je važno imati napisanu definiciju svrhe postojanja crkve?
- U čemu će se vaša zajednica razlikovati od drugih zajednica?

PLAN DJELOVANJA

Zajedno s vođama vašeg projekta osnivanja nove crkve opet osmislite i napišite definiciju svrhe postojanja vaše nove crkve. Mogu to biti ljudi koji su se nedavno obratili i koji pokazuju osobine vođe ili pak drugi ljudi s kojima surađujete na tom planu. Ako se radi o ogranku, tada možete surađivati s ljudima iz matične crkve, i to s onima koji su najviše uključeni u osnivanje novih ogranaka crkve.

IZVORI

- Jenson, Ron, and Jim Stevens. Dynamics of Church Growth. Grand Rapids, MI: Baker, 1981.

Filozofija službe osnivanja crkava

KAKO CRKVA MOŽE SLUŽITI IZGUBLJENOME SVIJETU?

☞ Svrha lekcije

U ovoj je lekciji objašnjeno što je to filozofija službe osnivanja crkava te zašto je važna. Želja je nagnati sudionika da razmisli o važnim pitanjima vezanim za način osnivanja novih crkava.

☞ Glavne točke

- Filozofija službe osnivanja crkava temelji se na biblijskoj definiciji i naravi crkve, a ne na ljudskim predajama.
- Filozofija službe osnivanja crkava koja je osjetljiva na okruženje u kojem se nalazi uvećava djelotvornost napora osnivača crkve i njegovoga tima.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije sudionici bi trebali:

- postati svjesni koliko je filozofija službe osnivanja crkava važna te koje su posljedice kada te filozofije nema.
- znati koji su najbitniji čimbenici i prioriteti djelotvorne filozofije službe osnivanja crkava.
- osmisлити filozofiju definicije službe.

☞ Dodatak

8A Radni list: osmišljavanje filozofije službe osnivanja crkava

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova će se lekcija temeljiti na definicijama svrha postojanja crkava iz sedme lekcije o crkvi, čije ste nacрте učinili. Zamolite sudionike da pročitaju lekciju prije predavanja. Na početku objasnite sudionicima da ćete govoriti o vrlo praktičnim stvarima vezanim za strategiju, temelje, načela i pogled prema van. Izraz “filozofija” ne bi ih smio dovesti u sumnju glede njegovoga značenja, iako se u svjetovnim krugovima koristi kako bi se ljude odvelo prema drugim sustavima razmišljanja koji se ne temelje na Bogu i njegovoj riječi. Naše osnivanje crkava mora biti ukorijenjeno na teorijama i idejama (to jest, “filozofijama”) Isusa Krista, Gospodara crkve. Gradivo ove lekcije treba se obraditi što prije kako bi veći dio sata ostao za radionicu uz pomoć radnih listova iz Dodatka 8A.

I. ŠTO JE TO FILOZOFIJA SLUŽBE OSNIVANJA CRKAVA?

Izraz “filozofija službe” može se uopćeno odnositi na bilo kakav vid službe. Može se, isto tako, posebno odnositi na određeni vid službe. U ovoj ćemo lekciji posebno obraditi filozofiju službe osnivanja crkava. Načela, međutim, mogu koristiti svakoj crkvi, službi i duhovnom vođi.

A. Filozofija službe

Filozofija službe je, u biti, izjava ili sporazum koji odgovara na pitanje KAKO vršiti službu. Ona je praktični vodič koji nam pomaže da procijenimo radimo li kako treba.

Filozofija službe uvažava naše vrijednosti te će se stoga razlikovati od osobe do osobe, od grupe do grupe. Također je bitno razlikovati filozofiju službe od pogrešne filozofije. U Kološanima 2:8 Pavao nas upozorava da se klonimo filozofije – isprazne prijevare koja se oslanja na predaju čisto ljudsku, na prirodne sile svijeta, a ne na Krista. U ovome je retku jasno izrečeno kakva sve filozofija može biti

- filozofija koja se temelji na ljudskoj predaji – treba je se kloniti.
- filozofija koja se temelji na Kristu — treba je prihvatiti.

Često se previđa činjenica da se u ovome retku ne osuđuje pojam filozofije, već suprotstavlja dva izvora filozofije. Takvo je pogrešno shvaćanje dovelo do toga da su mnogi vjernici odbacili pojam filozofije službe. Nažalost, kada ljudi ne razmišljaju o filozofiji svoje službe, tada se slijepo drže one koju već imaju, a koja se obično temelji na tradiciji. Uslijed toga počinju činiti upravo ono na što je apostol Pavao upozoravao. Cilj je ove lekcije razmišljati o tome kako radimo, da bismo mogli biti uvjereni kako se naš način rada temelji na Kristu i njegovoj riječi, a ne na našim, ljudskim, predajama.

Kada odbijemo razmišljati o svojoj filozofiji, tada se slijepo držimo one koju već imamo, a koja se obično temelji na našim predajama.

B. Filozofija službe osnivanja crkava

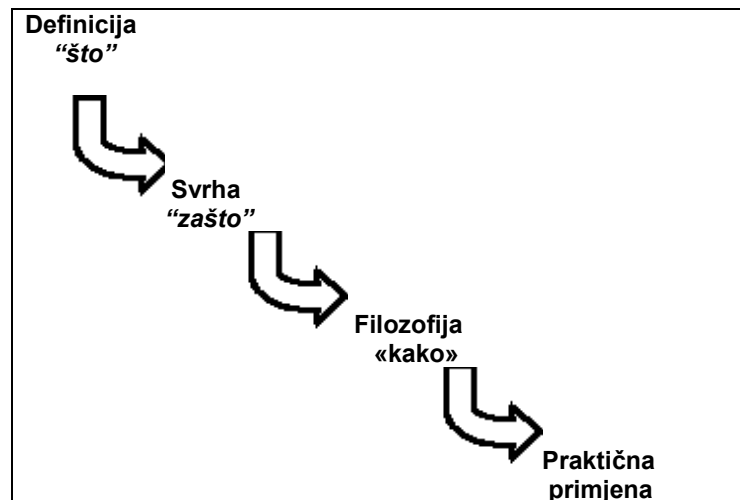
U prethodnim smo lekcijama već vidjeli definiciju crkve i njezine svrhe postojanja.

Te se tri stvari nadograđuju na ovaj način:

- definicija – što je to crkva?
- svrha postojanja – **zašto** crkva postoji?
- strategija filozofije – **kako** crkva služi?

U ovoj se lekciji postavlja pitanje: "Kako osnivač crkava treba služiti?" Svaki će sudionik imati priliku razmisliti o ovom važnom pitanju kada bude ispunjavao radni list u Dodatku 8A.

Slika 8.1 Logički slijed

II. POTREBA ZA FILOZOFIJOM SLUŽBE OSNIVANJA CRKAVA

Više je razloga zbog kojih bi svaki osnivač crkava trebao imati filozofiju službe koja će biti oblikovana prema njegovim specifičnim okolnostima. Među tim razlozima su biblijsko učenje, kao i praktično djelovanje filozofije.

A. Biblija nas uči da trebamo planirati promišljeno

Izraz "filozofija službe" ne postoji u Bibliji, ali se zato u njoj može naći pojam promišljenoga planiranja i oslanjanja na Boga.

- Izreke 14:15: "Glupan vjeruje svakoj riječi, a pametan pazi na korak svoj."
- Izreke 15:22: "Ne uspijevaju nakane kad nema vijećanja, a ostvaruju se gdje je mnogo savjetnika."

1. Primjer Isusa Krista

Iz Isusovog života i službe je očito da je Isus imao jasno određen cilj te da je svoje nakane ostvarivao na vrlo određen način. Vidimo da je Isus uvijek mislio na krajnji ishod. Isus nije dopuštao da ga išta omete u ostvarenju svoga cilja. Razmislite o ovim odjeljcima:

- Matej 16:21-23: Isus je sa samopouzdanjem usmjerio svoje korake ka križu.
- Marko 1:45: Vidimo da se Isus morao suzdržati od toga da učini neka dobra djela i propovijeda većem broju ljudi kako ne bi iz vida izgubio vlastitu misiju.
- Ivan 6:5: Isus je unaprijed isplanirao čudo koje je kanio učiniti, iako to nije otkrio svojim učenicima.

2. Pavlov primjer

Apostol Pavao je isto tako, prema svojim kršćanskim načelima i uvjerenjima, planirao što će i kako činiti u sklopu svoje službe. Shvatio je da Bog može mijenjati njegove planove, što je često i činio.

No, Pavao očito nije smatrao da ga to treba odvratiti od promišljenog planiranja njegove službe. Nekoliko primjera koji govore o tome kako je Pavao planirao nalaze se u:

- Rimljanima 15:20: Pavao odlučuje da će propovijedati Krista tamo gdje se za njega još nije čulo.
- Korinćanima 2:1-2: Pavao odlučuje smanjiti obujam svojeg propovijedanja na jednostavne činjenice vezane za Kristov križ.
- Korinćanima 9:12: Pavao odlučuje da ne želi primati novčanu pomoć, kako nitko ne bi doveo u pitanje njegove pobude za propovijedanje.
- Korinćanima 9:20: Pavao se odlučuje uklopiti u kulturološke norme ljudi kojima je htio propovijedati.
- Djela 16:3: Pavao obrezuje Timoteja kako se Židovi ne bi uvrijedili.

B. Filozofija službe osnivanja crkava je praktična

Imamo li filozofiju službe, lakše ćemo se usmjeriti na dobra djela "...koja Bog unaprijed pripremi da u njima živimo." (Efe. 2:10). Filozofija nas može usmjeriti i pomoći nam u donošenju odluka u teškim situacijama, kada nam se dvije stvari, dvije odluke čine jednako ispravne. Ona je poput štapa za mjerenje, koji nam pokazuje što se u našu misiju uklapa, a što ne.

Činjenica je da svatko tko je uključen u misijski rad ima i svoju filozofiju službe. Možda ta filozofija nije zapisana, možda je nije moguće jasno iznijeti. Možda ljudi čak nisu svjesni njezina postojanja, ali ona postoji. To je stoga što svi imamo svoje shvaćanje službe! A upravo je to filozofija službe. Stoga nije moguće nemati filozofiju službe. Postoje samo dvije mogućnosti. Možemo:

- pomno preispitati svoju filozofiju kako bismo ustanovili temelji li se ona na Bibliji
- zanemariti svoju filozofiju i naći se u opasnosti da počnemo promicati ljudsku predaju, a ne istinu.

Svatko tko je uključen u misijski rad ima i svoju filozofiju službe, bio toga svjestan ili ne.

Jasno je da je onaj prvi pristup zapravo najbolji. Ova lekcija i radni list u sljedećem dodatku napravljeni su zato da vam pomognu izraziti vašu filozofiju osnivanja crkava te da je preispitate ne biste li vidjeli je li najdjelotvornija.

C. Jasna filozofija službe osnivanja crkava usmjerena je na naše djelovanje

Definicija crkve i uloga crkve ostaju puka teorija, dok god ne dopustimo da i one oblikuju našu filozofiju službe osnivanja crkava. Tada sa teorije prelazimo na vrlo, vrlo praktična pitanja poput: "Kako da osnujem novu crkvu?" Definicija filozofije službe osnivanja crkava koju ćete napisati oblikovat će vaš stav prema svakom vašem pojedinom koraku i prioritetu vezanom za crkvu koju osnivate. Ona će vam pomoći da ne počinete ove pogreške:

- da ne trošite vrijeme na nekorisne aktivnosti i programe.
- da ne zanemarite bitne aktivnosti ili čimbenike potrebne crkvi koja raste.

D. Vaša filozofija službe osnivanja crkava mora biti točno definirana

Svaki osnivač crkava, svaki osnivački tim i svaka crkva trebaju imati svoju VLASTITU filozofiju službe osnivanja novih crkava. Bog je svakog vjernika obdario drukčijim duhovnim darovima. Uz to, svaki je pojedinac tjelesno, duhovno i emotivno jedinstven. Ishod je taj da metoda koja nekome vrlo dobro služi, nekom drugom možda neće odgovarati. A ljudi kojima služimo također su jedinstveni. Nadalje, svaki grad i svako ciljno područje ima drukčiju povijest i kulturno nasljeđe. Stoga filozofija službe osnivanja crkava treba na svakom od tih područja biti jedinstvena upravo za njega.

1. Osnivač crkava

Filozofija službe osnivanja crkava mora početi s prepoznavanjem dobrih i slabih strana osnivača crkve. Ona mora definirati kako će osnivač najbolje upotrijebiti svoje dobre strane, a slabe smanjiti. U obzir se moraju uzeti i čimbenici poput obitelji, posla ili osobne obveze. Na primjer, osnivač crkava koji nije nadaren kao govornik može razviti filozofiju koja će se bazirati na zbližavanju ljudi i evangelizaciji putem prijateljstva. Potrebe obitelji bi mogle omogućiti ili pak isključiti mogućnost življenja na ciljnom području. U svakoj od tih mogućnosti filozofija službe mora biti takva da onaj tko je provodi može pomoću nje raditi djelotvorno.

2. Tim za osnivanje crkava

Najbolje je kada nove crkve osnivaju timovi. U pojedinim situacijama jednostavno nije moguće poslati tim, no kada god je to ostvarivo, treba raditi putem tima. Nećete često naići na osobu koja je tako uravnotežena i sposobna da može postići više nego cijeli tim.

Dobrim spojem ljudi u timu umnožava se broj duhovnih darova i sposobnosti, kao i iskustvo i energija koja se može usmjeriti ka osnivanju nove crkve. Želimo li da ovakva paleta darova, sposobnosti i osobnosti učini ono što je sposobna učiniti, mora postojati neki ostvarivi plan prema kojem bi se pripadnici tima rukovodili i koji bi usmjeravao njihove aktivnosti.

Dobro osmišljena filozofija službe osnivanja crkava uzima u obzir dobre strane i slabosti svakoga u timu te uvelike uvećava produktivnost tima... Budući da se u svakom timu nalaze drukčiji ljudi, za svaki se tim mora stvoriti odgovarajuća filozofija.

Dobro osmišljena filozofija službe osnivanja crkava je ona prema kojoj će se u obzir uzeti prednosti i slabosti svakog pojedinog člana te tako dovesti njihovu produktivnost do najveće moguće mjere.

3. Nova crkva

Sve su nove crkve među sobom vrlo različite u smislu kulturnog okruženja, iskustva, jezika pa čak i sklonosti članova. Nemoguće je u svakoj se situaciji služiti istim planom. Stoga će prikladna filozofija službe osnivanja crkava biti takva da ćete pomoću nje moći ispitati ciljno područje i ljude koji na njemu žive, kako bi se moglo odrediti kako najbolje doprijeti do njih. Također ćete pomoću nje moći odrediti na koji način uobličiti duhovni rast u određenoj skupini.

III. ŠTO ČINI DJELOTVORNU FILOZOFIJU SLUŽBE OSNIVANJA CRKAVA?

Iako će svaka pojedina filozofija službe osnivanja crkava biti jedinstvena, ipak postoje značajke koje im svima trebaju biti zajedničke. Svaka od tih stvari iziskuje razmišljanje i pripremanje, no zato će sama filozofija na kraju biti puno korisnija i djelotvornija.

A. Temelji se na definiciji i svrsi

Kao što vidimo na slici 8.1, filozofija osnivanja crkava temelji se na definiciji crkve i na njezinoj svrsi, koju ste već unaprijed odredili. Kada shvatite što je crkva i zašto će crkva koju ćete osnovati postojati, slijedi odlučivanje o tome **kako** ćete tu zadaću ostvariti?

Ovdje je važno spomenuti da se filozofija službe osnivanja crkava mora temeljiti na biblijskoj definiciji crkve i njezinoj ulozi, a ne na ponavljanju onoga kako smo nekada radili. Temeljenje na ljudskoj predaji, unatoč eventualnoj dobroj nakani, nikada nije prikladna zamjena za trud uložen u čitanje Božje riječi i vršenje njezinih propisa.

Filozofija službe osnivanja crkava mora se temeljiti na biblijskoj definiciji crkve i njezinoj ulozi, a ne na ponavljanju onoga kako smo nekada radili.

B. Je li okružje jasno određeno?

Prikladna će se filozofija temeljiti na određenom okružju u kojem će se koristiti. Zbog toga moramo najprije ispitati ciljno područje. Na drugim se mjestima u ovom priručniku objašnjava kako prikupiti potrebne podatke i proanalizirati ih. Ovi napori koje ćemo na samom početku uložiti u istraživanje i planiranje mogu kasnije uvelike smanjiti vremenske gubitke i dodatni trud, jer će nas usmjeriti na pravu stranu i pomoći nam da se odlučimo za dobre metode i pristupe.

C. Usredotočena je na ljude

Građevine, oprema, prijevoz, novac i druge praktične stvari trebaju se također naći u sklopu filozofije službe osnivanja crkava. Međutim, one nikako ne smiju postati ključne! Nikako ne smijete smetnuti s uma da su ljudi najvažniji u cijeloj priči i da vam je cilj njihovo spasenje i duhovni rast. Dobra filozofija službe osnivanja crkava služi ispunjavanju potreba prave crkve – a to su ljudi – te se nikako ne bavi isključivo sekundarnim pitanjima.

D. Korisna je u procjenjivanju

Pravilno osmišljena filozofija službe osnivanja crkava bit će vrlo praktična i korisna. Pomoću nje ćemo raditi ono najvažnije i to u pravo vrijeme i na ispravan način. Naši bi napori morali uroditi većim plodom, budući da ćemo donositi bolje odluke vezane za svaki korak u službi.

Upravo zato ulažemo vrijeme u osmišljavanje definicije.

Želimo li postići najbolje moguće rezultate, naša filozofija treba biti jednostavna, jasna i razumljiva. Svi u timu za osnivanje crkava trebali bi je razumjeti i biti suglasni s njom. U njoj se mora pronaći dogovor oko toga kako ćete zapravo zasnovati novu crkvu.

IV. KAKO OSMISLITI VLASTITU FILOZOFIJU SLUŽBE OSNIVANJA CRKAVA?

Dodatak 8A zapravo je radni list koji vam može pomoći u smišljanju vaše filozofije službe osnivanja crkava. Upravo bi vam ovo trebalo oduzeti najviše vremena na predavanju. Ako već imate svoj tim za osnivanje crkava, cijeli ovaj proces ponovite s njima, kako biste osmislili filozofiju koju ćete svi prihvatiti te u skladu s njom predano raditi.

V. PRIMJER FILOZOFIJE SLUŽBE

Slika 8.2, koja slijedi, predstavlja primjer filozofije ove službe u crkvi. Nije toliko karakteristična za novoosnovanu zajednicu, tako da će vaša definicija biti nešto drukčija. Ipak, i ovo vam može poslužiti kao primjer kada budete pisali vlastitu filozofiju službe.

Čitajući ovaj primjer obratite pozornost na naglasak koji je stavljen na ljude, štovanje i njihov duhovni rast. U čemu se još vidi da ova definicija predstavlja dobru filozofiju službe? Što bi se sve, prema načelima o kojima smo dosad govorili, moglo popraviti?

Slika 8.2 Primjer definicije misije u mjesnoj zajednici

PRIMJER DEFINICIJE MISIJSKIH CILJEVA

Crkva u Našem Gradu postoji kako bi:

1. UZVISILA Boga Oca, Sina i Svetog Duha putem:

- a. hvaljenja, molitve, štovanja i proslavljanja Božje slave, svetosti, istine, ljepote i ljubavi;
- b. zajedništva s Isusom Kristom, koji je silni i milosrdni Spasitelj, Gospodin i Kralj;
- c. jedinstva i hvaljenja, koje nastaje uslijed nazočnosti Svetog Duha, a izražava se u zajedništvu putem ploda i darova Duha.

2. USPOSTAVILA zajednicu vjernih koji brinu jedni za druge, i to putem:

- a. bodrenja i ljubavi, prihvaćanja i oprostjenja;
- b. razvijanja srdačnih prijateljstava gdje će se ljudi brinuti jedan za drugoga i potpomagati se;
- c. služenja i žrtvi potrebnih da se nečije potrebe namire.

3. OPREMILA vjernike za djelotvorno služenje, i to putem:

- a. propovijedanja i poučavanja u kojem će se vjerodostojno izlagati Božja riječ i povezivati se s aktualnim pitanjima i potrebama ljudi;
- b. poučavanja, otkrivanja, prepoznavanja, razvijanja i korištenja darova Svetog Duha od strane svakog vjernika;
- c. obuke za službu i učenja vjernika da prepoznaju Kristovu volju, dožive Kristovu silu i čine njegova djela.

4. PRUŽILA Radosnu vijest o Kristu cijelome svijetu

- a. Cilj je maštovito, osjetljivo i suosjećajno doprijeti do sredine u kojoj se crkva nalazi, i to pomoću kreativnog evangeliziranja i komuniciranja, čija je uloga objaviti poruku da se ljudi moraju pokajati, priznati Krista, povjerovati u Boga, prihvatiti ga kao Spasitelja i služiti mu kao svome Kralju kroz zajedništvo u njegovoj crkvi.
- b. Želi se izraziti briga za cjelokupnu osobu tako što će se nastojati služiti emotivnim, fizičkim i duhovnim potrebama ljudi, kako bi među nama našli svoje ispunjenje.
- c. Potrebno je ponovno se posvetiti osnivanju crkava i crkvenom probuđenju diljem svijeta.

PITANJA ZA PONAVLJANJE

- Na koji način filozofija službe pomaže osnivačima crkava?
- U čemu se sastoji biblijski karakter filozofije službe?
- Što se sve pod filozofijom službe podrazumijeva?

PLAN DJELOVANJA

Ispunite Dodatak 8A: "Kako osmisliti vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava? "

IZVORI

- DeWitt, Larry. Unpublished Notes from CPR2000, Calvary Community Church, 1985.
- Fuller, Charles E. How To Plant A Church; Advanced Seminar. Church Growth Institute. 1986.
- Logan, Robert. Beyond Church Growth. Grand Rapids, MI: Revell, 1989.
- Martin, Robert W. Notes on a Philosophy of Ministry. Camino Real Community Church. 1993.
- Morris, Linus J. The High Impact Church. Thousand Oaks, CA: Christian Associates International, 1998.

Kako osmisliti vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava?

UVOD

Želite li razviti jasnu filozofiju službe osnivanja crkava, evo što sve morate imati na umu:

- Nužno je da dobro shvatite na što je Bog pozvao crkvu; što je ona i koja je njezina uloga (definicija svrhe postojanja crkve) te na što poziva vašu crkvu. Što Bog želi da u narednih 3 do 5 godina postignete kao mlada zajednica?
- Morate biti upoznati s ljudima do kojih želite doprijeti. Tko su ljudi kojima želite propovijedati?
- Koji bi vam vidovi okupljanja pomogli da utvrdite novonastalu crkvu (bogoštovlje, stanične grupe, biblijska škola, evangelizacijske molitvene trojke, itd.)?
- Koje darove, prednosti i mane imate vi i članovi vašega tima?

I. PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE KOD OSMIŠLJAVANJA FILOZOFIJE SLUŽBE

Zajedno s ostalim članovima vašega tima odgovorite na ova pitanja:

A. S koje tri riječi biste opisali crkvu koju osnivate?

B. Od kakvih je ljudi sačinjena sredina do koje želite doprijeti? Kakvi ljudi se priključuju vašoj crkvi?

C. Zbog čega će vaša crkva biti jedinstvena?

D. Što bi u vašoj crkvi moglo biti najzanimljivije?

E. Što će u vašoj crkvi privući ljude onoga mjesta koje želite doseći?

F. Kome će vaša crkva biti najpristupačnija?

G. Prema kome želite usmjeriti djelovanje crkve?

H. Koji programi i aktivnosti mogu imati uspjeha u vašoj crkvi? Kako ćete taj uspjeh procijeniti?

II. JEDINSTVENE ODLIKE VAŠE CRKVE

Na koji je način vaša crkva jedinstvena u onome što čini (ili što će tek činiti) po pitanju štovanja, biblijskog poučavanja, evangelizacije, zajedništva, administracije, rada sa djecom i mladima, odnosa s javnošću, društvenog rada, misije, doktrine, financija, sredstava, građevina i drugih stvari?

III. NAČIN SLUŽENJA

U jednom do dva retka opišite kakav način služenja predviđate za svoju crkvu. Kakva će biti njezina jedinstvena "osobnost"?

IV. SUSTAV VRIJEDNOSTI

Kakav sustav **vrijednosti** vodi vašu mladu zajednicu? Koja će uvjerenja služiti kao vodilja vašem misijskom djelovanju u mjesecima i godinama koje predstoje? Navedite barem deset takvih vrijednosti.

V. UOBLIČITE SVOJU FILOZOFIJU SLUŽBE

Napišite svoju filozofiju službe u dva retka, i u nju obavezno uključite čimbenike na koje ste naišli na radnom listu. Možete li smisliti slogan, kojim ćete u nekoliko riječi izraziti bit svoje filozofije službe?

Moja filozofija službe osnivanja crkava:

Slogan moje crkve:

VI. RAZGOVARAJTE O SVOJOJ DEFINICIJI S DRUGIMA I USPOREDITE JE S NJIHOVIMA

Imajući na umu da ne postoje dvije istovjetne situacije te stoga ne mogu postojati ni dvije istovjetne filozofije službe, razgovarajte s drugim sudionicima i među sobom usporedite svoje filozofije. Potom se posavjetujte s vođama vaše crkve i vašim timom za osnivanje crkava. Često obnavljajte svoju filozofiju službe, a u procesu osnivanja crkava pomoću nje procijenite radite li što treba i kako treba.

DUHOVNI KARAKTER

Živjeti kao sinovi, a ne siročad GALAĆANIMA 4:1-7

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivačima crkava da prodube svoje zajedništvo s Bogom i da razumiju što znači činjenica da ih je Bog posvojio.

☞ Glavne točke

- Živimo li kao duhovni siročići, bit ćemo duhovno nesigurni i oslanjat ćemo se samo na sebe.
- Živimo li kao Božja duhovna djeca, hodit ćemo s Bogom u zahvalnosti i vjeri.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije sudionici bi trebali:

- razumjeti da ih je Bog posvojio i da su postali ljubljani sinovi i kćeri.
- shvatiti kako im se sve može dogoditi da opet počnu razmišljati kao siročad, te tako paralizirati svoj život i svoju službu.
- postati, kao sinovi i kćeri, još sigurniji u Božju ljubav prema nama, i sposobni suočiti se s neuspjehom, nesigurnošću i strahovima, a sve to na temelju njihova odnosa prema Bogu, a ne na temelju djela.
- smjelo navješćivati Evanđelje i obavljati zadaću osnivanja crkava ne kao samotnjaci, već kao ljubljani sinovi i kćeri koji surađuju sa svojim nebeskim Ocem.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Odmah prvi dan dajte sudionicima “jezičnu zadaću” (naći ćete je na kraju lekcije), a poslije nekoliko dana ih ispitajte da vidite kako su napredovali. Ova je zadaća zamišljena kako bi nam pomogla da budemo iskreniji glede sile grijeha u nama i naše istinske potrebe za milošću i snagom.

Napomena: Riječju ‘sin’ žene nikako nisu isključene. Koristimo riječ ‘sin’ jer se njome Pavao služi u poslanici Galaćanima. Kćeri su isto tako Božja djeca. Bilo bi dobro da iznesete vlastita iskustva vezana za ovaj materijal. Budite ranjivi!

UVOD

Božja riječ nas uči da imamo Stvoritelja koji želi postati naš dragi Otac (Mt. 6:26-32).

Skloni pobuni kakvi jesmo, napustili smo Boga kako bismo živjeli život po svome. Odluka da okrenemo leđa Bogu vrlo je značajna za naše razmišljanje i ponašanje. Zbog nje često razmišljamo i vladamo se poput siročadi.

U ovoj ćemo lekciji vidjeti kako, čak i kao kršćani, razmišljamo i ponašamo se poput siročića. Pogledat ćemo poslanicu Galaćanima 4:1-7, gdje čitamo u kakav je odnos prema Bogu stupio svaki kršćanin. Na kraju ćemo vidjeti kako možemo u većoj mjeri živjeti poput sinova/kćeri, koji pripadaju nebeskom Ocu i koje on ljubi vječnom ljubavlju.

I. ŽIVJETI KAO SIROČAD

Ako ste ikada imali priliku posjetiti sirotište i upoznati se s tom dragom djecom, vjerojatno ste zapazili pojedine stvari u njihovom razmišljanju i ponašanju. Ovo su neke od tih stvari.

A. Siročići su ispunjeni strahom i velikom nesigurnošću

Roditeljski nemar, a katkad i napuštanje djece, u siročićima prouzrokuje osjećaj velike nesigurnosti glede života i budućnosti. Svima nama neka daljnja budućnost (uglavnom) ne predstavlja poseban razlog za zabrinutost, ali djetetu kojem se dogodilo nešto najružnije (mama i tata nisu uz njega) budućnost se čini prilično strašnom.

B. Siročići žive s prevelikom svijesću o sebi

Svako siročće će uspoređivati ono što ima s onim što imaju druga djeca. Upravo će zato upraviteljica sirotišta reći da se dar ne treba davati samo jednom djetetu, već svima. Čak i onda se događa da djeca više vole određene boje pa dolazi do strašne ljubomore među njima kada netko dobije nešto u nekoj 'ljepšoj' boji.

C. Siročići imaju jak osjećaj osamljenosti

Siročići imaju osjećaj da zapravo ne pripadaju nikome, jer su ih tata i mama ostavili ili su im pak oduzeti. Budući da je to biološko pravo nestalo, sada ne postoji nitko tko je "povezan" s njima. Stoga je siročićima teško vjerovati da ih itko voli.

II. KRŠĆANI KOJI RAZMIŠLJAJU I PONAŠAJU SE POPUT SIROČIĆA

Prvo pogledajmo u čemu to mi sami znamo razmišljati i vladati se poput siročića. Kao što smo već rekli, siročići smatraju da su sami na svijetu. Puni su straha i nesigurnosti. Budući da nemaju ni oca ni majke koji bi se za njih brinuli, sami se moraju brinuti za vlastite potrebe. Smatraju da moraju sami voditi brigu o sebi. Podsjeća li vas to na vaš život? Možda se najviše tako osjećamo onda kada nam se izmiče tlo pod nogama ili kada nešto krene po zlu. Kako reagiramo na prepreke? Kako razmišljamo u tim trenucima? Hvata nas strah i panika, zar ne? Ne čini li nam se tada da je sve krenulo naopako zato što je Bog, od svih svojih briga, zaboravio na nas? Tada nas hvata zabrinutost ili pak postajemo malodušni i odustajemo. Često se događa da, misleći da nas nitko ne shvaća, okrivljujemo druge za svoje probleme, jer se smatramo "žrtvama".

U drugim se prilikama, znamo živcirati i preuzeti pravdu u svoje ruke pa onda uvodimo stroga pravila. Pomoću njih želimo spriječiti daljnji raspad sistema. Međutim, u svemu tome se očituje naš ponos ili manjak vjere u Božje otkrivenje o njemu samome i o njegovom odnosu prema nama. Na taj način postajemo duhovna siročad.

Primjer

Jedna se žena obratila Bogu, ali nije bilo potpuno uvjerenja da je Bog voli. Jedan od razloga za to bilo je nešto što je u djetinjstvu doživjela od oca. Kada je bila jako mala, zajedno sa svojom sestrom vani je vješala rublje. Budući da nije mogla dohvatiti uže za sušenje, odlučila je tatinu bijelu košulju raširiti preko drški na tačkama, i to jako hrđavim tačkama. Naravno, kada se košulja osušila, ostale su fleke od hrđavih drški. Košulja je bila upropaštena. Kada je to otkrio njezin otac, strašno se naljutio na nju.

Djevojčica nije mislila da je učinila nešto loše. U najboljoj je namjeri stavila košulju na sušenje, ali nije znala što će se dogoditi ako je stavi preko zahrđale drške. Mnogi bi očevi svome djetetu oprostili nešto takvo ili bi ga eventualno blago ukorili. Međutim, ovaj je otac svoju kćer izgrdio kao da mu je bila neposlušna, kao da mu se usprotivila. Stoga je ona odrasla misleći da je otac zapravo ne voli.

Često se događa da imamo isto takvo mišljenje o Bogu; smatramo da se Bog ljuti na nas, da je daleko i da jedva čeka kako bi kaznio. Čini nam se kao da nas Bog zapravo ne prihvaća i ne voli. Tada mislimo da je Bog sudac koji samo želi presuditi i koga nije briga za nas. Pod takvim je okolnostima naš odnos prema njemu pun napetosti i neizvjesnosti, a temeljimo ga na našim djelima.

No, evo kako je naš odnos prema Bogu opisan u Galaćanima 4. Sve dok ne prihvatimo Božju definiciju našega odnosa s njime, nećemo se prestati vladati poput siročadi. Moramo shvatiti na čemu se naš odnos temelji, i što podrazumijeva činjenica da smo sinovi. Pogledajmo poslanicu Galaćanima 4 i razmislimo o ovoj usporedbi s našim zajedništvom sa Bogom (Gal. 4:1-7).

III. MI KAO BOŽJI SINОВI

A. Usporedba s odraslim sinom

Apostol Pavao želi raskrinkati krivovjerje kojem su se galacijski kršćani predali. U tekstu vidimo da su Galaćani zaboravili kako su se zapravo izmirili s Bogom, kako trebaju razvijati svoje zajedništvo s njim i kako se primaju Božja obećanja. Ponovno su počeli vjerovati da ih je Bog, makar u maloju mjeri, spasio i prihvatio zbog toga što su vršili Božji zakon. Pavao ih podsjeća da su jedino zbog vjere u Evanđelje opravdani pred Bogom i primili Svetog Duha. Blagoslovljeni su i Bog radi u njima jedino zbog toga što su povjerovali Božjim obećanjima danima u Kristu. Na kraju poglavlja Pavao zaključuje da je Bog dao Zakon kako bi njime razotkrio našu grešnost te nas doveo Kristu. Kada povjerujemo u Evanđelje i stupimo u Krista, više nismo pod tim zakonom, već smo Božji sinovi.

Nadalje, u četvrtom poglavlju Pavao potanko objašnjava kako nas je to Bog posvojio i što znači naše posinjenje. Tada nam pomoću jednog tadašnjeg običaja pokušava dočarati u kakvom smo sada odnosu prema Bogu:

Dok je sin bio mali, premda je zasigurno bio baštinik očeva imetka, nalazio se pod paskom skrbnika i upravitelja, čija je zadaća bila odgojiti ga i voditi brigu o njemu.

Tijekom toga razdoblja sin nije imao pravo voditi poslove niti donositi odluke koje bi se ticale očeva imanja. U neku ruku se nije razlikovao od roba. Onda bi došlo vrijeme (a svaki je otac sam odlučivao kada je pravi čas) kada bi se takav sinovljevi status poništavao i kada bi sin primio imanje da upravlja njime kako smatra da je najbolje. Tada je baštinik postao punopravni sin. Upravo se ovako opisuje naš odnos prema Bogu. Mi smo odrasli i punopravni sinovi. Što bi nam to trebalo značiti?

B. Značenje ove usporedbe

Kao što je apostol Pavao objasnio, prije nego što smo bili u Kristu, bili smo zarobljenici prirodnih sila svijeta. Za Židove je Mojsijev Zakon ono što ih zarobljuje i osuđuje, ne dajući im da prime Božja obećanja. Pogane je isto nešto osuđivalo, a to je bila njihova savjest (Rim. 2:14-15), na temelju koje se oblikuju moralna i religijska pravila. Prema kojim god načelima ranije živjeli, ona nas svejedno optužuju za našu manjkavost i uvjeravaju nas da nismo dostojni Božje ljubavi. Njihovi smo robovi i svjesni smo da smo osuđeni.

Međutim, u Kristu smo otkupljeni. Kazna za naše grijehе u potpunosti nam je oproštena. Slobodni smo od ropstva osude (Rim. 8:1). Stoga se ne smijemo vraćati na to ropstvo, već vjerovati da smo oslobođeni, da nas je Bog posinio kao punopravnu djecu i da imamo pravo na obećanja dana svima koje je Isus Krist otkupio. Da bi nas uvjerio kako nas je doista oslobodio, Bog nam je dao svoga Duha da živi u nama, kako bi podsjetio naš duh da je osuda uklonjena. Za nas Bog više nije sudac, već dobri Otac. Pavao se služi riječju "abba", koja je u to vrijeme bila najprisniji izraz za oca (Rim. 8:15-17). Današnja riječ "tata" ili "tatica" jednako izražava našu prisnost s Bogom. Božja pravednost pretvorila se u milost. Bog nas više ne osuđuje, već nas je posvojio kako bi nam mogao dati sve što nam je obećao.

Za nas Bog više nije sudac, već dobri Otac.

Možemo živjeti smjelo i sa sigurnošću, jer znamo tko nam je Otac. Gotovo je s nesigurnošću. Nemamo više razloga dokazivati da vrijedimo. Više se ne moramo plašiti surove kazne. Nismo više sami. Imamo Oca koji nas voli i koji nas neće ostaviti. On nas voli!

IV. ZAŠTO NE SHVAĆAMO DA SMO SINОВI?

Zašto se mi, posvojeni sinovi i kćeri, često vladamo poput siročadi? Zašto se osjećamo usamljeno, zašto smo uplakani i toliko zaokupljeni sobom? Zbog toga što omalovažavamo Evanđelje Isusa Krista i njegov značaj za naš život. Evanđelje je temelj našega posinjenja. Ako ne shvaćamo Evanđelje, tada ne shvaćamo ni tko smo kao Božja djeca. To se događa na više načina.

Evanđelje je temelj našega posinjenja. Ako ne shvaćamo Evanđelje, tada ne shvaćamo ni tko smo kao Božja djeca.

A. Omalovažanje Evanđelja zbog ponosa

Evanđelje je radosna vijest, ali također je i jaki lijek kojeg nije lako progutati. Ono nas dovodi u ponižen položaj, podsjećajući nas na činjenicu da smo grešnici koji ne mogu sami sebe spasiti. Unatoč tome što smo kršćani, često se znamo uzvisivati. Čak smatramo i da nam Božja pomoć nije potrebna, već živimo za vlastitu slavu i svoje sebične ciljeve. Živimo da bismo ostvarili svoje nakane, kako bismo uzvisili sami sebe. Ako se dogodi da nas netko ili nešto u tome ometa, tada ne želimo imati posla s njime. Naša neovisnost primorava Boga da nas pusti da se sami borimo. Zbog svoga ponosa postajemo siročad.

I doista, kada god se oslonimo na vlastitu sposobnost ("tijelo", Gal. 3:3), upadamo u nevolju. Kada ponos zavlada nama, tada nastojimo uspostaviti neku svoju pravednost, umjesto da prigrlimo Kristovu. Jedan od pokazatelja jest stalno razmišljanje o tome što će drugi reći za naše postupke.

To, na primjer, činimo čak i po pitanju ljubavi prema obitelji. Zamislite da netko kaže: "Mogu voljeti svoju ženu i djecu. Što je tu tako teško?" Uzdajući se u vlastitu snage, on čini sve ono što smatra da će se njegovoj ženi svidjeti. Kada se jednom vrati s posla noseći ženi buket cvijeća, ona ga zaprepašćuje riječima: "Dragi, nekako mi se ne čini da me voliš. Znam da si pozvao prijatelje na večeru. Kada god pozoveš nekoga, kupuješ mi cvijeće." U srcu ovoga čovjeka se skrivala pobuda da se pred drugima prikaže kao brižni muž, a on nije niti bio svjestan što čini. Kada bismo malo bolje razmislili o tome kako volimo svoje supružnike, vjerojatno bi nam postalo jasno koliko je ta naša ljubav prema njima siromašna.

Sveti Duh nam je dao novo rođenje i oslobodio nas od vladavine grijeha. On sada stanuje u nama i pomaže nam boriti se s grijehom. Međutim, varamo se ako mislimo da se naša tjelesnost očistila (Rim. 7:17-18) i da se više ne borimo s njegovim zlim željama. **Svoje grijeha moramo vrlo iskreno priznati Bogu.** Naše tijelo i dalje predstavlja ozbiljan problem i to nas mora jako žalostiti. Moramo se naučiti još više oslanjati na Svetog Duha, kako bi nam on pomogao u borbi s tako snažnom silom zla, koja je u nama. Sveti Duh može djelovati u svojoj sili jedino kada shvatimo da trebamo njegovu pomoć, no ponos nas može spriječiti u tome.

B. Omalovažavanje Evanđelja zbog nevjere

Još jedan način na koji omalovažavamo Evanđelje jest taj da prestajemo vjerovati u Božje obećanje o milosti na temelju smrti Isusa Krista na križu. Mnogi žele iz ljubavi služiti Bogu i davati mu čast. Kada ne uspijemo, to nas obeshrabri. Opet se moramo pokajati, jer ovaj put je naš grijeh nevjera. Moramo vjerovati u istinitost Evanđelja, koje nas uči da smo postali Božja djeca zbog milosti i ni zbog čega drugoga.

Ako želimo shvatiti pravu narav Božje ljubavi i koliko su bogati blagoslovi našega posinjenja, moramo biti iskreni prema Bogu kada sagriješimo, te prestati omalovažavati Evanđelje. To je vrlo bitno. U protivnom ćemo se i dalje smatrati usamljenima i misliti da je naš život naša briga. Naši će nas promašaji i dalje progoniti, a naša krivnja će se pretvoriti u osudu. Naša služba Bogu pretvorit će se u ropsku obvezu, čiji teret nećemo moći podnijeti. Postat ćemo nezahvalni prema Bogu i prema ljudima, a činjenica da je Isus Krist stradao i umro zbog naših grijeha kako bismo mogli postati njegovi punopravni sinovi, neće nas se doticati.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako ste olako postupali s grijehom?
- Na koji način ste omalovažili Evanđelje?
- Na koje se sve načine vladate poput duhovnog siročeta?
- Osuđuje li Bog svoju djecu zajedno s onima koji ga ne poznaju?
- Zašto nas je Bog počastio posinjenjem?
- Na koji nam način razumijevanje vlastitoga posinjenja pomaže da iskreno priznajemo svoje grijeha?

PLAN DJELOVANJA

"Jezična zadaća"

U naredna dva dana nemojte ogovarati, nemojte ni o kome govoriti loše, ne žalite se, nemojte se braniti kada netko počne govoriti o kakvom propustu i ne hvalite se vlastitim postignućima. O drugima govorite samo dobro, u svemu zahvaljujte Bogu, kada pogriješite iskreno priznajte što ste učinili, a hvalite se jedino svojim slabostima.

Jezična zadaća će vam pokazati koliko je grijeh još uvijek jak u nama, i koliko nam je Božja milost doista potrebna. Po završetku zadaće ćete još više zahvaljivati Bogu što vas nije posinio na temelju vaše poslušnosti, već zbog Kristova otkupljenja. To je zadaća za cijeli život, ali u naredna dva dana je pokušajte svjesno obavljati.

Naučimo biti sinovi

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije reći više o praktičnoj strani vjernikovog posinjenja kod Boga.

Pokretač za duhovni rast i službu treba proisteći iz srca punog ljubavi i zahvalnosti Bogu, a ne iz srca ispunjenog strahom i krivnjom.

☞ Glavne točke

- Opterećeno srce može se osloboditi.
- Ponosno srce može početi surađivati s Ocem.
- Sebično srce može naučiti voljeti.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svi sudionici trebaju:

- znati što to znači da ih je Bog posvojio.
- shvatiti praktične, svakodnevne simptome razmišljanja poput sina/kćeri ili pak siročeta.
- živjeti i služiti s još većom sigurnošću u Božju nazočnost i suradnju.
- živjeti i služiti s obnovljenim suosjećanjem prema ljudima, pokazujući im Božju milost.
- služiti Gospodinu s još većom sigurnošću, s više sile i ljubavi.

☞ Dodatak

7A Siročići ili sinovi

☞ Savjeti za vođe tečaja

Kao i u prethodnoj lekciji, riječ "sin" koja se često rabi u ovoj lekciji, nikako ne isključuje žene.

Tu riječ rabimo jer se ona nalazi u poslanici Galaćanima, kćeri su isto tako Božja djeca.

UVOD

Pojam posinjenja je temelj Božjeg odnosa prema nama. Način na koji će ga vjernik shvatiti odlučuje o njegovom razmišljanju, stavovima, postupcima i trenutnom zajedništvu s Bogom.

Ovo će biti potanko proučavanje o posljedicama i praktičnim stranama posinjenja kod Boga. Da bi čovjek bolje shvatio kako ga je to Bog posvojio (te ga tako učinio punopravnim sinom), važno je razmisliti o uobičajenim razmišljanjima koja su u nama svakodnevno prisutna. Koliko često se vladamo kao siročad, a ne kao Božja djeca? Bitno je da nam Sveti Duh otvori oči, kako bismo to vidjeli.

Postoje tri područja u kojima možemo procijeniti živimo li kao siročad ili kao sinovi. Razmislite o ovim stvarima:

I. OPTEREĆENO SRCE ILI OSLOBOĐENO SRCE

Prvi je pokazatelj osjećate li se uvijek potišteno i poraženo ili ste slobodna srca. Svakako, čovjek može biti potišten zbog raznih stvari, ali sada govorimo o srcu opterećenom težinom krivnje i osjećajem bezvrijednosti.

Kako smo zreliji u kršćanskom životu, tako smo sve svjesniji grijeha. Kralj David je napisao: "Bezakonje svoje priznajem, grijeh je moj svagda preda mnom." (Ps. 51:5). Mladi kršćanin se može osjećati užasno kada shvati koliko je osobni grijeh težak i stvaran.

Kada se, na primjer, "Sergej" obratio Bogu i primio oprostjenje za grijeh u Isusu Kristu, doživio je nevjerojatnu radost. Bilo mu je kao da su ga pustili iz zatvora. Njegova je najveća želja bila u svemu činiti Božju volju. Nije prošlo dugo, a Sergej je učinio nešto loše i jako se razočarao. Njegov ga je grijeh toliko rastužio da je nekoliko tjedana bio obeshrabren pa i potišten. Nije mu bilo lako vjerovati da ga Bog i dalje voli i prihvaća. Nije se mogao pomiriti s time, sve dok konačno nije otkrio istinu o Božjem odnosu prema njemu.

U Rimljanima 8 nam Bog govori što misli o svojoj djeci pa čak i kada ona sagraješe. Postavljeno je sedam pitanja: "Što ćemo ovomu nadodati? Ako je Bog za nas, tko će biti protiv nas? On koji čak nije poštedito vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako nam neće dati sve ostalo s njime? Tko će podići tužbu protiv izabranika Božjih? Bog koji ih opravdava? Tko će ih osuditi? Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?" (Rim 8:31-35).

Kada netko postavi sedam pitanja zaredom, jasno je da ne traži odgovore. Isto vrijedi i za ovaj ulomak. Odgovor je jasan: Bog ne traži odgovor od čovjeka, već mu hoće reći: "Volim te, ne osuđujem te, i ništa te neće odvojiti od moje ljubavi."

Ovo je Sergeju postalo jasno kada je konačno, u 39. retku, pročitao zbog čega ga Bog voli. Bog kaže da nas ništa "neće moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našem." Ove završne riječi nam otkrivaju temelj Božje nepromjenjive ljubavi. Njegova se ljubav temelji na Kristu Isusu, Gospodinu našem. Ne temelji se na vjerniku, već na Kristu, na njegovom djelu učinjenom za nas. Sergej je otkrio da bi prestanak Božje ljubavi prema njemu značio da je Bog poništio ono što je Isus Krist učinio na križu. Tada bi Bog morao reći da smrt njegova Sina nije bila dovoljna! Bog to ne može reći te shodno tome ne može prestati voljeti svoju djecu.

Bog nikako ne može prestati voljeti svoju djecu.
--

Kada je Sergej to shvatio, opet se osjećao kao oslobođeni zatvorenik. Nestalo je tereta njegovog prijestupa, opet je bio slobodan priznati svoj grijeh i odreći ga se, te prigrliti Kristovu krv i pravедnost umjesto svoje pravедnosti. Prije toga se Sergej pokajao za grijeh, ali nije nastavio vjerovati u Kristovo dovršeno djelo na križu. Ironično je to što je otkrio da mu je ponos priječio da to učini. Nije mu bilo lako priznati Bogu da treba Krista jednako kao i onoga dana kada je povjerovao. Kada je u poniznosti priznao svoju potrebu, radost je opet ispunila njegovo srce. Nikada ranije nije doživio takvu duboku i bezuvjetnu ljubav.

Bog želi ovakvom ljubavlju osloboditi srca svih vjernika; nezasluženom ljubavlju, tako bezuvjetnom, tako obilnom da ljudi nemaju druge nego da je uzvrate.

Lako je osjećati se bezvrijedno i nezasluženo, ali Bog nas i dalje voli. A ako ova ljubav nije oslobodila nečije srce, tada je premala njegova vjera u Kristovo djelo na križu. Takva osoba zapravo omalovažava poruku Evanđelja. Bog je rekao: "Za tu slobodu Krist nas je oslobodio. Prema tome, budite nepokolebljivi i ne dopustite da vas ponovno upregnu u jaram ropstva!" (Gal. 5:1). Isus je rekao: "... jer jaram je moj sladak, a moje breme lako." (Mt. 11:30). Ovu slobodu možemo doživjeti tek kada počnemo graditi svoj život na položaju posinjene Božje djece. Gradimo li svoj život na bilo čemu drugome, naša će srca uvijek biti opterećena.

II. PONOSNO SRCE ILI SRCE KOJE SURADUJE S OCEM

Anatolij je rođen u dobroj kršćanskoj obitelji. Za svoje se grijeh pokajao i primio spasenje kada je bio jako mali. Cijelog je života njegovo svjedočanstvo ostalo izvrsno, iako su ga mnogi nastojali potkopati. Anatolijeva velika vjernost Gospodinu potaknula ga je da kao misionar ode u Sibir, gdje je u proteklih nekoliko godina otvorio tri crkve među budističkim stanovništvom. Mnogi su u Anatoliju vidjeli uzornog kršćanina, a da je trebao iskreno odgovoriti, i on bi sam priznao da se tako osjeća. To jest, barem se želio tako osjećati.

U dubini duše je Anatolij bio gord zbog svoje vjernosti Bogu pa je pretpostavljao da se i Bog ponosi njime.

Ako i vi, poput Anatolija, smatrate da vas blagoslivlja jer ste mu odani, tada imate previsoko mišljenje o sebi. Anatolij nije, za razliku od Sergeja, počinio grijeh nevjere, ali i on je isto tako bio siročić. Siročiće smatra da je jedino ono u stanju rješavati probleme. To se najbolje vidi kada se usporedi nečije pouzdanje u sebe s njegovim pouzdanjem u Boga. Uzdajemo li se u sebe, Bog ne surađuje s nama u službi. Istjerali smo ga te smo doista sami, ali ne zato što nas je Bog napustio. Tada smo svojevolutno postali siročići.

Proizvod čovjekova života može ukazivati na ono što ga pokreće da služi. Oslanjanje na sebe proizvodi strah, strogo nadziranje drugih, zabrinutost, nesanicu, dvojbe, poraženost i stalno žaljenje. Ako netko smatra da mora sve popraviti i osposobiti, to će biti proizvod njegova života. Možda će se još više truditi, ali će se na kraju samo živcirati, jer često neće moći rješavati probleme u svojoj vlastitoj snazi. To se može očitovati u protraćenom vremenu ili u zanemarivanju drugih područja službe ili, pak, obiteljskoga života. Ako netko neprestano misli samo na svoje probleme, neće se moći usmjeriti na brigu prema drugima. To također može dovesti do nesаницe, stalnih pritužbi te drugih problema.

Da bi te neovisnosti nestalo, Bog će često vjernicima na životni put donositi poteškoće, kako bi zavapili za Božjom nazočnošću te njegovom suradnjom u životu i službi. Tako je Isus postupao prema svojim učenicima. Kada je, na primjer, Isus nahranio pet tisuća ljudi (Ivan 6), čini se kao da je htio svoje učenike, a naročito Filipa, naučiti nešto posebno. Isus je upitao Filipa: "Gdje da kupimo kruha da jedu ovi ljudi?" Čitamo da je Isus to rekao "da ga kuša" (Ivan 6:6). Bilo je jasno da ljudska snaga nije mogla priskrbiti dovoljno hrane za takvo mnoštvo. Isus je kušao Filipa ne bi li vidio je li ovaj shvatio tko je Isus i kakvu silu ima, te je li se naučio uzdati u svoga Gospodina.

Budući da smo Božja djeca, nevolje na koje nailazimo u službi ne bi nas smjele srušiti ako vjerujemo da Bog vlada nad svime i ako mu predamo svoje nevolje.

Kada se nađete oči u oči s poteškoćama koje stavljaju vaše zajedništvo s Bogom na kušnju, vaša će reakcija pokazati što mislite o Bogu. Jeste li ispunjeni strahom ili ste svjesni da je Bog pouzdani Otac pun ljubavi? Jeste li udvostručili svoje napore - ili možda čak napali nekoga - kako biste zavladaali nekom zbrkanom situacijom? (Jedan je pastor iz svoje crkve isključio većinu njezinih članova jer se nisu u potpunosti slagali s njegovim prohtjevima!)

Ako svoje posinjenje uključimo u svakodnevno razmišljanje i djelovanje, morali bismo postati ljudi molitve koji neprestano predaju svoje živote i službu Božjoj brizi, sa sigurnošću da on vlada situacijom. Božja riječ nas uči da je Bog već pripremio djela koja njegova djeca trebaju vršiti (Efe. 2:10). U molitvi i poslušnosti pristajemo na ono što Bog želi postići kroz nas. Stoga bismo morali neprestano pozivati druge da nam se pridružuju u molitvi i odlaziti Bogu u tajnosti, kako bismo razumjeli što je to Bog već pripremio za nas.

Sin je čvrsto uvjeren da je Bog njegov dragi Otac koji se brine za njega. Budući da smo Božja djeca, nevolje na koje nailazimo u službi ne bi nas smjele srušiti ako vjerujemo da Bog vlada nad svime i ako mu predamo svoje nevolje.

III. SEBIČNO SRCE ILI SRCE KOJE JE SLOBODNO VOLJETI DRUGE

Bilo da razmišljamo kao siročići ili kao sinovi, to se vidi u našem životu. U velikoj mjeri utječe na naš odnos prema drugima. Kada smo zaokupljeni vlastitim problemima, kada smo opterećeni brigama, kada smatramo da smo sami na svijetu, tada postajemo egoisti.

Uzmimo za primjer dječaka Denisa, koji je rusko siročić. Denis je pun snage i voli se igrati. Uz to je i jako vragolast. Za jednu Novu godinu su neki kršćani posjetili Denisa i drugu siročad te su donijeli i nekoliko igara. Jedna je igra postala posebno omiljena među djecom te su im je posjetitelji odlučili pokloniti. Kada je Denis otkrio da će ta igra biti zajednički dar za sve njih, uzeo ju je i nije je nikome dao. Ostali siročići su se počeli svađati oko igre pa su posjetitelji morali reagirati, uzeti igru i dati je nadstojnici sirotišta.

Ono što je dano Denisu i svoj ostaloj djeci postalo je predmet koji je svatko od njih htio osobno čuvati, kako ne bi ostao bez njega. Nisu znali dijeliti.

I mi postajemo takvi kada mislimo da nas naš nebeski Otac zapravo ne voli. Tada se ponašamo kao da Bog nije u stanju sačuvati ono što nam je podario za radost našega srca. Često nam naše razmišljanje kao u siročadi ne dopušta da vidimo čime nas je sve Bog blagoslovio kako bi nas obradovao. Čak i kada ih vidimo, od njih činimo idole, jer smatramo da ih moramo svim silama zadržati. To je možda najtužnije od svega, jer se u tome slučaju ne radujemo zbog onoga koji nam je podario određeni dar, niti zbog njegove iskrene ljubavi prema nama. Čudno je to što, kada predmeti postanu predmetom naše ljubavi, zapravo sami ne osjećamo da nas itko voli. Naše je idolopoklonstvo poput lopova koji nam krade najdragocjenije iskustvo u životu, a to je ljubav Svemogućega.

Je li vam se to dogodilo? Osjećate li se nevoljeno zbog toga što razmišljate kao siročće? Ili možda smatrate da se morate grčevito držati onoga što vam je Bog dao, kako ne biste izgubili to što ste primili? Jeste li široke ruke u davanju drugima, jer vjerujete da je i vas Bog darežljivo i obilno obdario?

ZAKLJUČAK

Kao što vidite, način na koji gledamo na Boga ima veliki utjecaj na našu svakodnevicu. Motivacija za duhovni rast i službu mora proistći iz srca punog ljubavi i poniznosti, koje je odlika sina, a ne iz srca punog straha i krivnje, koje je odlika siročća. U čemu sve zaključujete da ste živjeli kao siročće, a ne kao sin?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kakvo mišljenje o Bogu ima siročće?
- Kakvo mišljenje o Bogu ima sin?
- Koji su pravi razlozi zbog kojih imamo određeno mišljenje o Bogu?
- Kako znamo da nas Bog ipak voli?

PLAN DJELOVANJA

U Dodatku 7A ove lekcije nalazi se primjerak popisa pod naslovom "Siročići ili sinovi". Obradite ga, a onda izdvojite tri stvari s kojima se najviše mučite. Pronađite primjer za svaku od tih stvari s kojima imate problema. Na koji način želite da vas Bog promijeni u svakoj od tih stvari? Potom sve to predajte svojem nebeskom Ocu u molitvi.

Mob Siročići ili sinovi

Pročitajte ovaj popis i izdvojite tri područja koja vam zadaju najviše muka. Pronađite primjer za svaku od tih stvari s kojima imate problema. Na koji način želite da vas Bog promijeni u svakoj od tih stvari? Potom sve to predajte svojem nebeskom Ocu u molitvi.

SIROČE ŽIVOT U "VEĆIM NAPORIMA" ISUS JE "POMAGAČ" NAŠEMU TIJELU Ivan 14:18 "Neću vas ostaviti siročad."		SIN ŽIVOT PO VJERI KRIST JE NAŠ ŽIVOT Ivan 15:4; Gal. 2:20; Rim. 8:15 "... već ste primili duha posinjenja."
Osjeća se usamljeno; propušta vrlo bitno svakodnevno zajedništvo s Bogom: "vakuum brige za sebe".	1.	Sve je uvjereniji da je Bog njegov nebeski Otac (1. Iv. 4:16).
Uznemiren zbog navodnih potreba, prijateljstva, novca, itd.: "Usamljen sam i nikoga nije briga."	2.	Vjeruje Ocu i sve je sigurniji u njegovu ljubav i brigu; slobodan od briga.
Živi prema uspjehu ili neuspjehu: mora ispasti dobar po svaku cijenu, usmjeren na djela.	3.	Uči svakodnevno živjeti u svjesnoj suradnji s Bogom; ne živi u strahu.
Osjeća se osuđeno, krivo i nedostojno pred Bogom i pred drugima.	4.	Osjeća se voljeno, zna da mu je oprošteno i da je u potpunosti prihvaćen, jer je odjeven u Kristovo djelo.
Ima "malu vjeru", pun je straha, ne zna se pouzdati u Boga; "Ja ću sve srediti".	5.	Svakodnevna vjera u Božji suvereni naum za njegov život, kao mudar, dobar plan pun ljubavi.
Radi s osjećajem neograničene obaveze, trudi se ugoditi, premara se.	6.	Molitva je prvo utočište: "Odmah ću pitati svoga Oca!" Tata, (Abba), Oče!
Buni se protiv Boga i ljudi; često duhovno hladan i krut.	7.	Snaga za pokornost, meko (slomljeno i skrušeno) srce (Ps. 51:17).
Defanzivan; ne zna slušati; naježi se kada ga optuže da je samopravedan (čime zapravo dokazuje optužbu).	8.	Spreman poslušati kritiku, jer stoji u Kristovom savršenstvu, a ne u svome; u stanju je preispitati svoje unutarnje motive.
Mora uvijek biti u pravu, na sigurnom i van opasnosti; nespreman na neuspjeh; defanzivan; ne zna se nositi s kritikama; jedino zna podnijeti hvalu.	9.	U stanju je riskirati, ako treba i omanuti. Budući da je njegova pravednost u Kristu, ne trebaju mu postignuća kojima bi se hvalio, štiti ili branio.
Samouvjeren, ali obeshrabren, poražen, bez sile Svetog Duha.	10.	Uzda se u Krista, ohrabren djelovanjem Svetog Duha u njemu.
"Ja ću im pokazati - vidjet će oni!" "Tamo gdje nitko nije uspio." (snaga volje).	11.	"Sve mogu u onome koji mi daje snagu." (Fil. 4:13).

<p style="text-align: center;">SIROČE ŽIVOT U "VEĆIM NAPORIMA" ISUS JE "POMAGAČ" NAŠEMU TIJELU Ivan 14:18 "Neću vas ostaviti siročad."</p>	<p style="text-align: center;">SIN ŽIVOT PO VJERI KRIST JE NAŠ ŽIVOT Ivan 15:4; Gal. 2:20; Rim. 8:15 "... već ste primili duha posinjenja."</p>
Vlastiti naponi; oslanja se na svoje darove i sposobnost kako bi živio i služio.	12. Sve manje se uzda u sebe, a sve više u Svetog Duha (svakodnevno mu se svjesno predaje).
Žali se i ne zahvaljuje Bogu niti ljudima; želi rušiti druge ljude; ogorčen je i stalno kritizira.	13. Vjeruje da će Sveti Duh koristiti njegov jezik za štovanje, podučavanje, zahvaljivanje i bodrenje (Efe. 4:29).
Stručnjak je kada treba ukazati na kakav propust, uvijek mu nešto smeta.	14. Ne zatvara oči pred zlom, ali se svjesno okreće ka onome što je dobro i milo (Fili. 4:8).
Ogovara (ispovijeda tuđe grijeh); ima potrebu kritizirati druge kako bi se osjećao sigurno; stručan u analiziranju tuđih slabosti; ima dar "razlikovanja."	15. Spreman drugima priznati svoje pogreške, radije će govoriti o tuđim dobrim stranama; ne smatra da je uvijek u pravu; otkriva da često i sam griješi; želi napredovati.
Uvijek se uspoređuje s drugima, što ga ili ispunjava ponosom ili ga čini potištenim (ovisno o tome jesu li drugi ispali dobro ili loše).	16. Čvrsto stoji u Kristu, predstavu o vlastitoj vrijednosti temelji na Isusovoj krvi i pravednosti, a ne na ljudskim kulisama (Fili. 3:9).
Nije u stanju pobijediti tijelo; u srcu nije porazio "drage grijeh", ali isto tako više ne smatra da je "veliki grešnik".	17. Počiva u Kristu i sve češće odnosi pobjedu nad tijelom (Rim. 8:1-9), ali ipak se smatra "velikim grješnikom".
Uglavnom se niti ne moli; molitva mu predstavlja posljednje utočište; često se moli javno, a rijetko kada je sam.	18. Molitva predstavlja važan dio dana, i nije isključivo vezana za "tihu čas"; razgovor s Ocem mu čini radost (1. Sol. 5:16-18).
Biblijska obećanja o duhovnoj snazi i radosti rugaju se njegovome "ja": "Kamo je nestala tvoja radost?" (Gal. 4:15).	19. Božja obećanja o snazi i radosti postaju opis njegovog "ja" (Rim. 15:13).
Ima potrebu hvastati se; neprestano govori o vlastitim uspjesima iz straha da netko zaboravi na njih (Gal. 6:14).	20. Otkriva da je Isus sve češća tema njegovih razgovora; hvali se Gospodinom i vlastitim slabostima (2. Kor. 12: 9-10).
Nesvjesno vodi "evidenciju" svojih postupaka koje treba primijetiti ili pak braniti.	21. Jedina mu je evidencija Kristova pravednost; u njemu je potpun (1. Kor. 1:28 i dalje).
Egoist: "Kada bi barem imali moje stajalište!" Velika potreba za držanjem svih konaca u rukama i nadzorom nad drugima.	22. Krist sve više upravlja njime; služi u sili Svetog Duha, a ne u snazi svoga "otkupljenoga tijela".
Ne ispunjava ga samo Isus, već mu i "idoli" (imanje, položaj, interesi) pružaju osjećaj potpunosti i opravdanosti.	23. Krist mu predstavlja hranu i piće; Bog doista ispunjava njegovu dušu. "... i pored tebe ne želim ništa na zemlji." (Ps. 73:25 - Đaković).
Kada govori Evanđelje drugima, čini to bez žara (jer je i njegov duhovni život jadan), jer ga na to potiče osjećaj obveze i dužnosti, a ne ljubav.	24. Želi da se izgubljeni obraćaju Kristu, navješćuje Evanđelje, čak i kada ga na to ne primorava crkveni program: "Jer nas ljubav Kristova nagoni..." (2. Kor. 5:14 - Đaković).

MOLITVA

Okupljanje na molitvu ŠTOVANJE I RAZMIŠLJANJE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije zajednički štovati Gospodina i bodriti jedan drugoga u Gospodinu.

☞ Glavne točke

- Bog nam razotkriva naše grijeha i usmjerava nas kada ga štujemo i razmišljamo o njegovoj riječi.

☞ Željeni rezultati

Ovo neće biti lekcija, već radionica. Sudionici već imaju iskustva sa strateškom molitvom pa će imati predstavu o tome kako se vodi molitveno okupljanje.

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ovo molitveno okupljanje NEĆE biti prilika za predavanje, već za usmjeravanje sudionika u molitvenom skupu. Bit će potrebno da unaprijed obradite Psalam 95 te da uočite kako je podijeljen u ovoj lekciji.

Okupljanje na molitvu i štovanje trebalo bi svim sudionicima pružiti prigodu za razmišljanje o sadržaju ovih predavanja, kako bi u poniznosti zatražili Božje vodstvo i vidjeli što se u njihovim životima ili službama mora promijeniti.

UVOD

Psalmi su napisani da bi nadahnuli Božji narod na proslavljanje, štovanje i slušanje Gospodina, Boga svog. Nisu napisani samo zato da bi se čitali. Na ovom ćete se molitvenom okupljanju držati plana koji nalazimo u **Psalmu 95**; on će vam biti vodič za štovanje, hvaljenje i molitvu.

Ovaj nas Psalm vodi kroz spomenuta tri koraka, što je prikazano i dolje:

<i>Psalam 95</i>	
1. Pjevajmo Jahvi	1-5
2. Poklonimo se Jahvi	6-7
3. Slušajmo Jahvu	8-11

I. PROSLAVLJAJTE GOSPODINA (PSALAM 95:1-5)

“Dođite, kličimo Jahvi”

- Pjevajmo mu pjesme radosne.

“Uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome!”

- Zajednički glasno pročitajte ulomke iz Psalma pobjede: Psalm 18:1-3; 30-36.

“Pred lice mu stupimo sa zahvalama”

- Vrijeme je za svjedočanstva, naročito ona u kojima zahvaljujemo Bogu na svemu što čini u molitvenim trojkama te na drugim mjestima gdje se osnivaju crkve.

“Kličimo mu u pjesmama”

- Pjevajte pjesme hvale Gospodinu.
- Zajedno pročitajte retke 3-5; zahvalite Bogu na njegovom suverenoj vladavini nad cijelim svemirom.

II. ŠTUJTE GOSPODINA (PSALAM 95:6-7)**“... prignimo koljena... poklonimo se Jahvi koji nas stvoril!”**

- Potaknite sudionike da se mole u duhu poniznosti. Možete kleknuti, ako su slobodni tako moliti.

“Jer on je Bog naš... a mi narod paše njegove”

- Priznajmo ga za svog osobnog Pastira. Hvalite ga radi njegove skrbi.

III. ČUJTE NJEGOV GLAS (PSALAM 95:8-11)**“Ne budite srca tvrda...”**

- Priznajte Bogu svaki svoj grijeh kojeg ste svjesni. Pročitajte 1. Ivanovu 1:9.
- Odvojite neko vrijeme za slušanje Gospodinovog glasa. Zamolite ga da vam otkrije ima li kakvih starih oblika, navika ili metoda osnivanja crkava koje mu trebate predati jer vam se, uslijed biblijskih proučavanja na ovome tečaju, više ne čine biblijskima. U molitvi tražite da vam Bog otkrije što želi da zadržite, a što da promijenite u svome životu i u službi.
- Pročitajte Hebrejima 3:7-19. U 13. retku čitamo da se svakodnevno moramo međusobno opominjati, hrabriti. Razdijelite se u grupice po dvoje. Molite jedan za drugoga da budete ohrabreni.

VODSTVO

Biblijska načela za vođe

☞ Svrha lekcije

U ovoj se lekciji definira što je to vodstvo, a uz to se iznosi pet biblijskih istina vezanih za vodstvo. Kada govorimo o vodstvu, bitno je da počnemo od apsolutne istine koju nalazimo u Bibliji, a ne od osobnih pretpostavki.

☞ Glavne točke

- Vodstvo znači utjecaj.
- Sva je vlast dana od Boga.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svi bi sudionici trebali:

- znati definiciju vodstva u jednoj riječi.
- poznavati pet temeljnih biblijskih načela za vođe.

☞ Dodatak

1A Razmatranje vodstva

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ovu lekciju čine tri aktivnosti. Sami procijenite koliko ćete se zadržati na kojoj. Uz to u Dodatku 1A ćete imati mogućnost razmisliti što sve podrazumijevaju načela iznijeta u ovoj lekciji. Ako je ikako moguće, najbolje je to učiniti u sklopu predavanja, u manjim grupama ili barem dovoljno malim da će se sudionici htjeti priključiti razgovoru.

UVOD

Često čujem da je potreba za sposobnijim vodstvom jedna od najvećih potreba crkve. Vođe ćemo puno lakše pronaći ili obučiti kada definiramo što je vodstvo. Što podrazumijevamo pod vodstvom? Sama riječ "vodstvo" ima puno značenja. Ako govorimo konkretno o crkvenom vodstvu, tada je još teže shvatiti njezino pravo značenje. Svi mi uglavnom imamo neke svoje predodžbe o tome što je vodstvo, a one su proizvod našeg kulturnog nasljeđa, tradicije ili iskustva. Načela za vođenje nalazimo i u Svetom pismu, koje je apsolutna istina.

Kada proučavamo biblijska načela za vođe, svjesni smo da se pobožno vodstvo jako razlikuje od svjetovnoga. U ovoj ćemo se lekciji usmjeriti na ono što Biblija ima za reći o vodstvu.

I. DEFINICIJA VODSTVA

AKTIVNOST: U nekoliko minuta pokušajte definirati vodstvo u što manje riječi možete. Poslije iznesite drugima svoju definiciju.

Pogledajte ove dvije definicije:

"Vodstvo predstavlja utjecaj, sposobnost osobe da utječe na druge ljude." (Sanders , Spiritual - Vodstvo . p. 31).

"Vođenje je dinamičan proces tijekom kojeg čovjek ili žena koje je Bog obdario utječu na Božji narod, vodeći ga k ostvarenju Božjih nakana." (Clinton, Making of a Leader, p. 14; cf. p. 127).

Ključna je riječ u objema definicijama "utjecaj". Vodstvo se u jednoj riječi može definirati kao utjecaj. Utjecaj (dakle, vodstvo) se stječe na razne načine. Neki ljudi imaju utjecaj samim time što su na nekom položaju. Drugi imaju utjecaja jer su sposobni u nečemu. Treći, pak, imaju utjecaja zbog svoje osobnosti. Možda je teško odrediti što to određuje ljude kao vođe, no ispada da oni koji vode to mogu činiti jer imaju utjecaja.

Vodstvo se jednom rječju može definirati kao utjecaj.

Kada u našim lekcijama govorimo o vodstvu, ne govorimo o samom formalnom položaju vođe. Želimo govoriti o funkciji vodstva, tako da se osobu koja u određenoj skupini ima najveći utjecaj može smatrati pravim vođom, bilo da je ona i zvanično vođa ili nije. Ovo shvaćanje može uvelike promijeniti naše mišljenje o onima koji vode. Ili, kako je jedan uvaženi crkveni vođa nedavno rekao: "Kada shvatite da vodstvo nije položaj, već utjecaj, sve će se promijeniti. Nemojte težiti da budete vođa, već cijenite ljude, a oni će vam onda dati da ih vodite." (Maxwell, The Potential Around You. p. 25).

II. BIBLIJSKA NAČELA ZA VOĐENJE

Mnoge naše predodžbe o ljudskoj naravi, motivaciji i vodstvu dolaze iz svijeta. U svijetu se katkad s ljudima postupa vrlo izopačeno. U poslovnim krugovima se smatra da "vođe ne mogu imati povjerenja da će njihovi podređeni dobro obaviti svoj posao" i "ako previše vjeruješ ljudima, iskoristit će te". Nadalje, svjetovne vođe možda smatraju da se od ljudi može očekivati da će učiniti ono što se od njih traži jedino ako ih se na to potakne nagradom ili priprejeti kaznom. Posljedica ovih pretpostavki jest ta da svjetovne vođe često pretpostavljaju da imaju autoritet jednostavno zato što su na položaju vođe ili zato što su energični.

AKTIVNOST: Provedite nekoliko minuta u grupama, gdje ćete razgovarati o tome kako ste doživjeli maltretiranje od vođa koji su se ponašali u skladu s gore navedenim načelima.

Budući da živimo u izopačenom svijetu, kada takva načela vidimo ovako često, počinju nam se činiti prirodnima. Međutim, pozvani smo na drukčije vodstvo. Pogledajmo koja su biblijska načela za vođe.

A. Autoritet vođe dolazi od Boga

Stotnik u Luki 7:1-10 zapovijedao je nad stotinu rimskih vojnika. Pa ipak, nije se predstavio kao vođa nad mnogima, već kao podložnik. Možemo reći da je stotnik pravilno shvatio da, premda je i sam vođa, nema slobodu voditi vojnike kako mu se prohtje, jer je odgovoran svojim nadređenima. Bog je postavio autoritet u raznim institucijama, kao što je državna vlast (Rim. 13:1-7; 1. Pet. 2:13-17), obitelj (Izl. 20:12; Efe. 5:22-23; 6:1-4) i crkva (Heb. 13:17). Poput ovoga stotnika, nijedan ljudski vođa nema potpunu vlast. Naime, sva vlast dolazi od Boga.

Bog je jedini suveren, tako da mu se moraju pokoriti svi koji vode. Bog radi preko onih koje je postavio za vođe da ostvare njegove nakane (Izreke 21:1). Isus je u svojoj službi na zemlji pokazao što znači pokoriti se njegovu Ocu (Ivan 8:28-29).

S tim na umu, možemo zaključiti da su najbolje vođe oni koji su dobri sljedbenici – sljedbenici Gospodina Isusa Krista. Nitko ne smije voditi kako mu se prohtje. Štoviše, kršćanske duhovne vođe nisu postali vođe po svojoj volji, već ih je Bog izabrao i pozvao (Ivan 15:16). Veliki kršćanske vođe su svjesni da su obvezni voditi kako ih Bog usmjerava te će stoga nastojati slijediti Božje vodstvo. Oni se ne oslanjaju na svoj položaj, osobnost ili osobni utjecaj i autoritet, već snagu crpe od Boga, koji je izvor svake vlasti.

Najbolje su vođe oni koji su dobri sljedbenici – sljedbenici Gospodina Isusa Krista.

B. Kršćanske duhovne vođe moraju biti ponizne sluge

Kršćanski vođa je prije svega sluga. U svemu što kaže i učini, vođa mora biti poput sluge. Vjerojatno za kršćanskog vođu nema ničeg pogubnijeg od suprotnosti služenju, a to je ponos.

Ne samo da ponos stvara prepreke u odnosima između vođa i sljedbenika, već uz to spada među stvari koje Gospodin mrzi (Izr. 6:16-17).

Kršćanski duhovni vođa nije diktatorski vladar, već je zapravo sluga. Kada se u Novom zavjetu govori o odnosima među kršćanima, nikada se ne govori o vladanju. Težnja za položajem vođe radi zadovoljenja svoga ega ili radi mogućnosti nametanja vlastitoga autoriteta protivno je biblijskom pojmu vođe koji služi (Fili. 2:1-8).

Kršćanski vođa nije vladar u smislu diktature, već sluga.

Isus je svojim sljedbenicima jasno rekao da vodeći položaj ne služi osobnoj dobiti (Mt. 20:20-28; Iv. 13:1-16). Isus je samo jednom tijekom svoje službe rekao učenicima da čini nešto kako bi im dao primjer, i to kada im je u poniznosti prao noge (Iv. 13:15). Premda mnoge svjetovne vođe svoje sljedbenike dovode do pokornosti tako što ih zastrašuju ili se vladaju kao da superiorni, u vođi crkve takve se stvari ne smiju vidjeti (Mt. 20:25-28; 1.Pet. 5:1-7).

Ima kršćanskih vođa koji počnu služiti u poniznosti, ali nakon određenog uspjeha u službi u njih se podmuklo počinje uvlačiti ponos ili osjećaj da uživaju određeni status. Međutim, apostol Pavao je tijekom svoje službe postajao sve ponizniji. Primijetimo da se u samim počecima svoje službe Pavao naziva najmanjim od svih apostola (1. Kor. 15:9). Kasnije, u poslanici Efežanima, za sebe kaže da je manji od najmanjeg među svetima (Efe. 3:8), a potkraj svoga života tvrdi da je prvi među grešnicima (1. Tim. 1:15).

C. Kršćansko se vođenje razvija pomnim proučavanjem i praksom

Često se pitamo rađa li se čovjek kao vođa ili uči kako to postati. Nedvojbeno je da ima ljudi koji su rođene vođe, no kršćanskim vođom se ipak postaje. Uostalom, tko se još rodio sposoban izvršiti sve zadaće kršćanskoga vođe:

- učiti crkvu Božjoj riječi.
- pomoći drugima da prepoznaju svoje duhovne darove, talente i sposobnosti i počnu ih koristiti.
- poticati druge na dobra djela.
- planirati i organizirati aktivnosti Božjeg naroda.
- bodriti posrnule.
- savjetovati slabe u vjeri.

Većina ovih aktivnosti je nadnaravna i strana ljudima. Kršćanski način vođenja protivi se našim prirođenim grešnim sklonostima te se na njemu treba raditi. Pogledajte donju tabelu, u kojoj se vide mnoge razlike između svjetovnog načina vođenja i kršćanskog vođenja.

Slika 1.1 Svjetovno i kršćansko vođenje

Svjetovno vođenje	Kršćansko vođenje
siguran u sebe	siguran u Boga
razumije ljude	razumije Boga i ljude
odlučuje sam	želi doznati što je Božja volja
ambiciozan	sluga
razvija vlastite metode	otkriva i slijedi Božje metode
voli zapovijedati	radost mu je vršiti što Bog traži
pokreću ga osobni interesi	pokreće ga ljubav prema Bogu i prema čovjeku
neovisan	ovisan o Bogu

Možda i poznajete ljude koje biste mogli nazvati rođenim vođama. Osobine koje su mu takav status pribavile vjerojatno su one iz lijevoga stupca slike 1.1. Iz toga slijedi da osobu bez tih osobina ne bismo nazvali vođom. Međutim, zapravo i rođeni vođa i onaj koji nije vođa moraju uložiti jednaki trud kako bi postali kršćanski vođe. Jer, rođeni vođa se mora naučiti oslanjati na Boga umjesto na sebe, dok onaj koji uopće nije vođa mora naučiti da se može osloniti na Boga, premda je sam po sebi slab.

I rođeni vođa i onaj koji to nije moraju uložiti jednaki trud kako bi postali kršćanski vođe.

Vodstvo je duhovni dar. Oni koji ga nemaju (a nemaju ga svi) poučeni su da svoj dar vjerno koriste (Rim. 12:8). Sveti Duh može ovaj dar dati rođenome vođi, kao i onome koji to nije. Duhovno vodstvo ne ovisi o prirodnoj sposobnosti. Stoga je važno da svaki vjernik sam ustanovi je li ovo njegov dar ili nije. To se najbolje vidi kada služimo drugima.

Dar vođenja možemo usporediti s darom evangelizacije. Neki ga vjernici imaju, drugi ga nemaju. Pa ipak, od svih se očekuje da evangeliziraju i vode kada se za to ukaže prilika i potreba. Oni koji imaju dar vođenja imat će plodonosnu službu, no ipak svaki vjernik mora u svome životu i službi koristiti

načela biblijskoga, kršćanskog vodstva. To može biti kod kuće, na poslu, u crkvi, u novoosnovanoj zajednici, staničnoj grupi, kućnoj grupici ili negdje drugdje. Budući da kršćansko vođenje predstavlja dužnost (naše postupanje), a ne položaj, Gospodin očekuje da ćemo je i obnašati.

D. U Bibliji se opisuje mnogo načina vođenja

Pogledamo li pažljivije u Bibliju, vidjet ćemo da se vođe razlikuju jedan od drugoga. Postoje vođe apostolskog tipa (Pavao), koji znaju potaknuti ljude da se u raznim situacijama na razne načine odazivaju Bogu, te vođe pastorskog tipa (Barnaba), koji znaju izgrađivati druge i upravljati dobrima. Različite osobnosti i okolnosti čine različite načine vođenja. Svakako da se Jošua u ulozi vođe snašao potpuno drukčije nego David. Razumljivo je da postoje drukčiji načini vođenja, jer su ljudi različiti, kao i okolnosti u kojima se nalaze. U Efežanima 4:11-12 čitamo o nekoliko uloga vođe novozavjetne crkve. Iako su se svi oni među sobom razlikovali, svaki je od tih vođa pripremljao "svete za djelo službe", drugim riječima, da ih nauči služiti.

Slika 1.2 Funkcije vodstva u Novom zavjetu

Poziv	Djelokrug	Funkcija
apostol	vizija	začetnik
prorok	griješ	propovijedanje
evangelizator	spasenje	navješćivanje Evanđelja
pastor	izgrađivanje	sezanje ka unutra
učitelj	istina	poučavanje

Funkcije navedene na slici 1.2 u današnjoj su crkvi jako potrebne. Jedan način vođenja ne mora nužno biti bolji od ostalih, no može se dogoditi da se, ovisno o potrebama zajednice u danom trenutku, jedan način ipak izdvoji kao najpotrebniji. Tijekom svoje službe ćete možda u različitim trenucima, uslijed određenih potreba zajednice, morati mijenjati način na koji je vodite.

AKTIVNOST: Provedite nekoliko minuta u razmišljanju o "Ciklus osnivanja crkve" (Prvi priručnik, Lekcija 3 o viziji). U manjim grupama ili zajednički razgovarajte o tome kakav je način vođenja potreban u kojem stadiju toga ciklusa.

E. Osnovna je funkcija crkvenoga vodstva osposobiti druge

Tradicionalno se smatra da su pastori i crkvene vođe ljudi koji "obavljaju" službu, kao što su starozavjetni svećenici vršili službu u korist naroda. Međutim, Novi zavjet jasno uči da su svi vjernici svećenici, i da svi trebamo služiti.

U Efežanima 4:11-12 vidimo da je glavna dužnost pastora pružiti vjernicima viziju i osposobiti ih za službu. Njegov bi stav trebao biti da je bolje uposliti desetoricu nego raditi za desetoricu. Drugim riječima, crkvene vođe su oni koji pomažu u služenju.

Slika 1.3 Vođe koje usmjeravaju i vođe koje pomažu

VOĐA KOJI USMJERAVA	VOĐA KOJI POMAŽE
Usmjeren na rad: "Valja obaviti posao"	Usmjeren na ljude: "Uključimo ljude u rad"
Obavlja posao	Raspodjeljuje zaduženja
Cilj - "Vršiti djelo službe"	Cilj - "Osposobiti druge za služenje"
Praktičan	Osposobljava, pomaže, obučava

Pojam pomaganja može se ilustrirati drevnom izrekom jednog mudrog Kineza po imenu Lao Tse, koji je rekao: "Kada najbolji vođa izvrši svoje djelo, kada ga potpuno obavi, tada će ljudi reći: 'Sami smo učinili što je trebalo'."

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Što to znači kada definiramo vodstvo kao utjecaj? Koga biste, držeći se ove definicije, u svojoj crkvi ili organizaciji nazvali vođom?
- Kako se u vašoj zemlji postaje vođom?
- Zašto je važno da vođe najprije postanu dobri sljedbenici?
- Kako će vaše gledište da vaš autoritet dolazi od Boga promijeniti način na koji vodite?
- Što se sve stavlja na kocku kada se novom obraćeniku koji je rođeni vođa pruži mogućnost biti član crkvenog vodstva?
- Koji vam se od pet načina vođenja prikazanih na slici 1.2 čine najbližima?
- U čemu se biblijski pojam vodstva razlikuje od svjetovnih načela vođenja?

PLAN DJELOVANJA

Razgovarajte o radnom listu 1A, "Razmatranje vodstva". Primijetite koja se biblijska načela koriste ili ne koriste u kojem slučaju. Da vas pozovu u pomoć, kako biste u svakoj od ovih situacija savjetovali vođu?

IZVORI

- Clinton, J. Robert. *The Making of a Leader*. Colorado Springs, CO: NavPress, 1988.
- Sanders, J. Oswald. *Spiritual - Vodstvo*. Chicago, IL: Moody Press, 1980.
- Maxwell, John. "The Potential Around You," - *Vodstvo Journal*. Fall, 1996.

Razmatranje vodstva PRIMJENA NAČELA

Radni list: Odgovorite na pitanja vezana za ova razmatranja

1. Jurij je zadužen za osnivanje nove crkve u Yekatarinburgu. Miša i Marina su već tri mjeseca članovi tima. Nedavno je služba počela jako frustrirati Mišu i Marinu, koji imaju nekoliko dobrih ideja vezanih za evangelizaciju, ali ne osjećaju se slobodni izraziti ih. Vođa Jurij nije raspoložen slušati njihove prijedloge, već im umjesto toga zapovijeda što i kako moraju učiniti. Uslijed toga su Miša i Marina počeli razmišljati o napuštanju službe i utemeljivanju vlastite službe. **Kako biste ocijenili Jurijevo vođenje?**

2. Genadij je uvaženi sveučilišni profesor koji se obratio Kristu nakon što mu je njegov susjed Nik dao Bibliju. Počeo je zajedno s Nikom dolaziti u crkvu i bio je zadivljen biblijskim satima za odrasle, koji su se održavali srijedom uvečer. Tijekom prvih nekoliko tjedana je netko predložio da Genadij, budući vrstan učitelj, povede sat proučavanja. Kada bi Genadij vodio sat, došlo bi mnogo posjetitelja, jer je jako omiljen i, dakako, vrlo dobar učitelj. **Treba li pustiti Genadija da vodi proučavanje?**

3. Slave vodi tim od tri para u novoosnovanoj zajednici u Rostovu. Svake nedjelje na bogoštovlju Slave održava sjajne propovijedi, a uz to vodi i staničnu grupu što se održava sredinom tjedna, a sada već okuplja 20 obraćenih članova. Svima je drago što Slave zna poučavati i propovijedati Božju riječ, a uz to i organizirati razne aktivnosti. Međutim, sve te dužnosti su počele iscrpljivati Slaveta. Slave je zamolio jednog člana svoga tima, Anatolija, da osnuje novu staničnu grupu, kamo će odlaziti i nekoliko članova njegove stanične grupe. No, nitko se nije zanimao za to, što je Anatolija jako rastužilo. **Procijenite Slavetov postupak dijeljenja dužnosti Anatoliju.**

4. Novootvorena crkva u na području Smolenska raste velikom brzinom. Mnogi smatraju da je razlog tomu Viktorov i Ljubin sjajan način vođenja. Crkvu su osnovali kada se Viktor vratio iz Moskve, gdje je diplomirao. Većinu članova čine ljudi koji ranije nisu imali gotovo nikakvog dodira sa crkvom. Uglavnom Viktor propovijeda, dok Ljuba organizira nedjeljnu školu. Kako je crkva rasla, Viktor je pokušavao pronaći neke nove ljude koji bi mu pomogli oko vođenja crkve, no činilo se da nitko nije dovoljno kvalificiran za to. Bilo mu je vrlo drago što je otkrio tri mladića koje se može osposobiti za vođenje crkve. Za dvojicu je uspio izraditi stipendiju kako bi mogli otići u teološku školu u Moskvu. Mladići će otići na jesen i početi studirati prema trogodišnjem programu. **Kako biste ocijenili ovakvu metodu obuke vodstva?**

5. Boris živi u jednom gradiću na jugu Rusije u kojem nema Evanđeoske crkve. Nedavno je u svome mjestu pronašao nekoliko vjernika koji dolaze s raznih strana, neki od njih prevaljuju i po 30 km, kako bi došli u crkvu. Pod Borisovim vodstvo su se vjernici organizirali i osnovali crkvu. Kada se okupe, svi uzbuđeno pričaju o novoj zajednici i puni su prijedloga za ustroj crkve, koje temelje na iskustvu prethodnih zajednica. Međutim, Boris im je rekao da će on biti pastor i neka zaborave na tradicije i prakse iz svojih starih crkava, jer ovo je njegova crkva i on je pastor. **Što će biti ishod ovakvog Borisovog pristupa?**

6. Kiril je osnovao tri crkve u nekoliko zapadnoruskih gradova. On je rođeni osnivač crkava. Vrlo je energičan i otvoren, nadaren kao evangelizator. Svira gitaru i pjeva, a u stanju je satima zabavljati gledateljstvo. Kiril voli započeti nešto, a onda prijeći na nešto drugo. Crkve koje je osnovao počinju mu sličiti u tome; isprva su svi razdragani, ali se odmah ohlade čim naiđe nešto zanimljivije. Kiril smatra da je on takav i da se tu ništa ne može učiniti. Svjestan je da ga Bog koristi unatoč tome. **Kako biste ocijenili Kirilovo vodstvo?**

7. Ženja već nekoliko godina ulaže puno truda u svoju crkvu u osnivanju. Crkva dobro napreduje. U posljednje tri godine broj članova popeo se na gotovo 200. Događa se da ga žena i djeca ne vide i po nekoliko dana, jer odlazi rano ujutro, a vraća se kasno navečer. Ženji se takav život ne sviđa, ali njegovi članovi ga trebaju. Mnogo ih je bolesnih koje valja posjetiti, a i narodnu kuhinju za beskućnike treba stalno nadzirati. Ženja vjeruje da će služba trpjeti ako on digne ruke od svega onoga što čini, te da se ljudi neće obraćati i da će crkva prestati rasti. **Smatrate li da je Ženja dobar vođa? Obrazložite svoj odgovor.**

Osobine vođe

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti sudionicima koja je njihova uloga kao vođa u okviru službe osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Postoji osam osobina koje krasi kršćanskog vođu. Rođene vođe i oni koji to nisu mogu unaprijediti svoj način vođenja.

☞ Željeni rezultati

Po svladavanju ove lekcije svaki sudionik treba:

- znati koja je uloga vođe u osnivanju nove crkve.
- biti svjestan svojih kvaliteta kao vođe.
- biti posvećen dvjema stvarima koje treba izgraditi kao vođa.

☞ Dodatak

2A "Vođa"

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ne zaboravite da će se gotovo svi ovi pojmovi potanje obrađivati u daljnjim lekcijama.

UVOD

Razni su tipovi vođa. Pa ipak, kakav god način vođenja najviše odgovara osnivaču crkava, osnivač mora biti pomagač. Pomagač je onaj tko će druge naučiti kako još bolje koristiti svoje darove i sposobnosti. Crkvene su vođe dužne osposobljavati Božji narod za djelo službe (Efe. 4:12), a ne sami obavljati svu službu. Iako osnivač crkava mora biti "vršitelj", još je važnije da bude uzročnik događanja.

Dolje se nalazi popis nekoliko osobina i znanja koja će osnivaču crkava pomoći da tijekom svoga služenja osnuje crkvu.

I. BUDITE POPUT KRISTA

Kao prvo, osnivač crkava mora biti poput Krista, jer na tome se temelji njegova služba. Razmislite o ovoj maksimi: "Privatna pobjeda jača je od javne pobjede." Ukoliko Krist nije zauzeo vaše srce tako da se to u vama očituje, kako uopće možete očekivati da će preko vas raditi u vašoj zemlji? Ako Krist ne radi na osnivaču crkava, dvojbena je hoće li njegovo djelo promijeniti ikoga.

Sličnost s Kristom proistječe iz spoznaje da nas Bog voli i iz naše potrebe za njegovim djelovanjem u nama. Naše služenje mora biti proizvod Božje milosti koja djeluje u nama, jer Bog ne priznaje niti jedan drugi motiv, a isto tako nas niti jedan drugi motiv neće održati kada naiđemo na prepreke. Spoznaju o Božjoj milosti u našem životu stječemo i održavamo razmišljanjem o Božjoj riječi, vjerujući u njegova obećanja, moleći i štjući Boga.

U svom svakodnevnom zajedništvu s Kristom razmišljajte o Božjim obećanjima i o viziji koju vam je dao za službu. Priznajte mu da bez njega ne možete postići ono što on želi od vas u životu i u službi. Hvalite Boga za sve što je već učinio u vama.

II. SURADUJTE S OSTALIMA U TIMU

Mnoge projekte za osnivanje crkava pokreću timovi vođa. U drugim prilikama je osnivač taj koji sam započinje djelo pa mora obučiti druge koji bi se priključili timu tijekom napredovanja projekta. Bilo kako bilo, uvijek nastojte razvijati timove, i to tim za vođenje i tim za službu. Neka to postane uobičajeni dio vaše službe i vaše crkve u razvoju.

Timski rad je u Novom zavjetu prirodan čimbenik službe.

Djelotvorni osnivači crkava ne rade sami. Naprotiv, oni stoje uz druge – ili pak drugi stoje uz njih – u djelu na koje ih je Bog pozvao. Često će upravo suradnja s drugima biti ona prijelomna točka u kojoj će se naš karakter otkrivati i razvijati. Čuvajte se vođe koji oko sebe nema tim ljudi. Ako netko nije u stanju raditi u okviru tima, kako će voditi crkvu? Timski rad je u Novom zavjetu prirodan čimbenik službe. Sveti Duh je izdvojio Pavla i Barnabu kao misijski tim (Djela 13:2). Iako su se kasnije Pavao i Barnaba razdvojili i svaki je krenuo putem svoje službe, i jedan i drugi je oformio novi tim, u čijem je sklopu služio (Djela 15:36-41). Timski rad je Pavlu bio toliko bitan da je, čak i onda kada su mu se otvorila vrata za službu, ustuknuo jer je bio sam (2. Kor. 2:12-13).

Tim možemo definirati kao **skupinu ljudi udruženih u postizanju zajedničkog cilja**. Dobar tim posjeduje zajednički sustav vrijednosti i filozofiju službe. Svi članovi tima pojedinačno trebaju biti nadareni raznolikim darovima, dok se uzajamno poštovanje, odobravanje i odanost moraju očitovati u otvorenom i konstruktivnom komuniciranju unutar tima. Na vođi je da se prema timu ne odnosi kao šef i gazda, već kao pomagač. Članovi njegova tima nisu njegovo privatno osoblje, već njegovi suradnici. Rad u timu i njegovo izgrađivanje mogu biti jako zamorni i dugotrajni, ali možete biti uvjereni da je sve to vrijedno truda.

III. RAZVIJAJTE NADARENOST I SPOSOBNOSTI DRUGIH

Vođa projekta osnivanja nove crkve umnaža svoje napore tako što prepoznaje i razvija ostale radnike. Mnoge vođe nastoje izgraditi svoju službu oko sebe i svojih dostignuća, no Bog nas poziva da poučavamo i obučavamo druge (2. Tim. 2:2). Uvijek je bolje uposliti desetoricu nego raditi za desetoricu.

Bolje je uposliti desetoricu nego raditi za desetoricu.

Jedna od glavnih zadaća vođe projekta osnivanja nove crkve jest uputiti druge kako da prepoznaju svoje duhovne darove i postanu djelotvorni u služenju. To znači da moraju, kako odrasle duhovne djelatnike, tako i nove obraćenike, obučavati kako služiti, te ljude s odgovarajućim darovima uputiti na odgovarajuće prilike za služenje, kada se one pojave. To znači da je vođa prvenstveno osoba koja osposobljava. Čak i kada ne provodi previše vremena baveći se samim poučavanjem, njegov život predstavlja primjer kako treba služiti. Ljudi će svoje darove i sposobnosti razvijati samim tim što se nalaze uz takvoga čovjeka.

Kada novi vjernik uči biti Kristov učenik, on između ostalog uči prepoznavati svoje darove i koristiti ih. Zbog toga je jako dobro uključiti ih u službu. Povedite novog učenika u posjet nekome tko je bolestan ili ga dovedite u situaciju da može svjedočiti. Tako ćete ga moći dobro naučiti kako treba služiti.

IV. ZNATI KAKO RAZDIJELITI DUŽNOSTI

Mudar vođa će rado dijeliti dužnosti drugima kada je to potrebno (Izlazak 18). Time što će više ljudi uključiti u službu postići će više nego da je sam radio. Postoji više razloga zašto treba razdijeliti dužnosti. Osnivač crkava može drugima prepustiti one stvari koje njemu osobno ne idu, a za koje su oni nadareni. Ili, može razdijeliti dužnosti kako bi svi postali svjesni da je ta služba njihova. Ljudi se više posvećuju nečemu kada i sami u tome sudjeluju.

I dok će osnivač crkava uvijek tražiti načina da uposli ljude, on će to činiti tako da neće od njih tražiti više nego što je i sam spreman dati. Nastojat će ne izmoriti ljude, a kada ih krene raspoređivati na različite funkcije unutar službe, gledat će da imaju sve potrebno kako bi svoju zadaću mogli i izvršiti. Kada je to moguće, mudri će vođa biti primjerom služenja prije nego što isto bude očekivao od drugih.

V. ODREDITE CILJEVE, PLANOVE I NAKANE TE PORADITE NA NJIHOVOM OSTVARENJU

Određivanje ciljeva i planiranje je nešto normalno, s čime se Biblija slaže. Iz knjige Izreka doznajemo ovo: "Naumi se provode savjetom; zato dobro razmisli pa vodi boj!" (Izreke 20:18). Isus je ispričao priču o graditelju koji nije isplanirao što mu sve treba za gradnju kule i priču o kralju koji se nije dobro pripremio za boj, navodeći ih kao primjere ljudi koji ne mare puno za svoju zadaću (Lk. 14:28-33). Ako nam je doista stalo do službe kojom se bavimo, tada i mi moramo odrediti koji su nam ciljevi i planirati.

Osnivač crkava će, uz molitvu i savjetovanje sa svojim timom, odrediti koji su mu ciljevi, nakane i strategije.

Njegovi su planovi realistični. On se neće zamarati nerealnim očekivanjima koja nije moguće ostvariti. Njegovi su planovi fleksibilni te mu omogućuju da se s lakoćom uhvati u koštac s dvosmislenostima i promjenama. Znat će kako prilagoditi svoju strategiju i planove danim okolnostima. Kada to postane nužno, on će – ovisno o stadiju rođenja i rasta crkve – izmijeniti svoje prioritete i smjeranja.

Slika 2.1 Odluke kršćanskog vođe

Kršćanski vođa:

- ✓ poput Krista
- ✓ pomagač
- ✓ obučava
- ✓ raspodjeljuje dužnosti
- ✓ planira
- ✓ vizionar
- ✓ ustrajan
- ✓ evangelizator

VI. IZRAZITE VIZIJU TAKO DA NADAHNETE I DRUGE

Vođa je čovjek od vizije. Naime, on ne vidi samo sadašnjost, već može pretpostaviti i kakva bi budućnost mogla biti. To znači da će osnivač crkava govoriti s Bogom putem njegove riječi i molitve te će mu biti jasnije što Bog želi u budućnosti učiniti preko njega. Osnivač crkava će još uvidjeti koliko je bitno uvjerljivo iznijeti svoju viziju crkvi ili pak drugim vjernicima koji će mu pomagati oko osnivanja nove zajednice. Možda će smisliti slogan koji izražava viziju i filozofiju službe. Osnivač crkava koji ima viziju u stanju je očuvati njezino središnje mjesto u svemu što je vezano za osnivanje nove zajednice. U tim naporima će oni koji rade na osnivanju crkve i dalje biti posvećeni svojoj viziji te će biti svjesni da je širenje i uspješnost službe njihova odgovornost.

VII. BUDITE UPORNI I PREMOŠĆUJTE PREPREKE

Kršćanski vođa mora biti ustrajan. Sotona će pokušati osujetiti svaki pokušaj izgrađivanja crkve Isusa Krista. Bit će problema. Vođa će morati biti spreman na velike i dugotrajne napore, od kojih ne smije dići ruke. On će biti pokretač, koji će ustrajati u onome što treba učiniti, i to bez zapovijedanja i neugodnosti.

On je poduzetan poput mrava u Izrekama 6:7, koji radi po svome nahođenju, a ne zato što ga je netko uputio. Za njega poteškoće nisu prepreke, već prilike. Vođa je uvjeren da će Bog činiti velika djela i proslaviti se.

Za vođu poteškoće nisu prepreke, već prilike.

Većina je ljudi reaktivna, što znači da su njihove aktivnosti uvjetovane stvarima koje im se događaju. Reaktivni čovjek se vlada u skladu s onim što se oko njega događa, a na kraju postaje žrtvom okolnosti. Kršćanske vođe i osnivači crkava moraju biti proaktivni. Vođa mora misliti unaprijed i pripremati sebe, kao i one uz koje služi, za pobjedu nad problemima na koje će naići. Na primjer, kršćanski vođa govori o istini da mu razne sekte ne bi razgrabile stado, a probleme rješava dok su još mali i rješivi. Naravno, događat će se da će i najbolji mogući vođa morati jednostavno reagirati na problem. Međutim, dobar će

vođa unaprijed postaviti čvrst temelj, kako bi se problemi mogli lakše riješiti. On će čak i u teškim trenucima ostati vođa, a neće postati žrtva.

Tabela 2.2 Žrtva ili vođa?

Žrtva	Vođa
Stav: Ne možemo ništa poduzeti	Stav: Koja nam se još rješenja pružaju?
Misli o problemima	Misli o mogućnostima
Živi u prošlosti	Živi za budućnost
Pesimist	Optimist
Čeka da se drugi pokrenu	Poduzima prvi korak

VIII. PREDNJAČITE U EVANGELIZIRANJU

Bez evangeliziranja nije moguće osnovati crkvu. Budući da evangelizacija predstavlja vrlo bitan čimbenik procesa osnivanja crkava, jasno je da za vođu mora biti najvažnija. Mnogi sudionici projekta osnivanja crkve zauzimat će po pitanju evangelizacije isti stav kao i njihov vođa. Ako vođa ne evangelizira, neće ni oni. Ukoliko vođa govori o evangelizaciji, a njome se ne bavi, neće to činiti nitko drugi. Ako je, pak, vođa svim silama aktivan u evangeliziranju, tada će takvi biti i drugi.

Evangelizacija je naša temeljna zadaća, na čije smo izvršenje u Novom zavjetu neprestano pozivani (Mt. 28:19-20). Isus je obučio dvanaest ljudi koji su ga trebali zamijeniti. Najvažnije mu je bilo poučiti ih, međutim nije ni u jednom trenutku zaboravljao zašto ih, zapravo, poučava. Svojim je učenjem i osobnim primjerom jasno dao do znanja da je njegova glavna briga mnoštvo kojemu treba spasenje. Isusovi učenici su iz njegovoga primjera, kao i iz njegova učenja, prihvatili njegovu brigu kao svoju. I Pavao je naložio Timoteju da vrši djelo propovjednika Radosne vijesti (2. Tim. 4:5). Možda Timotej nije bio posebno nadaren kao evangelizator, ali je Pavao ipak smatrao da mu to mora biti najbitnije.

Evangelizacija je, kao i obuka za službu, vrlo bitna djelatnost osnivača crkava. Možda se pitamo kako se vođa projekta osnivanja nove crkve uspijeva u svakom trenutku usredotočiti na svaku od tih djelatnosti. To je dobro pitanje. Odgovor bi mogao biti taj da vođe, koje obučavate, trebate uključiti u evangeliziranje. Uvijek surađujte sa svojim partnerom pa će on neprestano učiti.

ZAKLJUČAK

Spomenute osobine i znanja još više osposobljavaju osnivača crkava da u okviru svoje službe osnuje novu crkvu. Osnivač crkava će mudro postupiti ako ova svoja znanja i osobine još više razvije.

Pa ipak, ne smijemo zaboraviti da nisu svi osnivači crkava isti. Kao i u svakom drugom daru službe, i ovdje se osobnosti i načini rada mogu razlikovati od osobe do osobe. Koje od navedenih darova, kao osnivač crkava, vidite u sebi? U čemu se smatrate nepotpunima?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto vođa mora razdijeliti dužnosti?
- Čime se sve bavite, a što biste morali prepustiti nekome drugom?
- Što je pomagač?
- U čemu je sličnost između osnivača crkava i zemljoradnika?
- Kako će vođa potaći druge da odrede ciljeve?
- Što je važnije: obučavati vođe ili evangelizirati?
- Što znači biti proaktivan i zašto bi osnivač crkava morao biti takav?
- Radite li u okviru tima? Zašto da ili zašto ne?
- Jeste li zajedno sa svojim timom odredili ciljeve koje u svojoj službi želite postići?

PLAN DJELOVANJA

Pogledajte Dodatak 2A: "Vođa". Koje odlike kršćanskoga vođe vidite u ovome događaju iz Kristova života? Zapišite ih, a onda ih usporedite s odlikama o kojima smo u ovoj lekciji govorili. Jesu li međusobno suglasne? Koliko ih smatrate bitnima? U kojoj se mjeri vaš život slaže s vašim vođenjem?

Vođa

Ovaj vođa je imao jako veliku odgovornost. Njegova je zadaća bila promijeniti svijet. Promjena za kojom je težio nije tek površinska niti privremena, već je podrazumijevala potpuno novu životnu filozofiju koja bi proizvela novu kulturu te došla do svakog plemena i svakog naroda. Možemo reći da se pred njim nalazila, u najmanju ruku, iznimno teška zadaća. Druge velike vođe su se okušale u manjim stvarima, pa nisu uspijevali. Ovaj je vođa bio, ljudski gledano, potpuno usamljen u vršenju svojeg poslanja. Nitko drugi nije bio uključen u službu; nitko je čak nije niti shvaćao. Kako će uopće ovaj vođa ostvariti svoju zadaću? Kako će pronijeti poruku? Kako će nadahnuti druge ljude da žive u skladu s njegovom porukom?

Preispitamo li njegove metode, mogli bismo se iznenaditi. Ovaj vođa nije učinio mnogo toga što bismo od njega očekivali. Nije težio za javnim položajem, niti je okupljao kakvu vojsku oko sebe. Nije otvorio nikakav institut, niti je održavao predavanja gdje bi druge učio svojoj novoj filozofiji; nije svoje sljedbenike na neko vrijeme odvojio od svijeta da mogu na miru razmišljati. Nije nosio svoje rukopise u tiskare, gdje bi se tiskale knjige i molitvena pisma u kojima bi se izlagao njegov plan. Ne, već je radije okupio oko sebe manju skupinu vjernika (Mt. 10:2-4). Umjesto da se usmjerio na mase, tri je godine poučavao svoje sljedbenike svom transformirajućem načinu života, u nadi da će mu oni pomoći u mijenjanju velikih mnoštava.

Ovaj vođa nije učinio mnogo toga što bismo od njega očekivali.

Sa samo 12 ljudi, činilo se da je i sam početak beznadan. Međutim, ovaj je vođa živio sukladno svojim uvjerenjima i volio ovu dvanaesticu kao svoju obitelj. Zajednički su živjeli, jeli, odmarali se, radili i to bez ikakve usiljenosti i ograde. U svemu tome je ovaj vođa u praksi provodio svoje zamisli, jer ih je zajedno sa svojim sljedbenicima živio. Zajedno su putovali od sela do sela, gdje je vođa razgovarao s ljudima, nailazeći na razne potrebe. Vođa je uglavnom propovijedao pred velikim mnoštvima (Mk. 4:1). Njegove propovijedi nisu bile razrađene, već se služio mnogim ilustracijama iz tadašnjeg života. Često se sa svojim učenicima povlačio na selo, gdje je svoje propovijedi produbljavao objašnjenjima i razgovorima (Mk. 4:34).

Sljedbenici su bili predani i, činilo se, željni učenja, ali nisu baš obećavali. Uglavnom su to bili neuki seljani, više-manje nepismeni. Jedan među njima bio je poreznik, zbog čega su ga svi prezirali, a nekoliko ih se bavimo ribarenjem. Bili su to, u najboljem slučaju, obični ljudi, a ne nadljudi od kakvih bi se i očekivale velike stvari. Nitko od njih nije bio političarski nadaren, što je vrlo poželjno za vođe velikih pokreta. Premda je ovaj vođa pronosio duhovnu poruku, nijedan od sljedbenika koje je izabrao nije bio vjerski velikodostojnik. Unatoč svim tim minusima, vođa je sve ove slabše sljedbenike osobno izabrao da budu začetnici velikoga pokreta. Jer je smatrao da im je dovoljna kvalifikacija sama činjenica da su bili s njime.

Sljedbenici koje je odabrao bili su, u najmanju ruku, obični ljudi.

Ovaj je vođa bio neobično ponizan. Uopće se nije obazirao kada bi netko iznio sarkastičnu primjedbu na račun njegovog rodnog grada. Bilo mu je dovoljno da ga znaju kao seoskog mladića, tesarevog sina. Nije tražio slavu niti probitak, već je želio snažiti druge dok bi se sam držao podalje od publiciteta. Bilo ih je takvih koji su smatrali da bi njegovo vođenje bilo djelotvornije kada bi bilo nešto formalnije, kada bi vođa djelovao u okviru postojećega sustava. Međutim, vođa je odbijao ikakav javni položaj. Nije želio upravljati svjetskim kraljevstvima, unatoč tome što mu je to ponuđeno (Mt. 4:8-10). Umjesto da krene mijenjati postojeći sustav, on je htio pokrenuti nešto potpuno novo.

S današnjeg stajališta mogli bismo se zapitati koliko je taj vođa bio sposoban? Prijateljevali su s grešnicima (Mk. 2:15-17). Svojim je propovijedanjem i učenjem stao na žulj mnogima koji su, zbog svog položaja, bili u mogućnosti pomoći mu. Uz nekoliko iznimki, nije imao nikakvoga povjerenja u vjerske vođe svoga vremena. Imao je visoke standarde — od svih koji su ga htjeli slijediti tražio je sve ili ništa. Mnogi nisu bili u stanju poći za njime (Mt. 10:37-39).

Vođa je običaje i ustaljene prakse cijenio prema njihovoj djelotvornosti. Na primjer, “zauzetost” bi mogao protumačiti kao zamku koja ljude priječi da dopru do stvari koje su istinski bitne (Lk. 10:41-42). Što se tiče vjerskih propisa, i tu je vođa uvijek bio praktičan, i nije se nerazumno držao slova zakona. Kada bi vidio da se hram ne koristi za ono za što je namijenjen, znao se strašno razljutiti. Vođa je odbacivao predaje i obrede, koji su

opterećivali ljude, umjesto da im pruže slobodu. Promjena čovjekove nutrine – premda ‘duhu zakona’ – bila mu je važnija od vršenja propisa i pravila (Mt. 15:7-9).

Vođa je jako volio ljude: bio je poput sluga drugima, i služio im je. Možda ga upravo zato ljudi uglavnom ne pamte prvenstveno kao vođu. Pogrešne predodžbe o vodstvu kao o ‘tituli’ ‘položaju’ ili ‘statusu’ mnogima ne dopuštaju smatrati ovoga čovjeka vođom. Štoviše, pamte ga kao slugu, učitelja, iscjelitelja, savjetnika ili bilo što drugo iz čega se može zaključiti da je pomagao ljudima i usmjeravao ih. Njegov se osobni raspored vrlo često prilagođavao potrebama drugih ljudi. Uvijek je imao vremena za razgovor s običnim pukom, za ozdravljanje ili pak upućivanje na unutarnju slobodu. Kada bi se oko njega okupilo veliko mnoštvo, on im je pružao što su trebali ne gledajući na vlastiti raspored i potrebe. Nije mu smetalo kada bi mu djeca upala u riječ (Mt. 19:13-15). Milostivo je podnosio svakakva neumjesna prekidanja; čak i onda kada su otvorili strop nad njime. Uskogrudne podjele među ljudima nisu ga zanimale. Ljudi su mu toliko značili da im je objašnjavao Zakon putem svoga prijateljstva.

Vođa je jako volio ljude. Dio njegove misije bilo je i služenje ljudima.

Za razliku od vjere, znanje, bogatstvo i kruto vršenje Zakona nisu ga impresionirali. Štoviše, ako ste ga željeli zadiviti, čini se da je najbolje bilo prikupiti svu svoju vjeru. Zapravo, jedino je po vjeri cijenio ljude. Stalno je pozivao ljude da vjeruju pa je čak bio u stanju i nepristojno se oduševiti kada bi susreo nekoga tko vjeruje. Kada je jedna osoba, odbačena od društva, povjerovala u njega – premda je ometala red - vođa ju je prihvatio (Lk. 7:36-38). Iako je posjedovao nadnaravne moći, u više je navrata naglasio da ga ograničava manjak vjere kod ljudi.

Pred završetak njegova rada sa sljedbenicima činilo se kao da i nije puno postigao. Sljedbenici ga često nisu razumjeli. Više-manje nikome nije bilo jasno tko je on zapravo. Njegovi su ga sljedbenici slijedili dok je bio omiljen, ali kada ih je najviše trebao, nisu bili uz njega. Jedan od njegovih najbližijih učenika ga se čak i odrekao, iako je znao da se njegov vođa nalazi u vrlo teškoj situaciji (Mt. 26:69-74). Drugi ga je sljedbenik izdao prvima koji su mu ponudili novac, ali je uskoro izvršio samoubojstvo. Na kraju su se svi okrenuli protiv ovoga vođe. Uhitili su ga, sudili mu i osudili ga, te ga pogubili kao državnog neprijatelja. Toliko o mijenjanju svijeta.

Vođini su sljedbenici bili nedvojbeno iznenađeni njegovim čudnim i neočekivanim odlaskom. Nisu bili spremni za njegov odlazak. Mislili su da je njegova služba tek počela. Vođa je činio velike stvari, ali svijet se, odbacivši ga, i nije puno promijenio. Budući da njegovo djelo nije bilo dovršeno, vođa je obvezao svoje sljedbenike da nastave gdje je on stao (Mt. 28:18-20). Pripremio ih je tako da, ukoliko se povedu za onim što su od njega naučili, učine isto (i više) nego on sam.

I tako su njegovi sljedbenici nastavili voditi kao i on. Postali su ljudi velike vjere i mudrosti sposobni za promjene koje je vođa htio izvršiti. Oni su nastavili obavljati svoju misiju s velikim žarom i revnošću. Čineći to, jednu su stvar svima dali do znanja, a to je da ih vođa ustvari nije napustio. Samo se na trenutak tako činilo. Štoviše, njegova je duhovna nazočnost bila ključna za te promjene. On, njihov vođa, bio je s njima kada su pronosili njegovu poruku svakom plemenu i narodu. Njegova je nazočnost bila njihova poruka i nadahnuće!

Ovi sljedbenici – a pokazalo se da su ipak dobri sljedbenici! – nisu značajnije mijenjali način rada koji im je njihov vođa ostavio. I oni su vodili korisne razgovore s običnim ljudima na tržnicama, kao i u hramovima i sinagogama (premda su sami štovali Boga u vlastitim domovima). Smjelo su živjeli svoju poruku i voljeli ljude, istodobno skupljajući još sljedbenika koji će činiti isto. Što je više ljudi prihvaćalo poruku, to su se osnivale mjesne zajednice gdje se proslavljala vođina nazočnost. Kao i sam vođa, sljedbenici i njihove zajednice su u tolikoj mjeri utjecale na ljude da su se vlastodržačke strukture našle ozbiljno ugrožene, i to toliko da su se htjele osvetiti.

Njegovi su sljedbenici smjelo živjeli njegovu poruku i voljeli ljude.

Tek su nekoliko naraštaja kasnije sljedbenici smislili “profinjenije” načine sljedbeništva. Povodeći se više za načelom “kud svi, tu i ja” nego za vođinim učenjem, počeli su se služiti u svijetu uvriježenim načinima rada. Neformalni i spontani pokret u kojem je najvažnija bila vođina nazočnost popustio je pred formalnom institucionaliziranošću i strogim programima. Dojmljiva organizacija, velike zgrade i “najbolji” programi zamijenili su jednostavne proslave i iskreno navješćivanje poruke, na što je sljedbenike poticala odanost vođi. Takav je način rada pružao određenu sigurnost i mogućnost nadziranja, no vođina je nazočnost pala u drugi plan, a i mnogo toga što je vođa zastupao odbačeno je. Uslijed uspostavljanja i poštovanja prema formi izgubio se smisao misije.

Njegovi su sljedbenici smjelo živjeli njegovu poruku i voljeli ljude.

Vođa i dalje ima utjecaja. Njegovi sljedbenici imaju zapovijed činiti što je on činio. Budući da osmišljeni planovi za mijenjanje svijeta putem programa i institucija danas ima manje utjecaja nego ikad dosad, vođini se sljedbenici trebaju još jednom podsjetiti njegovog jedinstvenog pristupa. Osnovna je zamisao neobično jednostavna: vođa koji živi prema svojim uvjerenjima jako voli svoje sljedbenike s kojima živi na isti način – ovo je najbolji način vođenja. To je onaj Veliki Vođa koji mijenja ljudske živote i preobličuje svijet.

IZVORI

Preuzeto i prilagođeno iz "The Teacher", neobjavljenoga rukopisa Teda Warda i Lois McKinney.

STANIČNE GRUPE

Funkcije i prednosti staničnih grupa

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije prikazati prednosti služenja u staničnim grupama.

☞ Glavne točke

- Stanične grupe se od malih grupa razlikuju utoliko što se one umnažaju.
- Četiri glavne funkcije stanične grupe jesu: zajedništvo, štovanje, učeništvo i evangelizacija.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati objasniti u čemu je razlika između stanične grupe i kućne grupe.
- biti u mogućnosti razgovarati o prednostima stanične grupe u evangelizaciji, zbližavanju, učeništvu i osnivanju crkava.

☞ Savjeti za vođe tečaja

U lekciji se spominje Dodatak 3A o viziji (iz prvog priručnika) "Primjeri osnivanja crkve." Unaprijed ga još jednom pregledajte i koristite pri izlaganju lekcije.

I. TEMELJI STANIČNE GRUPE

A. Uvod

Sve veći broj crkava diljem svijeta shvaća koliko su stanične grupe doista bitne.

Stanične grupe doprinose rastu crkve, a vjernici su u mogućnosti služiti se svojim duhovnim darovima. Kristovo tijelo se na taj način aktivira u službi, a rezultat svega toga je da izgubljeni otkrivaju istinu o Isusu i njegovu ljubav.

Jesu li stanične grupe nešto novo, tek najnoviji hir ili nova moda u crkvenoj službi? Nikako. Stanične grupe postoje još od vremena novozavjetne crkve, o kojoj više nalazimo u Djelima. Tada su se vjernici radi štovanja, zajedništva i rasta u vjeri, okupljali u staničnim grupama, kao i zbog toga da bi susjedima i prijateljima navijestili radosnu vijest koju su doznali. Ti su se vjernici isto tako okupljali u većim skupinama u hramskim prostorijama, gdje su štovali, slušali učenje i evangelizirali.

Zašto se koristi izraz stanična grupa? Zašto ne kućna grupa? Mnoge crkve imaju svoje male grupe, gdje se vjernici sastaju radi raznih vidova službe, uglavnom zbog biblijske pouke. Da bismo razumjeli u čemu je razlika između kućnih grupa i staničnih grupa, poslužit ćemo se znanstvenim primjerom. Iz biologije doznajemo da je stanica živi i rastući organizam koji se neprestano umnožava. Osnovna razlika između stanične grupe i kućne grupe jest ta, da se stanična grupa **umnožava**, dok to kod male grupe ne mora biti slučaj. U tome je ključna razlika? U svojoj grupi možete obavljati razne vidove službe, ali ako se među vašim ciljevima ne nalazi rast i umnažanje u nove grupe, tada to nije stanična grupa.

Osnovna razlika između stanične grupe i kućne grupe jest ta, da se stanična grupa **umnožava**, dok to kod kućne grupe ne mora biti slučaj.

B. Svojsvenosti

Umjesto da sada izlažemo osebujnu definiciju stanične grupe, obrađivanjem same teme u ovom priručniku polako ćemo otkrivati što je to stanična grupa i što se u njoj radi. Važno je, međutim, na samom početku razumjeti temeljne osobitosti staničnih grupa. Svaka stanična grupa želi:

1. evangelizirati
2. izgrađivati i poučavati vjernike
3. iznjedriti vođu
4. umnažati se kako bi se ispunilo Veliko poslanje

II. FUNKCIJE STANIČNE GRUPE

Stanične grupe mogu na mnogo načina biti uključene u osnivanje crkava. No, premda je tako, stanične grupe koje sudjeluju u osnivanju crkava ipak imaju neke zajedničke osobine, točnije zajedničke funkcije. Među njima su zajedništvo, štovanje, učeništvo i evangelizacija. Iste te funkcije nalazimo u prvoj crkvi, u Novom zavjetu. Dakako, nisu to njezine jedine funkcije, ali tu je sličnost između prve crkve i stanične grupe. U slijedećim su tabelama uspoređene ove funkcije novozavjetne crkve i stanične grupe.

Uloga zajedništva	
U novozavjetnoj crkvi	U staničnoj grupi
Zajedništvo vjernika bilo je jedna od osobnosti prve crkve (Djela 2:42). Bodriili su jedan drugoga (Heb. 10:25; 1. Sol. 5:11) i često su zajedno lomili kruh (Djela 2:42; Djela 20:7-11).	U staničnoj grupi , zajedništvo se očituje u uzajamnom hrabrenju, razgovorima i prijateljstvu s Kristom, a sve u cilju ljubavi, prihvaćanja i podrške. Moguće aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • pričanje o problemima • nošenje bremena drugih • zastupanje u molitvama • zajednički objedi • obiteljska razonoda • ohrabrivanje

Uloga štovanja	
U novozavjetnoj crkvi	U staničnim grupama
Na molitvu i štovanje često nailazimo u novozavjetnoj crkvi (Djela 2:47; Djela 1:14, Djela 6:4; Kol. 4:2). Njihovo je štovanje dopiralo iz radosnih i iskrenih srca. Ono je bilo prirodan odziv Bogu uslijed radosti koju su nalazili u Kristu i u zajedništvu s drugim vjernicima.	U staničnoj grupi štovanje predstavlja hvaljenje i veličanje Boga razmišljanjem o njegovoj naravi, djelima i riječima, kako bi se ugodilo Bogu. Predložene aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • pjevanje • hvaljenje Boga radi njegove veličanstvenosti • zahvaljivanje Bogu na svemu • štovanje Boga za sve što on jest • molitva naglas ili u sebi • čitanje biblijskih odjeljaka koji govore o štovanju (npr. Psalama) • pisanje i/ili čitanje kršćanske poezije

Uloga učenitstva	
U novozavjetnoj crkvi	U staničnim grupama
<p>U ranoj crkvi je veliki naglasak bio na "službi propovijedanja" (Djela 6:4). Prvi su vjernici bili postojani u apostolskom učenju (Djela 2:42), a kako se crkva širila, njihovo se učenje prenijelo u apostolske poslanice crkvama (Kol. 4:16; Fili. 1:1; Gal. 1:2).</p>	<p>U staničnoj grupi, učenitstvo predstavlja proces gdje jedan drugome pomažemo, učimo i savjetujemo, kako bismo svojim umom i u Duhu postajali sve sličniji Kristu.</p> <p>Predložene aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenje biblijskih stihova napamet • proučavanje biblijskih odjeljaka u grupi • učenje kako se Biblija odnosi na naš život • druženje s iskusnijom braćom i sestrama • zajedničko sudjelovanje u službi • učenje i korištenje duhovnih darova

Uloga evangelizacije	
U novozavjetnoj crkvi	U staničnim grupama
<p>Vjernicima je u prvoj crkvi bilo sasvim prirodno govoriti Radosnu vijest o Isusu. Za njih evangelizacija nije predstavljala "program" koji je valjalo razvijati, niti nešto za što im je trebala naročita obuka – to se, naime, Kristova ljubav. Objavljivala se ljudima oko njih putem njihovih života i riječi (Djela 5:42; 4:20). Sveti Duh je tako djelovao u njima (Djela 4:31), a oni su govorili o Kristu, kako po kućama, tako i na javnim mjestima (Djela 20:20). Uslijed toga su ljudi počinjali vjerovati u ime Gospodina Isusa i spašavali su se (Djela 8:12; 16:31-34).</p>	<p>U staničnoj grupi, evangelizacija znači govoriti Radosnu vijest o Kristovoj ljubavi ljudima kojima ona treba, kako bi mogli upoznati Boga Oca i Krista Spasitelja.</p> <p>Predložene aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • molitva za neobraćene prijatelje s još dvoje u molitvenoj trojci • pozivanje vjernika na okupljanje • ispunjavanje potreba ljudi koji nisu u vašoj grupi • zbližavanje s nevjernicima • svjedočenje nevjernicima o Kristu

III. PREDNOSTI STANIČNIH GRUPA

A. Prednosti za evangelizaciju

Naše crkve često imaju vidljive ili pak nevidljive prepreke koje ljudima ne dopuštaju da uđu. Tu je tradicija, određeni kodeks odijevanja i ponašanja, a možda čak i od posjetitelja očekujemo pojedine stvari. Tradicija može biti dobra, utoliko što osigurava osjećaj jedinstva i kontinuiteta, ali ljudima koji dođu izvana ona može predstavljati problem.

Istraživanja pokazuju da je ljudima teško prijeći preko međukulturnih prepreka kako bi krenuli u crkvu. Ako ljudi uvide da se moraju početi drukčije odijevati, ponašati ili hiniti da su nešto što nisu, neće ni doći u crkvu. Smatrat će da između njih i crkve stoji nepremostivi jaz.

Stanične grupe predstavljaju prirodni "most" za nevjernike. Kako se članovi grupe budu zbližavali s neobraćenim prijateljima, bit će im lakše pozvati ih na sastanak. A što se nevjernika tiče, osjećat će se sigurnije kada dođu na manje, neformalno okupljanje nego nekamo gdje nikoga ne poznaju i gdje ne poznaju "pravila ponašanja".

Stanične grupe predstavljaju prirodni "most" za nevjernike.

Isus je u Ivanu 13:35 rekao: "Ako imate ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici." Kada gosti dođu na staničnu grupu, najveće svjedočanstvo će im predstavljati uzajamna briga i izgrađivanje. Morali bi vidjeti razliku u našim stavovima, riječima i djelima te se zapitati zbog čega smo drukčiji od drugih? Kada vide ljubav koja vlada u grupi i kada je i sami dožive, osjetit će se privučeni Isusu, koji je izvor ove ljubavi.

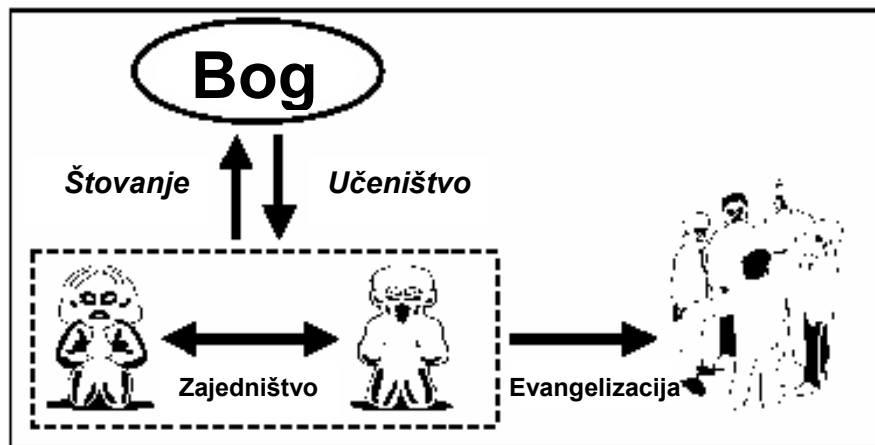
B. Prednosti u prijateljevanju

Kada razmišljamo o Isusovoj službi na zemlji, valja primijetiti da je Isus odlučio živjeti zajedno s učenicima. Ova su se dvanaestorica zajednički molila, štovala Boga, učili se na Isusovim riječima i primjerima, zajedno su objedovali, bodrili jedan drugoga i navješćivali Radosnu vijest o spasenju. Dakako, nije slučajno što je Isus odabrao upravo grupu učenika koje će spremati za djelo službe. Njihova je grupa bila prva "stanica" organizma koji je, poput usporedbe o gorušičnom zrnu, krenuo od maloga te ubrzo narastao.

Mnoge su prednosti služenja u staničnim grupama, a jedna od njih je i prirodnost međusobnog zblizavanja i ostvarivanja odnosa. Kada se grupa sastaje zbog zajedništva, štovanja, učenja i evangelizacije, svaka od tih aktivnosti doprinosi razvoju jedinstvenog odnosa. Ti su odnosi, koje nalazimo i na slici 1.1, ovi:

- zajedništvo: odnos među ljudima
- štovanje: odnos čovjeka prema Bogu
- učenje: odnos Boga prema čovjeka
- evangelizacija: odnos Kristova tijela prema izgubljenima

Slika 1.1. Četiri vrste odnosa u staničnoj grupi

U staničnoj grupi članovi provode vrijeme zajedno, sudjeluju u službi, bodre jedan drugoga, mole se jedan za drugog i međusobno se pomažu u nevoljama i potrebama. Njihova je ljubav i odanost Bogu i jedan drugome velika i jaka. Članovi su svjesni da pripadaju jedan drugome, da su dio zajednice koja se za njih brine. U njihovoj, sve većoj uzajamnoj ljubavi, vrijeme koje provode u štovanju i izražavanju ljubavi prema Bogu postaje zaista posebno.

Stanična grupa pruža idealno okruženje za poboljšanje u savjetovanju i učenju. Duhovno zreliji vjernici tako mogu biti uz mlađe vjernike i hrabriti ih, poučavati te služiti uz njih.

Budući da je jedan od ciljeva stanične grupe rast i umnožavanje, članovi će uvijek nastojati doseći izgubljene u svojoj sredini. Tako će moći razmjenjivati zamisli te jedan od drugoga učiti kako sve mogu govoriti svojim obiteljima i prijateljima o Kristu. U staničnoj grupi se želi zbliziti s nevjernicima, kako bi im se mogla reći Radosna vijest o Isusu.

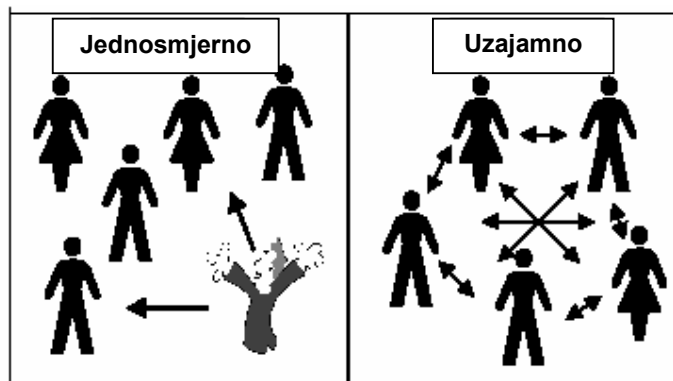
C. Prednosti za učenje

U Rimljanima 14:19 čitamo: "Prema tome, težimo za onim što promiče mir i uzajamnu izgradnju." Stanične grupe pružaju mjesto gdje se vjernicima može služiti te gdje oni mogu služiti drugima. Biblija jasno iznosi kakve su dužnosti vjernika jednog prema drugome. Sve se to u staničnoj grupi događa prirodno, jer svatko služi onako kako je nadaren.

Uzajamno služenje među vjernicima jest važan dio stanične grupe kao crkve. Na vjernicima je da nastoje uspješno koristiti darove na izgradnju crkve (1. Kor. 14:12). Duhovni darovi postoje zato da bi se Božji narod pripremio za djelo službe, kako bi se Kristovo tijelo moglo izgrađivati (Efe. 4:12). Pozvani smo da tješimo jedan drugoga (1. Sol. 4:18) i da svojim riječima nadiđujemo druge kako im

je potrebno (Efe. 4,29). Pod tim se podrazumijeva da ćemo i nositi breme jedan drugoga (Gal. 6:2) kako bismo se mogli pomagati. Iz sveg srca trebamo težiti tome da ljubimo jedan drugoga u bratskoj ljubavi (Rim. 12:10) i da čistim srcem ljubimo žarko jedan drugoga (1. Pet. 1:22). Dinamika same stanične grupe omogućuje prirodan i djelotvoran način na koji vjernici mogu ispunjavati biblijsku zapovijed da izgrađujemo jedan drugoga, kako je opisano na slici 1.2.

Slika 1.2. Uzajamno učenje

Stanična grupa je, između ostalog, sredina gdje svaki član može otkriti svoj duhovni dar, razvijati ga i koristiti. U okviru stanične grupe vjernici se izgrađuju i putem uključenosti u službu same stanične grupe potaknuti su da otkriju koji je njihov duhovni dar. Na taj način njihova vjera jača i oni postaju zreliji, te im se pruža prilika da uče od iskusnijih kršćana. Vremenom će se proces ponavljati, tako da će oni jednog dana početi poučavati duhovno neiskusnije od sebe.

Mnogi novi obraćenici imaju razne probleme i potrebe, a grupa im može pomoći. Stanična grupa je u stanju brinuti se za tjelesne, duhovne, društvene i emotivne potrebe ljudi. Članovi grupe će se, zajedničkim nošenjem bremena i ispunjavanjem danih potreba, još bolje upoznati i još više voljeti. Mnogi će tako prvi put otkriti da biblijske istine imaju veze s njihovom svakodnevicom. Naučit će kako i sami mogu proučavati Bibliju te kako ono što su naučili iskoristiti kada se suoče s problemima i teškoćama.

D. Prednosti za razvijanje vođa

Još jedna prednost osnivanja crkava putem stanične grupe jest vodstvo. Robert Logan je u svome članku "Umnažanje staničnih grupa" pitao: "Za koliko se ljudi može brinuti jedan čovjek ispunjen Božjim Duhom? Krist se zaustavio na dvanaestorici. A mi, pastori i laički vođe, želimo u stado dovesti 50, 100, 250, 500 pa i 1000 ljudi te onda sami voditi brigu o njima! Zar smo veći od svoga učitelja? Iako to donekle ovisi i o kulturološkim razlikama, ipak se može reći da je deset neki prosječni broj ljudi za koje se Duhom ispunjeni laički duhovni djelatnik može adekvatno brinuti." Prednost staničnih grupa jest u tome da su vođe zaduženi za duhovni razvoj šačice ljudi, a ne desetina ili stotina. Ovim se diskvalificiraju vođe koje rade do potpuno izmorenosti.

U rad staničnih grupa uključuje se puno više ljudi, jer i laički vođe imaju mogućnost razviti svoj duhovni dar vođenja. Umjesto "profesionalnog svećenstva", koje bi svoj položaj držalo na temelju svoga znanja, za vođe staničnih grupa je zrelost i sposobnost koju su pokazali u svojem služenju dovoljna kvalifikacija.

E. Prednosti za osnivanje crkava

Rad u staničnim grupama nosi puno prednosti za proces osnivanja crkava. Ukoliko želite osnivati crkve, trebate svjedočiti, jačati nove obraćenike u vjeri, izgrađivati vođe i unijeti u grupu sve funkcije koje obavlja crkva. Stanične grupe pružaju mogućnost za ostvarivanje svih ovih ciljeva. Stanične grupe isto tako nude i osjećaj zajedništva u novoosnovanoj crkvi.

Novu crkvu možete osnovati na razne načine. Sjetimo se Dodatka 3A o viziji "Primjeri osnivanja crkve" iz prvog priručnika. Neke se crkve osnivaju izrastanjem iz matične zajednice (model ogranaka). Druge se osnivaju tako što se iz postojeće crkve na određeno mjesto bez crkve šalje tim za osnivanje (model kolonizacije). Treće se, pak, osnivaju neovisno o postojećem crkvenom ustroju (model misijskog tima). Neke se osnivaju u crkvenim zgradama, a ima i crkava gdje se članovi neformalno okupljaju po kućama. Jedna od najvećih prednosti staničnih grupa jest u tome što one mogu služiti osnivaču crkava neovisno o tome po kojem modelu osniva novu zajednicu.

Prema strategiji osnivanja dovoljnog broja crkava cilj osnivača jest ispuniti područje crkvama koje će se umnažati te i same osnivati crkve. Koje su to tradicionalne prepreke koje ne dopuštaju da crkve rastu i umnože se? Nedjelotvorno evangeliziranje, nedostatak učeništva, manjak novca, nedovoljan broj osposobljenih vođa, a često i nedostatak vizije za dovođenje izgubljenih Kristu. Stanične grupe stoga pružaju prirodan i djelotvoran način za evangelizaciju, poučavanje novih vjernika i razvoj budućih vođa. Ako se grupe okupljaju po kućama, možda će se uslijed toga izgubiti potreba za formalnom crkvenom zgradom. Uklanjanjem takvog troška, crkva će biti u stanju osnivati nove crkve onda kada su stanične grupe za to spremne, a ne kada se prikupe novčana sredstva. Drugim riječima, nedostatak novca nije prepreka prirodnom rastu crkve.

Stanične grupe mogu služiti osnivaču crkava neovisno o tome po kojem modelu osniva novu zajednicu.

Stanične grupe su u mogućnosti razvijati takve strategije po kojima će se čitave ulice, gradovi i zemlje moći djelotvorno ispuniti svjedočanstvom o Kristu. Uklone li se tradicionalne prepreke za rast, stanične grupe će moći rasti. Jednostavnije rečeno, **rad u staničnim grupama olakšava osnivanje novih crkava.**

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- U čemu je najveća razlika između male grupe i stanične grupe?
- Možemo li jedan drugome služiti u okviru tradicionalnog bogoštovlja u nedjelju ujutro? Kako će neispunjenje tih potreba djelovati na vjernika? Hoće li, u slučaju neispunjenja takvih potreba, novi vjernici rasti i sazrijevati?
- Postoje li u vašoj crkvi prepreke koje ne daju da nevjernik, koji nikada nije bio u crkvi, dođe na bogoštovlje kod vas? U kom smislu stanične grupe mogu biti "most" prema nevjernicima?
- Kako mogu stanične grupe, općenito govoreći, biti dio djelotvorne strategije osnivanja dovoljnog broja crkava?

PLAN DJELOVANJA

Pronađite kršćanskog prijatelja ili poznanika koji nije upoznat s radom staničnih grupa. Objasnite mu koje su prednosti služenja u vidu staničnih grupa i zamolite ga da obrazloži zbog čega se s vama slaže ili ne slaže. Ukoliko je moguće, o njegovim odgovorima razgovarajte s drugim sudionicima ovoga tečaja.

IZVORI

- Logan, Robert. Multiplication of Cell Groups . Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., n.d.

Načela vođenja staničnih grupa

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pružiti opći uvid u funkcije i dužnosti vođe stanične grupe.

☞ Glavne točke

- Četiri glavne funkcije stanične grupe moraju biti međusobno uravnotežene.
- Od ključnoga je značaja imati nekoga tko će se učiti za vođu.

☞ Željeni rezultati

Poslije ove lekcije svi sudionici bi trebali:

- shvatiti koja je jedinstvena uloga vođe stanične grupe u njezinoj sveukupnoj službi.
- razumjeti koje su dužnosti vođe stanične grupe glede svake aktivnosti na sastancima.
- poznavati načela djelotvornog planiranja rasta i umnažanja stanične grupe.
- ispuniti prijedlog plana za “prvi” sastanak njihove stanične grupe.

☞ Dodaci

2A Savjeti za probijanje leda

2B Predložene aktivnosti za sastanak stanične grupe

I. OPĆE MISLI O VODSTVU

A. Budite primjer kršćanskog života

Budući da je evangelizacija ključni dio službe stanične grupe, vjerojatno će se u bilo kojem trenutku u grupi naći i koji novi obraćenik ili duhovno nezreli vjernik. Takvi ljudi uglavnom ne shvaćaju što znači biti kršćanin i što znači služiti Bogu u okviru službe. Vođa stanične grupe ima tu čast da ih svemu tome nauči vlastitim primjerom – riječima i djelima. Vođa treba u svojoj grupi otvoreno govoriti o blagoslovima koje doživljava, kao i o onome što ga tišti. Treba im govoriti, kako o pobjedama, tako i o problemima u životu sa Gospodinom, te o tome kako se postavljati u raznim situacijama. Ne samo da će to ohrabriti članove grupe, već će ih i naučiti kako praktično živjeti prema onome što vjeruju.

Ako vođa poučava vlastitim primjerom, članovi će bolje razumjeti kršćanski život i lakše će ga objasniti drugima. To je jedna od metoda kojom je Isus poučavao svoje učenike. Budući da su bili s Isusom, učenici su učili tako što su ga gledali i slušali. U 1. Solunjanima 1:6-7 Pavao, Sila i Timotej govore kako su ih Solunjani počeli oponašati, a onda su postali “uzor svim vjernicima u Makedoniji i Ahaji”. U 1. Korinćanima 11:1 Pavao upućuje vjernike: “Nasljedujte mene, kao što i ja nasljedujem Krista.” Vođa stanične grupe mora svojim životom i službom postaviti primjer na koji se članovi grupe trebaju ugledati.

B. Oblikovanje novih vođa

Jedan od temeljnih ciljeva svake stanične grupe jest umnažanje. Kada grupa postane spremna za umnažanje, u njoj se mora naći osposobljena i poučena osoba koja će biti spremna povesti novonastalu grupu.

Jedna od prednosti staničnih grupa jest što one predstavljaju sjajno okruženje za rast kršćanskih vođa. Jedan od prioriteta vođe jest moliti se i izabrati jednu osobu za svog "šegrtu". Ta bi osoba trebala biti sposobna i poučena za vođenje, ali nikako neće posjedovati sve osobine djelotvornog vođe. Jedna od uloga vođe stanične grupe jest da bude mentor svome šegrtu. Šegrt ne treba samo slušati i gledati što vođa radi, već isto tako i sam voditi grupu. U devetoj lekciji o staničnim grupama "Uvježbavanje novih vođa staničnih grupa" (Treći priručnik) pobliže ćemo preispitati proces razvoja novog vođe. Pri zasnivanju nove grupe najbitnije je sjetiti se da Bog želi iz nje podići jednu ili više osoba, koji će i sami postati vođe grupa.

Jedan je od prioriteta vođe moliti se i izabrati jednu osobu za svoga "šegrtu".

C. Osposobljavanje i uključivanje u službu

Svaki bi kršćanin morao znati koje mu je duhovne darove Sveti Duh dao, te naučiti kako ih koristiti. Nažalost, mnogim vjernicima se i ne pruža mogućnost korištenja svojih duhovnih darova, čak i onda kada znaju koji im je dar (a puno njih to ne zna). Sama priroda staničnih grupa pomaže kršćanima ne samo otkriti svoje duhovne darove, već i upotrijebiti ih u službi. Dužnost je vođe stanične grupe da pruži članovima načine kako da otkriju svoje duhovne darove.

Postoji više načina "preispitivanja" ili "duhovnog inventara" pomoću kojih će vjernik lakše shvatiti što su duhovni darovi, te otkriti koji im je od tih darova Bog dao. Često će se vjernikov dar potvrditi onda kada vjernik počne služiti na više načina.

Stanična grupa treba pružiti mogućnost, kako za otkrivanje duhovnih darova, tako i za njihovo korištenje u službi. To će prije svega činiti tako što će stalno i sve više raspodjeljivati razne dužnosti članovima grupe. Isprva će vođa moći drugima predavati samo one sitnije zadaće, ali kako članovi grupe budu rasli i sazrijevali, trebalo bi sve više uključivati članove u aktivnosti i službe vezane za grupu.

II. VOĐENJE SASTANKA STANIČNE GRUPE

Ne postoji neki poseban i jedini ispravan oblik sastanka stanične grupe. Vođa mora odlučiti kako će ih organizirati i voditi. Međutim, na svakom se sastanku treba naći vremena za svaku od četiri funkcije stanične grupe (zajedništvo, štovanje, izgrađivanje i evangelizacija).

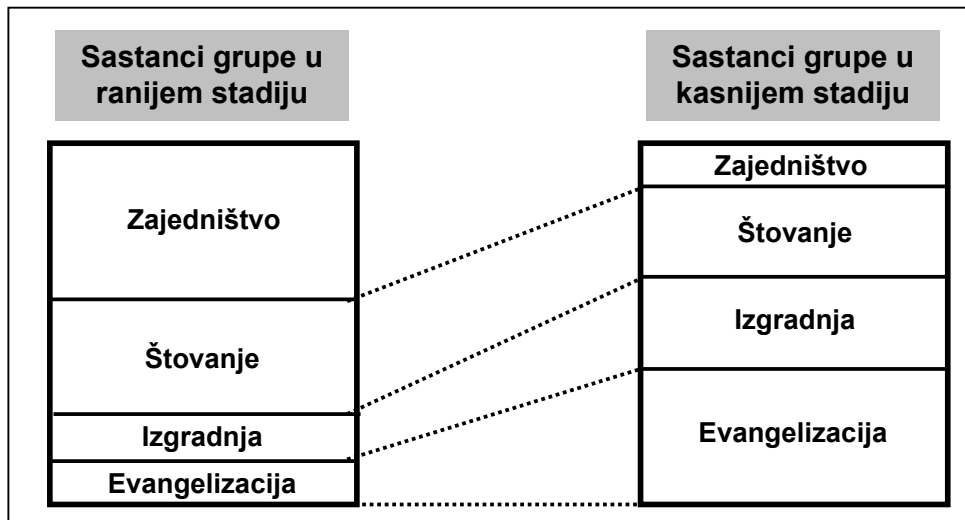
"Klasični" sastanak stanične grupe mogao bi izgledati ovako:

- Može početi s druženjem i zajedništvom te razgovorima.
- Potom slijedi štovanje uz molitve, pjevanje i hvaljenje Boga.
- Nakon toga je na redu proučavanje Biblije i diskusija.
- Zatim je vrijeme za osmišljavanje službe, gdje će članovi razgovarati o osobnim i zajedničkim aktivnostima kojima bi mogli svjedočiti prijateljima, susjedima, a možda i širem krugu ljudi. Tada se možete moliti za pojedine ljude koje još niste pozvali na grupu.

Koliko ćete vremena posvetiti svakoj od aktivnosti ovisi o tome koliko se već kao grupa okupljate. U samim ćete počecima više vremena posvećivati zajedništvu, a manje diskusijama o biblijskim temama. Vremenom ćete sve više naglašavati biblijska proučavanja i evangelizaciju. Takva promjena težišta prikazana je na slici 2.1.

Slika 2.1 Uravnoteženje funkcija stanične grupe

Općenito govoreći, sastanak grupe ne bi trebao trajati više od 90 minuta. Na primjer, za druženje možete odvojiti 20 minuta, za štovanje isto 20 minuta, za diskusiju 30 minuta, a 20 minuta za evangelizaciju.

Vođa je dužan na vrijeme započeti sastanak, uvoditi grupu iz aktivnosti u aktivnost te na vrijeme završiti sastanak. Svaka je od navedene četiri funkcije stanične grupe ključna za rast i sazrijevanje članova te se stoga vođa mora pobrinuti da za svaku od njih na sastanku grupe ima dovoljno vremena.

Vođa je dužan planirati i usmjeravati sastanke. Vremenom će grupa rasti i sazrijevati, a vođa će biti u mogućnosti razdjeljivati razne dužnosti vezane za sastanak članovima grupe. Za svaki je dio sastanka potrebna određena priprema:

A. Mjesto

Vođa će odlučiti gdje će se grupa okupljati i tko će biti domaćin. Vrlo često je vođa istodobno i domaćin. Domaćin se brine za razmještaj stolica u prostoriji, kako bi se svi mogli vidjeti (krug je najprikladniji za razgovor). Uz to, domaćin se može pobrinuti i za okrjepljenja (nešto jednostavno, poput čaja i/ili kave).

B. Zajedništvo

Druženje i zajedništvo mogu biti onoliko formalni ili neformalni koliko to vođa odluči. Ako na sastanak dođu novi članovi ili gosti, preporučamo da pomoću kakve aktivnosti probijete led i učinite im sastanak ugodnim, te pozovete članove grupe da se bolje upoznaju s ostalima. U druženju će članovi grupe doznati što se sve događa u životima drugih članova, uzajamno se hrabriti, dijeliti radost i tugu te izgrađivati jedan drugoga.

Aktivnosti pomoću kojih će se članovi grupe bolje upoznati nalaze se u Dodatku 2A "Aktivnosti za probijanje leda na sastanku stanične grupe".

C. Štovanje

Štovanje je priprema članova grupe za sve ostalo što slijedi na sastanku, jer tada traže da im Bog govori kroz proučavanje i diskusiju. Ako vođa – ili netko drugi u grupi – zna svirati, tada se pjevanje može upotpuniti gitarom, glasovinom ili kakvim drugim glazbalom. Ukoliko to nije slučaj, Bogu je jednako drago čuti hvale koje dolaze iz veselih i čistih srca!

D. Molitva

Molitva će biti dio svake aktivnosti sastanka stanične grupe. Vođa treba započeti i zaključiti sastanak molitvom. Uz to mora imati na umu da će novim članovima možda biti vrlo neugodno moliti se naglas, te stoga valja naglasiti da to nije obavezno. Kada već neko dulje vrijeme budu članovi grupe i drugi ih bolje prihvate, sami će početi moliti naglas.

Sasvim će im biti prirodno moliti se za vrijeme štovanja, no vođa također ipak mora uklopiti molitvu i u evangelizaciju i u druženje. **Molitvene trojke** jesu grupice od troje koji se mole za obraćenje tri prijatelja ili poznanika (dakle, troje se vjernika moli za devet nevjernika), a to se može uklopiti u evangelizacijski dio sastanka. Druga mogućnost je molitva u parovima, gdje će se noviji vjernici osjećati slobodnije za molitvu (jer će se možda sramiti pred cijelom grupom), kao i za iznošenje osobnih potreba.

E. Proučavanje Biblije i diskusija

Dužnost je vođe grupe osmisliti lekciju za diskusiju ili prepustiti tu zadaću nekome drugome u grupi, tko je nadaren za poučavanje. Jedna od metoda kojima se treba poučavati članove grupe jest induktivno proučavanje Biblije, gdje će se i sami hraniti Božjom riječju. Iako to nije jedina metoda kojom se valja služiti, na proučavanjima se treba težiti otkrivanju biblijskih istina i njihovom odnosu prema stvarnim situacijama.

Diskusija služi otkrivanju biblijskih istina i razmišljanju o njihovoj primjeni, a ne propovijedanju.

Jedno malo upozorenje: u mnogim se grupama stavlja preveliki naglasak na proučavanje Biblije, jer je to model s kakvim su ljudi već imali iskustva u crkvama. Pretjerani naglasak na proučavanju Biblije može oduzeti vrijeme drugim aktivnostima grupe. Stoga je ključno da vođa nastoji održati ravnotežu sve četiri funkcije stanične grupe.

F. Učeništvo, poučavanje

Učeništvo je kada odlučimo pomoći nekome da svojim karakterom počne još više sličiti Kristu i postane djelotvorniji u službi. Novi vjernici imaju određene potrebe koje proizlaze iz sumnje, obeshrabrenja, nepoznavanja duhovnih stvari, duhovnog protivljenja i osjećaja nelagode na nepoznatom tlu. Njima je potrebna prava i iskrena briga duhovnih roditelja, kojima će najvažnija biti njegova dobrobit. Novim vjernicima treba netko s kime mogu razgovarati o raznim pitanjima, netko za koga znaju da se brine o njima. Zbog bliskosti koju učeništvo podrazumijeva, preporuča se da muškarce poučavaju isključivo muškarci, a žene isključivo žene.

Vođa stanične grupe treba svakom novom vjerniku u grupi odrediti nekoga tko će mu biti duhovni "roditelj". Ne smije doći do toga da novog kršćanina nema tko poučavati i brinuti se za njega. Grupa će isto pomoći u tome, ali kao što je Krist povezan sa svakim svojim učenicom pojedinačno, tako je i svakom novom vjerniku potrebna osoba s kojom se može osobno sprijateljiti. Ne zaboravite da vođa isto tako treba u molitvi odabrati nekoga iz grupe tko će mu biti šegrt; koga će poučavati da bude vođa druge grupe. Šegrt se treba uključiti u sve vidove službe zajedno s vođom, kako bi iz prve ruke vidio i osjetio što je to vođenje stanične grupe.

G. Evangelizacija

Razvijanje vizije za misiju u članovima stanične grupe jest odgovornost vođe. Vođa je taj koji će grupi pružati viziju o potrebi za evangeliziranjem i prijateljavanjem s ljudima tako da im se može na prirodan način govoriti o Kristu. On je tu da im pokaže kako će se njihova osobna evangelizacijska nastojanja uklapati u nastojanja cijele grupe. To se još može postići pomoću biblijskih odjeljaka u kojima se kršćane poziva da govore Radosnu vijest, a poslije toga možete pozvati vjernike da istine tih odjeljaka prihvate u svoj život.

Evangelizacijski dio sastanka stanične grupe predstavlja odličnu priliku za iznošenje osobnih svjedočanstava o tome kako Bog u životima članova radi na pronosjenju Kristove ljubavi. To je također dobra mogućnost da vođa podsjeti grupu na potrebu za razdvajanjem njihove grupe na dvije grupe, kao i na sam proces.

III. ADMINISTRACIJA STANIČNE GRUPE

Iako nitko ne uživa u papirologiji, više je razloga zašto bi vođa stanične grupe morao zajedno sa članovima svoje grupe pripremiti plan ciljeva i svrha grupe:

- **Odgovornost:** Kao kršćani, moramo mudro upravljati dobrima koja nam je Bog povjerio pa tako i vremenom i naporom koje ćemo uložiti u vođenje stanične grupe. Planiranje nam pomaže da najbolje iskoristimo ograničene mogućnosti koje su nam na raspolaganju.
- **Rast:** Usporedimo staničnu grupu s plovidbom na brodu. Posjedovanje plana je ono što razlikuje staničnu grupu koja putuje u točno određenom smjeru od one koja besciljno luta kamo je vjetar usmjeri. Bog želi da stanične grupe u crkvi rastu i umnažaju se, ispunjavajući tako Veliko poslanje. Ispravno planiranje pomoći će staničnoj grupi da ostane usmjerena ka svome cilju i da nastavi rasti, razvijati i umnažati se.

Planiranje podrazumijeva jednostavan proces od tri koraka:

1. Najprije, molite se i tražite da vam Bog podari mudrost u planiranju (Jak. 1:5).
2. Drugo, nastojte pred sebe i svoju grupu postaviti realistične ciljeve te za svaki od njih postavite određeni rok za postizanje.
3. I treće, u okviru tog roka odredite nekoliko datuma kada ćete povremeno procjenjivati svoje napredovanje.

Nastavite se moliti, planirati i procjenjivati pa ćete polako početi uviđati na što sve treba obratiti pozornost te koje korake trebate poduzeti kako biste postigli postavljene ciljeve. Vjerojatno će tu i tamo biti potrebno da, kao grupa, malo prilagodite svoje ciljeve i rokove i za njihovo ostvarenje, no to sve spada u normalno planiranje.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Treba li vođa stanične grupe dodjeljivati dužnosti i aktivnosti svim članovima grupe, a ne samo svom šegrta? Obrazložite?
- Zbog čega je važno da se za svakog novog člana odredi duhovni "roditelj" koji će ga poučavati?
- Koliko dugo vođa treba čekati od zasnivanja grupe do biranja šegrta?
- Pomoću kojih aktivnosti će vođa stanične grupe pripremiti svog šegrta za vođenje vlastite grupe?
- Zašto bi vođa grupe uopće trebao smišljati bilo kakav cilj za svoju grupu i plan za svaki sastanak?
- Zbog čega ne bi pustio da se grupa "prirodno" razvije kako god joj paše?

PLAN DJELOVANJA

Pregledajte Dodatak 2B, "Primjeri aktivnosti na sastancima staničnih grupa". U njemu ćete pronaći prijedloge što sve možete raditi na sastanku vezano uz svaku od četiri funkcije grupe. Vođa grupe se može poslužiti ovim prijedlozima ili ih prema potrebi prilagoditi.

IZVORI

Trinity Christian Center, Cell Growth and - Evangelizacija Strategy Seminar, N.P., n.d.

Aktivnosti za probijanje leda na staničnim grupama

Aktivnostima za probijanje leda ćete na zabavan i bezazlen način bolje upoznati ljude. Često se primjenjuju za vrijeme druženja na sastancima novih staničnih grupa.

Nekoliko napomena:

- aktivnosti moraju biti prihvatljive svima u grupi. Ako je aktivnost previše djetinjasta, ljudima će biti neugodno. Ako je direktna, ljudi će se povući.
- Jasno naglasite da se svi trebaju uključiti.
- Ima aktivnosti koje se mogu koristiti više puta.
- Pazite na to da poneke aktivnosti ili igre ne stvore nelagodu u ljudima.
- Aktivnosti za probijanje leda će postajati sve kraće i manje bitne u životu grupe, jer će se vremenom članovi sve više zbližavati. Na prva ćete se dva sastanka na aktivnostima zadržati i pola sastanka, no nakon par mjeseci će vam trebati možda 10 do 15 minuta.

Pitanja za početak

Kada ste imali između 7 i 12 godina...

1. Gdje ste živjeli? Koliko ste braće i sestara imali?
2. Kakvim ste se prevoznim sredstvima vi i vaša obitelj služili?
3. S kime ste bili najbližiji?
4. Kada je Bog za vas postao nešto više od obične riječi?

Tko sam ja?

Na nekoliko listića papira napišite imena poznatih i/ili biblijskih osoba. Svakome na leđa nalijepite jedan listić, tako da nitko ne može pročitati što piše na njegovom papiriću. Svatko treba drugima u prostoriji postavljati pitanja o sebi i pokušati pogoditi tko je.

Ovo zacijelo niste znali

Svatko neka na list papira napiše nešto o sebi za što smatra da nitko drugi u grupi ne zna. Presavijte listove, dobro izmiješajte i prebrojite. Neka netko iz grupe čita papire naglas, najprije govoreći broj na papiru. Svatko u grupi treba početi sastavljati popis ljudi za koje smatra da im opisani "ključevi" najbolje odgovaraju. Kada se pročita i posljednji "ključ", pobijedila je osoba s najviše pogodjenih ključeva.

Uvod

Svima u grupi recite da imaju nekoliko minuta da smisle neko pitanje, koje će potom postaviti svima ostalima. Kada svi smisle svoje pitanje, neka ga postave svakom članu grupe ponaosob. Zapišite imena i odgovore svih sudionika. Za deset minuta neka svi opet sjednu u krug i ispričaju što su doznali o svakome. Što su bolja pitanja, to će i odgovori biti kreativniji i bogatiji.

Dvije istine i laž

Neka svatko napiše dvije istine i jednu laž o sebi. Tada svatko treba zaključiti na koga se koji papirić odnosi te koja je izjava lažna. Po želji možete izostaviti prvi dio (Dakle, svatko će pokazati svoj papirić pa ostali trebaju zaključiti koja je izjava lažna. Ne smije se odabrati laž koja bi bila bliska istini).

Vremenska prognoza

Počevši od vođe, idite u krug i počnite opisivati kako se osjećate, ali jezikom vremenske prognoze — mjestimično oblačno, sunčano, itd. Potom svi mogu jasno objasniti zašto su odabrali takvo vrijeme. Vođa treba pokazati do koje dubine u opisu trebaju ići.

Hodanje u vjeri

Razdijelite grupu u parove i u svakom paru povežite oči jednoj osobi. Osoba kojoj oči nisu zavezane neka vodi onu kojoj jesu po kući gdje se okupljate. Neka turneja bude što šarolikija: ovi što vide mogu svoje partnere voditi po stubama, van, unutra, davati im da opipaju razne predmete, hodati različitim tempom, po različitim podlogama (travnjak, pod, zemlja), ali im ništa ne smiju reći. Sve se poruke moraju prenijeti bez riječi. Za pet minuta neka osobe u parovima zamijene mjesta. Za drugih pet minuta se svi opet trebaju okupiti. Pričajte o tome što ste doživljavali dok ste bili vezanih očiju, dodirivali predmete, itd. Što ste mislili o onome tko vas je vodio? Kako se osjećate kada ne možete kontrolirati događaje oko sebe? Kako se to odnosi na vaše zajedništvo s Bogom i s ljudima?

Kovanice

Ako na vaš sastanak koji put dođu novi ljudi, možda bi vam igra s kovanicama mogla poslužiti za probijanje leda. Svakome dajte deset kovanica. Svatko mora navesti jednu činjenicu vezanu za sebe u čemu će se razlikovati od drugih. (Na primjer, malo pustolovniji član grupe će možda reći: "Popeo sam se na Velebit.") Osoba koja govori treba staviti kovanicu na sredinu. Ako se još netko u grupi popeo na Velebit, i on može staviti jednu kovanicu na sredinu. Pobjedila je osoba koja se prva riješi svih kovanica.

Grupna pantomima

Za ovu aktivnost vam trebaju dvije ekipe i dvije prostorije. Razdijelite grupu na dvije ekipe. Ekipa A treba smisliti kretnju ili aktivnost koju ekipa B mora odglumiti (recimo, doručkovanje) bez riječi. Ekipa A će samo jednoj osobi iz ekipe B (nazvat ćemo je Laura) reći kakva je aktivnost u pitanju, što Laura ne smije reći nikome iz svoje ekipe. Za to vrijeme ekipa B čeka u jednoj prostoriji, a Laura odvodi nekoga iz svoje ekipe (na primjer, Mirka) u drugu prostoriju. Tamo će ekipa A gledati kako Laura glumi zadanu aktivnost pred Mirkom. (Ne zaboravite: nema pričanja!) Tada će se Laura vratiti u prvu prostoriju i poslati nekoga iz ekipe B. Potom će Mirko odglumiti aktivnost pred sljedećim sudionikom pa se vratiti u prvu sobu, a u drugu poslati nekog drugog iz svoje ekipe. Činite tako sve dok se ne izredaju svi iz ekipe B. Posljednji igrač ekipe B mora pogoditi o kakvoj se aktivnosti radi. Tada ekipe mijenjaju uloge pa će ekipa B smisliti aktivnost koju ekipa A mora odglumiti.

Odgovori i njihovi autori

Na papir napišite pet neagresivnih pitanja pomoću kojih biste mogli doznati više o članovima svoje grupe: "Koji vam je najdraži predmet koji imate?"; "Što biste voljeli učiniti, a niste u mogućnosti?"; "Kako zamišljate idealni godišnji odmor?" Potrebno je odgovoriti na sva pitanja ili barem na tri, no napomenite da se nije potrebno potpisivati. Vođa može pokupiti papire i pročitati odgovore, a onda svi trebaju pokušati pogoditi čiji su odgovori u pitanju.

Svi moji bližnji

Na početku su stolice poslagane u krug i svi sjede, osim jednoga koji će stajati u sredini. On treba otkriti tko mu je "bližnji". Da bi to učinio, treba reći nešto vezano za sebe, što bi se trebalo odnositi i na njegove "bližnje" (Na primjer: "Svi moji bližnji sviraju glasovir"). Svatko za koga vrijedi ono što je osoba u sredini rekla mora ustati pa sjesti na neko drugo mjesto. Ne može se vratiti na staro mjesto. Osoba u sredini isto traži gdje će sjesti, tako da će uvijek u sredini biti netko bez stolice. Tada i ta osoba treba reći nešto o sebi i potražiti kakvog "bližnjeg" za koga vrijedi isto.

Rasprava

Dolje se nalazi poduži niz pitanja koja možete postaviti za vrijeme druženja. Primijetite da ima pitanja prikladnih za novije grupe, a ima i onih koja više odgovaraju grupama u kojima su se članovi već malo bolje upoznali. Inače, na svakom se sastanku treba pokrenuti samo jedno od ovih pitanja.

1. Koji je najsretniji trenutak u vašem životu?
2. Što možete reći o svom prvom izlasku s dečkom/djevojkom?
3. Zbog čega vam je u vašem životu najviše žao?
4. Što vam je u životu bilo najteže učiniti?
5. Koja je najveća pohvala koju vam je itko ikada uputio?
6. Tko je vaš najbolji (zemaljski) prijatelj? Opišite ga.
7. Koja vam je najdraža soba u vašoj kući?
8. Što biste u idućem tjednu žarko željeli postići?
9. Gdje ste se kao dijete osjećali najljepše i najsigurnije?
10. Kada biste imali vremenski stroj koji biste mogli samo jednom upotrijebiti, koje biste vrijeme u budućnosti ili prošlosti voljeli posjetiti?
11. Kada ste posljednji put učinili nešto po prvi put?
12. Za objedom ste i vaši su prijatelji počeli ogovarati jednog zajedničkog prijatelja. Što ćete učiniti?
13. Kada bi vam se pružila prilika da popijete tabletu od koje ćete doživjeti 1000 godina, biste li je popili? Obrazložite.
14. Koliko vam smeta što drugi primijete kada napravite glupost i smiju vam se?
15. Biste li željeli znati kada ćete točno umrijeti?
16. Kada biste mogli, koje biste dvije stvari u svome odrastanju promijenili? Ukoliko ste iz rastavljene obitelji, recite kako se to odrazilo na vas.
17. Koga od rodbine najviše volite? Zašto?
18. Kojih se trenutaka iz djetinjstva provedenih s ocem najdraže sjećate? A s majkom?
19. Pomoću koga vam je Bog pokazao da trebate Isusa?
20. Na mjestu kojeg biblijskog lika biste se voljeli naći? Zašto?
21. Koja vam je omiljena biblijska knjiga? Obrazložite.
22. Da možete, kamo biste oputovali?
23. Zamislite da vam kuća gori i da imate vremena iznijeti samo jednu stvar (a obitelj vam je već na sigurnom). Što biste ponijeli?
24. Koji vam je najdraži film ili serija?
25. Tko je, od našeg posljednjeg sastanka, najviše utjecao na vas?
26. Koji vam je najdraži događaj iz proteklog tjedna?
27. Sjetite se nekog skorijeg neuspjeha.
28. Navedite ime osobe kojoj se divite, a koja je morala proći mnoge prepreke ne bi li dospjela tu gdje je sada.
29. Što najviše cijenite u međuljudskim odnosima? A u odnosu prema Kristu? Prema roditeljima?
30. Kako se ponašate kada vam nitko ne zahvali što ste nekome učinili uslugu?
31. Koji vam je najdraži dio dana?
32. (Za samce) Želim stupiti u brak... (Za parove) Zašto sam u braku sa svojim supružnikom?
33. Što vas je u životu najviše razočaralo?
34. Koji dar (osim obraćenja) nikada nećete zaboraviti?
35. Koji vam je događaj iz protekloga tjednoga najvažniji?
36. Kada biste mogli otići na bilo koje mjesto na svijetu na tri dana, gdje biste otišli i zašto?
37. Kada biste se mogli upoznati s bilo kime tko je ikada živio ili još živi u vašoj zemlji, tko bi to bio i zašto?

38. Kada biste mogli birati gdje ćete živjeti, koje mjesto biste odabrali i zašto?
39. Koji dar (duhovni, emotivni, duševni, itd.) smatrate da donosite na sastanke? (Drugim riječima, kojim svojim darom doprinosite dobru drugih?)
40. Koji je značajan događaj iz vašega života potpuno izmijenio vaš sustav vrijednosti?
41. Koje ciljeve ste odlučili postići u narednoj godini?
42. Tko su vaši roditelji, čime se bave i što biste u njima voljeli promijeniti?
43. Kada biste mogli izabrati neku drugu karijeru, čime biste se sada bavili?
44. Kada biste mogli postati predsjednik bilo koje zemlje na svijetu, za koju biste se odlučili i zašto?
45. Ispričajte svoja najgora i najbolja iskustva iz proteklog tjedna?
46. Ako biste mogli na dva tjedna oputovati na bilo koje mjesto na svijetu, kamo biste otišli i zašto?
47. Kada biste mogli razgovarati s bilo kojom živućom osobom, tko bi to bio i zašto?
48. Svima dajte jedan list papira i zamolite da nacrtaju svoj posao ili nešto drugo što svakoga dana rade. Objasnite što ste nacrtali.
49. Zbog čega vam je drago što ste večeras na ovom sastanku?
50. Koje su jače strane i slabosti u vašem odnosu prema najstarijem djetetu, roditeljima vašega supruga i prema vašem suprugu?
51. Recite svima da su upravo dobili milijun dolara. Neka svatko kaže kako bi potrošio svoje novostečeno bogatstvo.
52. Imate li nadimak i koji? Koje nadimke imate za supruga i djecu?
53. Postoji li neko povijesno doba u kojem biste voljeli živjeti? Zašto?
54. Je li vam stanična grupa korisna? Razgovarajte o tome i zahvalite se jedno drugome.
55. Recite svima u grupi koje su vam tri stvari u vašoj obitelji dragocjene, a zatim i tri stvari u kojima se znate porječkati s njima.
56. Što biste jako voljeli da se dogodi u vašoj obitelji? U vašoj crkvi? U staničnoj grupi? U svijetu?
57. Tko vam je u ovom trenutku najbolji prijatelj?
58. Jeste li u skorije vrijeme primili odgovor na neku molitvu? Recite svima što se dogodilo.
59. Čime se bavite? Što vam se u vašem poslu sviđa?
60. Tko je najviše utjecao na vaš duhovni život i kako?
61. Koju knjigu ste čitali ili koji film gledali, a preporučili bi ga i drugima? Zašto?
62. Što je Bogu najdraže u vašem životu?
63. Koje su vas riječi upućene baš vama u prošlom tjednu najviše ohrabrinele?
64. Što ste poticajno učinili za nekoga u proteklom tjednu?
65. Zbog čega ste odlučili početi dolaziti u ovu crkvu?
66. Što biste još željeli postići u životu?
67. Ispričajte nam svoje najneugodnije iskustvo?
68. Za što ste sve zahvalni?
69. Koji je najznačajniji događaj u vašem životu?
70. Koji vam je najdraži biblijski odjeljak i zbog čega vam toliko znači?
71. Kako ste vi i vaš partner upoznali i radi čega ste počeli hodati? Ili, kakvu osobu želite za partnera?
72. Što biste u svome životu promijenili kada biste doznali da se Isus vraća za tjedan dana?
73. Tko je najzanimljivija osoba koju poznajete?
74. Kamo najradije odlazite na odmor i zašto vam je tamo tako lijepo?
75. Ispričajte jedno duhovno iskustvo.

76. Što vas u vašem supružniku/prijatelju jako smeta?
77. Kako se opušate?
78. Kakvu glazbu (ili koju pjesmu, i sl.) rado slušate?
79. Što vam se u proteklom tjednu dogodilo, a da biste to voljeli reći ostalim članovima grupe?
80. Kada ste se posljednji put jako naljutili?
81. Što biste voljeli učiniti kada biste sigurno znali da ćete uspjeti?
82. Kada biste morali početi život ispočetka, što biste sve promijenili?
83. Što biste voljeli da vam napišu na epitaf?
84. Što biste voljeli da se na vašem pogrebu kaže?
85. Što ne biste voljeli da se kaže na vašem pogrebu?
86. Kada biste trebali otići živjeti na Mjesec, a mogli bi ponijeti samo jednu stvar, što biste odabrali?
87. Što biste učinili kada biste vidjeli (1) da nekoga pljačkaju, (2) da se netko utapa i (3) kuću zahvaćenu požarom?
88. Što vas je u proteklom tjednu dovelo do stresa?
89. Zbog čega se uvijek možete osjećati krivima?
90. Što to nikako ne možete razumjeti kod suprotnog spola?
91. Ako biste mogli ponovno proživjeti ovaj tjedan, što biste promijenili?
92. Opišite neku drugu izvancrkvenu grupu kojoj ste dosad pripadali. Prema vašem mišljenju, zašto je ta grupa bila uspješna ili neuspješna? Ne morate se ograničavati samo na vjerske grupe. Većina nas se i na poslu okuplja u manjim grupama.
93. Koja vam je najdraža Biblija koju ste dobili? (Recimo, ona koju ste dobili za krštenje, vjenčanje, obraćenje, itd.) Zašto vam je toliko značajna?
94. Čega se prvo sjetite kada pomislite na Boga?
95. Koja vas pitanja vezana za vaš odnos prema Bogu najviše muče?
96. Kada se osjećate najusamljeniji? Najmanje usamljeni? Zašto?
97. U čemu vam se nije lako uzdati u Boga? U druge? U sebe?
98. Zašto se budite ujutro? Cilj je otkriti koji je pokretač svakoga od članova grupe. To je jednostavno pitanje, ali treba dobro razmisliti za iskren odgovor.
99. Kada ste posljednji put priznali svoju pogrešku?
100. Što ste u skorije vrijeme doznali od drugog kršćanina?

Primjeri aktivnosti na sastancima staničnih grupa

Slijede primjeri aktivnosti vezani za svaki od četiri dijela sastanka stanične grupe. Trajanje svake aktivnosti je samo okvirno navedeno:

Zajedništvo	Štovanje	Izgrađivanje	Evangelizacija
Od čovjeka ka čovjeku	Od čovjeka prema Bogu	Od Boga prema čovjeku	Od Kristovog tijela prema svijetu
"Prema unutra"	"Prema gore"	"Prema dolje"	"Prema vani"
20 minuta	20 minuta	30 minuta	20 minuta
 <ul style="list-style-type: none"> • Uživamo u zajedničkim aktivnostima • Zajednički objedi • Bolje upoznavanje • Uzajamno hrabrenje • Zajedno se radujemo • Razgovaramo o problemima • Molimo se jedan za drugoga 	 <ul style="list-style-type: none"> • Pjevamo pjesme hvale • Zahvaljujemo Bogu na njegovoj veličini • Hvalimo Boga za sve što je učinio • Molimo se naglas i u sebi • Čitamo biblijske odjeljke o štovanju (na primjer, Psalme) • Čitamo kršćansku poeziju 	 <ul style="list-style-type: none"> • Zajedno proučavamo biblijske odjeljke • Primjenjujemo biblijske istine u svakodnevnom životu • Uključujemo se u služenje grupe • Otkrivamo i koristimo duhovne darove • Učimo biblijske stihove napamet 	 <ul style="list-style-type: none"> • Oformimo molitvenu trojku i molimo se za neobraćene prijatelje • Pozivamo nevjernike na sastanke • Kao grupa ispunjavamo potrebe ljudi oko nas • Sprijateljujemo se s nevjernicima • Govorimo Kristovo Evanđelje drugima

Osnivanje stanične grupe

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pružiti praktične korake za osnivanje nove stanične grupe.

☞ Glavne točke

Molitvena pomoć je jako važna.

Za ostvarivanje prvih kontakata može trebati neko vrijeme.

Želite li da vaša grupa bude uspješna, morate planirati.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije, svaki sudionik treba:

- shvatiti što se sve treba učiniti kako bi se osnovala jedna ili više novih staničnih grupa.
- razviti plan za osnivanje novih grupa.

☞ Dodatak

3A Radni list za planiranje

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ova je lekcija usko vezana za drugu lekciju "Načela za vođenje staničnih grupa". Nužno je završiti obje lekcije prije nego sudionici osnuju svoje prve grupe.

I. PRIPREMA ZA OSNIVANJE NOVE STANIČNE GRUPE

A. Oformite tim za molitvu

Najvažniji korak u osnivanju nove stanične grupe jest molitva. Stoga bi vođa grupe morao oformiti tim molitvenih zastupnika, koji će se redovito moliti za njega i njegovu novu staničnu grupu. Mogu to biti vjernici iz njegove zajednice, drugi obraćeni prijatelji i članovi obitelji ili pak vjernici iz drugih zajednica s područja gdje se osniva nova grupa. Molite se da vas Bog jasno vodi i pokaže vam pravo vrijeme, pravo mjesto, itd. Molite se za probuđenje u srcima vjernika koji žive na ciljnome području. Molite se za svaku novu grupu koja se osniva. Pavao je posebno zahtijevao da se mole za njega i njegovu službu osnivanja crkava (Efe. 6:19; 1. Sol. 5:25; Rim. 15:30). Osnivač crkava mora biti čovjek od molitve, kao što isto tako mora biti okružen molitvama.

B. Oformite tim vođa

Iako jedan čovjek može sam osnovati staničnu grupu, ipak je bolje kada to čini tim sačinjen od dvije do četiri osobe. Članovi tima mogu bolje istražiti područje, evangelizirati i započeti s radom grupe. Uz to, mogu se moliti jedan za drugoga, kako bi jedan drugome bili odgovorni i kako bi mogli poučavati nove članove grupe.

Sam je Isus postavio ovakav primjer kada je sedamdeset i dvojicu u parovima poslao na prvu službu (Lk. 10:1). Za vođu novonastale stanične grupe treba odabrati jednoga od vođa iz tima.

C. Istražite ciljno područje

Kako biste otkrili kako i gdje osnivati stanične grupe u sklopu strategije osnivanja crkava, morate istražiti ciljno područje. U prvom priručniku se nalazi lekcija pod naslovom "Principi istraživanja" (Vizija ODBC lekcija 4). Ako istraživanje još nije dovršeno, vodstvo mora ponoviti ovu lekciju i provesti istraživanje. Istraživanje provedeno prema načelima iznijetim u lekciji otkrit će ključne čimbenike vezane za način osnivanja nove stanične grupe.

II. OSTVARUJTE KONTAKTE

Odlučite se do koga želite doprijeti i razmislite koje su njihove potrebe (koje ste već prepoznali kada ste proveli istraživanje nakon što ste obradili prvi priručnik). Molite se da vam Bog pokaže kako će vaša stanična grupa početi ispunjavati te potrebe. Molite se i da vam pokaže ključne ljude na ciljnom području. To su ljudi koji u svojoj sredini imaju utjecaja, viziju, ambiciju i energiju. Često je slučaj da ključni ljudi već obavljaju neku vodeću dužnost. Oni, kao kršćani, imaju potencijala biti veliko svjedočanstvo mnogim ljudima među kojima se kreću.

Ako je vaše ciljno područje vaše susjedstvo, tada vam neće biti teško dovesti svoju obitelj, prijatelje i poznanike na grupu. Naime, sve te ljude već poznajete. Molite se da vam Bog pruži mogućnost da ih pozovete na sastanak grupe. Napišite popis ljudi s kojima ste tijekom ovoga tjedna razgovarali ili makar na njih naišli. Molite se da vam se pruži mogućnost da svakoj osobi pojedinačno možete govoriti o Kristu i pozvati je na grupu.

Bez obzira tko je vaša ciljana skupina, počnite se moliti za njihovo obraćenje dok se još sprijateljujete s njima.

Ako, pak, ne kanite dosegnuti vaše susjedstvo, tada će sprijateljavanje ići nešto sporije. Najprije se morate upoznati s ljudima koje kanite pozvati pa se tek onda možete sprijateljiti. Provodite vrijeme s njima, gledajte kako im možete služiti i pomoći. Budite im "sol i svjetlost" čak i prije nego što započnete s radom grupe. Do koga god želite doprijeti, počnite se moliti za njihovo obraćenje dok se još sprijateljujete s njima. Ako na području koje ste odabrali žive ljudi iz više društvenih slojeva ili različitih etničkih skupina, možda će biti potrebno osnovati posebne grupe za rad sa svakom od njih. Počnite s jednom staničnom grupom, pomoću koje ćete se usmjeriti ka jednoj od tih društvenih ili etničkih skupina, no ipak imajte u planu osnivanje više staničnih grupa, kako biste mogli doprijeti do svih društvenih skupina na ciljnom području.

Zatim, bilo bi dobro da stupite u kontakt s drugim zajednicama na tome području te s njima razgovarate o svojim planovima za osnivanje nove stanične crkve. Ako je moguće, upoznajte se s vođama tih crkava i zamolite ih da odobre vašu službu. Gledajte da im dobro objasnite kako niste došli "preotimati" njihovo stado, već da će vaše stanične grupe rasti zbog evangeliziranja nevjernika, od kojih mnogi uopće ne idu ni u kakvu crkvu.

Čak i u slučaju da na tom području nema ni crkava ni kršćana, proces je isti. Upoznajte se s ljudima iz skupine do koje želite doprijeti, družite se s njima, doznajte više o njima i pokušajte im služiti te svojim riječima i djelima pokazati da volite Boga. Ako radite na takvom području, gdje nema crkava, neka vam prioritet bude molitva, gdje ćete razbijati duhovna uporišta. Očekujte da će se sotona itekako opirati, jer neće željeti predati područje na kojem nema kršćanskog svjedočanstva.

III. ODABERITE MJESTO

Isprva će najprirodnije mjesto za okupljanje vaše stanične grupe biti vaša kuća ili stan. Ako to, pak, nije ostvarivo, kao mogućnost ostaje dom nekoga od vođa iz vašega tima. Sljedeća mogućnost bila bi da se sastajete u domu nekoga od ljudi s kojima se sprijateljujete. Ako vam jedino to preostaje, najprije se molite, kako biste toj osobi mogli pristupiti i iznijeti vašu molbu.

Isprva će najprirodnije mjesto za okupljanje vaše stanične grupe biti vaša kuća ili stan.

Gledajte da se ne sastajete negdje gdje biste morali plaćati najam. To bi za staničnu grupu bio neželjeni trošak, a moglo bi doći i do raznih problema. Jer, grupa bi se već od početka morala brinuti kako platiti najam te bi se moglo dogoditi da se zaboravi na razloge sastajanja. Novi članovi bi mogli osjećati pritisak da trebaju pomoći novčano, osobito ako to stari članovi već čine.

To bi moglo postati velikom preprekom i mnoge odvratiti od dolaska na sastanke ili ih odbiti nakon što jednom i dođu. Kada odlučite gdje ćete se sastajati, potrebno je odrediti i vrijeme sastanaka. Dan i sat ćete odabrati u skladu s radnim rasporedima, aktivnostima za vikend i večernjim aktivnostima ljudi do kojih želite doprijeti. Ako svi potencijalni članovi vaše grupe idu u nabavku namirnica subotom ujutro, tada nemojte zakazivati sastanke za subotu ujutro. Pokušajte odrediti neko vrijeme koje odgovara većini. Pomoću rezultata vaših istraživanja ciljnog područja odredite koje je vrijeme najbolje, a zatim pitajte ljude koje pozivate kada im najviše odgovara.

IV. PRIPREMITE SE ZA PRVI SASTANAK

Prije prvoga sastanka se trebate puno moliti i dobro pripremiti. Zajedno sa svojim timom vođa ponovite raspored sastanka. Ukoliko vi niste domaćin, recite domaćinu koliko je ljudi pozvano, kako treba postaviti prostoriju, i (ako može) koja osvježnja će biti potrebna za druženje. Unaprijed pripremite pjesmarice ili makar fotokopije tekstova pjesama koje ćete učiti pjevati. Ponesite nekoliko Biblija više, kako bi bilo dovoljno i za one koji Bibliju nemaju ili je ne mogu donijeti.

Budući da se većina onih koji će doći na prvi sastanak još ne poznaju, važno je za sam početak pripremiti nekoliko aktivnosti za "probijanje leda". Pomoću njih će se članovi grupe bolje upoznati na zabavan i neagresivan način (vidi Dodatak 2A "Aktivnosti za probijanje leda na staničnim grupama").

Neka sve bude neformalno i prirodno. Nemojte se na početku moliti dvadeset minuta i nemojte proučavati one biblijske teme koje bi mogle zbuniti vaše goste – ili im biti dosadne (dakle, nemojte na prvom sastanku proučavati Otkrivenje). Vođa grupe neka izabere odgovarajuću temu za biblijsko proučavanje. Možete razgovarati o nekom biblijskom odjeljku, proučavati ga induktivnom metodom ili ga vođa može ispredavati. Naglasite da je Biblija Božja riječ i da se u njoj nalaze odgovori na razna pitanja i rješenja za svakodnevne probleme u životu.

Nemojte se na početku sastanka moliti dvadeset minuta i nemojte proučavati one biblijske teme koje bi mogle zbuniti vaše goste – ili im biti dosadne!

Naučite članove grupe jednu ili dvije pjesme, koje ćete zajedno pjevati uz pjesmarice ili fotokopirane pjesme. Održite prvu biblijsku diskusiju kao cijela grupa. Nemojte očekivati da će se ljudi već sada pretjerano uključivati u diskusiju. Pokušajte izvući primjenu vezanu za potrebe koje ste otkrili prilikom istraživanja područja.

Razgovarajte o razlozima sastajanja vaše stanične grupe. Zajedno sa članovima grupe zaključite je li vrijeme sastanka pogodovalo većini ili bi ga ipak trebalo mijenjati. Pitajte ih imaju li nešto za što bi htjeli da se molite. Njihovu potrebu zabilježite, kako biste se na idućem sastanku mogli raspitati kako stvari napreduju. Možete zaključiti sastanak molitvom. Nemojte požurivati ljude da odu! Često se događa da su ljudi opušteniji po završetku "formalnog" dijela sastanka pa se tada možete bolje upoznati s njima.

Kada se ljudi razidu, vi i vaš tim procijenite kako je išlo i razmislite što bi se do sljedećeg sastanka trebalo promijeniti. Najbolje je to učiniti odmah poslije sastanka, jer tada se još uvijek sjećate svih pojedinosti. Zapišite prijedloge za promjene i poboljšanja.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koje temeljne čimbenike treba uključiti u plan za osnivanje nove stanične grupe?
- Na koje biste specifične probleme mogli naići kada se počnete baviti osnivanjem crkava tamo gdje nema kršćanskog svjedočanstva? Kako biste mogli premostiti ove prepreke?
- Što biste rekli vjerniku koji dolazi na vašu grupu, ali se ustručava otvoriti svoj dom za ljude koje ne poznaje?

PLAN DJELOVANJA

- Zamislamo da ćete prvi sastanak svoje stanične grupe održati za tjedan dana. Pomoću Dodatka 3A, "Radni list za planiranje sastanka stanične grupe" možete osmisliti plan za prvi sastanak. Isplanirajte svaku moguću pojedinost. Ima li još nekih stvari koje želite uvrstiti u plan? Kada završite, iznesite svoj plan jednom od vaših suradnika i zamolite ga da ga procijeni, a potom to učinite i vi.
- Ukoliko još niste dovršili istraživanje ciljnoga područja, sada to morate učiniti. Kad to učinite, pomoću načela i praktičnih koraka iz ove lekcije osmislite plan za osnivanje nove stanične grupe. U plan uvrstite imena vaših vođa, vaših molitvenih zastupnika, zatim napišite kako ćete ostvarivati kontakte, koje potrebe ćete pokušati ispuniti, kada će se i gdje grupa sastajati i što god još mislite da se trebalo naći u planu. Kada dovršite svoj plan, zamolite vođu tečaja ili vašeg instruktora da ga pregleda zajedno s vama.

Radni list za planiranje SASTANAKA STANIČNIH GRUPA

Dan i sat sastanka: _____

Mjesto i domaćin: _____

Druženje i zajedništvo

Okrijepa: _____

Aktivnosti, igre: _____

Štovanje

Vođa pjevanja: _____

Molitva

Molitvene aktivnosti: _____

Biblijska diskusija

Voditelj diskusije: _____

Biblijski odjeljak: _____

Osmišljanje službe

Razgovor: _____

Zajedničke aktivnosti: _____

Samostalne aktivnosti: _____

Drugi predmeti za planiranje: _____

Za razmisliti:

- Tko je vaš šegrt za vođu?
- Tko poučava svakoga člana vaše grupe? (Koga vi poučavate?)
- Na koji način pomažete svom šegrtu u razvijanju umješnosti vođenja? Kako mu sve dodjeljujete razne službe? U kojoj mjeri mu predstavljate primjer u služenju?
- Molite li se za svakog člana vaše stanične grupe?

Evangeliziranje u staničnoj grupi

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti proces evangelizacije u staničnim grupama.

☞ Glavne točke

- Evangelizacijom tipa "oikos" doprijet ćete do ljudi koje već poznajete. Ciljnom evangelizacijom dopiremo do onih koji su izvan toga kruga. Postoje dva tipa nevjernika: tip A i tip B.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- shvatiti da se, općenito govoreći, vjernici mogu svrstati u dvije kategoriju (tip A i tip B), i da su za ova dva tipa ljudi potrebni različiti evangelizacijski pristupi.
- razumjeti pojam "oikos"— svatko ima mrežu ljudi koje poznaje.
- načiniti popis vlastitih "oikos" poznanstava.
- razumjeti proces "oikos" evangelizacije te ciljne evangelizacije u staničnoj grupi.

☞ Dodatak

4A "O oikosu"

☞ Savjeti za vođe tečaja

U ovoj lekciji se opisuje jedan od načina gledanja na duhovno stanje nevjernika, kategorizacijom na dvije skupine. U biti, to su oni koji su za Evanđelje zainteresirani i oni koji to nisu. Ova jednostavna definicija pomoći će sudionicima tečaja da bolje shvate kako bi evangelizacija mogla funkcionirati u staničnim grupama. Primijetite da su pojam duhovnog stanja nevjernika i njegovo shvaćanje Boga razrađeniji u 6. i 7. lekciji ovog priručnika, pod nazivom "Proces obraćenja". Ostavite tijekom lekcije dovoljno vremena za vježbu u kojoj će sudionici načiniti popis svojih "oikos" poznanstava.

I. DVIJE VRSTE NEVJERNIKA

Da bi stanična grupa uspješno doprla do izgubljenih, treba najprije shvatiti kako im se na najbolji način može služiti. U drugom poglavlju Efežanima Pavao piše da je Krist došao srušiti zid između Židova i pogana te pružiti spasenje svima koji hoće vjerovati. U Efežanima 2:17 čitamo da je Isus došao i propovijedao mir onima koji su bili **daleko** (poganima), kao i onima koji su bili **blizu** (Židovima).

Istu usporedbu možemo vidjeti u onima koji još nisu prihvatili Krista kao Spasitelja. Ima ljudi koji su jako daleko od te odluke, a ima i onih koji su joj puno bliže. Ralph Neighbour je one nevjernike koji su **blizu** nazvao nevjernicima A-tipa, dok je one koji su **daleko** nazvao nevjernicima B-tipa. Ti su nazivi proizvoljni i možemo se služiti kojim god drugim izrazom hoćemo. Stvar je u tome da se ova dva tipa ljudi razlikuju te ćemo im u evangelizaciji pristupiti na različite načine.

A. Nevjernici A-tipa: Zainteresirani

Nevjernici A-tipa jesu oni nevjernici koji možda već i vjeruju u Boga i znaju da je Isus Božji Sin. Možda tu i tamo znaju nešto o Bibliji i shvaćaju da je Isus umro na križu. Možda idu u crkvu, možda i ne idu – ili to čine povremeno (na primjer, za Božić ili Uskrs).

Takvi su ljudi voljni da ih Bog povede i traže duhovne odgovore na svoja pitanja i probleme. Nevjernici A-tipa će rado doći na biblijsko proučavanje, gdje će doznati nešto više o Bogu i njegovoj riječi. Često su takvi ljudi vrlo blizu donošenja odluke da slijede Krista. Često je stvar samo u tome da im nitko nije jasno rekao Evanđelje.

B. Nevjernici B-tipa: Oni ne žele znati

Nevjernici B-tipa rijetko odlaze u crkvu ili uopće ne odlaze, te možda vjeruju, a možda niti ne vjeruju u Boga. Moguće je da ne smatraju Bibliju autoritativnom knjigom te vjerojatno ne znaju puno o njoj. Isus za njih ne predstavlja ništa više od povijesne ličnosti, a možda nisu nikada niti čuli za njega.

Ovakvi ljudi su možda zadovoljni svojim životom i ne traže Božju volju. Oni ne žele slušati evangelizacijske propovijedi i ne žele se uključivati ni u kakve "crkvene" aktivnosti. Neki su nevjernici B-tipa čak i otvoreno protiv poruke Evanđelja. Ne žele dolaziti na biblijska proučavanja i ne vide kakve veze ima "religija" s njihovom svakodnevicom.

II. RAZUMJETI "OIKOS"

"Oikos" je grčka riječ koja se često pojavljuje u Novom zavjetu. Njome se opisuje skup ljudi koje poznajemo. U Strongovom se grčkom rječniku "oikos" definira kao "kuća, naime svi ukućani koji čine obitelj i/ili a house". Koristi se, na primjer, u Djelima 16:15 kada se govori o Lidijinoj obitelji: "Kad bi krštena ona i dom njezin, zamoli nas: ... 'dođite u moju kuću'..."

Svatko od nas ima svoj oikos; krug ljudi među kojima se kreće. To su naša obitelj, bliski prijatelji, poznanici s posla, susjedi i drugi ljudi s kojima redovito provodimo određeno vrijeme. Na slici 4.1 prikazan je odnos ovih četiriju skupina, koje čine naš osobni oikos.

Slika 4.1 Ljudi u našem oikosu

Naše je evangeliziranje najefikasnije među onima koji su već prisutni u našim životima, među onima

Postoji mnogo metoda evangelizacije, ovisno o okolnostima te o tome kome želite svjedočiti. Katkad trebamo govoriti o Isusu Kristu i ljudima koje uopće ne poznajemo, kako nam već Sveti Duh pruži priliku. Međutim, naše je evangeliziranje najefikasnije među onima koji su već prisutni u našim životima, među onima koje poznajemo. Bog nam je, u svojoj mudrosti, dao metodu pomoću koje možemo govoriti ljudima o Kristu zbog povjerenja i ljubavi što proistječu iz bliskosti s njima. Ovdje se ne radi o nekom distanciranom "programu rada" s ljudima koje ne znamo, već o jako dobrom načinu da pokažete prijateljima koliko vam je stalo do njih.

Kada smo "živi primjer", tada je to veliko svjedočanstvo ljudima u našem "oikosu". Sveti Duh će u našim problemima i pobjedama nad njima pokazati ljudima da Krist doista mijenja našu svakodnevicu, da u Bibliji nalazimo rješenja za životna pitanja, i da je u ovom, često uzburkanom svijetu, moguće pronaći radost i mir.

A. Vježba: Učinite popis ljudi u svome oikosu

U nekoliko minuta na list papira zapišite imena ljudi s kojima u toku tjedna ili mjeseca redovito razgovarate ili se družite. U svaki red zapišite po jedno ime. Popis ograničite na najviše 20 ljudi (ako ih ima više, između njih odaberite dvadeset najbližijih).

Sada pregledajte imena na popisu. Ispred imena za koje znate da su obraćeni ljudi stavite križić. Potom razmislite o onima koji nisu vjernici. Ispred imena nevjernika A-tipa stavite slovo "A". To su ljudi koje smatrate zainteresiranima za duhovne teme, za proučavanje Biblije i otkrivanje Božjih nakana u životu.

Na kraju pregledajte preostala imena. Ako se radi o ljudima za koje ste uvjereni da nisu zainteresirani za Boga niti za duhovne stvari, koji ne žele dolaziti na biblijska proučavanja i koji ne smatraju da Bog ima bilo kakve veze sa njihovom svakodnevicom, ispred njihovih imena napišite slovo "B". To su nevjernici B-tipa.

Popis sačuvajte; možete ga staviti u Bibliju, na primjer. Oni ljudi ispred čijeg se imena nalazi križić jesu vjernici koji bi vam možda mogli pomoći u osnivanju nove stanične grupe. Ljudi s "A" ispred imena jesu ljudi za koje se možete moliti i koje možete pozvati na sastanak stanične grupe. Oni s "B" ispred imena jesu ljudi za koje se možete moliti da vam se pruži mogućnost provesti više vremena s njima.

Mogli biste se iznenaditi kada shvatite koliko je malo nevjernika (ako ih uopće ima!) u vašem oikosu. Mnogi kršćani se jako malo kreću među nekršćanima. Noviji obraćenici će imati najviše poznanstava među nevjernicima. Međutim, kada kršćani počnu uživati zajedništvo s ostalim vjernicima, uskoro shvaćaju da provode malo ili ništa vremena s nevjernim prijateljima.

III. EVANGELIZACIJSKE GRUPE

Ako razmislimo o funkcijama i aktivnostima u staničnoj grupi, ubrzo ćemo uvidjeti da će takva grupa privući nevjernike A-tipa. Njima vjerojatno neće predstavljati problem to što se grupa moli, štuje Boga i proučava Bibliju. Međutim, jednako je očito da bi nevjernicima B-tipa bilo vrlo neugodno u istoj. Takvi ljudi ili nikada ne bi došli na sastanak, ili se, kada bi jednom i došli, više nikada ne bi vratili.

Želimo li doprijeti do nevjernika B-tipa, moramo se poslužiti onim što Ralph Neighbour naziva "evangelizacijske grupe". Zovimo to kako hoćemo, no bit je u tome da kod nevjernika B-tipa najprije treba uspostaviti prijateljstvo pa tek onda objašnjavati Evanđelje. Za sprijateljavanje treba vremena i truda, ali to je ipak najbolji način da se dođe do ljudi koji su prema Bogu ravnodušni ili mu se protive.

Evangelizacijska grupa zapravo predstavlja dva ili tri kršćanina koji se počinju više družiti s nevjernicima B-tipa koje poznaju. Isprva neće biti mogućnosti za proučavanje Biblije, molitvu, pa čak ni za razgovor o Bogu. Najprije treba razviti prijateljstvo, kako bi nevjernici shvatili da se kršćani iskreno zanimaju kako im je, imaju li problema i kako im je obitelj. Sveti Duh će vremenom već pružati kršćanima mogućnosti da pričaju o Božjim djelima u svome životu, o tome kako im pomaže u problemima i o tome da u Bibliji možemo naći odgovore na životna pitanja.

Ako razmislimo o funkcijama i aktivnostima u staničnoj grupi, ubrzo ćemo uvidjeti da će takva grupa privući nevjernike A-tipa.

IV. PROCES EVANGELIZACIJE U STANIČNOJ GRUPI

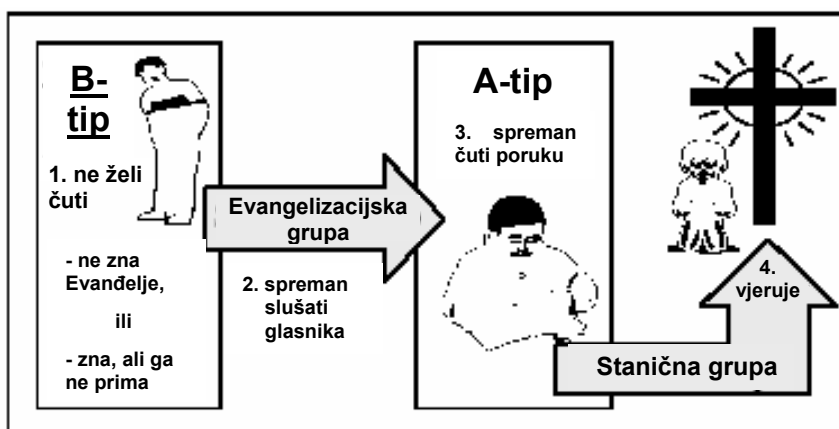
A. Evangelizacija u oikosu

Nova se stanična grupa obično zasniva kada imamo više nevjernika A-tipa. To su ljudi za koje se kršćani redovito mole i kojima svjedoče. Prve biblijske diskusije u grupi bi trebale biti evangelizacijski usmjerene, te ih treba osmisliti tako da bi novi članovi mogli upoznati Krista. Kako Sveti Duh bude radio u njihovim srcima, nevjernici će predavati svoje živote Kristu i početak će rasti u vjeri. Budući da su novi vjernici, u svojim oikosima već imaju mnogo nevjernika. Kako se vremenom budu jačali u vjeri i rasli, nastojat će doprijeti do drugih nevjernika A-tipa, i to molitvama za njih i pozivanjem na grupu. Na taj se način molitva, evangelizacija, predanje i rast u Gospodinu ponavljaju i u grupi. Do obraćenja i rasta dolazi uslijed našeg međusobnog odnosa.

Istodobno sa dolaskom nevjernika A-tipa u grupu, gdje predaju svoje živote Kristu,iskusni kršćani se počinju moliti za nevjernike B-tipa, do kojih žele doprijeti. Za ovaj vid službe izabiru samo nekoliko ljudi, jer je za nju potrebno puno vremena i truda. Najmanje će se dva ili tri kršćanina početi moliti za nevjernike B-tipa i družiti se s njima. Ovdje još nije trenutak za biblijska proučavanja, molitvu niti druge "vjerske" stvari. Najprije treba provoditi vrijeme s njima u izgrađivanju povjerenja. Na slici 4.2 prikazano je na koji način evangelizacijske grupe i stanične grupe donose Evanđelje nevjernicima A-tipa i B-tipa.

Nova se stanična grupa obično zasniva kada imamo više nevjernika A-tipa.

Slika 4.2 Evangeliziranje nevjernika A i B-tipa

Ova će se prijateljstva produbljivati, a Sveti Duh će kršćanima pružati mogućnosti da počnete pričati o tome kako Bog radi u životima vjernika. Tada će moći reći nevjernicima da se mole za njih kada ih muče nevolje, i da zahvaljuju Bogu za odgovore na molitve. Članovi ove "evangelizacijske grupe" mogu započeti s jednostavnim biblijskim proučavanjima, ali još ne u okviru stanične grupe. Sveti Duh će s vremenom učiniti nevjernika B-tipa spremnim da dozna više o duhovnim stvarima, pa će ga kršćani onda moći pozvati na sastanak stanične grupe. Ovom nevjerniku B-tipa (koji je sada već vjerojatno više nevjernik A-tipa) više neće biti neugodno na sastanku stanične grupe, budući da su u njoj i ljudi s kojima se družio. Tada će čovjek polako početi otkrivati, shvaćati svoju grešnost, zatim će se predati Bogu i rasti. Vremenom će ovaj novi kršćanin početi svjedočiti ljudima u svojem oikosu, koji trebaju čuti za Kristovu ljubav.

B. Usmjereno evangeliziranje

Evangeliziranje u oikosu jest najprirodnija i najdjelotvornija metoda svjedočenja izgubljenim ljudima oko nas. To je primarna metoda evangelizacije s novim vjernicima u grupi.

Nakon evangelizacije u oikosu, vrijeme je za drugi tip strategije (kojeg Ralph Neighbour naziva "usmjeravanje"). **Usmjereno evangeliziranje** jest svjedočenje ljudima koje ne znamo, ali svejedno imamo iste potrebe, interese i probleme. Usmjereno evangeliziranje treba koristiti samo u onim staničnim grupama koje već rade na evangelizaciji u oikosu.

Grupe za usmjerenu evangelizaciju slične su evangelizacijskim grupama, jer ljudi do kojih žele doprijeti ne moraju nužno biti voljni čuti Evanđelje. Oni se sastaju kako bi mogli razgovarati o svojim potrebama, problemima ili zajedničkim interesima. Teme kojima se ove grupe bave jesu vrlo šarolike: od samopouzdanja, izgrađivanja braka, odgoja djece i prebolijevanja rastave, pa do grupa u kojima se razgovara o glazbi, kućnim ljubimcima ili popravcima automobila! O tome kakvu grupu želite osnovati najbolje ćete odlučiti ako razgovarate s novim članovima evangelizacijske grupe, jer oni mogu utjecati na ljude u svome oikosu. O tome kakva je usmjerena grupa potrebna često odlučuje ono što ljude, s kojima se novi ljudi sprijateljuju, boli ili interesira.

Evangelizacijom u oikosu dopiremo do prijatelja i poznanika. Usmjerenim evangeliziranjem dopiremo do ljudi koje ne znamo, a koje zanimaju iste stvari.
--

Kada se grupe počnu okupljati i razgovarati o potrebama, ranama, interesima ili problemima, kršćanima će se pružiti izvrsna prilika da kažu kako Bog i Biblija pružaju odgovore, utjehu i olakšanje u tim životnim pitanjima. Ako se netko malo više zainteresira, može ga se pozvati na sastanke stanične grupe, gdje će mu se pružiti mogućnost da budu u zajedništvu s grupom, primajući ohrabrenje. Usmjerena evangelizacija je često prikladna metoda za doprijeti na mjesto gdje ona prirodna povezanost oikosa ne postoji, kao u slučaju osnivanja crkava na novim mjestima.

C. Veličina grupe i njezino umnažanje

Idealna veličina stanične grupe varira između 8 i 12 članova, a ne bi nikako trebala biti veća od 15 ljudi. Kada grupa preraste broju 15, mijenja se dinamika komunikacije i uzajamnih utjecaja. Stoga više nije moguće održati onaj osjećaj jedinstva i bliskosti koji u staničnoj grupi, uslijed same njezine naravi, postoji.

Kada grupa počne svjedočiti ljudima evangelizacijom u oikosu i usmjerenim evangeliziranjem, Sveti Duh će uvjeravati ljude u njihovu grešnost i oni će se početi priključivati grupi. Razmislite o stopi rasta grupe, a onda i o zrelosti vašega vođe-šegrt. Ne dopustite da grupa toliko naraste da bi do umnažanja moralo doći prije nego što šegrt bude dovoljno spreman. Kada se broj ljudi u grupi počne bližiti broju 15, recite im da moraju ostaniti na tom broju dok šegrt ne bude duhovno, psihički i emotivno spreman povesti novu grupu.

Kada konačno dođe do umnažanja, vođa svake grupe će početi raditi sa svojim šegrtom, te će se s evangelizacijom nastaviti u obje grupe.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Isus je u Luki 5:32 rekao: “Ja nisam došao da pozovem na obraćenje pravednike, nego grešnike.” Koliko je vremena tijekom svoje zemaljske službe Isus provodio s “grešnicima”? Navedite dva-tri primjera ljudi sa kojima se Isus susretao, a koje bismo mogli svrstati pod A i B-tip nevjernika.
- Kakve bi vam sve aktivnosti pomogle da se zbližite sa ljudima B-tipa iz vašeg oikosa? Tko bi još od kršćana mogao ići sa vama i sprijateljivati se sa tim ljudima?
- Koliko bi vam vremena trebalo da sklopite prijateljstvo sa nevjernicima? Koje biste prioritete u svome životu, ako je uopće potrebno, morali preurediti kako biste mogli provoditi više vremena sa nevjernicima?

PLAN DJELOVANJA

U okviru svoje stanične grupe razvijte strategiju svjedočenja putem prijateljstava. Ako ostali članovi grupe nisu načinili popis ljudi u svome oikosu, zamolite ih da to učine do slijedećeg sastanka. Neka odluče za koje će se nevjernike A-tipa moliti te ih kontaktirati, i za koje će se nevjernike B-tipa moliti i družiti se sa njima. Vođa grupe treba dobiti njihove popise, kako bi članovi grupe bili dužni svjedočiti im.

IZVORI

- Neighbour, Ralph. A Guidebook for Cell group Churches. Houston, TX: Touch Publications, 1990.
- Neighbour, Ralph. Knocking on Doors, Opening Hearts. Houston, TX: Touch Outreach Ministries, 1990.
- Trinity Christian Center, Cell Growth and - Evangelizacija Strategy Seminar, N.P., n.d.

O "oikosu"

Da bismo u potpunosti razumjeli značaj staničnih grupa u okviru strategije osnivanja crkava, moramo razmisliti o riječi "oikos", biblijskoj riječi kojom se opisuje osnovna gradivna stanica bilo kojeg društva. Riječ se pojavljuje u cijeloj Bibliji, a odnosi se na čovjekov osobni krug ljudi koje poznaje. Prevodi se kao "dom" ili "ukučani". U Djelima 16:31 Pavao i Sila su upotrijebili istu riječ kada su rekli: "Vjeruj u Gospodina Isusa... pa ćeš se spasiti ti i tvoji dom."

OIKOS: NAČIN NA KOJI SE TVORI SVAČIJA STANIČNA GRUPA

Oikosi u kojima svi mi živimo nisu veliki. Možda poznajemo nekoliko desetaka, pa čak i stotina ljudi, ali vrijeme koje možemo provesti s ljudima je jako ograničeno. No jedino se oni kojima posvećujemo svoje vrijeme mogu nazvati našim oikosom; krugom ljudi s kojima se družimo. Svatko od nas ima primarni krug ljudi u koji spadaju pojedini rođaci i prijatelji s kojima surađujemo, zajedno se rekreiramo, bavimo hobijima; te susjedi. To su ljudi s kojima razgovaramo, družimo se i razmjenjujemo mišljenja barem sat vremena tjedno.

Naš oikos čine samo oni kojima posvećujemo vrijeme.

Vrlo je neuobičajeno pronaći osobu koja u svojem oikosu ima čak 20 ljudi. Dugi niz godina sam proučavao veličinu oikosa u ljudi koji su dolazili na moje seminare i predavanja. Kod kršćana se taj broj u prosjeku kreće oko devet ljudi, a veliki postotak među njima nije u posljednjih šest mjeseci razvio niti jedno prijateljstvo u okviru svoga oikosa!

Život je sačinjen od beskrajnih lanaca povezanosti u oikosima. Svatko je već dio tih odnosa. Kada su ljudi prihvaćeni u nečijem oikosu, osjećaju sigurnost kakvu nemaju pri susretu s nepoznatima.

U svakoj kulturnoj sredini na svijetu se prisnost u oikosu smatra nečim svetim. Kinezi imaju naročitu riječ za blisko prijateljstvo, a takav se odnos smatra svetim. U Argentini su mi pokazali tikvu u koju je s jedne strane bila zabijena metalna cijev, a služila je za ispijanje "drugarskog čaja". Najprisniji običaj vezan za oikos unutar njihove kulture jest piti s prijateljem iz iste cijevi. Uglavnom se ta ceremonija prakticira samo sa članovima obitelji.

SVAČIJI JE OIKOS DRUKČIJI, OVISNO O EMOTIVNOJ SNAZI

Otkako je svijeta i vijeka, ljudi žive u oikosima. Nalazimo ih u svakom kulturnom okružju bez razlike. Čovjekova sigurnost počiva na tome kako ga prihvaćaju oni koji su važni u njegovom oikosu. U najranijim satima djetinjstva, majka je ta koja prihvaća svojom prisutnošću i pažnjom. Tijekom svoga odrastanja, dijete je ili nije prihvaćeno od strane ostalih ukučana. Poslije toga i učitelj u školi postaje dio oikosa, a kasnije, u pubertetu, dijete očekuje da će ga njegovo društvo iz oikosa prihvatiti. Na poslu je prihvaćanje povezano s promicanjem i povišicom.

Svaki oikos tako postaje dijelom još veće društvene strukture. Najvažnije je shvatiti da svako ljudsko biće živi u svom posebnom, malom svijetu, u kojem često mora imati posla s ljudima kojeg mu nameće upravo ustroj raznih oikosa. U naše vrijeme traume prouzročene činjenicom da je netko odrastao u domu gdje je majka bila alkoholičarka, a otac ga je zlostavljao, predstavljaju značajno polje službe crkava ustrojenih po staničnim grupama.

I dok čitate, razmišljajte što sve ovo znači za vas. Zastanite i zapišite imena svih ljudi s kojima svakog tjedna provedete barem sat vremena u nekoj bližoj suradnji. (Tih se sat vremena može nakupiti i u razdobljima od po nekoliko minuta, pa tijekom tjedan dana, no mora se raditi o nečem redovitom, i to o susretima licem u lice).

Moramo uzeti u obzir taj silni utjecaj nekolicine ljudi na naše živote. Na primjer: tko su značajni ljudi u vašem životu? Čije vam je odobravanje, odnosno osporavanje, bitno? (Savjetovao sam ljude koji su se i dalje trudili ugoditi svome ocu koji im nikada ništa nije odobravao, a mrtav je već godinama). Čijeg se odbacivanja bojite? Od koga tražite potvrdu? Razmišljajte o svome oikosu, mogli biste svašta otkriti!

U OIKOSIMA DUHOVNIH DJELATNIKA NEMA NEVJERNIKA

U svome sam istraživanju ovoga pitanja među kršćanskim duhovnim djelatnicima došao do nevjerojatnih otkrića. Sigurno sam ispitao više od 5.000 pastora, njihovih žena, članova crkvenog osoblja i misionara iz barem trideset zemalja. Prava je rijetkost pronaći "punovremene kršćanske djelatnike" koji u svome primarnom oikosu imaju nevjernike.

Prava je rijetkost pronaći "punovremene kršćanske djelatnike" koji u svome primarnom **oikosu** imaju nevjernike.

Ukoliko nije zaposlena na sekularnom radnom mjestu, žena duhovnog radnika ima najmanje mogućnosti za poznavanje makar jedne osobe izvan crkve. Njezin oikos ispunjavaju isključivo ljudi iz crkve. Jednom zgodom je ravnatelj za obrazovanje iz jedne velike crkve zario glavu u dlanove i od srama zaplakao, jer je shvatio da je cijelu karijeru proveo u okvirima crkvenog djelovanja. Nije u svome oikosu imao niti jednoga nevjernika još otkako je diplomirao na sekularnom fakultetu.

ISUS JE NEPRESTANO UPADAOG POGANIMA U NJIHOVE OIKOSE

I dok crkva izvlači ljude iz njihovih oikosa i pruža im članstvo u organizaciji koja ih na kraju guta, Novi zavjet nam otkriva drukčiji pristup međuljudskim odnosima. Isus je svoje djelo vršio tako što je konstantno upadao ljudima u oikose. Znao je da im nikako drukčije neće moći reći Evanđelje, nego da se probije u taj mali krug ljudi. Očito je da svaki oikos za svoj "stožer" ima nečiji dom, a ne zgradu kakve institucije. Stoga je Gospodin išao od kuće do kuće.

U Luki 19:2-5 čitamo da se Isus upoznao sa Zakejem. Rekao mu je: "Zakeju... treba da se danas zadržim u tvojoj kući." U Luki 7:36-38 vidimo Isusa unutar oikosa farizeja koji ga je pozvao na večeru. Dok se Isus odmarao za stolom, u prostorije je ušla prostitutka i obilila Isusove noge mirisom. Kakvi divni primjeri probijanja u oikose ljudi!

U Mateju 8:14 Isus ulazi u Petrovu kuću i ozdravlja jednoga člana tamošnjeg oikosa. U Mateju 9:10 Isus u Matejevoj kući objeđuje s učenicima, kao i s mnogim carinicima i grešnicima. I opet, u Mateju 9:23 Isus upada u još jedan oikos, kada ulazi u poglavarevu kuću i vidi svirače i bučno mnoštvo. U Mateju 17:25 Petar pronalazi Isusa u jednoj kući u Kafarnaumu, gdje mu Isus počinje govoriti o plaćanju poreza. U Marku 3:20 čitamo da je Isus ušao u neku, te da se svjetina okupila "tako da nisu mogli ni jesti". U Marku 7:17 Isus ulazi u kuću u kojoj ga njegovi učenici mole da im objasni jednu usporedbu. U Marku 7:24 Isus ulazi u jednu kuću, želeći biti sam, a na kraju ga opkoljuje mnoštvo koje je doznalo gdje će Isus odsjesti.

PRVA JE CRKVA ISTO UPADALA LJUDIMA U OIKOSE!

U Djelima 5:42 čitamo da je prva crkva išla od kuće do kuće. Kada je Savao u Djelima 8:3 htio uništiti crkvu, znao je gdje će naći Božji narod. Čitamo da je "idući od kuće do kuće izvlačio iz njih ljude i žene te predavao u tamnicu."

Zanimljivo je da u Djelima 10 vidimo kako je Sveti Duh uredio da Petar ode iz doma Šimuna kožara u Kornelijev dom, gdje se Kornelije i obratio. Služba crkve prvog stoljeća odlikovala se probijanjem u oikose ljudi.

Služba crkve prvog stoljeća odlikovala se probijanjem u **oikose** ljudi.

Često čitamo da su putem obraćenja citavi oikosi prelazili u Božje Kraljevstvo. U Djelima 16 i Lidija i tamničar se obraćaju zajedno s onima u njihovim oikosima. Prva stvar koju je Lidija učinila poslije obraćenja bila je da pozove Pavla u svoj dom.

IZBACIVANJE IZ OIKOSA RADI OBRAĆENJA JEST BOLNO

Isus nas u Mateju 10:36 podsjeća da sljedbeništvo ima i svoju cijenu: "Čovjeku će neprijatelji postati oni koji su u njegovom oikosu." Kada odlučimo slijediti Krista, može doći do pometnje u odnosu između nas i ljudi koji su nam najvažniji. Zato je Isus u Mateju 10:35 rekao: "Da, došao sam da rastavim sina od njegova oca, kćerku od njezine majke i snahu od njezine svekrve..." U 37. retku Isus nas poziva da odlučimo hoćemo li se prikloniti svome oikosu ili Kraljevstvu: "Tko više ljubi oca ili majku nego mene, nije me dostojan. Tko više ljubi sina ili kćer nego mene, nije me dostojan..."

U Singapuru živi jedan pastorski pripravnik s kojim surađujem, a koji je iz hinduske obitelji. Kada je odlučio slijediti Krista, njegov oikos se razgnjevio. Stric je čekao da dođe kako bi njegovom ocu mogao reći: "Zašto dopuštaš sinu da nas ovako sramoti?" U današnje vrijeme je jedan mladi liječnik iz jugoistočne Azije počeo slijediti Gospodina, a cijena koju je platio bila je da ga je njegova muslimanska obitelj proglasila mrtvim i pokopanim. Oikosi znaju biti okrutni kada jedan njihov član odluči živjeti drukčije.

TIJELO NAŠEG GOSPODINA SE NAZIVA "OIKOS"

Međutim, one koji su naišli na potpuno odbacivanje čeka jedan poseban oikos. U Hebrejima 3:6 piše:

"... dok je Krist vjeran u svojstvu Sina i stoji nad oikosom Božjim. A njegov smo oikos mi, ako čvrsto sačuvamo (do kraja) pouzdanje i slavni ponos nade. Razmislite i o ovim stihovima koji govore o toj istini: 1. Petrova 4:17; 1. Timoteju 3:15; Efežanima 2:19 i 1. Petrova 2:5:

"... jer je vrijeme da počne sud s oikosom Božjim! A ako dakle počinje s nama, kakav će biti svršetak onih koji se ne pokoravaju Božjoj Radosnoj vijesti?"

"... ali ako bi se moj dolazak usporio, znaj kako ti se treba vladati u oikosu Božjem, koji je crkva živoga Boga, stup i podloga istine."

"Prema tome, niste više tuđinci i gosti, nego ste sugrađani svetih i ukućani Božjeg oikosa."

"... da se od vas samih kao živog kamenja sagradi duhovni oikos, sveto svećenstvo, da prinosi duhovne i Bogu ugodne žrtve po Isusu Kristu! "

Kada vidimo da se pojmom oikosa opisuje crkva, morali bismo shvatiti koliko je stanična grupa značajna kao temelj kršćanske zajednice. U Bibliji se o prvim kršćanima govori kao o članovima duhovnog oikosa, jer se govori o onima koji su se obratili zajedno sa svojim obiteljima, a ne pojedinačno:

"Krisp, upravitelj sinagoge, i njegov cijeli oikos prigriše vjeru u Gospodina... pozdravi i crkvu što se okuplja u njihovom domu... pozdravi sve iz Aristobulovog oikosa... pozdravi sve koji pripadaju Gospodinu u Narcisovom oikosu... neki iz Hlojinog oikosa javljaju da ima svađa među vama... da, krstio sam i oikos Stefanin ...znaš da su prvi obraćenici u Ahaji bili iz Stefaninog oikosa... Akvila i Priska šalju vam srdačan pozdrav u Gospodinu, kao i crkva koja se sastaje u njihovom oikosu ... sveti vas pozdravljaju, posebno oni iz Cezarevog oikosa ... pozdravi ... Nimfa i crkvu u njegovom oikosu ...neka Gospodin bude milostiv oikosu Onisiforovu ... pozdravite Prisku i Akvilu i oikos Onisiforov."

I doista, prva je crkva mislila na dovođenje cijelih lanaca oikosa Kristu, dok se istodobno radovala što ih je Bog okupio u male zajednice. Jer, Bog je definitivno htio da crkva živi na razini oikosa. Bit kršćanskoga života nije povezana s riječju "hram", niti "sinagoga", niti "zgrada crkve". Kako je bit ljudskog života utemeljen u oikosu, tako se i život Kristovog tijela treba zasnivati na oikosu.

Rana je crkva mislila na dovođenje cijelih lanaca oikosa Kristu...

Napisao R. W. Neighbour, uredio J. Geske.

Iz knjige "Where Do We Go From Here?"- korišteno s dopuštenjem.

Prikaz stanične grupe

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije prikazati (uz pomoć svih sudionika) pojedine aktivnosti s tipičnog sastanka stanične grupe, kako bi se sudionici susreli s iskustvima iz prve ruke.

☞ Glavne točke

- Sudionici s iskustvima u radu sa staničnim grupama iz prve ruke kasnije će moći bolje voditi svoje grupe.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik treba:

- promatrati tipičan sastanak stanične grupe i sudjelovati u njemu na koji god način.
- procijeniti postupke i reakcije članova grupe, koji se uče voditi aktivnosti i sudjelovati u njima.

☞ Savjeti za vođe tečaja

U ovoj je lekciji, ukoliko želite biti učinkoviti, nužno planirati i pripremati se. Vođa tečaja mora unaprijed odlučiti koje bi aktivnosti volio uključiti u sastanak sa sudionicima tečaja, te sve to isplanirati. Ako u okviru aktivnosti na predavanju planirate bilo kakvo biblijsko predavanje, dajte sudionicima tečaja dan-dva za pripremu. U biti, postoje četiri vrste aktivnosti koje možete birati, a odnose se na ona četiri dijela tipičnog sastanka stanične grupe: zajedništvo i druženje, štovanje, izgrađivanje i evangelizacija. Ukoliko nemate na raspolaganju barem sat vremena za ovu lekciju, vođa tečaja vjerojatno neće imati dovoljno vremena za uvježbavanje sve četiri stvari. Vjerojatnije je da će vođa tečaja odabrati jednu ili dvije aktivnosti koje će uvježbavati. Njegova će odluka ovisiti o broju, vrsti, iskustvu i potrebama sudionika tečaja. Primjeri i prijedlozi koje ćete naći u ovoj lekciji predstavljaju smjernice. Ako je vođa tečaja svjestan da su za pojedine stvari vezani određeni problemi i pitanja, svakako bi morao prilagoditi aktivnosti iz lekcije tako da njima pruži rješenje i odgovor za dane probleme, odnosno pitanja. Ukoliko je u grupi puno sudionika, treba ih za ove aktivnosti razdvojiti na više manjih grupa s ne više od 8 do 10 ljudi. Svakoj od radnih grupa je potrebno dodijeliti po jednoga "vođu grupe". Ovisno o aktivnosti, vođa tečaja može zamoliti više ljudi da vode vježbu. Ne zaboravite da je Svrha lekcije omogućiti stjecanje praktičnog iskustva u raznim aspektima života i službe stanične grupe. Osim toga, trebalo bi biti i zabavno!

I. DEMONSTRACIJA STANIČNE GRUPE

Svrha je ove lekcije pružiti priliku za promatranje i vođenje raznih aktivnosti na sastanku stanične grupe. Sjetimo se, sastanak stanične grupe sastoji se iz četiri dijela: zajedništvo, štovanje, izgrađivanje i evangelizacija. Ova je lekcija osmišljena tako da vođa tečaja pomogne u odabiru funkcije koju želi demonstrirati. Ako bi bilo dobro uvježbavati se u zajedništvu i štovanju, vođa tečaja može svoju demonstraciju usmjeriti u tom pravcu.

Ako bi sudionici tečaja htjeli provesti neko vrijeme u proučavanju učenja, mogli bi se uvježbavati u induktivnom proučavanju Biblije. Aktivnosti u ovoj lekciji bit će ograničene jedino brojem sudionika i vremenom koje vam je na raspolaganju.

Slika 5.1 Četiri funkcije sastanka stanične grupe

Zajedništvo	Štovanje	Izgrađivanje	Evangelizacija
Čovjeka sa čovjekom	Boga od strane čovjeka	Čovjeka od strane Boga	Svijeta od strane Kristovog tijela
"iznutra"	"prema gore"	"prema dolje"	"prema van"
			

Slijede prijedlozi za svaku od četiri aktivnosti na sastanku grupe. Vođa tečaja treba odlučiti koje će se stvari uvijek bavati, te na koje sve načine. Ukoliko vrijeme dopusti, poslije svake aktivnosti treba se pozabaviti procjenjivanjem. Ako je potrebno, pogledajte ponovno Dodatak "B o staničnim grupama: "Primjeri aktivnosti na sastanku stanične grupe", kako biste se podsjetili klasičnih aktivnosti vezanih za svaku od četiri funkcije.

A. Zajedništvo

Scenarij: održava se prvi sastanak stanične grupe. Na sastanak su pozvani prijatelji i poznanici vjernika, dakle sve u svemu ljudi koji se međusobno ne poznaju. Vođa grupe bi želio zaposliti članove aktivnostima koje bi im pomogle da se malo bolje upoznaju. (Obradite nekoliko aktivnosti za probijanje leda iz Dodatka 2A "Aktivnosti za probijanje leda na sastancima stanične grupe." Drugi vođa može, ako hoće, uvesti neke svoje aktivnosti kojima će pomoći sudionicima da se bolje upoznaju.)

B. Štovanje

Scenarij: stanična grupa se okuplja već nekoliko tjedana. Zasad se štovanje sastojalo od pjevanja po nekoliko pjesama koje ste naučili. Vođa stanične grupe volio bi pokazati kako grupa još može štovati Boga. Može to biti moljenje prema kakvom Psalmu, ili čitanje samoga Psalma (svatko može pročitati svoj omiljeni Psalm, ili pak svatko može pročitati po nekoliko stihova iz jednoga Psalma), pjevanje novih ili nepoznatih pjesama štovanja, molitva u grupama od po dvoje, troje, itd.

C. Izgrađivanje

Više je aktivnosti koje razjašnjavaju što se događa u izgrađivanju na sastanku stanične grupe:

- Osobno učenje. Scenarij: stanična grupa proučava Luku 14:26: "Ako tko dođe k meni, a više voli svoga oca, majku, ženu, djecu, braću i sestre pa čak i svoj vlastiti život, ne može biti moj učenik." (*Izravni prijevod, op.prev.*) Noviji kršćani su se zbunili pa je vođa grupe zamolio iskusnije kršćane da im objasne što taj redak znači. (Neka vođa razdvoji radnu grupu na dva dijela. Jedna polovica grupe će predstavljati starije i iskusnije kršćane. Druga će polovica predstavljati nove obraćenike.)
- Induktivno proučavanje Biblije. Scenarij: stanična grupa će proučiti biblijski odjeljak induktivnom metodom. (Neka vođa unaprijed zamoli sudionike da pripreme kraću
- induktivnu obradu nekog, njima dragog, biblijskog odjeljka. Ukoliko vrijeme dopušta, svaki sudionik može iznijeti svoje induktivno proučavanje uz pomoć odjeljka i pitanja koje je pripremio.)
- Autoritativno poučavanje. Scenarij: vođa stanične grupe želi određenom broju ljudi u grupi pružiti mogućnost da iznesu poneko biblijsko učenje. Međutim, ne bi želio da postane propovijed, već nešto praktično. Stoga ih je zamolio da pripreme par razmišljanja koja će u 4 do 5 minuta iznijeti pred grupom. Vođa mora paziti da nitko ne premaši zadano vrijeme. Ako ostane

vremena, preostali članovi grupe mogu, ako im nešto nije bilo jasno, postavljati pitanja. (Bit će potrebno da vođa unaprijed pripremi sudionike za ovu aktivnost.)

D. Evangelizacija

Evangelizacija se može uvježbavati na više načina:

- Putem osobnog svjedočanstva. Scenarij: vođa stanične grupe je na sastanak pozvao nekoliko nevjernika. Potom je zamolio jedno ili dvoje članova grupe da u 2 do 3 minute ispričaju kako su se obratili, služeći se "normalnim" izražavanjem kakvo će i nekršćani razumjeti. Više ljudi bi se trebalo uključiti u uvježbavanje svoga svjedočanstva, dok će drugi glumiti nekršćane koji tako nešto čuju prvi put u životu. Ukoliko "posjetitelji" čuju nešto nejasno što će ih zbuniti, trebaju prekinuti onoga tko govori i zamoliti grupu da objasni o čemu se radi. (Za ovu aktivnost vođa tečaja treba unaprijed zamoliti sudionike da se pripreme za kraće izlaganje svog svjedočanstva o obraćenju.)
- Daljnje planiranje službe. Scenarij: stanična grupa se sastaje u industrijskom mjestu, gdje je uobičajeno da oba roditelja rade. Dosad je svaki pokušaj uspostavljanja bilo kakvog prijateljstva i pozivanja ljudi na sastanak grupe završavao neuspjehom. Za ove je radne ljude nedjelja jedini slobodan dan. U tom kraju ima puno djece. Kao stanična grupa, trebate razgovarati o tome kako biste mogli doprijeti do tih ljudi (vođa tečaja će odrediti tko će biti vođa stanične grupe).
- "Evangelizacijska" grupa. Scenarij: stanična grupa želi i smatra da treba doprijeti do muške populacije u tome kraju. Međutim, oni se uopće ne zanimaju za duhovne stvari i ne žele doći na sastanak stanične grupe. Stoga stanična grupa osniva "evangelizacijsku grupu", koja će već nekako dovesti do toga da se muškarci s toga područja uključe u kakvu aktivnost ili diskusiju o određenoj temi koja ih zanima. Takva grupa će vam, uz to, pružiti mogućnost i da se sprijateljite s njima, kako biste im na kraju mogli reći Evanđelje. U ovoj sredini muškarci vole igrati nogomet, a vikendom vole raditi oko svojih auta. Kao stanična grupa razgovarajte o tome kako biste konkretno mogli zasnovati evangelizacijsku grupu s tim ljudima. (Vođa tečaja će odrediti tko će biti vođa stanične grupe.)

II. PROCJENA

Sudionici će ocijeniti razne aktivnosti na sastanku svoje "stanične grupe". Što je bilo dobro, a što nije? Kako se vođa "grupe" ponio sa pojedinim problemima ili pitanjima? Što se moglo drukčije učiniti?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zbog čega je bitno isplanirati svaki dio sastanka stanične grupe?
- Što je sve "vođi grupe" predstavljalo poteškoću u vođenju sastanka?
- Hoće li biti sličnih poteškoća na sastancima prave stanične grupe?

PLAN DJELOVANJA

Prisjetite se stvari koje ste u ovoj lekciji naučili kada budete vodili svoju staničnu grupu ili kada budete obučavali druge kako voditi.

Filozofija službe staničnih grupa

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije preispitati ulogu stanične grupe u strategiji osnivanja dovoljnog broja crkava.

☞ Glavne točke

Stanične grupe su pokretači osnivanja dovoljnog broja crkava.

Stanične grupe mogu na mnogo načina biti korisne u kršćanskoj službi.

☞ Željeni rezultati

Po svladavanju ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- shvatiti da stanične grupe predstavljaju temeljne gradivne jedinice za veće misijske strategije.
- razumjeti životni ciklus stanične grupe.
- uvidjeti koja je uloga stanične grupe u strategiji osnivanja dovoljnog broja crkava.
- znati kako osmisliti vlastitu strategiju službe sa stanične grupe.

I. FILOZOFIJA STANIČNE GRUPE

Svaka bi pojedina stanična grupa morala funkcionirati kao zajednica vjernika koji će zajednički štovati Boga, međusobno se učiti, te jedan drugoga hrabriti i pomagati u evangelizaciji izgubljenih. U okviru stanične grupe treba učiniti mnogo stvari i puno aktivnosti isplanirati. Vođa stanične grupe, kao i njezini članovi, će imati pune ruke posla ispunjavajući potrebe grupe i ostvarujući njezine ciljeve.

Međutim, bitno je usred svih aktivnosti pojedinih staničnih grupa, shvatiti u čemu se zapravo sastoji služba stanične grupe. Moramo se svjesno malo udaljiti od svoje stanične grupe i pogledati kako se stanične grupe uklapaju u plan cjelokupne službe. Jednostavno rečeno, stanične grupe predstavljaju temeljne gradivne jedinice za strategiju misije. Što se osnivanja crkava tiče, stanične grupe pružaju temelj na kojem se crkve "izgrađuju".

Stanične grupe predstavljaju temeljne gradivne jedinice za strategiju misije.

A. Stanične grupe posjeduju svoj životni ciklus

Kada se stanična grupa oformi i počne se razvijati, početak će proživljavati različite faze svog životnog ciklusa, baš kao što se i ljudi mijenjaju tijekom odrastanja i starenja. Svaka stanična grupa prolazi prepoznatljive, sustavne faze u svom razvoju. Vođa stanične grupe mora u svom planiranju sastanaka uzimati u obzir trenutnu fazu u razvoju svoje grupe. Uz to, vođa treba predvidjeti što će se na sastanku dogoditi, odnosno što se neće dogoditi. Kada prepozna u kojoj se fazi nalazi njegova stanična grupa, tada će je moći usmjeriti tako da se ona umnoži.

Svaka stanična grupa prolazi prepoznatljive, sustavne faze u svom razvoju.

U tipičnoj **kućnoj** grupi do umnažanja uopće ne dolazi. Štoviše, iskustvo pokazuje da male grupe prestaju rasti, pa čak i odumiru, nakon otprilike dvije godine. Do tada se, naime, ljudi već naviknu na ostale u grupi te odbacuju nove članove.

No, ukoliko nema planiranja niti vizije, i stanična grupa može isto tako stagnirati i ne umnažati se. Da bi do umnažanja ipak došlo, potrebno je evangelizirati, kako bi u grupu došli novi ljudi. Stoga vođa grupe mora uvijek voditi članove kroz korake životnog ciklusa, kako grupa ne bi zapela na

jednom koraku i tu ostala. Stanične grupe mogu biti uključene u strategiju osnivanja novih crkava jedino ako su svjesne u kojoj se fazi životnog ciklusa nalaze i ako znaju što moraju učiniti kako bi se nastavile razvijati. U ovoj se tabeli opisuje životni ciklus koji svaka stanična grupa treba proći. Imajte na umu da je vrijeme trajanja određenih faza određeno otprilike, i da će se razlikovati od grupe do grupe, ovisno o mjestu i okruženju u kojem se grupa nalazi. Vođa stanične grupe se treba povremeno pozivati na ovu tabelu kako bi odredio u kojem se dijelu ciklusa grupa trenutačno nalazi, te ustanovio kako usmjeriti grupu prema sljedećem koraku.

Table 6.1 Faze stanične grupe

Faza	Trajanje	Opis
Usmjeravanje	Od 1-4 tjedna	Članovi se tek upoznaju. Još uvijek nema dubljeg povjeravanja niti većeg povjerenja. Vođa stanične grupe je taj koji usmjerava gotovo sve.
Prijelazno razdoblje	Od 5-10 tjedna	Članovi se već zbližavaju i počinju jedan drugoga prihvaćati. Dolazi do prilagodbe "normalnom" ponašanju u grupi. Povjerenje sve više raste i počinju se sklapati prava prijateljstva.
Jedinstvo	Od 11-15 tjedna	Članovi se prilagođavaju očekivanjima grupe. Bliskost među članovima je sve veća, kao i uključenost u rad grupe. Članovi počinju gledati na grupu kao na nešto svoje. Vođa sada već može članovima dati više zaduženja i poslova.
Djelovanje	Od 16-35 tjedna	Odnos članova grupe je dinamičan; biblijske istine nalaze primjenu u njihovoj svakodnevnici. Članovi se vrlo često uključuju u služenje. Povjerenje među njima je sada već vrlo jako, a prijateljstva su sve čvršća.
Umnažanje	Od 36-40 tjedna	Grupa je došla do točke gdje se mora razdijeliti na dvije grupe. Šegrti zasnivaju svoje grupe, a matična grupa počinje planirati novi ciklus umnažanja.

B. Stanične grupe idu ka zajedničkom cilju

Stanične grupe, baš kao i stanice našega tijela, imaju svaka svoju dužnost. U nekom posebnom će gradu zadaća grupe možda biti da dopre do određenog područja, dok će druga grupa biti usmjerena ka određenom dijelu populacije. Obje ove grupe ostvaruju svaka svoj cilj, no istodobno one zajednički nastoje navijestiti Evanđelje u svom gradu.

Istraživanja pokazuju da skupina ljudi koji surađuju može postići više od svega što jedan čovjek može učiniti sam. Isto tako i stanične grupe koje surađuju mogu postići više nego svaka od njih samostalno.

Prije zasnivanja prve stanične grupe, valja razmisliti o njezinoj svrsi. Već na samom početku mislite na rezultat te na temelju toga rezultata radite. Kakve su grupe potrebne i gdje? Koliko je grupa potrebno da bi se zadani cilj ostvario? Svaka će nova stanična grupa imati svoj identitet, ali će istodobno pripadati jednom većem "tijelu" staničnih grupa koje rade na ostvarenju zajedničkog cilja.

C. Stanične grupe predstavljaju bitan čimbenik strategije osnivanja dovoljnog broja crkava

Strategija osnivanja dovoljnog broja crkava je po svojoj naravi pučki pokret osnivanja crkava. Pokret osnivanja crkava iziskuje jednostavne, prilagodljive, fleksibilne i umnožive metode. Bez tih je preduvjeta nemoguće pokrenuti i održavati pokret. Gotovo je nemoguće zasnovati pokret osnivanja crkava koji bi podrazumijevao plaćene "profesionalne" pastore i velike, skupe crkvene zgrade.

Pokret osnivanja crkava iziskuje jednostavne, prilagodljive, fleksibilne i umnožive metode.

Stanične grupe omogućuju jednostavno i fleksibilno djelovanje kakvo je pokretu potrebno. Staničnu grupu je lako pokrenuti i umnožavati je. Ona iziskuje malo financijskih sredstava, ako ih uopće iziskuje. Model stanične grupe pruža mogućnost za učenje u samoj službi te za primjenu naučenog. Grupa se brine za jedinstvo i zajedništvo vjernika. Služba stanične grupe usmjerena je na ljude i njihove potrebe, a ne na programe i sustave. Stanične grupe funkcioniraju na razini ispunjavanja najbitnijih ljudskih potreba; potreba za ljubavlju, prihvaćanjem i značajem.

Ono najvažnije vezano za pokret osnivanja dovoljnog broja crkava, jest da stanične grupe pružaju pokretu viziju za dopiranje do izgubljenih, kao i viziju za umnažanjem. Bez vizije za dovođenje ljudi Kristu, nema potrebe ni za pokretom osnivanja crkava. Bez vizije i mogućnosti umnažanja crkava, taj pokret ne može niti postojati. Veliko poslanje se najbolje može ispuniti u pokretu osnivanja dovoljnog broja crkava. Pokret osnivanja dovoljnog broja crkava će se najbolje razviti kada stanične grupe postanu temelj na kojem se grade umnožene crkve.

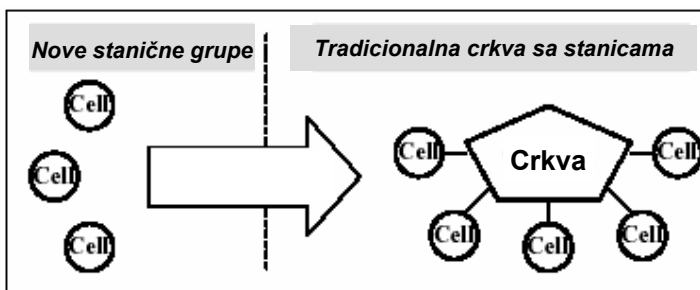
II. MODELI SLUŽBE STANIČNIH GRUPA

Jedna od većih prednosti staničnih grupa jest ta što one mogu služiti na razne načine, pogotovo u kontekstu službe osnivača crkava. Slijedi nekoliko modela službe stanične grupe. Svaki model ima svoje prednosti, te osnivači crkava mogu slobodno birati model (ili varijaciju na model) koji će im u njihovom kontekstu najviše odgovarati.

A. Prvi model: Stanične grupe koje zasnivaju crkvu tradicionalnog tipa razdijeljenu na stanice

U ovakvoj situaciji se događa da jedna ili više staničnih grupa počinju rasti i umnažati se. Kada se određeni broj ljudi sastaje po grupama (recimo, sve zajedno oko 50 ljudi), donosi se odluka da se osnuje crkva, i to tradicionalnog tipa. Ova će se crkva sastajati na određenom mjestu na tradicionalnim bogoštovljima prikladnim u okviru mjesnog društva i kulture. Za evangelizaciju, zajedništvo, učeništvo i rast crkve i dalje će se koristiti služba staničnih grupa. Po izboru, crkva može u svojim okvirima razviti i tradicionalne "programe" kao što je vjeronauk, rad sa ženama, i svjedočenje djeci vikendom, itd. Ovaj je model prikazan na slici 6.1.

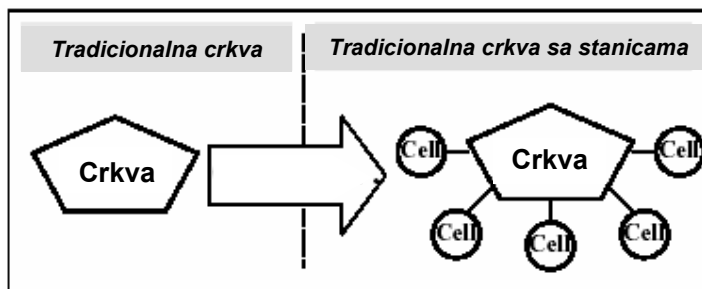
Slika 6.1. Stanične grupe zasnivaju crkvu

B. Drugi model: Postojeća crkva počinje djelovati u okviru staničnih grupa

Može se dogoditi da već postojeća crkva počne u okviru staničnih grupa ostvarivati zajedništvo, evangelizirati i poučavati. (12. lekcija o staničnim grupama "Korištenje staničnih grupa u postojećoj crkvi" u petom priručniku bavi se detaljnije se bavi ovim pitanjem.) Vodstvo postojeće crkve mora, uzevši u obzir broj članova crkve te broj ljudi koje bi se moglo obučiti za vođe, odlučiti koliko je grupa potrebno/moguće oformiti. Vremenom će crkva početi rasti, jer će se njezine stanične grupe isto tako razvijati i umnažati. Ovakvo je stanje prikazano na slici 6.2.

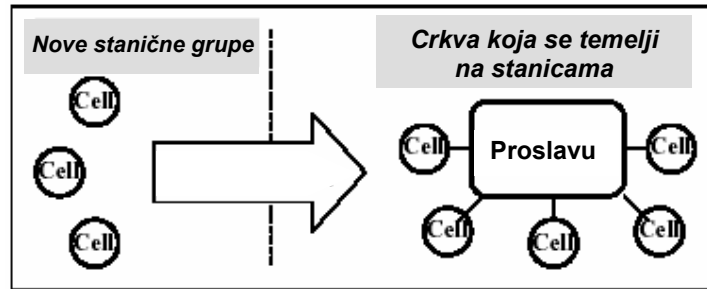
Slika 6.2. Stanične grupe se nadodaju crkvi

C. Treći model: Stanične grupe zasnivaju crkvu temeljenu na staničnim grupama

Crkva temeljena na staničnim grupama razlikuje se od tradicionalne u tome što joj ne treba crkvena prostorija, nema redovitih jutarnjih nedjeljnih bogoštovlja, a cilj crkve nije smišljati i održavati svoje "programe". Crkva se sastoji od samih stanica, a sve se funkcije crkve realiziraju u svakoj pojedinoj grupi, uključujući i krštenje i Gospodnju večeru. Stanične grupe se redovito (npr. jednom mjesečno) sastaju na "proslavu". Tada se uzajamno bodre, uživaju zajedništvo, štiju Boga i/ili uče. Na područjima gdje se pokret službe staničnih grupa jako raširio, bit će nužno iznajmiti kazalište ili čak veliki stadion, kako bi se svi članovi svih staničnih grupa mogli okupiti na proslavi. Sve se grupe smatraju pripadnicama velike crkve. Ovakav je model prikazan na slici 6.3.

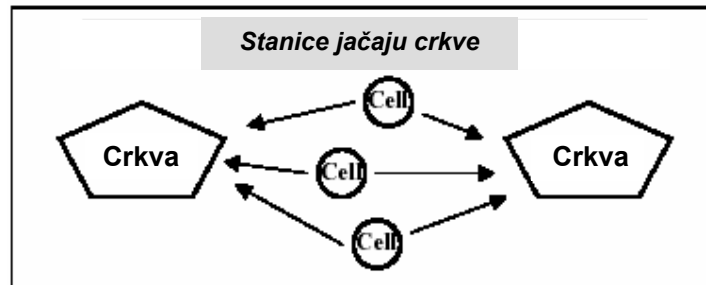
Slika 6.3. Stanice osnivaju crkvu koja se temelji na stanicama

D. Četvrti model: Veći broj staničnih grupa raste, umnaža se i izgrađuje postojeće mjesne crkve

Nije nužno da stanične grupe počnu izravno osnivati crkve. Možda će strateški pogodnije biti da počnu jačati i izgrađivati postojeće mjesne crkve, koje će tijekom vremena osnovati nove crkve. Stanične grupe se osnivaju neovisno o postojećim zajednicama. Kada se grupama priključe novi ljudi, poticat će ih se na priključivanje mjesnoj crkvi. Često će se dogoditi da će ti ljudi, uz to što će početi odlaziti u crkvu, ostati članovi svojih staničnih grupa. Ovaj je proces prikazan na slici 6.4.

Slika 6.4. Stanice jačaju crkve

E. Vježba na predavanju: Ilustracije

Slijedi nekoliko ilustracija strategija za osnivanje crkava koje će se možda poslužiti, a možda i neće, načelima iz modela staničnih grupa opisanih ranije. Zajedno sa sudionicima otkrijte (1) na kojem se modelu (ako na ijednom) temelji koji scenarij i (2) koje su prednosti i mane toga scenarija u kontekstu strategije osnivanja crkava.

Ilustracija broj 1

Crkvi Kristova Uskrsnuća treba pomoć. Postoji više od pola stoljeća, a na njezinim se bogoštovljima okuplja oko 25 vjernika. Tri đakona predlažu pastoru da članove razdijeli u tri stanične grupe. Oni bi vodili grupe, koje bi se bavile evangelizacijom, učenštvom, rastom i umnažanjem.

Ilustracija broj 2

Osnivač crkava se doselio u grad u kojem nije bilo crkava pa je osnovao nekoliko staničnih grupa. Grupe napreduju jako dobro, rastu i umnažaju se. Vjernici iz grupa su vrlo bliski jedni s drugima i odlučuju sve grupe u jednu crkvu. Svaka novonastala stanična grupa će se pripojiti toj velikoj crkvi.

Ilustracija broj 3

Prva Baptistička crkva ima više od 1.000 članova. Nedjeljom se tamo održava nekoliko bogoštovlja, dok se druga služba održava srijedom. Stariji pastor zaključuje da bi se vjernici trebali početi okupljati u manjim grupama. Starješinstvo potom raspoređuje ljude u grupice od po deset, određujući svakom članu u koju grupu spada.

Ilustracija broj 4

Nekolicina osnivača crkava počinje osnivati stanične grupe. Grupe žele evangelizirati i umnažati se, ali ne žele osnivati crkve. Umjesto toga usmjeravaju vjernike na već postojeće crkve u njihovom gradu. U nekim grupama ima ljudi koji, uz to što i dalje dolaze na sastanke grupe, odlaze i u crkve različitih denominacija.

Ilustracija broj 5

Prije nekoliko godina je jedna zapadnjačka misijska organizacija poslala svoje misionare, koji su počeli osnivati kućne grupe neovisno o postojećim mjesnim zajednicama. Ove se grupe okupljaju jednom tjedno i bave se induktivnim proučavanjem Biblije.

Ilustracija broj 6

U jednoj Evandeoskoj crkvi postoji mnogo kućnih grupa koje se okupljaju i proučavaju Bibliju. Grupe, koje uopće ne rastu, već više godina čine isti ljudi. U veći broj grupa dolaze ljudi koji žive blizu jedan drugome, ali daleko od crkve. U tim se grupama donosi odluka o osnivanju druge crkve, bliže njihovom mjestu prebivanja.

Ilustracija broj 7

Osnivač crkava se doselio u grad i počeo evangelizirati. Ljudi ga slušaju, a svaka od grupa koje je osnovao želi evangelizirati i umnažati se. Grupe se sastaju nedjeljom, kada štiju Boga i uče Božju riječ, te srijedom navečer, kada pozivaju svoje prijatelje nekršćane na druženje. Izgradnja crkvene zgrade nije u planu. Svakih šest tjedana crkva iznajmljuje jednu salu za večer zajedničkog štovanja i poučavanja.

Nijedan se posebni način rada s grupama u okviru strategije osnivanja crkava ne smatra jedinim ispravnim, već svaki osnivač crkava mora odrediti koji je model najprikladniji u njegovoj situaciji. Kakve god bile pojedine značajke učenja svake grupe, njihov će cilj uvijek biti umnažanje.

III. RAZVIJANJE STRATEGIJE SLUŽBE STANIČNIH GRUPA

Budući da stanične grupe predstavljaju gradivne jedinice za veću misijsku strategiju, nužno je razmisliti o strategiji osnivanja crkava te o ulozi staničnih grupa u ostvarivanju postavljenih ciljeva. Dobro je u svakoj fazi razvoja staničnih grupa prisjetiti se njezinog glavnog cilja. Evo nekoliko stvari o kojima valja razmisliti:

1. Imenujte ciljeve cjelokupne službe. Osnivate li pokret osnivanja dovoljnog broja crkava? Osnivate li jednu crkvu? Dovoljno crkava da se njima napuni vaše susjedstvo, grad ili šire područje? Vaš će završni rezultat odrediti vrstu vaše službe, broj vaših grupa i smjer u kojem će one ići.
2. Na koji način stanične grupe trebaju raditi neovisno, a opet zajedno kako bi se taj cilj ostvario? Kako ćete koordinirati njihovim djelovanjem i kako ćete ga ocjenjivati?
3. Koje je vaše ciljno područje, i do koga točno želite doprijeti? Da biste mogli bolje odrediti kakve aktivnosti trebate imati u staničnim grupama, nužno je provesti istraživanje područja (vidi lekciju o viziji "Principi istraživanja" u prvom priručniku).
4. Na koji način možete evangelizirati na vašem ciljnom području/među ciljnom skupinom ljudi? Na koji ćete način taj čimbenik uklopiti u novonastale stanične grupe?
5. Koje su ključne vođe na tome području? Kako bi se jedna ili više staničnih grupa mogle približiti ljudima, u nadi da će ih dovesti Kristu?
6. Kojem "modelu" trebaju pripadati vaše stanične grupe kako biste mogli ostvariti zadane ciljeve? (Npr., mnogo staničnih grupa koje tvore jednu crkvu; ili staničnih grupa koje su u funkciji postojećih crkava; ili stanične grupe koje osnivaju crkvu koja se temelji na staničnim grupama, itd.). Vrlo je vjerojatno da ćete se morati poslužiti s više varijacija modela staničnih grupa predstavljenih u ovoj lekciji kako biste mogli ostvariti cilj svoje misije.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Vaša će se stanična grupa uvijek nalaziti u jednoj od faza svoga životnog ciklusa (usmjeravanje, prijelazno razdoblje, jedinstvo, djelovanje ili umnažanje). Zašto je bitno kada ćete planirati aktivnosti za sastanke vaše grupe? Zašto je to bitno, s obzirom na cjelokupnu strategiju staničnih grupa?
- Zašto stanične grupe predstavljaju ključni dio strategije osnivanja dovoljnog broja crkava?
- Koji bi od modela iz odjeljka "Modeli službe staničnih grupa" (ako uopće bilo koji) odgovarao radu na vašem ciljnom području?

PLAN DJELOVANJA

U nekoliko rečenica napišite sažetu, ali i sveobuhvatnu definiciju staničnih grupa. Dajte je vođi tečaja. Na temelju stečenih saznanja o vašem ciljnom području i ciljevima koje ste odredili, napišite osnovnu strategiju kojom biste te ciljeve ostvarili pomoću staničnih grupa. U strategiju uključite i točke iz dijela vašeg plana koji se zove "Razmatranje strategije stanične grupe". Iznesite svoj plan još jednom sudioniku, a onda neka svaki ocijeni plan onog drugog. Radi same vježbe vaš plan ne bi smio premašivati nekoliko stranica.

METODE PROUČAVANJA BIBLIJE

Kako se služiti induktivnim metodama proučavanja Biblije

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije potaknuti vjernike na korištenje induktivnih metoda proučavanja Biblije u raznim vidovima proučavanja uz dodatak kraćih odjeljaka.

☞ Glavne točke

- Cilj svakog biblijskog proučavanja mora biti otkrivanje onoga što Biblija poručuje, a to se najbolje postiže upravo induktivnom metodom. Vrste proučavanja koje induktivna metoda pospješuje jesu biografsko istraživanje, proučavanja biblijskih knjiga i tematska proučavanja.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik treba:

- biti uvjeren da se induktivna metoda treba koristiti u svakom biblijskom proučavanju koje obavlja ili vodi.
- znati kako pristupiti proučavanju biblijskih likova, knjiga ili tema induktivnom metodom.

Dodatak

8A Proučavanje Barnabine biografije

UVOD

U prethodnom smo priručniku objasnili kako se induktivnom metodom proučavanja Biblije usmjeravamo na otkrivanje značenja Božje riječi te na upotrebu njezina značenja. Naglasak je na Bibliji, a ne na našem prijašnjem shvaćanju biblijskog teksta. Nadamo se da vam je ova metoda već unaprijedila proučavanje Božje riječi. Dosad smo pomoću induktivne metode razmatrali samo kraće odjeljke, jer na predavanjima nismo imali dovoljno vremena. Međutim, induktivnom se metodom mogu proučavati i puno veći biblijski tekstovi ili se, pak, mogu uspoređivati stihovi iz drugih dijelova Biblije — što je nužno kod proučavanja teme ili biografije. U ovoj ćemo lekciji govoriti o smjernicama za korištenje induktivne metode u drugim vidovima biblijskih proučavanja.

I. PONAVLJANJE NAČELA INDUKTIVNOG PROUČAVANJA BIBLIJE

Prije nego što krenete u širu primjenu induktivne metode proučavanja Biblije, ponovite odjeljak pod naslovom "Metode proučavanja Biblije" iz prvog priručnika.

A. Razlog za korištenje induktivne metode

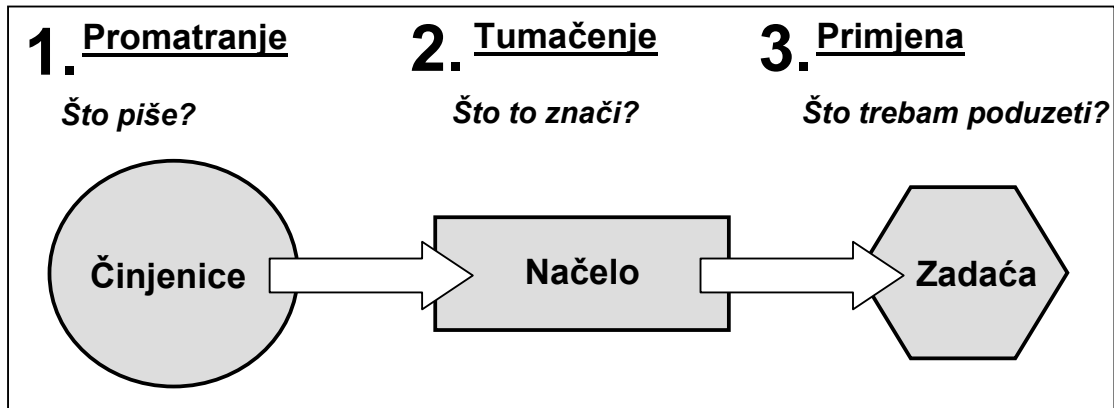
Deduktivna metoda kreće od već postojećeg shvaćanja ili činjenice koja određuje značenje situacije koja se proučava. Kada proučavamo Bibliju deduktivnom metodom, tada biblijskim stihovima namećemo svoje shvaćanje, umjesto da otkrivamo što u njemu zapravo piše. S druge strane, kada Bibliju proučavamo induktivnom metodom, tada joj pristupamo s ciljem da učimo i slušamo što nam Božja riječ poručuje.

B. Koraci u induktivnoj metodi proučavanja

Sva tri koraka induktivne metode — promatranje, tumačenje i primjena — prikazani su na slici 8.1. Induktivna nas metoda vodi kroz proces tijekom kojeg postavljamo pitanje što nam Biblija govori, što

to znači i što treba povodom toga učiniti? Najprije treba odvojiti neko vrijeme za pobliže ispitivanje biblijskog teksta, a na kraju bit toga teksta provesti u praksu u životu i službi.

Slika 8.1 Tri koraka

Vrlo je bitno proći ove korake redom i bez preskakanja. Ovaj je proces poput piramide, gdje je nužno najprije izgraditi velik i jak temelj u vidu istraživanja, pa tek onda graditi naše tumačenje na njemu i izvlačiti praktičnu promjenu.

C. Naglasak induktivne metode

Induktivna metoda proučavanja Biblije može se koristiti u mnogo vrsta biblijskih proučavanja, što ćemo i sada i vidjeti. Ima puno važnih općih načela, neovisno o tome na kakvo ste se proučavanje usmjerili. Među tim su načelima i ova:

- Postavljajte puno dobrih pitanja, poput: tko, što, gdje, kada, kako i zašto.
- Otkrijte glavnu smjernicu.
- Pokušajte razumjeti što je pisac htio poručiti.
- Neka vam Bog postupno otkriva značenje.
- Shvatite kontekst.
- Iznesite biblijsko načelo.
- Usporedite biblijski i suvremeni kontekst.
- Molite se.

Više o ovim načelima potražite u prethodnim lekcijama.

II. PROUČAVANJE BIOGRAFIJA

Proučavanje biografija ili pak osoba podrazumijeva istraživanje svega što je u Bibliji o toj osobi napisano. Ako se radi o velikom broju tekstova, možete se usredotočiti na proučavanje određenog događaja ili razdoblja u životu dane osobe. Na primjer, možete proučavati Pavlova misijska putovanja ili Davida u vrijeme kada je bježao od kralja Šaula. Međutim, čak i tada ne gubite iz vida cjelokupni život te osobe te razmislite kako se dani događaj uklapa u cjelinu.

A. Zašto su biografska proučavanja potrebna?

Svi vole priče. Lakše nam je razumjeti probleme, izazove, kušnje, radosti i pobjede ljudi s kojima se susrećemo u vidu priče. Biblija je puna, kako negativnih, tako i pozitivnih primjera ljudskih sudbina.

Kada proučavamo neki biblijski lik zajedno s njegovim vrlinama i manama, učimo puno stvari koje nam pomažu da postanemo još sličniji Kristu. Velik dio Biblije govori upravo o tome kako Bog radi s ljudima na obnavljanju toga procesa. Na primjer, od Abrahama se možemo naučiti vjeri; od Josipa učimo kako se suočiti s kušnjama; na Esterinom primjeru doznajemo kako Bog suvereno djeluje; od Daniela se možemo naučiti molitvi; u Joninom slučaju vidimo što se

Kada proučavamo neki biblijski lik zajedno s njegovim vrlinama i manama, učimo puno stvari koje nam pomažu da postanemo još sličniji Kristu.

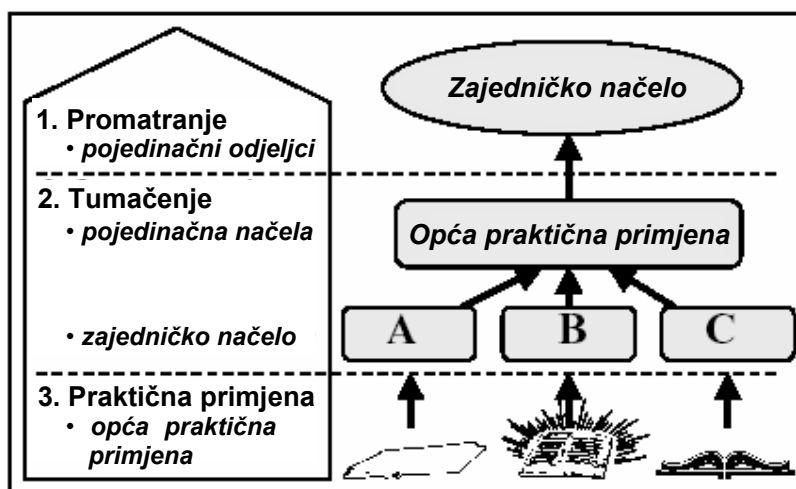
događa kada čovjek pokušava pobjeći od Boga; od Pavla se možemo naučiti misionarskoj službi. Ključni redak nalazimo u 1. Kor. 10:11: " Sve se to, kao pralik, događalo njima, a napisano je za upozorenje nama, koje su zapala posljednja vremena." Kojih se još primjera možete sjetiti?

Uz pomoć priča o životima biblijskih likova osnivači crkava će biti u mogućnosti predstaviti mnoge bitne biblijske istine ljudima kojima žele navijestiti Evanđelje i koje žele obučiti. No da bismo što točnije upotrijebili biblijske istine, moramo najprije shvatiti čemu nas Biblija na primjeru nečijeg života hoće naučiti. Za proučavanje biografije vrijede ista dobra načela kao i za bilo koje drugo biblijsko proučavanje.

B. Proučavanje biografije

Induktivno biografsko proučavanje povodi se za istim slijedom promatranja, tumačenja i primjena kao i pojedinačni tekstovi, uz jednu bitnu iznimku. Na slici 8.2 prikazano je kako se promatra svaki odjeljak. Za tumačenje je, međutim, potreban još jedan korak. Najprije treba odrediti biblijsko načelo u danom odjeljku. Tada, na temelju pojedinačnih načela, izvlačimo jedno zajedničko načelo. Na kraju ćemo izraziti opću praktičnu primjenu koja će obuhvaćati sve dane odjeljke, i prenijeti je u djela. U sljedećim odjeljcima ćemo reći više o tome.

Slika 8.2 Proučavanje biografije

1. Promatranje

Promatranje je kada temeljito razmatramo sve zadane odjeljke — i to jednog po jednog. U svakom odjeljku nalazimo određenu biblijsku istinu smještenu u određeni kontekst. Na vama je da, prije nego što krenete na tumačenje, otkrijete na što se ta istina odnosi u svakom odjeljku. Neka vam ovi koraci posluže kao smjernice:

- Izaberite biblijski lik koji želite proučavati.
- Navedite sve biblijske odjeljke koji se odnose na tu osobu. Ako ste u mogućnosti, koristite konkordancu ili biblijski rječnik.
- Poredajte stihove kronološki.
- Formulirajte i postavite što više pitanja za promatranje (Tko?; Što?; Gdje?; Kada?; Kako?; Zašto?).
- Posebnu pozornost obratite na osobite pojedinosti vezane uz karakter, osobnost, misli i djela osobe koju proučavate. Na primjer, što doznajete o njezinom rodoslovlju i obitelji? Ima li njezino ime neko značenje? Je li se promijenilo? Ako jest, zašto je ta promjena značajna (npr., Abram je postao Abraham, Jakov je postao Izrael, Šimun je postao Petar, itd.)?
- Kada je i gdje biblijski lik živio? Što o životu u to vrijeme doznajemo iz drugih izvora, bilo biblijskih, bilo nebiblijskih?
- Koji su se značajni događaji zbili u životu te osobe; kakve je krize doživljavala, što je postigla, je li bila pozvana na neku naročitu zadaću, s kakvim se poteškoćama suočavala, itd.

- Odnosi: u kakvom je odnosu bio biblijski lik s Bogom? Kako se slagao s ljudima?
- Zapišite i sažmite svoje misli vezane za svaki od redaka.

2. Tumačenje

Tumačenje je, u slučaju da se proučava više biblijskih odjeljaka (što je čest slučaj kod proučavanja biografija), proces koji se sastoji iz dva dijela. Svaki odjeljak koji ste odlučili proučavati ima svoj cilj i učenje. Budući da je Biblija jedinstvena, ti se ciljevi neće nikada međusobno kositi, ali se ipak mogu razlikovati. Uglavnom nam pružaju dodatne podatke. Svaki od tih ciljeva treba otkriti i, pomoću smjernica navedenih u ranijim odjeljcima vezanim za induktivnu metodu, iznijeti u vidu biblijskog načela.

Svaki odjeljak koji ste odlučili proučavati ima svoj cilj i učenje.

Kada iznesete načela vezana za svaki pojedini odjeljak, tada možete zaokružiti proces tumačenja tako što ćete sva načela pažljivo i promišljeno uplesti u jedno, koje će obuhvatiti svako pojedino načelo. Recimo da ste odlučili proučiti dio Davidovog života. U jednom odjeljku čitate da je David bio vjeran Božjoj riječi. U drugom čitate da je bio čovjek molitve, dok u trećem čitate kako se u svojim nevoljama pouzdao u Boga. Zajedničko načelo koje biste mogli iz toga izvući jest da se u nevoljama trebamo držati Božje riječi i molitve, i uzdati se u Boga. U tome je načelu izrečeno učenje sva tri odjeljka.

3. Primjena

Kada u svome proučavanju biblijskog lika definirate zajedničko načelo, možete usporediti vašu situaciju s njegovom i odlučiti što učiniti. To jest, pokušajte vidjeti u čemu je situacija u kojoj se nalazite slična onoj u kojoj se nalazio biblijski lik, te shodno tome postupite prema biblijskome učenju. Čineći to, bit će potrebno da ponovite neke odjeljke na koje će vas Sveti Duh podsjetiti, i dopustite mu da vas uči i vodi. Puno je pitanja vezanih za tumačenje, koja možete postaviti i otkriti što je u tekstu najznačajnije za vas. Evo tih pitanja:

- U čemu je moje iskustvo slično ovome u tekstu?
- Imam li ja iste vrline i iste mane?
- Zašto je Bog želio da ova osoba bude uvrštena u Bibliju?
- Što me konkretno Bog želi naučiti u proučavanju života ove osobe?

Napomena: primjer biografskog proučavanja Barnabinog života nalazi se u Dodatku 8A.

III. PROUČAVANJE KNJIGA

Većina teologa se slaže da Biblija ima jednu univerzalnu temu, iako se možda ne slažu oko toga kako je točno nazvati. Svaka biblijska knjiga daje svoj jedinstveni doprinos toj temi razvijajući je. Dobar primjer za to jesu Evanđelja. Četiri su evanđelista pisala o Kristovu životu. Evanđelja su puna sličnosti, kao i različitosti. Svako je Evanđelje napisano s jedinstvenog stajališta.

- Matej prikazuje Krista kao židovskog Mesiju (kraljevskoga roda).
- Marko prikazuje Krista kao slugu (kao poniznog).
- Luka prikazuje Krista kao Sina Čovječjega – (kao čovječnoga).
- Ivan prikazuje Krista kao Božjega Sina (božanskog).

Svaki od ovih prikaza Krista je istinit, ali su opet svi različiti. U svakom je Evanđelju detaljnije predstavljen po jedan važan aspekt njegove osobnosti i karaktera. Sva četiri Evanđelja nam zajedno potpunije prikazuju Gospodina. Isto tako i svih 66 biblijskih knjiga nam zajednički predstavljaju punu Božju poruku. U jednoj je knjizi najbolje objašnjena njegova ljubav, u drugoj njegova strpljivost, u trećoj gnjev. U jednoj je knjizi opisana čovjekova izgubljenost, a u drugoj se govori o našem slavnom spasenju u Kristovoj pomirnoj žrtvi.

Svih 66 knjiga zajedno predstavljaju Božju poruku upućenu nama.

A. Zašto treba proučavati biblijske knjige?

Budući da svih 66 knjiga zajedno predstavljaju Božju poruku upućenu nama, moramo dobro ispitati svaku pojedinačno ukoliko želimo shvatiti u kojoj mjeri svaka od njih doprinosi toj poruci. To je dobro iz još jednog razloga. Kada shvatimo o čemu govori svaka knjiga, znat ćemo gdje možemo potražiti rješenje za određeni problem. Nekoga muči legalizam? Neka čita poslanicu Galaćanima! Sumnjamo u svoje spasenje? Čitat ćemo poslanicu Rimljanima. Pitamo li se je li Krist doista Bog? Čitajmo

Ivana. Ako ne vjerujemo da je grijeh doista vrlo ozbiljna stvar, pročitajmo Suce. Svaka knjiga ima svoju poruku i temu.

B. Kako proučavati biblijske knjige

Koraci kod proučavanja biblijskih knjiga isti su kao i kod induktivne metode, o kojoj smo govorili. Dakako, temeljito proučavanje neke biblijske knjige iziskuje puno vremena. Međutim, itekako se isplati utrošiti vrijeme na to. Proučavanje knjiga sastoji se iz četiri koraka:

1. Pročitajte knjigu više puta

Mnoge biblijske knjige su zapravo kratka pisma i poruke. Njih treba pročitati u jednom dahu, bez prekidanja. Najbolji način za njihovo proučavanje jest da ih nekoliko puta pročitate sve dok ne počnete uočavati temu i misli koje se ponavljaju i ističu. Duže knjige (kao, na primjer, Izaija i Jeremija) su pisane u rasponu od po nekoliko godina, ali i one su bile upućene određenoj publici te će nam biti puno jasnije ako ih pročitamo u komadu. Nije dovoljno pročitati ih jednom — kao što nije dovoljno ni pročitati samo odabrane odjeljke. Prije nego što krenete tumačiti Bibliju, odvojite neko vrijeme da biste je više puta pročitali.

Prije nego što krenete tumačiti Bibliju, odvojite neko vrijeme da biste je više puta pročitali.

2. Proučavanje "postavki" knjige

U biblijskim knjigama nalazimo mnoštvo bitnih čimbenika koje ćemo zajedno nazvati "postavkama". Neke od tih podataka ćete pronaći u samoj knjizi ili u bilješkama u Bibliji.

Za neka druga pitanja ćete se morati poslužiti komentarima, biblijskim priručnicima i sličnim pomagalicama. Kada počnete s proučavanjem, ograničite upotrebu takvih stvari na doznavanje uvodnih podataka o knjizi, kako vaše proučavanje ne bi postalo komentatorskim dijalogom. To ćete ostaviti za kasnije, kada već otkrijete što sama Biblija kaže. Na samom početku obratite pozornost na ove "postavke":

- *Pisac* – ako je moguće, otkrijte tko je napisao knjigu, a onda o piscu doznajte što više možete. Zašto je Bog odlučio da upravo taj čovjek bude pisac ove knjige? Kakav je bio njegov život i što je sve doživio? Kakvog je karaktera bio? Tko mu je obitelj? Kada se i kako obratio? Koliko je godina imao? Čime se bavio? Odgovorite na sva pitanja na koja možete.
- *Primatelji* – kome je knjiga namijenjena? U kakvoj su se situaciji u tome trenutku nalazili? Koji je bio razlog pisanja knjige? Kako im je knjiga isporučena (u vidu propovijedi, proroštva, pisma, itd.)? U kakvim su odnosima bili s Bogom? S piscem Pisma? Kakva je bila politička situacija? A vjerska situacija?
- *Vrijeme pisanja* – kada je knjiga napisana? Koji su se bitni povijesni događaji odvijali u to vrijeme? Kako se knjiga uklapa u razvoj Božjeg otkrivenja čovjeku? Koliko je dugo knjiga pisana?
- *Književni stil* – kakvo je štivo u pitanju (poezija, proroštvo, povijesni tekst, poučni tekst, itd.)? Pogledajte Dodatak 2A u odjeljku "Metode proučavanja Biblije": "Jezik Biblije", gdje ćete doznati nešto više o stilovima. Kako će se određeni stil odraziti na vaše tumačenje? Kako se doimalo samih primatelja?

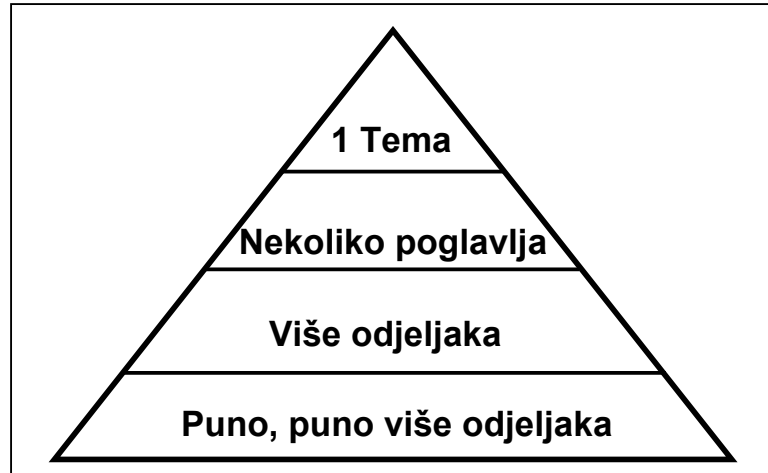
3. Proučavanje sadržaja knjige

Kod proučavanja knjige treba imati na umu dvije bitne stvari. Prva je tema, a druga je način na koji se tema razvija. Drugim riječima, pisac knjige nam je želio reći nešto konkretno, a to je učinio na određeni način. I jedno i drugo je bitno.

a. Tema knjige

Budući da sada znate puno činjenica o samoj knjizi, proučite njezin sadržaj. Knjiga ima jednu glavnu temu koju ćete možda lako odrediti, ali možda i nećete. Na primjer, Ivan jasno izriče koja je tema njegova Evanđelja (Ivan 20:31). Isto čini i Juda (Juda 3). Drugi pisci nisu toliko izravni.

Slika 8.3 Dijelovi knjige

b. Razvijanje teme

Sadržaj knjige će kao cjelina prenositi njezinu poruku primateljima (pa tako i nama). Kada počnete s proučavanjem, primijetite kako pisac dolazi do svoga cilja. Kako nastupa (autoritativno, blago, u ljubavi, ljutito, itd.)? Kako se pisac izražava: jasno, sarkastično, rječito, uvjerljivo, itd.? Apelira li na razum ili na osjećaje? Kako to čini? Zašto se služi upravo tim pristupom?

4. *Napravite tabelu razvijanja teme biblijske knjige*

Jedna od stvari koju je korisno napraviti kod proučavanja biblijskih knjiga jest načiniti tabelu s glavnim temama, likovima, mjestima i sl. o kojima se govori u knjizi. Često ćete u Biblijama s bilješkama i u komentarima nalaziti takve tabele. Postoje i druga mjesta na kojima ćete ih moći naći, kao što je to Jensen (vidi pod "IZVORI"). Možete, međutim, i sami napraviti svoju tabelu. Štoviše, vaše će proučavanje biti uspješnije ako najprije sami napravite tabelu pa tek onda pogledate neku već postojeću. Tabela ne mora biti pretjerano uređena, jer cilj joj je pomoći vam da lakše vidite narav knjige. Slika 8.3 predstavlja primjer tabele za Djela apostolska.

Slika 8.3 Tabela za Djela apostolska

<i>Djela apostolska</i>						
Tema:	"Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje." (Djela 1:8)					
Poglavlja:	1-7	8-12	13-28			
Mjesta:	Jeruzalem	Judeja & Samarija	Krajevi zemlje			
Služba usmjeren a ka:	Židovima	Židovima i poganima	Poganima			
Ključni ljudi:	Petar Ivan Stjepan	Petar Filip Savao/ Pavao Barnaba	Pavao Barnaba Sila			
Ključni događaji:	Uzašašće Pedesetnica	Eunuh Kornelije	(13-14) Prvo misijsko putovanje	(15-18) Drugo misijsko putovanje	(19-20) Treće misijsko putovanje	(21-28) Pavao odlazi u Rim
Načela:	Rast	Progon	Misija			

5. *Upotrijebite temu knjige u situaciji u kojoj se nalazite*

Sada biste već, na temelju svojih razmatranja, trebali biti dobro upoznati s temom knjige. Isto tako ste već trebali zaključiti koja je tema knjige i kako se razvija — to jest, koje je značenje knjige. Posljednji korak jest razmisliti što trebate učiniti. Kao i u prethodnim lekcijama, to znači da ćete morati preispitati vlastiti život i okolnosti koje vas okružuju, kako biste vidjeli gdje su sličnosti između vaše situacije i konteksta u kojem je knjiga pisana. Pitanja kojima ćete pospješiti ovaj proces jesu, između ostalih, i ova:

- U čemu su sličnosti između mog života i situacije koju nalazim u ovoj knjizi?
- U čemu su sličnosti između mog života i života pisca knjige?
- Kako bih ja riješio danu situaciju?
- Što me se u knjizi posebno dojmilo?

IV. TEMATSKA PROUČAVANJA

Često ćemo željeti proučavati neku određenu temu. Takvo se proučavanje naziva tematskim proučavanjem. I ovdje vrijede ista pravila kao i kod induktivnog proučavanja.

A. **Zašto se treba baviti tematskim proučavanjem?**

Na stranicama Biblije razrađuju se mnoge teme i istine. Mnoge se od njih protežu, kako kroz Stari, tako i kroz Novi zavjet. U proučavanju knjiga dotaći ćete se tek jednog dijela ovih tema. Na primjer: učenje o molitvi proteže se kroz cijelu Bibliju. Jedini način da je adekvatno proučite jest tematsko proučavanje.

B. **Kako proučiti određenu temu**

Kada odlučite koju temu želite proučiti, morate proći sljedeće korake:

- Pronađite retke koji govore na tu temu – bilješke i usporedne adrese redaka na marginama Biblije olakšat će vam pronalaženje redaka koji govore o danoj temi. Pronađite redak za koji znate da je bitan, a onda pogledajte i one koji su uz njega vezani. Međutim, za temeljitije proučavanje bolje je poslužiti se konkordancom, pomoću koje ćete pronaći sve retke koji govore o određenoj temi. No, pripazite; retci koji sadrže odgovarajuću riječ ne moraju nužno govoriti o toj temi.
- Poredajte retke – tema koju ste izabrali se možda polako razrađuje kroz cijelu Bibliju. Najprije pročitajte one retke koji su napisani prije pa onda one od kasnije. Tako ćete otkriti istinu na onaj način na koji ju je Bog otkrivao.
- Proučite i sažmite svaki redak u kontekstu – nikako nemojte čupati retke iz konteksta i proizvoljno im pripisivati značenje. Neka vam Sveti Duh progovori kroz njih. Pomno proučite i rastumačite svaki redak. Ukratko izrecite što se u njemu kaže na tu temu.
- Sažmite učenje o temi – kada proučite sve retke i shvatite što znače, sažmite to učenje u jednu jasnu izjavu kojom ćete obuhvatiti svaki od tih redaka. Sam je proces u biti isti kao i metoda proučavanja biografije prikazana na slici 8.2. Glavna je razlika u tome što ovdje svaki odjeljak govori o određenoj temi, a ne osobi.
- Izvucite praktičnu primjenu – u molitvi i razmišljanju zamolite Boga da vam pokaže kako bi ova istina trebala utjecati na vaš život i vašu službu. Ogljedali ste se u ogledalu, a sada idite i činite što ste naučili (Jakovljeva 1:22-25).

Primjeri tematskih proučavanja i ključnih redaka nalaze se u Dodatku 10 A lekcije Metode proučavanja Biblije: "Biblijski odjeljci za induktivno proučavanje".

SAŽETAK

Induktivna metoda korisna je za razne vidove biblijskih proučavanja. Vrlo je djelotvorna, jer nas stalno podsjeća na to da dopustimo Bibliji neka nam govori, a ne da idemo utvrđivati svoje osobno shvaćanje. Čak i kada proučavamo određenu knjigu ili veći broj odjeljaka (kao kod tematskog ili biografskog proučavanja) moramo pomno proučiti svaki pojedini redak u kontekstu kako bismo dobro shvatili o čemu se govori.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koje su prednosti biografskog proučavanja?
- U čemu je razlika između "postavki" i "sadržaja" biblijskih knjiga?
- Zašto je važno kronološki poredati stihove za biografsko ili tematsko proučavanje?

PLAN DJELOVANJA

Obradite proučavanje Barnabine biografije u Dodatku 8A. Razmislite o njegovoj ulozi u procesu osnivanja crkava u Djelima. Što ste otkrili i kako to možete upotrijebiti u svom životu i službi?

Odvojite neko vrijeme za induktivno proučavanje određene knjige ili teme. Za početak izaberite neku manju knjigu ili lakšu temu. Procijenite koliko vam je ova metoda pomogla u otkrivanju biblijskih istina koje ranije niste primjećivali.

Proučavanje Barnabine biografije

Induktivnom metodom obradite ovo proučavanje Barnabine biografije. Kada budete imali pitanja, pogledajte pod točku II. "Proučavanja biografija" u Metodama proučavanja Biblije, lekcija 8: "Kako se služiti induktivnim metodama proučavanja Biblije?"

I. PROUČITE POVEZANE ODJELJKE

Ovdje su navedeni stihovi u kojima se Barnaba spominje po imenu. Pročitajte svaki redak i odjeljak s popisa i zabilježite svoja opažanja. Potom sažmite odjeljak. Prvi odjeljak je već tako obrađen.

A. Djela 4:36-37

1. Opažanja:

- Bio je Levit
- Bio je sa Cipra
- Pravo mu je ime bilo Josip
- Apostoli su mu dali nadimak "Barnaba"
- Stih utjehe
- Prodao je svoje zemljište kako bi potpomogao rad crkve
- Ponizno je predao svoj dar ("pred noge apostolima")

2. Tumačenje/ sažetak:

Barnaba je po prirodi bio 'hrabritelj' — do te mjere da je dao što je imao kako bi ohrabrio i pomogao druge vjernike.

B. Djela 11:19-24

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

C. Djela 11:25-26

1. *Opažanja*

2. *Tumačenje/sažetak*

D. Djela 11:27-30

1. *Opažanja*

2. *Tumačenje/sažetak*

E. Djela 12:25

1. *Opažanja*

2. *Tumačenje / sažetak*

F. Djela 13:1-13;42-43

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

G. Djela 14:1-23

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

H. Djela 15:2-4;12;22;25;35-39

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

I. Kološanima 4:10

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

J. Galaćanima 2:11-13

1. Opažanja

2. Tumačenje/sažetak

II. SAŽMITE UČENJE TEKSTA

Budući da ste sada proučili sve odjeljke, vrijeme je da pogledate do čega ste došli i da sažete biblijsko učenje o Barnabi. Dok to činite, razmislite o ovim pitanjima:

- Tko je Barnaba i odakle potječe?
- Zašto su apostoli Josipa nazvali "Barnaba"?
- Što vam u ovim odjeljcima govori da je Barnaba doista bio hrabritelj?
- U čemu je značenje reda kojim se Pavao i Barnaba (ili Barnaba i Pavao) spominju?
- Kako je Barnaba reagirao na predavanje vodstva Pavlu?
- Kako se ponašao u sukobima (Djela 15:1-4 i Djela 15:36-40)?
- Zašto se u Galaćanima 2:11 ponio tako kako se ponio?

Sada napišite rečenicu kojom ćete sažeti sve što ste naučili o Barnabinom životu. Obavezno spomenite sve ključne misli na koje ste naišli u biblijskim odjeljcima.

III. ODLUČITE ŠTO ĆETE PODUZETI

Proučavanje Biblije ne vrijedi nam puno ako ne odlučimo naučeno upotrijebiti u životu. Razmislite o učenju o Barnabinom životu i razmotrite ova pitanja:

- Poznajete li i sami kojeg "Barnabu"? Kojeg i kako vam je on pomogao?
- Poznajete li nekog kršćanina kome treba ohrabrenje? Kako ćete ga ohrabriti?
- U Djelima 9:26 i dalje, te 11:25-26 Barnaba je riskirao vlastiti ugled ne bi li ohrabrio nekoga. Jeste li i vi voljni učiniti isto zbog Evanđelja?
- Barnaba se maknuo na stranu i dopustio Pavlu da preuzme vodstvo. Jeste li spremni obučavati druge da budu vođe čak i ako sami budete morali zauzeti drugo mjesto?
- Čemu vas je konkretno Gospodin naučio kada ste proučavali Barnabin život?

U molitvi razmislite o tome kako Bog želi da promijenite svoj život uslijed ovoga proučavanja. Na prazna mjesta upišite što kanite učiniti, a onda zamolite Gospodina da vam pomogne u vjernom obavljanju onoga što ste odlučili.

Vođenje induktivnog proučavanja Biblije DOVOĐENJE DRUGIH DO OTKRIĆA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati kako se vodi grupa za induktivno proučavanje Biblije na način da sudionici otkriju značenje i praktičnu primjenu biblijskog teksta.

☞ Glavne točke

- Otkriće je djelotvornije od usmenog iskaza.
- Dobra pitanja dovode do otkrivanja.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik treba:

- znati u čemu je razlika između “poučavanja” i “vođenja ka otkriću”.
- biti u stanju osmisлити pitanja koja će dovesti druge do otkrića.

☞ Dodatak

9A Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28

9B Induktivno proučavanje Luke 15:1-7

☞ Savjeti za vođe tečaja

Lekcija 10,11 predstavljat će dvosatnu radionicu u kojoj se sudionici trebaju vježbati u vođenju induktivnih proučavanja. Treba im pružiti barem jednu večer prije radionice za razmišljanje o tome kako će se poslužiti tehnikama za diskusiju prikazanim u ovoj lekciji.

I. ODLIKE GRUPE ZA INDUKTIVNO PROUČAVANJE BIBLIJE

Induktivno biblijsko proučavanje je prije svega metoda proučavanja za osobni duhovni rast. Ona je, međutim, isto tako vrlo djelotvorna kao vid služenja drugima. Može se koristiti u evangelizaciji i učenštvu. To se obično radi u okviru grupe.

Grupa za induktivno proučavanje Biblije jest manja grupa ljudi okupljenih radi proučavanja Biblije. Sudionici mogu, a i ne moraju nužno biti vjernici – iako bi, svakako, trebali biti. Induktivno proučavanje je za nevjernike dobar način za otkrivanje poruke koju im Bog želi reći — naime, da se pokaju i vjerom zamole Krista da ih spasi. Ukoliko su u grupi nevjernici, vođa će za proučavanje trebati odabrati odjeljak u kojem se Evanđelje jasno iznosi. Jako dobar primjer bilo bi Ivanovo Evanđelje, naročito treće poglavlje. Ako su članovi grupe vjernici, za temu se može odabrati što god ih zanima.

Grupa za induktivno proučavanje Biblije jest manja grupa ljudi okupljenih radi proučavanja Biblije.

Puno je razlika između induktivnog proučavanja Biblije i propovijedanja. Dolje smo naveli tri najveće.

A. Autoritet Biblije

Kod propovijedi se prečesto smatra da autoritet leži u samom propovjedniku. Uslijed toga će ljudi, ukoliko je propovjednik vješt govornik, slušati što im se govori i možda neće shvatiti da poruka zapravo dolazi od Boga.

Suprotnost tome je kada zbog loših govorničkih sposobnosti propovjednika Božja riječ padne u drugi plan ili postane nejasna. U oba slučaja je čovjek taj koji stoji između slušatelja i Gospodnje riječi.

S druge strane, induktivno proučavanje dopušta svim članovima grupe da se usredotoče na Bibliju. Živa i djelotvorna Božja riječ u stanju je dotaći se najdubljih dubina duše, osuđujući ili tješeći. Tada ništa ne stoji između Božje riječi i slušatelja. Nema ljudske smetnje. Tada Sveti Duh donosi poruku izravno u srce čitatelja.

Dakako, postoji vrijeme i mjesto za poučavanje. Katkad je, u slučaju da ljudi nisu spremni sami čitati Božju riječ, ili kada učitelj ima dobru poruku iz određenog odjeljka ili na određenu temu, dobro slušati učitelja. Međutim, kada i gdje god je moguće, potrebno je napraviti ravnotežu sa samostalnim proučavanjem. Poučavanje je tu da bi nam nadopunilo ono što smo sami naučili — a nikako nije zamjena za to.

Poučavanje bi uvijek trebalo biti u ravnoteži s osobnim proučavanjem Biblije.

B. Cilj je otkrivati

Teorije o obrazovanju su mnogo puta potvrdile da najbolje učimo i pamtimo ono što sami otkrijemo. Uopće nije isto kada nam netko priča o pecanju ili kada sami odemo pecati i vidimo kako je to. Isto vrijedi i za istinitu Božju riječ. Kada sami otkrijemo istinu na stranicama Biblije, vjerojatnije je da ćemo je razumjeti, vjerovati i vršiti nego kada nam je netko ispropovijeda. Kako bi do takvog otkrivanja došlo, grupa za induktivno proučavanje treba biti dovoljno mala da bi sudionici mogli komunicirati. Bilo bi idealno u grupi imati manje od 10 ljudi, iako ima vođa grupa koji znaju potaći i veće grupe na komunikaciju.

C. Vođa je pokretač

Budući da je najbolja metoda za učenje duhovnih istina ta da ih sami otkrijemo, vođa grupe za biblijsko proučavanje mora pomoći ostalima da otkriju istinu u danom odjeljku – nikako im je ne treba reći. To se postiže vještima baratanjem pitanjima. Pitanja su tu da usmjere pozornost članova grupe na bitne činjenice u odjeljku, bez imenovanja samih činjenica. Pitanja usmjeravaju, ali i dopuštaju samostalno otkrivanje – a to je cilj.

Najbolja metoda za učenje duhovnih istina je da ih sami otkrijemo.

Stoga je očito da je vrlo bitno kakva pitanja za grupu birate. Na sastanku neće biti vremena za sva pitanja koja ljudima padnu na pamet. Zato je dužnost vođe da unaprijed prouči odjeljak, bilježeći koja su pitanja njemu bila najkorisnija. Tu su uključeni svi elementi: opažanje, tumačenje i primjena. Broj pitanja će ovisiti o trajanju samoga proučavanja, no neće ih trebati puno, budući da vam je cilj ostaviti dovoljno vremena za diskutiranje. Osim toga, definitivno trebate dati priliku sudionicima da postavljaju pitanja te da i sami odgovaraju na njih, utoliko više što time stječu iskustvo.

II. PRIPREMA ZA PROUČAVANJE

Vođa treba unaprijed pomno isplanirati proučavanje na sastanku.

A. Proučite odjeljak

Od ključnog je značaja da vođa i sam otkrije središnju istinu ili istine te praktičnu primjenu koja slijedi iz odjeljka. Na njemu je da samostalno opaža, tumači i nalazi primjenu u skladu sa smjericama za induktivno proučavanje koje se nalaze u prvom priručniku.

B. Napišite što je cilj proučavanja

Vođa mora odlučiti kamo želi usmjeriti svoju grupu u proučavanju. Taj smjer ipak ne smije biti previše određen. Ne zaboravite da će Sveti Duh možda učiti ljude na način koji ne očekujete.

C. Pripremite pitanja kojima ćete obuhvatiti sva tri elementa proučavanja

Vođa će se pripremiti tako da može usmjeriti grupu na **primjenu** zdravoga **tumačenja** koje se temelji na pomnom **opažanju**, jer će je voditi kroz isti proces otkrivanja koji je i sam prošao. Potrebno je nizati pitanja koja pozivaju na razmišljanje i nadograđuju se, kako bi se diskusija usmjerila na temu i primjenu teksta. Pitanja ne smiju biti da-ne tipa, već trebaju navesti sudionike da pretražuju redak u potrazi za činjenicama, značenjem i praktičnom primjenom. Ako je potrebno nekoliko minuta i više pokušaja da se na pitanje odgovori, to je sasvim u redu. Pitanja su tu da pomognu u potrazi, a ne da vrijeđaju nečiju inteligenciju.

U prethodnom ste priručniku vidjeli kako pripremiti sve tri vrste pitanja, a uz to ste trebali pripremiti jedno

Slika 9.1

proučavanje. Isti proces ćete proći u svim budućim proučavanjima. U svojim ćete se pripremana dosjetiti mnogih pitanja. Kada samostalno proučite dani odjeljak, morat ćete pregledati svoja pitanja kako biste ustanovili koja su najkorisnija ili najinformativnija, pa ćete upotrijebiti samo ona koja pomažu ljudima u proučavanju teksta.

Obavezno svaki od koraka – opažanje, tumačenje i primjenu – popratite s nekoliko pitanja. Sjetite se primjera s izgradnjom piramide na čvrstom temelju. Najbolje je imati više pitanja vezanih za opažanje nego onih vezanih za tumačenje te još manje vezanih za primjenu. To ne znači da je primjena manje bitna, ona je zapravo najvažnija. Međutim, potrebno je dosta pitanja kako bi sudionici sami otkrili što im je u odjeljku najkorisnije u njihovoj situaciji. Nije lako vještima propitivanjem dovesti ljude do otkrića, ali je itekako zahvalno.

D. Ponovite pitanja

Kada oblikuje pitanja, vođa se treba zapitati:

- Jesu li pitanja jasna?
- Jesu li dovoljno kratka da ih se može lako shvatiti?
- Navode li ljude na pretraživanje teksta?
- Pružaju li pitanja vezana za opažanje jak temelj za pitanja vezana za tumačenje i primjenu?
- Vode li pitanja ljude kroz cijeli odjeljak?
- Usmjeravaju li pitanja vezana za primjenu ljude na konkretne postupke?

E. Pripremite uvodno pitanje kojim ćete potaći članove grupe na proučavanje

Uvodno pitanje može biti usmjereno na način na koji se tekst bavi određenom situacijom koja je poznata grupi. Na primjer, 1. Petrova je upućena progonjenim crkvama. Tijekom proučavanje ove poslanice možete pitati sudionike: “Kako se vladate kada vas progone jer ste kršćani? Kako su se vladali vjernici kojima je Petar napisao svoju poslanicu?”

III. VOĐENJE PROUČAVANJA

A. Proučavanje treba započeti i zaključiti molitvom

Proučavanje Biblije nije obični mehanički proces. Tu je potrebna pomoć Svetog Duha, koji će otvoriti naše oči kako bismo vidjeli istinu što nam je Bog želi prenijeti. Prije proučavanja se trebamo moliti da nas Bog prosvijetli, a potom i da nam Gospodin pomogne upotrijebiti ono što naučimo.

B. Vođa mora biti spreman učiti od grupe

Ne zaboravite da isti Sveti Duh koji govori vođi, govori i drugima. Drugi će primijetiti ono što je vođi promaklo. Ako vođa nije spreman učiti, tada će ispasti kao da je “stručnjak”. A nazočnost “stručnjaka” može uništiti iskrenost u diskusiji. Često će se dogoditi da ljudi neće htjeti izlagati svoja mišljenja kada je tu netko stručan tko bi ih mogao ispravljati.

Nazočnost “stručnjaka” može uništiti iskrenost u diskusiji.

C. Vođa ne treba odgovarati na svoja pitanja niti na pitanja koja će postaviti netko iz grupe

Vođa ne bi smio davati odgovore na vlastita pitanja, jer time će ograničiti smjer razmišljanja grupe. Kada vođa počne davati odgovore na svoja pitanja, tada ona počinju sličiti na ispit, gdje se očekuju točni odgovori. Mnogi ljudi će se libiti odgovarati na pitanja na koja mogu dati "pogrešan" odgovor. Ako poslije određenoga pitanja dođe do oklijevanja, vođa mora preformulirati pitanje, jer ga grupa možda nije razumjela. Isto tako pitanja koja poteknu iz grupe treba ponovno usmjeriti na grupu kako bi se moglo o njima razmišljati. Na primjer: "Saša želi postaviti pitanje vezano za _____. Što mislite o tome?" Ili pak možete Sašino pitanje uputiti nekome u grupi: "Tanja, kako bi odgovorila Saši na njegovo pitanje?"

D. Ne plašite se tišine

Vođa mora ostaviti dovoljno vremena za odgovore na pitanja. Možda će na nekoliko trenutaka zavladata tišina – i to je sasvim normalno. Ljudima treba vremena za razmišljanje. Tišina predstavlja pritisak na grupu, a ide u prilog vođi.

E. Vođa se ne smije uvijek zadovoljiti prvim ponuđenim odgovorom

Ukoliko vođa stalno prihvaća odgovore i prelazi na sljedeća pitanja, tada bi sastanak mogao sličiti ispitivanju. Grupa treba diskutirati, a ne sudjelovati u kvizu. Kada vođa zatraži više odgovora na jedno pitanje, diskusija će teći prirodnije. Osim toga, često se događa da prvi odgovor nije uvijek baš potpun niti točno usmjeren. Na neka pitanja se može odgovoriti na više načina. Ako odvojite vrijeme za diskusiju o ostalim odgovorima, ljudi će bolje razumjeti odjeljak koji obrađujete.

F. Pitanja na koja grupa ne odgovori možete ostaviti bez odgovora

Vođa se mora uzdržavati od odgovaranja na pitanja na koja grupa nije znala odgovoriti, jer bi u protivnom davanjem odgovora ugušio osobno i grupno razmišljanje. Zatim, ako vjerujemo da je Sveti Duh zapravo ovdje učitelj, tada isto moramo znati da pitanje na koje nitko nije dao odgovor jest nešto s čime se grupa još nije u stanju uhvatiti u koštac. Pitanje bez odgovora može zaintrigirati ljude i navesti ih da i idućeg tjedna dođu na sastanak.

G. Pogrešne ili djelomične odgovore treba ispraviti Biblija i/ili grupa, a nikako vođa

Bit će i pogrešnih odgovora i netočnih izjava, a prirodna reakcija vođe bit će da ispravi i opomene. Međutim, to može navesti članove grupe da se zatvore u sebe, a onda će nestati otvorene i iskrene diskusije. Umjesto da ispravlja pogrešan ili djelomičan odgovor, vođa može učiniti jednu od ovih stvari:

- Zamoliti osobu koja odgovara da opet pročita biblijski tekst ili je uputiti na neki drugi odjeljak.
- Pitati ostale u grupi slažu li se s odgovorom ili ne.
- Zatražiti od ostalih u grupi da pronađu druge biblijske retke na zadanu temu, kojim će potkrijepiti ili ispraviti odgovor.

H. Gledajte da diskusija ne skrene s teme

Sotona je vrlo vješt u odvlačenju pozornosti s glavne istine. Isusov razgovor sa Samarjankom (Ivan 4) vrlo dobro pokazuje pokušaj da se Kristu odvraća pozornost s bavljenja ženinim pravim potrebama. Moguće je da će se usred diskusije pojaviti dobra pa i bitna pitanja. No ako nisu vezana uz glavnu temu, vođa bi trebao reći nešto poput: "To ti je vrlo zanimljivo pitanje, Saša. Ali budući da to nije naša današnja tema, možemo se njime pozabaviti poslije proučavanja." Ili: "Saša, to je vrlo bitno pitanje. Ono samo zaslužuje cijelo jedno proučavanje. Možemo rezervirati jedan sastanak za to, a večeras ćemo govoriti o temi koju nalazimo u biblijskom tekstu."

I. Ne zaboravite na pitanja vezana za primjenu

Cilj proučavanja nije samo steći znanje o Božjoj riječi, već otkriti i kako je poslušati. Vođa se ne treba ustručavati od postavljanja izravnih pitanja koja će poticati ljude na djelovanje. Članovi grupe sigurno ne žele biti poput čovjeka o kojem se govori u Jakovljevoj 1:22-24, koji nije činio ono što je naučio. Na vođi je da svima pomogne u što točnijem određivanju praktične primjene, kako bi se ljudi nakon tjedan dana mogli osvrnuti unatrag i vidjeti kako su napredovali u primjenjivanju biblijskih načela u svom životu.

J. Usmjeravajte one koji previše ili premalo pričaju

Uglavnom će se u manjim grupama naći nekoliko onih koji će spremno odgovarati na sva pitanja, većina koja će se povremeno javljati i nekolicina koje treba itekako poticati na sudjelovanje u diskusiji.

Onima koji su uvijek spremni odgovarati vođa može reći nešto poput: "Saša, uvijek možemo računati na tvoj odgovor. Idemo čuti što Tanja misli o _____." Što se tiče onih koji se jako rijetko uključuju u diskusiju, vođa ih može zamoliti da pročitaju tekst ili pitanje vezano uz opažanje čiji je odgovor lako naći u tekstu. Kako im samopouzdanje počne jačati, možete ih potaknuti da se uključe u diskusiju o lakšim pitanjima vezanim uz tumačenje i primjenu.

K. Na kraju proučavanja vođa može sažeti sve što je grupa naučila i izrazila

Vođa ne bi smio dodavati podatke o kojima grupa nije razgovarala. To ne samo da bi od vođe učinilo "stručnjaka", već pokazuje i da vođa ne vjeruje da će Sveti Duh otkriti ljudima ono što je potrebno. Stoga je bolje potvrditi naučeno i krenuti dalje.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto je otkrivanje nužno za kršćanski rast? Zašto samo propovijedanje nije dovoljno?
- Što čini dobro diskusijsko pitanje?

PLAN DJELOVANJA

U prethodnom ste priručniku naučili kako pripremiti kraća induktivna biblijska proučavanja ovih odjeljaka:

Djela 13:4-12 (Paf)	Djela 17:10-15 (Bereja)
Djela 13:13-52 (Antiohija)	Djela 17:16-34 (Atena)
Djela 14:1-7 (Ikonij)	Djela 17:16-34 (Atena)
Djela 14:8-20 (Listra and Derba)	Djela 18:1-17 (Korint)
Djela 16:11-40 (Filipi)	

Kao pripremu za sljedeću lekciju, ponesite dovršeno proučavanje, zajedno s pitanjima vezanim za opažanje, tumačenje i primjenu. U sljedećoj lekciji (10,11), ćete pomoću načela naučenih u ovoj lekciji voditi sudionike u tome proučavanju. Odvojite neko vrijeme za ponavljanje pa onda razmislite kako ćete voditi diskusiju.

Ako se eventualno dogodi da ne stignete pripremiti svoje proučavanje, poslužite se jednim od primjera proučavanja iz Dodataka 9A ili 9B. Međutim, ipak preporučamo da sami obavite proučavanje, jer tako ćete bolje moći procijeniti svoju pripremu pitanja i umješnost korištenja induktivne metode proučavanja Biblije.

Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28

Napomena: ovo je proučavanje primjer induktivnog proučavanja Biblije. U slučaju krajnje nužde možete ga koristiti za radionicu u lekciji 10,11. Međutim, toplo preporučamo da vam ono posluži tek kao smjernica za vaše osobno proučavanje odjeljaka iz prvog priručnika.

UVOD

U lekcijama o vodstvu u ovome tečaju o osnivanju crkava govorit ćemo o Isusovoj službi kao uzoru za naše vođenje. Na ovom svijetu postoje razni vidovi "vođenja", no Isus nam je predstavio jedno drukčije shvaćanje toga što znači voditi ljude. Kao što ćemo vidjeti u Mateju 20:17-28, čak ni njegovi učenici nisu najbolje shvaćali što sve donosi taj novi, kršćanski, način vođenja. Stoga želimo dati odgovor na pitanje: "Što je to kršćansko vođenje?"

I. MOLITE

Prije nego počnete s proučavanjem, zamolite Boga da iz vaših misli ukloni sve što bi vam moglo odvlačiti pozornost i pomogne vam da se usredotočite na učenje istine iznijete u biblijskom odjeljku kako biste mogli biti bolji vođa.

II. PROČITAJTE MATEJA 20:17-28

Pomno i pozorno pročitajte ovaj odjeljak. Može ga pročitati jedna osoba ili više ljudi u grupi.

III. OPAŽANJE

Naša je najveća zadaća otkriti što nam biblijski odjeljak poručuje. Dobro proučite stihove i odgovorite na pitanja:

Iz konteksta (Mt. 19:27-20;16)

- **Što** je to u Isusovom učenju u Mateju 19:27-28 potpirilo Jakovljevu i Ivanovu želju da budu vladari u Kraljevstvu?
- **Što** je bit usporedbe iz Mateja 20:1-15 i parabole prema Isusovom sažetku u 16. stihu?

Iz odjeljka (Mt. 20:17-28)

- **Gdje** su se Isus i učenici zaputili i **što** se tamo imalo dogoditi Isusu?

- **Kakvu** je usluga Zebedejeva žena zatražila od Isusa?
- **Kako** su ostali reagirali na njezinu molbu i **zašto**?
- **Tko** odlučuje o tome tko će u Kraljevstvu gdje sjediti i **koji** je kriterij?
- **Kako** se ovi kriteriji razlikuju od svjetovnih (poganskih)?

IV. TUMAČENJE

Sada se možemo pozabaviti značenjem odjeljka. Dobro razmislite o ovim pitanjima kada se budete prisjećali svojih opažanja:

- **Kako** biste ukratko objasnili stav Zebedejeve žene i učenika koji su išli u Jeruzalem? Što su očekivali tamo (razmislite što znači "s lijeve i desne strane"). Na **što** nam to ukazuje glede njihovih razloga zbog kojih slijede Isusa?
- Na **što** je Isus mislio pod kaležom? (Napomena: mi danas znamo ono što učenici nisu znali!) **Što** je to značilo za Isusa i **kako** se to kasnije ispunilo u životima učenika? Je li to nekakav poseban vid službe, kakav postupak, stav ili nešto treće?

- Trebam li željeti čast u Božjem Kraljevstvu? Je li problem u tome što učenici tražili čast ili u tome što su je tražili sada, a ne kada se Krist vrati?

U rečenici-dvije sažite bit ovih redaka. Ako je moguće, izrazite je u vidu biblijskog načela i napišite u prazno mjesto dolje.

Bit ovog odjeljka:

V. PRIMJENA

Sada razmislite o tome kako vam ovo načelo može koristiti u životu i službi. Dobro razmislite o ovim pitanjima:

- **Zašto** želim služiti Kristu kao osnivač crkava? **Što** želim time postići i **kada**?

- Ako želim činiti Kristovu volju, **u čemu** se moje vođenje treba razlikovati od vodstva ljudi koji me okružuju? Što da učinim kako bih mogao voditi poput sluga i dati svoj život za one koje je Krist otkupio?

SAŽETAK

U obrađivanju ovoga odjeljka ste trebali doći do odgovora na pitanje: "Što je kršćansko vodstvo?" Razgovarali ste i o tome što to znači za vaš život i službu. Sada je vrijeme da krenete moliti da vam Bog pomogne živjeti tako. Posebno ga zamolite za pomoć u onim stvarima za koje ste sada svjesni da ste u njima slabi ili vas pokreću pogrešne pobude.

Induktivno proučavanje Luke 15:1-7

Napomena: ovo je proučavanje primjer induktivnog proučavanja Biblije. U slučaju krajnje nužde možete ga koristiti za radionicu u lekciji 10,11. Međutim, toplo preporučamo da vam ono posluži tek kao smjernica za vaše osobno proučavanje zadanih odjeljaka.

UVOD

Jeste li ikada izgubili nešto važno? Kako vam je bilo? Kako ste sve pokušavali pronaći izgubljeni predmet? Kako ste se osjećali kada ste ga konačno pronašli? Isus nam u Luki 15 objašnjava što njegov Otac osjeća prema Božjoj "izgubljenoj" djeci.

I. MOLITE

Na početku proučavanja zamolite Boga da vam pokaže kako bi ovi stihovi trebali utjecati na vaš život i vašu službu osnivanja crkava.

II. PROČITAJTE LUKU 15:1-7

Pomno i promišljeno pročitajte odjeljak. Može ga pročitati jedna osoba ili možete zamoliti više članova grupe da to učine.

III. OPAŽANJE

Dobro proučite odjeljak i odgovarajući na pitanja pokušajte otkriti što nam poručuje:

Iz konteksta (Lk. 14:12-24)

- **Kakve** ljude, prema Isusovim riječima, trebamo pozivati na druženje s nama i s Bogom (14:13-23)?
- **Kako** se ilustracija o lošoj "soli" u 34. retku odnosi na one koji pozivaju ili ne pozivaju izgubljene da dođu k Bogu?

Iz odjeljka (Lk. 15:1-7)

- **Kome** je ova usporedba upućena — grešnicima ili religioznim farizejima i zakonicima (st.3)? **Što** znate o njima?

- **Što** su farizeji i zakonici zamjerali Isusu?

- **Koliko** je izgubljenih ovaca i **koliko je** ovaca koje su u toru, na sigurnom?

- **Što** je pastir učinio za onu jednu izgubljenju ovcu?

- Što Isus kaže, **što** je bit njegove usporedbe (st. 7)?

IV. TUMAČENJE

Sada trebamo razmisliti što znači ova priča o izgubljenim ovcama. To je sada nešto lakše nego inače, jer je Isus u 7. retku rekao u čemu je stvar. Pitanja koja slijede mogu vam pomoći u analiziranju načela koje je Isus ovdje iznio:

- Sjetite se kome je Isus uputio ovu usporedbu. **Kako** se pojam radovanja nad jednim pokajnikom odnosi baš na njih? **Zašto** je Isus odabrao usporedbu, umjesto da jednostavno iznese istinu?

- **Zašto** je bilo nužno da farizeji i zakonici čuju Isusovu usporedbu? **Što** se u njihovim životima trebalo promijeniti?

U rečenici-dvije sažmite bit ovih redaka. Ako je moguće, izrazite je u vidu biblijskog načela i napišite u prazno mjesto dolje.

Bit ovoga odjeljka:

V. PRIMJENA

Sada treba odlučiti kako upotrijebiti ovo učenje u životu. Dobro razmislite o pitanjima koja će vam u tome pomoći:

- Vjerujete li doista da je jedan grešnik koji se obrati Kristu bitniji od crkve od, recimo, 99 vjernika koji žive pravedno, sveto i vjerno? Ako da, što to znači za našu službu?

- Kako reagiram kada vidim da se netko druži s grešnicima u želji da ih dovede Kristu? Može li se tako postupati, a ipak ostati "svet"? Je li moguće zbližavati se s nevjernicima kako bismo živjeli svoje svjedočanstvo pred njima (1. Kor. 5:9-12)?

- Kako reagiram kada se "grešnik" pokaje, ali još ne "očisti" svoj život kako bi bio svet poput mene? Radujem li se s njime i pomažem li mu u rastu, ili pak osuđujem njegove, još uvijek pogrešne, postupke?

SAŽETAK

Bog kroz cijelu svjetsku povijest, kako je i zabilježeno u Svetom pismu, poziva ljude da se pokaju i vrate mu se. Krist je napustio nebesku slavu i postao čovjek kako bi platio cijenu našega otkupa i omogućio izmirenje s Bogom. Na kraju nam je zapovjedio da ispunimo Veliko poslanje i svima navijestimo Evanđelje. Kako bih ja mogao doprinijeti tome? Poziva li me Gospodin da osnujem crkvu na mjestu gdje izgubljeni umiru ne čuvši za Evanđelje? Kako ću postupiti?

**METODE
PROUČAVANJA
BIBLIJE**

LEKCIJA 10,11

Vođenje induktivnih proučavanja Biblije – radionica

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pružiti sudionicima mogućnost da, uz stručni nadzor, iz prve ruke steknu iskustvo u vođenju induktivnog proučavanja Biblije.

☞ Glavne točke

- Potrebno je usredotočiti se na otkrivanje.
- Treba pokriti sve korake — **opažanje, tumačenje i primjenu.**

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svi sudionici trebaju:

- znati kako voditi induktivno proučavanje Biblije.
- prepoznati svoje prednosti i slabosti u vođenju proučavanja.

☞ Dodatak

10A Odjeljci za induktivno proučavanje Biblije

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ovo je dvosatno predavanje u potpunosti namijenjeno tome da sudionici tečaja nauče voditi induktivna proučavanja Biblije, i ocjenjivati jedni druge u tome. Vaša je zadaća da ih organizirate, a onda idete od jednih do drugih i slušate njihova izlaganja, pomažući im da dobro i temeljito obave svoju zadaću, te da poslije svakog proučavanja ocijenite izlaganje pomoću upitnika. Potaknite sudionike da budu iskreni, ali i optimistični.

OBLIK RADIONICE

Svaki sudionik treba unaprijed pripremiti kraće induktivno proučavanje biblijskog odjeljka po svom izboru. Najbolje bi bilo da izlaganje svakog sudionika potraje dvadesetak minuta, nakon čega će uslijediti sedmominutna procjena uz pomoć upitnika koji se nalazi u sklopu lekcije. Budući da će ovo biti dvosatni sastanak, u svakoj će grupi biti po četiri osobe, kako bi svatko mogao voditi proučavanje koje je pripremio. Razdijelite se u onoliko grupica sa četiri člana, koliko je potrebno. Poslije prvoga sata bilo bi dobro uzeti stanku od pet minuta.

Dok sudionici budu vodili svoja proučavanja, bitno je da budu svjesni da ne vježbaju propovijedanje. Cilj je **otkrivanje**. Onaj koji će voditi proučavanje treba postavljati pitanja pomoću kojih će navesti ostale da sami otkrivaju činjenice, značenje i primjenu. Upravo zbog toga bi sudionik koji vodi proučavanje unaprijed trebao izabrati nekoliko korisnih pitanja za sva tri područja — **opažanje, tumačenje i primjenu**. Poslije svakog pitanja ostavite vremena za pronalaženje odgovora i za diskusiju. Potičite diskusiju, ali ograničite broj pitanja koja ćete postaviti kako biste uspjeli stići i do praktične primjene.

Ne zaboravite se moliti za razjašnjenje. Ovo ne treba biti obična vježba. Svaka grupa treba razumjeti svoj tekst i učiti iz njega, pod uvjetom da se proučavanje vodi kako spada. Ovo je stvarno proučavanje Biblije i svatko treba biti njime ohrabren. Razlika između "pravog" induktivnog proučavanja i ovoga jest vremensko ograničenje od 20 minuta. Za osobno induktivno proučavanje Biblije

Ovo nije samo vježba. Svaka grupa treba naučiti nešto iz ovog proučavanja.

uglavnom trebaju sati i sati, pa čak i dani, kako bi se u potpunosti obavilo. Za zajedničko proučavanje treba obično sat vremena, ovisno o dužini odabranog odjeljka. Dvadeset minuta je malo, tako da nećete biti u mogućnosti obraditi sve što ste doznali u samim pripremama.

Međutim, ipak ćete steći dojam o tome što sve takvo proučavanje podrazumijeva. Čak i sudionik koji ga je pripremio treba bolje shvatiti tekst kada čuje shvaćanje ostalih. Ne dajte se obeshrabriti ako vaša grupa dođe do nekog drugog zaključka, a ne do onog do kojeg je vođa htio. To je normalno i prirodno. Nikada nećemo uspjeti u potpunosti proučiti dubine Božje riječi. Uvijek imamo nešto za naučiti.

UPITNICI

Dolje se nalaze četiri upitnika, po jedan za svakoga člana grupe. Ne ispunjavajte ga za vrijeme proučavanja, već se potpuno uključite u diskusiju. Tek kada svaki sudionik završi sa svojim proučavanjem, zaokružite odgovore na pitanja u desnom stupcu upitnika.

Kada to završite, preostalih pola sata možete kao grupa iznijeti svoju ocjenu onome tko je vodio proučavanje, dok vam je sjećanje još svježije. Budite iskreni, no isto tako ne zaboravite da je ovo prvi pokušaj, te ih stoga i ohrabrite.

Dvije su stvari ovdje bitne. Prva je je li proučavanje uopće bilo induktivno ili nije, te jeste li nešto naučili. Druga stvar je u kojoj je mjeri voditelj proučavanja dobrim pitanjima i dinamikom diskusije uspio dovesti članove grupe do otkrića. Ako imate kakav koristan komentar koji nije spomenut u ovih dvanaest pitanja, to zapišite pod napomene u dnu upitnika.

S ocjenjivanjem drugog sudionika tečaja i njegovog proučavanja počnite tek kada grupa do kraja ocijeni prvoga. Međutim, gledajte da sve to traje do pola sata, kako bi i četvrti sudionik imao punih pola sata za svoje proučavanje.

Upitnik broj 1: ime sudionika _____

Pitanja za procjenu	Procjena	
1. Je li proučavanje bilo u skladu s induktivnom metodom—opažanjem, tumačenjem i primjenom?	da	ne
2. Jesu li pitanja bila jasna i razumljiva?	da	ne
3. Jesu li vam pitanja pomogla da bolje shvatite odjeljak?	da	ne
4. Je li vođa dao da grupa odgovara na pitanja ili je sam odgovarao na njih?	da	ne
5. Je li vođa preusmjerio pitanja koja su došla iz grupe na samu grupu?	da	ne
6. Je li vođa pokušao prilagoditi teško shvatljiva pitanja?	da	ne
7. Je li vođa uspio uključiti cijelu grupu u diskusiju?	da	ne
8. Je li vođa uspio spriječiti bilo čije dominiranje diskusijom?	da	ne
9. Je li vođa ukratko ponovio ono do čega je grupa došla tijekom proučavanja?	da	ne
10. Je li vođa dao grupi da iz Biblije ispravlja pogrešne odgovore?	da	ne
11. Je li vođa uspio završiti proučavanje u danom vremenu?	da	ne
12. Je li vođa započeo i zaključio proučavanje molitvom?	da	ne
Napomene:		

Upitnik broj 2: ime sudionika _____

Pitanja za procjenu	Procjena	
1. Je li proučavanje bilo u skladu s induktivnom metodom—opažanjem, tumačenjem i primjenom?	da	ne
2. Jesu li pitanja bila jasna i razumljiva?	da	ne
3. Jesu li vam pitanja pomogla da bolje shvatite odjeljak?	da	ne
4. Je li vođa dao da grupa odgovara na pitanja ili je sam odgovarao na njih?	da	ne
5. Je li vođa preusmjerio pitanja koja su došla iz grupe na samu grupu?	da	ne
6. Je li vođa pokušao prilagoditi teško shvatljiva pitanja?	da	ne
7. Je li vođa uspio uključiti cijelu grupu u diskusiju?	da	ne
8. Je li vođa uspio spriječiti bilo čije dominiranje diskusijom?	da	ne
9. Je li vođa ukratko ponovio ono do čega je grupa došla tijekom proučavanja?	da	ne
10. Je li vođa dao grupi da iz Biblije ispravlja pogrešne odgovore?	da	ne
11. Je li vođa uspio završiti proučavanje u danom vremenu?	da	ne
12. Je li vođa započeo i zaključio proučavanje molitvom?	da	ne
Napomene:		

Upitnik broj 3: ime sudionika _____

Pitanja za procjenu	Procjena	
1. Je li proučavanje bilo u skladu s induktivnom metodom—opažanjem, tumačenjem i primjenom?	da	ne
2. Jesu li pitanja bila jasna i razumljiva?	da	ne
3. Jesu li vam pitanja pomogla da bolje shvatite odjeljak?	da	ne
4. Je li vođa dao da grupa odgovara na pitanja ili je sam odgovarao na njih?	da	ne
5. Je li vođa preusmjerio pitanja koja su došla iz grupe na samu grupu?	da	ne
6. Je li vođa pokušao prilagoditi teško shvatljiva pitanja?	da	ne
7. Je li vođa uspio uključiti cijelu grupu u diskusiju?	da	ne
8. Je li vođa uspio spriječiti bilo čije dominiranje diskusijom?	da	ne
9. Je li vođa ukratko ponovio ono do čega je grupa došla tijekom proučavanja?	da	ne
10. Je li vođa dao grupi da iz Biblije ispravlja pogrešne odgovore?	da	ne
11. Je li vođa uspio završiti proučavanje u danom vremenu?	da	ne
12. Je li vođa započeo i zaključio proučavanje molitvom?	da	ne
Napomene:		

Upitnik broj 4: ime sudionika _____

Pitanja za procjenu	Procjena	
1. Je li proučavanje bilo u skladu s induktivnom metodom—opažanjem, tumačenjem i primjenom?	da	ne
2. Jesu li pitanja bila jasna i razumljiva?	da	ne
3. Jesu li vam pitanja pomogla da bolje shvatite odjeljak?	da	ne
4. Je li vođa dao da grupa odgovara na pitanja ili je sam odgovarao na njih?	da	ne
5. Je li vođa preusmjerio pitanja koja su došla iz grupe na samu grupu?	da	ne
6. Je li vođa pokušao prilagoditi teško shvatljiva pitanja?	da	ne
7. Je li vođa uspio uključiti cijelu grupu u diskusiju?	da	ne
8. Je li vođa uspio spriječiti bilo čije dominiranje diskusijom?	da	ne
9. Je li vođa ukratko ponovio ono do čega je grupa došla tijekom proučavanja?	da	ne
10. Je li vođa dao grupi da iz Biblije ispravlja pogrešne odgovore?	da	ne
11. Je li vođa uspio završiti proučavanje u danom vremenu?	da	ne
12. Je li vođa započeo i zaključio proučavanje molitvom?	da	ne
Napomene:		

SAŽETAK

Ovo je bila vježba koja vam je trebala predočiti dinamiku induktivnog proučavanja Biblije. To ne bi trebao biti kraj, već početak. Induktivno proučavanje Biblije je najbolja metoda za učenje iz Biblije. Ona vam, uz pomoć Svetog Duha, dopušta da dosegnete dublje istine i veće shvaćanje. Ta je metoda korisna kod:

- samostalnog proučavanja
- pripremanja propovijedi
- predavanja na vjeronauku/u nedjeljnoj školi
- kućnih grupa
- staničnih grupa
- evangelizacijskih proučavanja s nevjernicima
- bogoslužja radnim danom
- osobnog učenja
- i u mnogim drugim prilikama, ovisno o vašoj kreativnosti

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- U čemu se ova proučavanja razlikuju od proučavanja kakvima ste ranije imali priliku prisustvovati?
- Je li vam ova metoda pomogla pri učenju? Smatrate li da djeluje kod onih koje poučavate ili vodite? Obrazložite.

PLAN DJELOVANJA

Na vama je da sada uzmete oruđe koje imate, zajedno s procjenom vaše sposobnosti u vođenju proučavanja, koju su vam dali ostali sudionici, te da ih upotrijebite kako biste pospjeli, kako svoj duhovni rast, tako i svoju službu.

Biblijski odjeljci za induktivno proučavanje

Ovi se odjeljci mogu koristiti za induktivna proučavanja o temeljima kršćanskog života i vjere. Sudionici se njima mogu služiti u radu s novim obraćenicima, staničnim grupama, u pojedinačnom radu, itd.

Autoritet Biblije Otk. 1:1-3 Lk. 24:27-48 Ps. 119:94-118 Ps. 119:159-168 2.Pe. 1:19-21 1.Pe. 1:24-25 2.Ti. 3:14-17	Evangelizacija Mk. 5:1-20 1.Pe. 3:15-16 2.Kor. 3:1-3 Dj. 22:1-21 Dj. 4:1-20 Dj. 18:24-28 Mk. 16:9-20	Oproštenje Post. 45:4-15 Ps. 103:2-18 Mt. 6:12-15 Lk. 15:11-32 Ef. 4:31-32 Mk. 11:24-26 Mt. 18:21-35
Molitva Ps. 55 Mt. 26:36-44 Mt. 6:5-13 Mt. 5:44-48 Jak. 5:13-18 Mk. 11:20-26 Rim. 8:26-28	Davanje 2.Kor. 8:1-5 2.Kor. 9:6-11 Mk. 10:17-23 1.Iv. 3:16-18 Mk. 4:24-25 Mt. 6:1-4 1.Kor. 16:1-2	Novi život u Kristu 2.Kor. 5:16-21 Iv. 15:5-8 Gal. 3:26-28 Rim. 8:1-11 Fil. 3:7-11 Rim. 6:3-11 Kol. 3:1-4
Proučavanje Biblije Ponz. 17:18-20 Ps. 1 Lk. 4:1-13 Lk. 4:14-21 Jš. 1:7-9 Izr. 2:1-5 Izr. 4:20-22	Kušnja Rim. 6:1-14 Lk. 4:1-13 Hebr. 2:17-18 1.Kor. 10:13 Gal. 6:1-11 Otk. 3:7-11 Jak. 1:12-15	Uzdržljivost Izr. 6:6-11 1.Pe. 1:13-16 Iv. 14:21 Rim. 12:1-3 Kol. 3:15-17 Jak. 1:19-25 Lk. 6:47-49
Božji naum za život Fil. 4:6-7 Pr. 3:5-6 Izr. 16 Prop. 2:1-26 Mt. 4:18-23 Lk. 22:39-42 Jak. 4:1-10	Pokajanje Lk. 5:29-32 Lk. 13:1-9 2.Pe. 3:8-9 Iza. 1:10-20 1.Iv. 1:8-10 Dj. 26:20 Jn. 3:1-10	Kršćansko zajedništvo 1.Sol. 5:11-15 Lk. 22:24-27 Heb. 10:24-25 Ef. 1:15-23 Rim. 12:3-16 Dj. 12:5-19 Dj. 2:38-47

EVANGELIZACIJA

Evangelizacija i osnivanje crkava

ISTRČATI UTRKU DO KRAJA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati da treba evangelizirati na razini prijateljstva, kako bi novi obraćenici mogli prirodno nastaviti s učeništvom.

☞ Glavne točke

- Evangelizacija je tek prva etapa u kršćanskoj utrci. Druga etapa je učenništvo.
- Iz prirodno nastalih mreža prijatelja i "vratara" proizlazi djelotvorna prijateljska evangelizacija.
- Novoobraćeni kršćani su vjerojatno najbolji evangelizatori.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti kako evangelizacija putem prijateljstva poboljšava prihvaćanje novih obraćenika u crkvu.

☞ Dodatak

4A Ocjenjivanje evangelizacijskih strategija

☞ Savjeti za vođe tečaja

Dodatak 4A može vam služiti kao pomagalo za diskusiju tijekom lekcije.

UVOD

Bez evangeliziranja je nemoguće osnovati novu crkvu, no nije dovoljno samo evangelizirati. Osnivačima crkava treba odgovarajuća metoda evangelizacije koja bi dovela do osnivanja crkava koje će rasti, a ne samo do obraćenja pojedinaca. Kada uvidimo koliko nam je sve mnoštvo pomagala i metoda za evangelizaciju na raspolaganju, moramo se podsjetiti što nam je cilj. Budući da smo osnivači crkava, nije nam cilj samo reći Evanđelje ljudima pa čak ni samo ih dovesti do obraćenja. Cilj nam je učiniti ih učenicima koji će štovati Boga i rasti zajedno s Božjim narodom.

I. POTREBA ZA NOVIM PRISTUPOM

Mnogi današnji popularni programi evangelizacije se jako razlikuju od evangeliziranja u prvoj crkvi. Danas se često poziva na intenzivno i strukturirano pojedinačno svjedočenje. Mnogi programi jako dobro izlažu sadržaj Evanđelja i način na koji ga treba navješćivati, ali ne govore o toj prijateljskoj dinamici po kojoj se ljudi obraćaju Kristu, te stoga ne idu na to da se ljudi pripoje mjesnoj zajednici. Ishod toga je da se mnogi koji se obrate ne priključuju crkvi. Jedna velika misijska organizacija u bivšem Sovjetskom Savezu je provela istraživanje o rezultatima evangelizacijskih napora, i otkrila da "poslije evangelizacije u crkvi ostaje 5-10 posto ljudi, a od njih 90 – 95 posto odlaze jer ne nalaze pomoć niti odgovore na svoja pitanja." Jasno je da to nije dobro. Naša zadaća nije obraćati ljude, već činiti ih učenicima, a učenici se priključuju zajednici s Kristovim tijelom (Mt. 28:19; Heb. 10:25).

Osnivač crkava se treba služiti evangelizacijskom metodom pomoću koje će moći priključivati obraćenike crkvi. Potrebna mu je strategija koja će bezbolno povesti ljude ka naknadnom duhovnom usmjeravanju, učeništvu i rastu crkve.

II. UTRKA SA ŠTAFETOM

Postoje mnoge pojedinačne utrke, no utrka sa štafetom je već zajednički rad. Njezina najvažnija odlika jest da trkač mora predati štafetu drugome trkaču kako bi uspješno završili utrku. Ako prvi trkač pretrči svoj dio staze u rekordnom vremenu, a ne preda štafetu sljedećem trkaču, nije uspio. Možemo reći da je evangelizacija prva etapa utrke, dok je učenje druga. Kada evangelizator dovede čovjeka do obraćenja Kristu (evangelizacija), netko ga mora poučavati i pomoći mu u rastu do zrelosti u Kristu (učenje).

Slika 4.1 Predavanje štafete

Ako želimo da se nevjernici obrate i priključe mjesnoj crkvi, potrebno je dovršiti obje etape utrke. Prva etapa podrazumijeva razumijevanje temeljnog sadržaja (teoloških istina) Evanđelja, što dovodi do osobnog zajedništva s Bogom. Druga je etapa više sociološka; tiče se međuljudskih odnosa. Novi vjernici najuspješnije stječu duhovnu zrelost kada su zajedno s ostalim članovima Božje obitelji. Nažalost, dobronamjerni kršćani se često žure objasniti Evanđelje, ali ne trude se uspostaviti prijateljstvo s nevjernicima kojima svjedoče, i tako nitko ne postaje učenik.

Slika 4.2 Dvije etape utrke sa štafetom

Prva etapa	Druga etapa
Evangelizacija	Učenje
Zajednica s Bogom	Zajednica s Kristovim tijelom
Spasenje	Posvećenje
Novo rođenje	Rast i sazrijevanje

U većini evangelizacijskih pristupa u obzir se uzima samo prva etapa; Evanđelje se objašnjava tako da se dobro razumije i prihvati. Slava Bogu za ovakvu evangelizaciju. Međutim, kao osnivači crkava moramo uzeti obje etape u obzir. Oni kojima svjedočimo jednostavno moraju čuti Evanđelje i vidjeti kako ono utječe na ljude.

Imat ćemo prednost u idućoj etapi ako izgubljeni vide ljubav, radost, itd. u odnosima među vjernicima. Ljudi bi, kada vide naš život, trebali shvatiti da smo drukčiji. Kada nevjernici počnu govoriti: "Ovakvu ljubav još nikada nisam vidio", tada je na djelu evangelizacija kakva i treba biti (Ivan 13:35).

Ne treba nas čuditi da je agencija koja je uvidjela da tek 5 – 10 posto njezinog truda ostaje u crkvi isto tako došla do ovog zaključka: "Smatramo da je najbolje rješenje za naknadno savjetovanje stvaranje strukture kućnih grupa u okviru crkve." Služba staničnih grupa je mjesto gdje se najbolje možemo usredotočiti na obje etape utrke. Moguće je objasniti Evanđelje, uz pružanje prilike za pitanja i reakcije. Uz to, stanične grupe su male i prisne, te se pruža mogućnost za zdravo sprijateljavanje i zbližavanje.

III. NAČELA EVANGELIZACIJE

Sljedeća načela su dobra načela evangelizacije po svim mjerilima. Tu su navedene jer su posebno korisne kod osnivanja crkava. Kao što smo ranije rekli, mnogo je onih koji će se obratiti Kristu, ali neće postati njegovi učenici. Osnivač crkava mora biti u stanju pomoći izgubljenima dovršiti utrku kako bi se i spasili i postali aktivni članovi Kristova tijela.

A. Služite se prirodnim "mrežama"

Svaka osoba ima svoj krug ili "mrežu" prijatelja, rođaka, suradnika i drugih ljudi koje dobro poznaje i s kojima je redovito u kontaktu. Ove veze omogućuju slobodan protok ideja (dok, s druge strane, diskusija između stranaca može biti puna nesporazuma i otpora). Obraćanja često "putuju" tim kanalima, jer Evanđelje, poput struje, prati liniju s najmanje otpora.

Isus je bio svjestan tih prirodnih mreža ljudi pa je mogao doprijeti do cijelih mreža, a ne samo do pojedinaca. U Mateju 9:9-10 Isus poziva Mateja i nedugo zatim se nalazi u njegovoj kući u kojoj se sastajala čitava mreža carinika. Kada se Isus susreo s ribarom Andrijom, odjednom je za njime krenula čitava svita ribara (Ivan 1:40-41). Isus je kraj bunara sjeo i razgovarao sa Samarjankom, a ona je dovela cijelo svoje selo da ga vidi (Ivan 4:28-30). Kada god bi Isus nekome objasnio Evanđelje, obično bi ga zamolio da objasni Evanđelje ljudima iz svoje mreže poznanstava (Lk. 8:38-39). Knjiga Djela apostola puna je priča o tome kako su se cijele obitelji (Djela 11:14; 16:31) i sela (Djela 9:35) obraćala Kristu uslijed obraćenja jedne osobe.

Većina ljudi najbolje svjedoči onima koje dobro poznaje. Neki kršćani, u želji da svjedoče, idu od vrata do vrata, k ljudima koje ne poznaju, a još nisu rekli Evanđelje ni svojoj obitelji, svojim najboljim prijateljima niti poznanicima. Međutim, treba imati na umu načelo "prirodnih mreža". Kada se ljudi iz jedne iste mreže odluče obratiti Kristu, vjerojatnije je da će nastaviti i s učeništvom, tom drugom etapom utrke.

B. Neka novi obraćenici odmah počnu svjedočiti

Kakve ljude smatrate najefikasnijim evangelizatorima? Netko će možda reći "pastore" ili "teologe". Ovdje nema pogrešnih odgovora. Svatko može biti efikasan evangelizator ako sluša Svetog Duha. Međutim, često ne uviđamo da **su novi vjernici u nekim stvarima najefikasniji kao evangelizatori**. Zašto je tako? Dolje su navedena dva razloga.

1. *Njihova je vjera "svježa".*

Novootkrivena vjera je prijelazna. Novi obraćenici su u stanju čak i bez dubljeg teološkog razumijevanja vrlo dramatično i s puno poleta pokazati promjenu koja im se dogodila. Drugi su u mogućnosti bolje vidjeti promjenu odmah poslije čovjekova obraćenja nego kasnije tijekom njegovog kršćanskog rasta.

2. *Novi obraćenici još uvijek imaju nevjernih prijatelja koji mogu vidjeti ovu promjenu.*

Evanđelje putuje preko međuljudskih odnosa. Kaže se da su svi najprisniji prijatelji prosječnog vjernika koji dvije godine vjeruje isto tako kršćani. Ne zaboravite da je puno teže svjedočiti nepoznatima. U Ivanu 4:29 imamo dobar primjer novoobraćenog vjernika kao efikasnog svjedoka. Kada se grešna Samarjanka upoznala s Kristom, izrekla je vrlo jednostavno, ali duboko svjedočanstvo: "Dođite da vidite čovjeka koji mi reče sve što sam učinila! Da on nije Mesija?"

Ova žena nije znala odgovore na teška teološka pitanja, ali je znala što joj se dogodilo. I tko joj je mogao proturječiti? Ispričala je ono što joj se dogodilo. To je bilo sve što je trebala znati kako bi i druge mogla dovesti Kristu. Stanovnici grada su pojurili k Isusu. Koliko bi djelotvorno njezino svjedočanstvo bilo da je čekala godinu dana prije nego ispriča svoju priču? Novi obraćenik je snažan svjedok. Ako ste osnivači crkava, možete razviti takav plan po kojem će svaki novi obraćenik biti u stanju svjedočiti svojoj obitelji i prijateljima. Ako nije moguće takav plan provesti, zamolite obraćenike da zajedno s vama posjećuju svoju rodbinu i prijatelje te tako učvrste odnose i počnu im govoriti o Kristu.

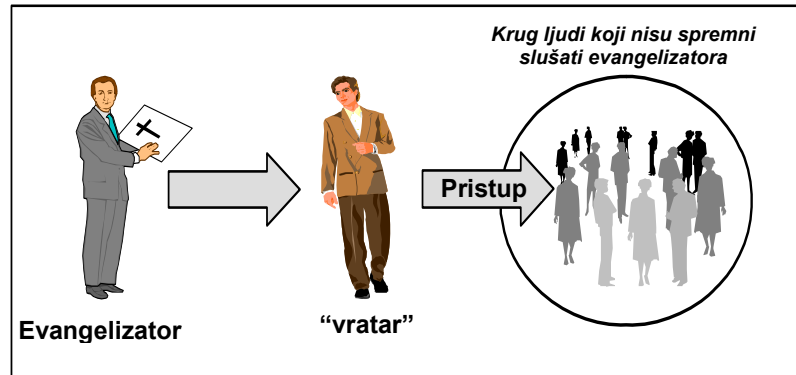
C. Naprijed "vratari"!

U svakom krugu ljudi postoji nekoliko onih koji su malo utjecajni od drugih. Kada se u tome krugu nešto promijeni, uglavnom su oni ti koji do promjene dovode ili barem daju da do nje dođe. Kada se ti utjecajni članovi kruga obrate Kristu, vjerojatno će i ostali krenuti njihovim stopama. Katkad ljude s takvim utjecajem u svome krugu poznatih ljudi nazivamo "vratarima", jer nam oni omogućuju pristup ostatku toga kruga ljudi.

Tko su "vratari"? To su ljudi koji:

- uživaju ugled među jednakima sebi.
- se žele sprijateljiti s vama.
- žele upoznati Gospodina.

Slika 4.3 Vratari

Veliki osnivač crkava Pavao to je shvaćao. On je naročito želio dopirati do utjecajnih ljudi. Shvaćajući koliki je utjecaj kraljeva (Izr. 16:15; 19:12), smjelo se usmjeravao na njih (Djela 9:15)! Navijestio je Evanđelje pred namjesnikom Feliksom, pred Festom i kraljem Agripom (Djela 23:26).

Pavlova uobičajena strategija osnivanja crkava sastojala se iz poučavanja u sinagogama, a potom i u domovima "vratara". Na primjer, u Filipima je vratar bila Lidija (Djela 16:11-15), u Solunu je to bio Jason (Djela 17:1-9), a u Korintu Ticije Just (Djela 18:7). Kada bi Pavao doveo nekoga do obraćenja Kristu, često je bilo i onih koji su se uslijed toga obraćali.

Evo još nekoliko primjera "vratara":

- **Tamničar u Filipima:** "Potom navijestiše riječ Gospodnju njemu i svim njegovim ukućanima. Još u isti čas noći on ih odvede i opru im krv od rana. Odmah zatim bi kršten on i svi njegovi. Poslije ih odvede gore u svoj stan, dade im jesti, vrlo se veseleći sa svim domom što je našao vjeru u Boga." (Djela 16:32-34).
- **Krisp:** "Nadstojnik sinagoge Krisp sa svim svojim domom prigrli vjeru u Gospodina. I mnogi Korinćani koji su slušali Pavla pristupili su vjeri i krštavali se." (Djela 18:8).
- **Stefana:** "Zaklinjem vas, braćo - znate za Stefanin dom da je prvi plod koji je Ahaja prinijela i da su se posvetili službi svetih – pokoravajte se i vi takvim osobama i svakome tko surađuje..." (1.Kor. 16:15-16).
- Iako nisu toliko izravni, pogledajte i ove primjere: (2.Tim. 1:16; 4:19), **Nimf** (Kol. 4:15), **Kornelije** (Djela 10:7;24), **Akvila i Priska** (1.Kor. 16:19; Rim. 16:3-5), **Gaj** (1.Kor. 1:14; Rim. 16:23). U većini sredina je vratar otac obitelji. Ako se on obrati Kristu, vjerojatno će i obitelj učiniti isto. U svakom slučaju, vratari koji se obrate povući će još nekoga za sobom. Katkad će vratari biti poput velikih riba. Velike ribe obično žive u dubljim vodama, daleko od obale. Da bismo ih ulovili trebat će nam možda malo više truda, a mogle bi se i jako opirati. Možda će se neprestano protiviti Evanđelju, no kada se ulove sav će se uloženi trud isplatiti!

D. Ne zaboravite na kulturološke prepreke

Ljudi će rijetko prelaziti kulturološke prepreke kako bi mogli ići u crkvu. Ljudi će se obratiti Kristu, ali ustručavat će se doći u crkvu — prijeći i drugi most — i to zbog kulturoloških prepreka. Ljudi su društvena bića koja se, iz tko zna kojih razloga, vole nalaziti u društvu sebi sličnih.

Novi obraćenici će se lakše uklopiti u crkvu ako pritom nisu primorani previše mijenjati svoje kulturno nasljeđe. Ustrojite svoju crkvu tako da se u njoj očituje društveno-kulturna jedinstvenost ljudi koje nastojite pridobiti, no bez kompromitiranja teološke istine. Pavao se očito služio takvom strategijom: "Sa Židovima sam bio kao Židov, da pridobijem Židove; s podložnicima Zakona kao podložnik Zakona... Sa slabićima sam bio slabić, da pridobijem slabiče." (1.Kor. 9:20-23). Pavao je bio

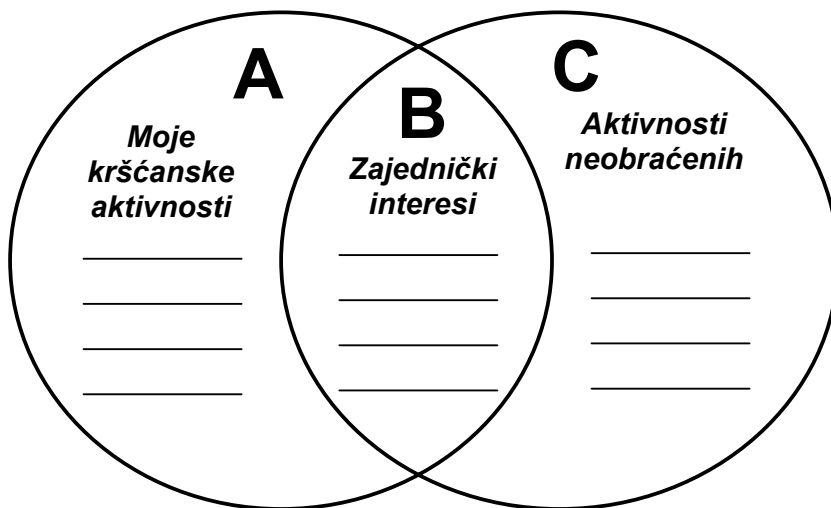
spreman prilagoditi vladanje na kakvo je u svome kulturnome okruženju navikao kako bi umanjio prepreke između sebe i nevjernika. No, mi često činimo ono suprotno. Kada tražimo da nevjernici postanu "poput nas", onemogućujemo razvoj prijateljstva koje dovodi do učenishva. Umjesto da im pomazemo da istrče utrku kao pobjednici, tada postajemo kamen spoticanja.

E. Nađite zajednički interes

Ako se želimo sprijateljivati s ljudima i dovesti ih Kristu, katkad im trebamo pristupiti na temelju zajedničkih interesa. Pod zajedničkim interesima mislimo na aktivnosti vezane i za vjernike i za nevjernike. Zajednički interes može biti temelj za sprijateljavanje i navješćivanje Evanđelja.

U nekoliko minuta napišite nekoliko takvih aktivnosti vezanih za vaš život. Potom ih upišite na prazna mjesta pod slovom "A" u dijagramu "Zajednički interesi". Zatim navedite nekoliko uobičajenih aktivnosti koje su vama kao kršćaninu neprihvatljive, ali su sasvim prirodne među ljudima do kojih želite doprijeti. To ćete upisati u krug označen sa "C". Na kraju ćete pod "B" upisati svoje aktivnosti koje su prihvatljive i vama i neobraćenima iz vaše okoline.

Slika 4.4 Zajednički interesi

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Sjetite se dvije vama poznate osobe koje su odlučile da će slijediti Krista, a ne idu u crkvu. Zašto se nisu priključile zajednici vjernih? Navedite što preciznije razloge.
- Opišite osobu koju u svojoj ciljnoj skupini smatrate vratarom. Kako biste doprli do nje?
- Na koji kulturološki prihvatljiv način biste mogli privući ljude u svoju crkvu?
- Kako biste pomoću zajedničkih interesa koje ste otkrili mogli navješćivati Evanđelje?

PLAN DJELOVANJA

U narednih nekoliko minuta pročitajte više o evangelizacijskim strategijama u Dodatku 4A, a potom ih ocijenite na temelju načela iz ove lekcije. Hoće li ove strategije uspješno dovesti do osnivanja novih crkava? Kako bi se svaka od ovih strategija mogla poboljšati ne bi li se pomoću nje osnovala zdrava crkva?

IZVORI

- Zunkel, C. Wayne. *Strategies for Growing Your Church*. Elgin, IL: David C. Cook Publishing Co., 1986.
- Jenson, Ron, and Jim Stevens. *Dynamics of Church Growth*. Grand Rapids, MI: Baker, 1981.
- Lausanne Committee. "The Moscow Lausanne Congress: God Broke Walls." *World Evangelization*. No.78. May, 1997.

Ocjenjivanje evangelizacijskih strategija

U narednih nekoliko minuta pročitajte više o ovim evangelizacijskim strategijama te ih ocijenite na temelju evangelizacijskih načela iz ove lekcije. Nakon čitanja svake strategije, zaokružite broj od 1 (loše) do 5 (odlično), koji najbolje ocjenjuje ispunjava li ona kriterije iz okvira. Hoće li određena strategija dovesti do osnivanja novih crkava? Kako bi se svaka od ovih strategija mogla poboljšati ne bi li se pomoću nje osnovala zdrava crkva?

I. PRVA EVANGELIZACIJSKA STRATEGIJA — EVANGELIZACIJSKA PROUČAVANJA BIBLIJE

Saša i Tanja žive u gradu od 100.000 ljudi, u kojem nema nijedne Evanđeoske crkve. U želji da osnuju zajednicu, krenuli su s evangelizacijskim proučavanjima Biblije u svojoj kući. Nakon godinu dana imaju 15 stalnih članova grupe, a pretpostavljaju da je devetoro obraćeno. Budući da uviđaju da je grupa od 15 ljudi malo prevelika da bi se mogla ostvariti neka bliskost, osnivaju novu grupu, koja se okuplja druge večeri u kući jednog drugog para. Saša se nada da će, kada se u grupama ustali dovoljan broj ljudi, moći iznajmiti veću prostoriju i početi se kao crkva svake nedjelje okupljati na štovanje.

Broj kontakata:	1	2	3	4	5
Ispunjavanje potreba izgubljenih:	1	2	3	4	5
Korištenje prirodnih mreža međuljudskih odnosa:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na one koji su spremni slušati:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na "vratare":	1	2	3	4	5
Briga za naknadni rad i učenje:	1	2	3	4	5

II. DRUGA EVANGELIZACIJSKA STRATEGIJA — EVANGELIZACIJSKA KAMPANJA

Aleksandar planira kako osnovati crkvu u velikom gradu. Nedavno je diplomirao na teološkom fakultetu. Za vrijeme studija se upoznao s jednom nasrtljivom skupinom američkih misionara, koji su mu ponudili pomoć u njegovom projektu. Aleksandar i američki misionari kane zajednički krenuti u akciju u lipnju, kada dođe još 20 američkih studenata koji će pomagati u evangelizaciji. Planira se da taj tjedan suradnje s Amerikancima bude prilično ispunjen. Iznajmit će se velika dvorana, u kojoj će se svake večeri održavati evangelizacije uz glazbu, svjedočanstva i izlaganja Evanđelja. Tijekom dana će se američki studenti udruživati s Rusima i prevoditeljima te će po cijelom gradu dijeliti letke i ići od vrata do vrata, reklamirajući večernje evangelizacijske sastanke. Aleksandar očekuje da će se uslijed cjelotjedne evangelizacije obratiti dovoljno ljudi da bi se odmah mogla otvoriti crkva.

Broj kontakata:	1	2	3	4	5
Ispunjavanje potreba izgubljenih:	1	2	3	4	5
Korištenje prirodnih mreža međuljudskih odnosa:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na one koji su spremni slušati:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na "vratare":	1	2	3	4	5
Briga za naknadni rad i učenje:	1	2	3	4	5

III. TREĆA EVANGELIZACIJSKA STRATEGIJA — ŠTAND S KRŠĆANSKIM KNJIGAMA

Andrej i Ljubo su već jako dugo kršćani. U želji da osnuju novu crkvu pomoću koje bi mogli doprijeti do novih ljudi, smišljaju sljedeću strategiju. Primjetivši da mnogo ljudi na njihovom području jako voli čitati, prikupljaju što više kršćanskih knjiga i počinju na svome improviziranom štandu na obližnjoj tržnici prodavati isključivo kršćanske knjige. Andrej i Ljubo svakoga dana postavljaju stol na kojem prodaju kršćanske knjige po vrlo niskim cijenama. Kada se netko zaustavi da pogleda knjige, besplatno mu daju evangelizacijske traktate. Uz to nude i radne listove za proučavanje Biblije, koje ljudi mogu ponijeti kući i ispunjavati. Stvar je smišljena tako da ljudi, kada završe jedan radni list, razgovaraju s Andrejem i Ljubom, pa tek onda dobiju sljedeći list. Radni listovi su evangelizacijskog karaktera pa se Andrej i Ljubo mole da ljudi uslijed tih lekcija otkriju Krista, kako bi se jednom mogla osnovati crkva.

Broj kontakata:	1	2	3	4	5
Ispunjavanje potreba izgubljenih:	1	2	3	4	5
Korištenje prirodnih mreža međuljudskih odnosa:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na one koji su spremni slušati:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na "vratare":	1	2	3	4	5
Briga za naknadni rad i učenje:	1	2	3	4	5

IV. ČETVRTA EVANGELIZACIJSKA STRATEGIJA — KRŠĆANSKI FILMOVI

Vladimir želi osnovati crkvu u glavnom gradu. Stoga se kao načinom evangelizacije služi kršćanskim filmovima. Poziva svoje susjede i kolege iz tvornice kući kako bi im mogao pokazivati kršćanske filmove. A u njegov stan svakog utorka navečer dolazi i skupina mladih i znatiželjnih nekršćana. Sastanci obično traju oko sat i pol. U prvih 30 do 45 minuta se gleda film, nakon čega Vladimir počinje voditi diskusiju pomoću priručnika za diskusiju koji je nabavio zajedno s filmom. Vladimir se nada da će se tom metodom obratiti dovoljno ljudi kako bi mogao osnovati crkvu.

Broj kontakata:	1	2	3	4	5
Ispunjavanje potreba izgubljenih:	1	2	3	4	5
Korištenje prirodnih mreža međuljudskih odnosa:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na one koji su spremni slušati:	1	2	3	4	5
Usredotočenost na "vratare":	1	2	3	4	5
Briga za naknadni rad i učenje:	1	2	3	4	5

Prepreke za djelotvorno evangeliziranje

MOSTOVI, A NE PREPREKE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije razgovarati o uobičajenim osobnim i duhovnim preprekama za evangelizaciju i o tome kako ih pobijediti.

☞ Glavne točke

- Izvanjske prepreke mogu biti kulturološke, jezične, vjerske ili duhovne naravi.
- Unutarnje prepreke mogu biti tradicija, predrasude, strah ili osobni sustav vrijednosti.

☞ Željeni rezultat

Po završetku lekcije svaki sudionik bi trebao

- doći do plana pomoću kojeg će prevladati izvanjske i unutarnje prepreke za evangelizaciju.

☞ Dodaci

5A "Crkva u svakom narodu: jednostavno o teškoj temi"

5B Odgovor na uobičajene primjedbe: neka vam Biblija bude autoritet

☞ Savjeti za vođe tečaja

Dajte ljudima vremena da se podijele u manje grupe kako bi mogli razgovarati o pitanjima za razmatranje, ponavljanje i primjenu. Umjesto da samo ponavljate zabilješke s lekcije, radije popričajte o Isusovom razgovoru sa Samarjankom kraj bunara u Ivanu 4, kao o primjeru prevladavanja prepreka u navješćivanju Evanđelja. Ukoliko ovu diskusiju ne uklopite u samu lekciju, možete je uzeti kao plan djelovanja na prijelazu između priručnika. Zamolite sudionike da prije lekcije pročitaju članak u Dodatku 5A i da budu spremni za diskusiju.

I. PROBLEM PREPREKA I POTREBA ZA MOSTOVIMA

Većini vjernika s ovoga područja je desetljećima bilo zakonom zabranjeno javno govoriti o njihovoj vjeri. Crkve su poticale na stvaranje vjerskoga *geta* — mogli bismo reći vjerskih utvrda — oko sebe, te je počeo prevladavati osjećaj otuđenja, izoliranosti i nepovjerenja prema ljudima iz "sekularnog" svijeta. Često je jedino mjesto gdje je bilo zakonom dopušteno govoriti Evanđelje bila crkvena zgrada. Ta su desetljeća ostavila trajni znak u razmišljanju i tradicijama vjernika koji vole Krista. Podignute su prepreke. Te je prepreke nužno prepoznati i srušiti.

Na primjer, često se događalo da je crkva pogrešno shvaćala koje je mjesto neobraćenih u duhovnom ratu. Znajući da je sotona u stanju koristiti nevjernike da bi upropastio vjernike, njih se upozoravalo da se odvoje od neobraćenih prijatelja i susjeda. Međutim, neobraćeni nisu naši neprijatelji. Oni su taoci u duhovnome ratu. Prema njima usmjeravamo svoje duhovne napore. Oni su poput nas iz dana kad nismo poznavali Krista — duhovno slijepi, duhovno mrtvi i duhovno bankrotirani. Oni nisu neprijatelj kojeg treba poraziti; naprotiv, oni su taoci koje treba osloboditi. I osuđeni su na propast ukoliko crkva ne poduzme nekakav svjestan, junački pothvat ne bi li ih privela k vjeri.

Da bi došlo do ovoga oslobađanja i prihvaćanja, vjernici moraju graditi mostove prema nekršćanskom svijetu koji je oko nas. Naša je kršćanska kontra-kultura neobraćenima često toliko strana i čudna da se oni niti ne žele potruditi da nam se pridruže.

Ako želimo doprijeti do njih, mi smo ti koji moramo pružiti ruku i to tako što ćemo graditi mostove iskrenosti, milosti, suosjećanja i ljubavi prema njima. Ovo moramo razumjeti. Bit ćemo neshvaćeni. Zbog naših ćemo napora stradavati. Bit ćemo umorni, i to fizički, emotivno i duhovno. Morat ćemo živjeti umjereno kako bismo mogli obnavljati svoju snagu. No, moramo se potruditi doprijeti do ovog, i svakog sljedećeg naraštaja, porukom Evanđelja. To je naša zadaća, naša obveza i naš poseban izazov. Naredni naraštaj vjernika ne može evangelizirati naš naraštaj, a mi nećemo biti tu da evangeliziramo njihov. Došlo je vrijeme za rušenje zidova.

II. RAZUMIJEVANJE PREPREKA KOJE OMETAJU EVANGELIZIRANJE

Poznati američki misiolog Ralph Winter je dao nekoliko vrlo bitnih primjedbi glede evangelizacije. Na temelju Djela 1:8 Winter smatra da Isusove riječi Velikog poslanja ne samo da nam daju razloga da podijelimo svijet geografski (moj grad, moj zavičaj, moja zemlja, svijet), već i u odnosu na kulturno nasljeđe ljudi. U tome tekstu Isus spominje Jeruzalem, Judeju, Samariju i krajeve svijeta. Prirodno, učenicima bi bilo najlakše navješćivati Evanđelje u Jeruzalemu i Judeji, gdje svi govore istim jezikom i gdje su svi odrasli u istom kulturnom okruženju. Petru i Ivanu bi već bilo malo teže propovijedati i učiti po Samariji. Naime, ne samo da su postojale kulturološke razlike, već i velike predrasude vezane za zakon štovanja, a trebalo ih je prevladati. Uostalom, da bi misionar mogao otići do krajeva zemlje, trebalo bi mu jako puno priprema (učenja jezika, itd.). To razumijemo. Međutim, Ralph Winter još ističe da ako gledamo na svijet sa stajališta kulturnih razlika, krajevi zemlje ne moraju biti stotinama kilometara daleko, već možda i u vašem mjestu življenja. U vašem gradu postoje čitave skupine ljudi koji žive u okviru drukčije kulture ili subkulture. Štoviše, kršćani se često toliko gube u životu svojih crkava da i sami postaju subkultura i zato više nisu u stanju razumjeti ni shvatiti svoje prijatelje iz djetinjstva, članove obitelji i susjede.

Tu je potreban poseban vid službe i evangelizacije, kojim bi se prevladale kulturne prepreke i Evanđelje uspješno navijestilo. Primijetite kako je Isus u Ivanu 4 razgovarao sa ženom na bunaru. Zatim, zapazite razlike u Pavlovom načinu i sadržaju propovijedanja kada se obraćao Židovima (Djela 9:20-22) i usporedite s njegovim propovijedanjem nežidovima (Djela 17:16-31). I Isus i Pavao su morali rušiti kulturološke razlike kako bi mogli služiti ljudima.

Pročitajte članak pod nazivom "Crkva u svakom narodu: jednostavno o teškoj temi" Donalda McGavrana (Dodatak 5A). Dok budete čitali, primijetite u kojoj je mjeri McGavran uvjeren da kulturološke razlike mogu omesti evangeliziranje. Razmislite o okolnostima u kojima radite i sami zaključite koliko poznajete kulturu ljudi među kojima želite osnovati crkvu.

Evangelizacija je najdjelotvornija tamo gdje je potrebno srušiti tek manji broj prepreka. Najefikasnija je kada govorite nekome tko je poput vas, tko razmišlja poput vas, tko voli iste stvari kao i vi, tko može razumjeti vašu radost, vaše nevolje, i tako dalje.

Međutim, postoje razne kulture i subkulture u kojima uopće nema vjernika. Oni isto trebaju čuti Evanđelje. Moramo biti spremni dodatno se potruditi da prevladamo postojeće prepreke. Razmislite o preprekama koje su navedene u ostatku lekcije, a sve u svjetlu vaše trenutne službe. Ne zaboravite da čak i različita dob, zaposlenje i intelektualna sposobnost mogu biti temelj za stvaranje subkulture. Neovisno o situaciji, ove prepreke moramo prevladati kako bi se Evanđelje moglo jasno čuti.

III. PREPREKE KOJE DOLAZE IZVANA

A. Kulturne prepreke

Često se događa da kršćanski duhovni djelatnici iz drugih zemalja, s drugih kontinenata ili čak iz drugog područja iste države, moraju naučiti kako razumjeti kulturne razlike i prilagoditi im se kako bi jaz između njih i onih kojima žele propovijedati Evanđelje bio što manji. Pavao je napisao: "Svima njima postao sam sve, da kako neke spasim." (1.Kor 9:22). Bio je voljan zaboraviti na svoju kulturološku osobitost, koja mu je možda bila i važna, poradi važnijeg cilja: dovođenja ljudi Kristu. Međutim, kulturne razlike nisu samo misionarski problem.

Crkva je u svakoj zemlji uspostavila određenu tradiciju, koja je u početku možda bila plemenita i djelotvorna, ali je vremenom postala zastarjela i nezgrapna. Te se crkvene tradicije očituju u glazbi, odijevanju, arhitekturi, a to su samo neke. Ako ozbiljno želimo navješćivati Evanđelje izgubljenima, moramo preispitati svoju tradiciju i razmisliti o njoj.

Kulturne prepreke

B. Jezična prepreka

Za one koji dolaze s područja druge kulture najočitiiju prepreku za djelotvorno propovijedanje Evanđelja predstavlja nepoznavanje mjesnog jezika. Međutim, problemi mogu postojati i u komunikaciji između kršćana i nekršćana koji govore istim jezikom. U našim se zajednicama često koristi čudan rječnik. Puno puta toga uopće nismo svjesni.

Sjećam se jedne evangelizacije u Jugoslaviji. Na rastanku je uobičajeno bilo reći "Gospod s tobom". Tako sam pozdravio jednog čovjeka koji je dolazio na sve naše sastanke. On mi je na to odvratio: "Ne, pa idem s Milanom!" Čovjeku nije bilo jasno što sam rekao niti što sam pod tim mislio. Poznavao je riječi, ali mu one nisu ništa značile. Obojici nam je bilo malo neugodno.

Naši posebni pozdravi i duhovni rječnik mogu uznemiriti nevjernike koji dođu među nas. Moramo pronalaziti nove načine da bismo izrazili ono najvažnije, a to je da Bog voli ovo izgubljeno i da ih je sve, i muškarce i žene i djecu, došao otkupiti.

Kulturne prepreke	Jezične prepreke	
--------------------------	-------------------------	--

C. Vjerske prepreke

Komuniciramo s različito odgojenim ljudima. Ima ih koji su nominalno katolici, pravoslavci, agnostici ili ateisti. Možda su se priključili kakvom kultu ili sektu. Možda riječima i postupcima koje smo počeli smatrati sasvim običnima oni pridaju neki sasvim drugi značaj. Riječi kao što su "spasenje," "vjera" i "vjerovanje" će možda biti nužno objasniti kako bi ljudima bile razumljivije. Dobro bi bilo da one s kojima razgovaramo zamolimo da nam iznesu svoje shvaćanje riječi koje u komunikaciji s njima koristimo.

Naši postupci, kretnje pa čak i položaj tijela, mogu uplašiti ljude. Ima ljudi kojima je teško govoriti o duhovnim stvarima dok su kod kuće. Nekima je opet teško povjerovati da nekadašnja prodavaonica može Bogu poslužiti kao okupljalište za manju zajednicu. Možda će očekivati velelebna zdanja s ikonama i drugim umjetničkim izrazima religioznosti. Naša ih jednostavnost u štovanju i bliskost s Bogom mogu uznemiriti. Naša je zadaća doprijeti do neobraćenih. Moramo graditi mostove prema njima.

Kulturne prepreke	Jezične prepreke	Vjerske prepreke	
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--

D. Neke su prepreke po svojoj naravi duhovne

Ova je posljednja prepreka drukčija od prethodnih. Ta je kritična prepreka djelotvornoj evangelizaciji ona koja odvaja duhovno žive od duhovno mrtvih.

Jedino Božji Duh može dati život po Evanđelju koje propovijedamo. Jedino on može ponovno roditi i otkupiti izgubljene. Uostalom, upravo su molitva, Božja riječ i naše svjedočanstvo oružja kojima će Gospodin pobijediti sotonu i osloboditi zarobljenike. Moramo shvatiti da protivljenje s kojim smo suočeni zapravo dolazi od sotone i suprotstavimo mu se u Gospodnje ime, radi njegove crkve i izgubljenih koje želimo pridobiti.

PREPREKE KOJE DOLAZE IZVANA			
Kulturne	Jezične	Vjerske	Duhovne

IV. PREPREKA KOJA DOLAZE IZNUTRA

A. Naša tradicija kao prepreka

"Tako nikada nismo radili." Možda je došlo vrijeme da se način rada promijeni, ali ne zato što stari način ne valja, već zato što možda više nije djelotvoran. Starim načinom rada se možda više ne postiže željeni rezultat. Moramo se pozabaviti problemom starih i novih mješina za vino. Ne želimo mijenjati poruku Evanđelja, i ne želimo staviti svoje poštenje na kocku, ali možemo promijeniti pristup izlaganju Evanđelja kako bismo zainteresirali više ljudi da nas dođu čuti.

Tradicija	
------------------	--

B. Naše predrasude kao prepreka

Unutar svake kulture postoje određene skupine ljudi koje se odbacuju kao beznačajne ili nedostojne pozornosti. Kršćani isto tako moraju prevladati svoje predrasude. Možda imamo predrasuda etničke naravi (sjetimo se Samarjanke) ili možda moralne ili kriminalne (sjetimo se Zakeja). Stvari prema kojima imamo predrasude mogu biti prirodene ili posljedica kakve nesreće (sjetimo se čovjeka koji je rođen slijep). Možda trošimo svoje vrijeme i energiju na prihvatljive i dobrostojeće ljude, dok s druge strane zanemarujemo one koji su oskudici i koji su spremniji Kristovo Evanđelje. Sjetimo se kako je Pavao korio Korinćane (1.Kor. 1:18-31) i Jakovljevih oštih riječi (Jak. 2:1-13). Zamolimo Gospodina da nam očisti srca i otvori nam oči i srce prema onima koji trebaju Spasitelja.

Tradicija	Predrasude	
------------------	-------------------	--

C. Naši strahovi kao prepreka

Služba evangelizacije jest služba vjere. Potrebna je hrabrost da bismo stavili svoj ugled na kocku radi nekoga tko se uopće neće zanimati za Evanđelje. Možda smatramo da nismo podesni za službu, jer mislimo da ne znamo dovoljno ili da nismo dovoljno sposobni. Obuka može biti od pomoći, ali svaki od nas ipak mora svjesno odlučiti da će slijediti Gospodina u vjeri i poslušnosti kako bismo ostvarili zadaću koju nam je predao. Oboružao nas je svojim Duhom, molitvom i Biblijom. Osim toga nam je obećao da će biti s nama. Čak je i apostol Pavao, koji je napisao: "Sve mogu u onome koji mi daje snagu" (Fili. 4:13) isto tako u 2. Korinćanima 4:7 napisao da se poruka Evanđelja prenosi u "zemljanim posudama". Jasno je da sila nije u nama, već u Bogu. Kada smo vjerni unatoč svome strahu, Bog se proslavlja, a ljudi se priključuju njegovom Kraljevstvu.

Tradicija	Predrasude	Strahovi	
------------------	-------------------	-----------------	--

D. Naše sukobljene vrijednosti kao prepreka

Svi mi imamo ograničenu količinu snage, vremena, novca, talenata i darova. Stoga moramo pred Bogom, kao pojedinci i kao zajednice, odlučiti kamo usmjeriti ono što imamo kako bismo ostvarili sve ono na što nas Bog poziva. No mora nam biti sve jasnije da ukoliko naše evangelizacijske kampanje ne dovode ljude u crkvu, širenja crkve nema i neće je ni biti. Svatko od nas mora u molitvi i u potpunom skladu sa shvaćanjem biblijskog učenja odlučiti o mjestu evangeliziranja u našim životima, rasporedima i proračunu. Nikada nećemo imati sve potrebno da bismo postigli sve što želimo, stoga moramo odlučiti da ćemo dopirati do izgubljenih.

PREPREKE KOJE DOLAZE IZNUTRA			
Tradicija	Predrasude	Strahovi	Vrijednosti

V. STRATEGIJA ZA PREVLADAVANJE PREPREKA

Morat ćemo se potruditi ako želimo prevladati ove izvanjske i unutarnje prepreke. Za prevladavanje izvanjskih prepreka će nam trebati puno razmišljanja i kreativnosti. Što se kulturnih i vjerskih prepreka tiče, morat ćemo odvojiti vremena kako bismo prepoznali i shvatili različitost naših slušatelja. Kada to shvatimo, moći ćemo učiti kako prevladati jezičnu prepreku ne bismo li mogli komunicirati s nevjernicima. Što se duhovnih prepreka tiče, moramo se moliti da Božji Duh pripremi srca onih koje želimo dovesti Kristu. Katkad ćemo se naći kako radi Evanđelja "plovimo nasuprot denominacijskim strujama". Za prevladavanje tvrdokornih prepreka će trebati puno molitve i smjelosti.

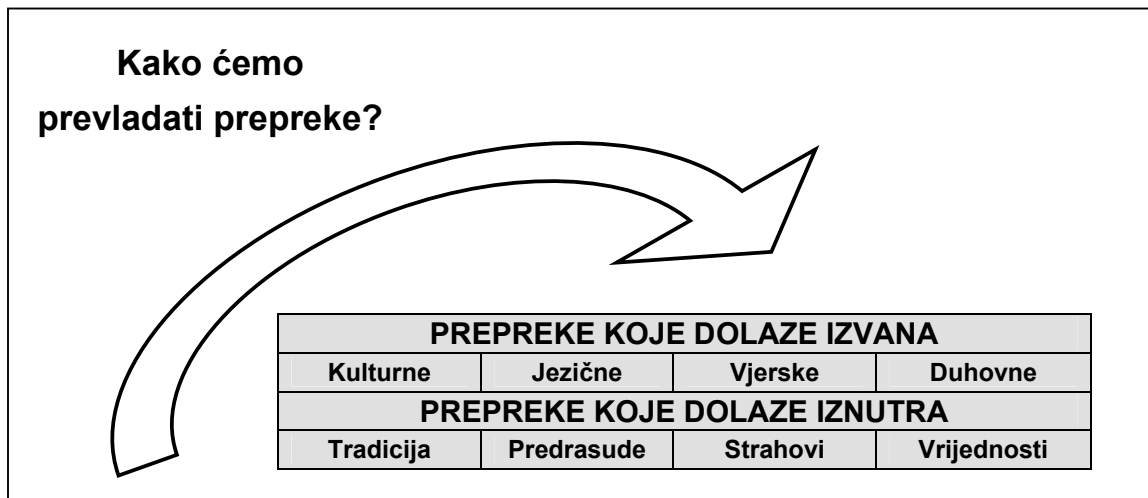
Isto tako se moramo suočiti s unutarnjim preprekama. U Rimljanima 12:2 čitamo da se ne smijemo uobličavati s ovim svijetom, već se promijeniti obnovljenjem svoje svijesti. Ako želimo da se svijet promijeni, prvo se moraju promijeniti naše crkve. Ukoliko želimo da se naše crkve promijene, najprije se moraju promijeniti naša srca. Želimo li da se naša srca promijene, naša se svijest isto mora promijeniti, tako što ćemo se ispuniti u Božju riječ, koja nas čisti.

Božji Duh će nam pomoću Božje riječi prosvjetliti razum, kako bismo mogli vidjeti svijet Božjim očima. On će ukloniti vrednote i predrasude koje mu nisu ugodne. Učinit će nas dovoljno hrabrima da možemo unijeti potrebne promjene kako bismo ostvarili njegovu volju glede evangelizacije. Bog će nam dati vjere da bismo mogli pobijediti svoje strahove i poslušno vršiti što je pisano u njegovoj pisanoj riječi.

U Dodacima 5A i 5B ćete pronaći biblijske stihove koji su posebno odabrani da vam pomognu u pripremanju srca i razuma za djelotvorno navješćivanje Kristovog Evanđelja.

Slika 5.1 Prevladavanje prepreka

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

Kako bismo mogli umanjiti frustriranost i zbunjenost nevjernika koji dođu u našu zajednicu ili u naš dom?

- Zbog čega vam sve zna biti neugodno ili nelagodno kada se nađete u nepoznatoj situaciji?
- S kakvim ste se preprekama i sami susretali kada ste htjeli propovijedati Evanđelje ljudima? Jeste li ih uspjeli prevladati? Ako jeste, kako?
- Koje su skupine u vašoj zemlji u povijesti bile žrtvama predrasuda? Što Gospodin želi da učinite kako biste skrenuli pozornost na to pitanje?
- Što biste praktično mogli učiniti u narednim tjednima kako biste prevladali prepreke i poboljšali svoje evangelizacijske napore?

PLAN DJELOVANJA

Induktivnom metodom proučite četvrto poglavlje Ivanovog Evanđelja. Pokušajte uvidjeti koje je prepreke Isus prevladao kako bi ženi na bunaru otkrio tko je. Pročitajte članak u Dodatku 5A pod naslovom: "Crkva u svim narodima: jednostavno o teškoj temi", koji je napisao Donald McGavran. Napišite na jednoj stranici svoju reakciju na članak. Slažete li se s Donaldom McGavranom ili ne? Kako ovaj članak utječe na vaše mišljenje o evangelizaciji i strategiji osnivanja crkava? Budite spremni o svojoj reakciji razgovarati s vođom tečaja ili mentorom.

„Crkva u svakom narodu: jednostavno o teškoj temi “ DONALD A. MCGAVRAN

UVOD NAPISAO: RALPH D. WINTER

Ovo je u mnogočemu najdojmljivije “pismo” najdojmljivijeg misijskog stratega dvadesetog stoljeća. Doista je upitno je li itko drugi u povijesti svijeta zagazio na više mjesta i otkrivao toliko surovih činjenica o stvarnom širenju kršćanskog pokreta na više neprikladnih mjesta – samim time o njima bolje razmisliši – nego Donald A. McGavran. Rođen u Indiji kao misionar treće generacije, tamo je tek počeo, iako se u svojim devedesetim godinama ponovno vratio na taj veliki potkontinent koji mu je bio jako drag. Međutim, tamo je radio većinu vremena. Njegova gorljiva briga za sve vodila ga je svugdje i neizbježno je bilo da će početi razmišljati i na razini cijeloga svijeta. Ovaj naročiti i kratki dokument je nešto poput pisma upozorenja upućenog mladima koji će doći poslije njega, gdje ih McGavran upozorava da ne pojednostavljaju stvari previše. U svojoj kratkoj poslanici on, kao iz rukava, izlaže sedam načela koja utjelovljuju shvaćanje ključnih čimbenika kršćanske misije koje je temeljitije nego shvaćanje što ga mnogi misionari usvoje za cijeli život.

Pismo Donalda McGavrana:

U posljednjih je osamnaest godina dvadesetog stoljeća cilj kršćanske misije bio propovijedati Evanđelje i, uz Božju milost, u svakom nedosegnutom segmentu čovječanstva osnovati – kako bismo to nazvali – “crkvu” ili “mnoštvo crkava koje će rasti”. Pod “segmentom čovječanstva” mislim na urbanizirano područje, naselje, kastu, pleme, dolinu, poljanu ili manjinsku populaciju. Objasnio bih da dugoročno određeni cilj nikada ne treba biti prvi, već uvijek drugi po redu. Cilj nije načiniti jednu malu, konglomeratnu, izoliranu zajednicu u svakom narodu. Ne, već dugoročni cilj (kojeg treba uvijek imati na umu s obzirom na godine ili desetljeća kada se on još neće ostvariti) treba biti mnoštvo zajednica koje rastu u svakom segmentu čovječanstva.

METODA “JEDAN PO JEDAN”

Kada razmišljamo o ovome izrazu, moramo znati da je uglavnom lako osnovati jednu usamljenu zajednicu među ljudima gdje još nema crkve. Misionar dolazi. On i njegova obitelj štuju Boga u nedjelju i prvi su članovi zajednice. Misionar potom uči mjesni jezik i propovijeda Evanđelje. Živi kršćanskim životom. Govori ljudima o Kristu i pomaže im u nevoljama. Prodaje traktate ili Evanđelja, ili ih možda dijeli besplatno. Kako godine prolaze, u svemu tome se obraća nekoliko ljudi. Neki od njih su tu zbog vrlo logičnih duhovnih razloga, a drugi su tu iz nekih miješanih pobuda. No, tu i tamo se događa da neka žena, ili čovjek ili dijete odluče slijediti Isusa. Nekoliko zaposlenika u misiji se obraća. Možda su u pitanju zidari unajmljeni radi gradnje ili pomagači u kući, ljudi izbavljeni iz nevolje ili siročići. Povijest misije u Africi je prepuna crkava koje su osnovane tako što je netko kupovao robove pa ih oslobađao, a one koji se nisu mogli vratiti svojim i zapošljavao; one koji su odlučili prihvatiti Gospodina. Prije stotinu i pedeset godina je ovo bio uobičajen način osnivanja crkava. Dakako, kada je ropstvo stavljeno izvan zakona, prestalo se s time. Crkva koja nastane na upravo opisani način gotovo je uvijek konglomeratna – čine je ljudi iz različitih društvenih segmenata. Ima tu starih, ima i mladih, ima i siročadi, izbavljenih iz nevolje, pomagača i iskrenih tragača. Sve se tragače pomno preispituje ne bi li se vidjelo žele li doista prihvatiti Krista. Nakon određenog vremena se gradi i zgrada crkve, i eto crkve u tome narodu. To je konglomeratna crkva. Odvojena je od svih skupina ljudi u tome kraju. Nitko ni iz jednog segmenta društva neće reći: “Oni vjernici, ti su naši.” I potpuno su u pravu. To nisu njihovi. To je, etnički gledano, sasvim drukčija društvena skupina.

Ovaj, vrlo uobičajen, način započinjanja procesa evangelizacije ne uspijeva učiniti sve narode učenicima – primijetite da se radi o množini, “sve narode”. Pomno promatrajmo što se događa kada se ovakva zajednica sastane. Kada se netko obrati, postane kršćanin, njegova rodbina ga gleda kao nekoga tko je napustio “nas” i priključio se “njima”. Ostavio je “naše bogove” i počeo štovati “njihove bogove”. Posljedica je toga da rodbina odbacuje novog obraćenika. Katkad se događa i da ga izopće iz svoje sredine, izbače iz kuće, a njegovoj ženi počnu prijetiti. Stotine su obraćenika otrovane i ubijene. Katkad je takav progon blaži pa se sastoji od običnog oštrijeg neslaganja. Tada obraćenika njegovi smatraju izdajnikom. Crkva koja nastane iz ovakvog procesa okolnim stanovnicima djeluje kao gomila izdajnika. To je konglomeratna zajednica. Nju čine ljudi koji su, svaki ponaosob, došli iz više različitih društvenih krugova, kasta ili plemena. Ako čovjeka

koji se obratio izbace iz kuće ili on istupi iz visokoustrojenog segmenta društva, kršćanstvo dobiva jednoga čovjeka, ali i gubi njegovu obitelj. Obitelj, narod i susjedi u plemenu se strašno ljute na novoga kršćanina. S njima on nikako ne može razgovarati. Oni će mu reći: "Ti nisi naš. Napustio si nas, jer su ti oni bolji od nas. Sada štuješ njihove bogove, a ne naše." Uslijed toga konglomeratne zajednice, sačinjene od obraćenika koji su se obratili u takvim okolnostima, rastu vrlo sporo. I doista možemo tvrditi da tamo gdje zajednice rastu na ovaj način, obraćenje etničkih skupina iz kojih su obraćenici potekli postaje dvostruko teže. "Kršćani su zaveli jednog našeg", reći će ostali u toj skupini. "A dobro ćemo paziti da se to ne dogodi s još nekim." Relativno je lako dobiti obraćenike jednoga po jednoga. Možda 90 posto misionara koji žele osnivati crkve osnivaju isključivo konglomeratne crkve. Želim ovo naglasiti. Devedeset posto misionara koji žele osnivati crkve uspiju osnivati jedino konglomeratne crkve. Takvi misionari propovijedaju Evanđelje, govore o Isusu, prodaju traktate i Evanđelja te evangeliziraju na još mnoge druge načine. Rado prihvaćaju tragatelje, no koga će dobiti? Čovjeka tamo, ženu onamo, dječaka negdje drugdje, djevojčicu negdje treće – od kojih je svatko iz nekog razloga spreman postati kršćanin i ustrajno trpjeti veliko protivljenje od strane svojih bližnjih. Ako znamo na koji način crkve rastu ili ne rastu na novom tlu, na nedosegnutim mjestima gdje ljudi nisu čuli nešto više, moramo primijetiti da se proces koji sam upravo opisao mnogim misionarima čini nestvarnim. "Molim?" reći će oni; "pa zar ima boljeg načina da dobiješ pristup neevangeliziranima na određenom području, nego da prvo pridobiješ neke od njih? Umjesto da iz toga nastane ovakva izdvojena crkva kakvu si upravo opisao, ovaj nam proces pruža mogućnost ulaska u svaku sredinu odakle dolaze obraćenici. Ipak je to bliže realnom stanju stvari."

Oni koji tako razmišljaju upoznati su sa širenjem crkve na većinski kršćanskom tlu, gdje se ljude koji slijede Krista ne izopćuje iz društva i ne smatra ih se izdajnicima, već se smatra da su učinili nešto dobro. U takvom će društvu gotovo svaki obraćenik moći postati kanal po kojem će kršćanska vjera doći i do njegove rodbine i prijatelja. Tu nema diskusije. Upravo sam to istakao kada sam svojoj knjizi dao naslov "The Bridges of God" (Božji mostovi). Međutim, u kruto ustrojenom društvu gdje se kršćanstvo smatra agresorskom religijom i gdje se ljude isključuje iz društva kada naprave neki veći prekršaj, na takvome mjestu zadobivati obraćenike iz različitih segmenata društva ne samo da ne znači graditi mostove među njima, već i dovodi do podizanja zidova koje nije lako prijeći.

KRETANJE NARODA

Sedam načela

Idemo sada pogledati razlike između ovog i drugog načina na koji Bog čini narode na planetu Zemlji svojim učenicima. Ovo što ću tu iznijeti nije teorija, već trezveno izlaganje vrlo očitih činjenica. Pogledate li na svijet oko sebe, to ćete i sami vidjeti, da dok većina misionara metodom zadobivanja pojedinaca iz svakog sloja društva uspijeva osnivati isključivo konglomeratne crkve, metodom pridobivanja cijelih skupina se tu i tamo osnivaju jata crkava koje rastu. One nastaju tako što se cijela plemena ili kaste obraćaju Kristu. Takav je način umnogome bolji. Ukoliko ga žele bolje koristiti, misionari bi morali naučiti raditi na temelju sedam načela.

Prvo načelo

Prvo, trebaju znati što žele postići. Cilj nije osnovati jednu jedinu konglomeratnu crkvu u cijelome gradu ili na određenom području. Možda će jedino to uspjati postići, ali to im nikako ne smije biti cilj. Cilj je osnovati grozd rastućih, domaćih zajednica, gdje će svaki član ostati u bliskim odnosima sa svojim.

Takav će grozd zajednica najuspješnije rasti ako se nalaze u okviru jednoga naroda, jedne kaste, jednoga plemena; jednoga segmenta društva. Evo primjera: počinjete svjedočiti taksistima u Taipeiu, tada vaš cilj nije pridobiti nekoliko taksista, sveučilišnih profesora, zemljoradnika i ribara, već osnivati crkve koje će većinom činiti taksisti, njihove žene i djeca i mehaničari. Kako budete pridobivali obraćenike iz toga kruga društva, zajednica koju će oni tvoriti bit će po svojoj prirodi društveno jedinstvena. Svima će biti ugodno. Da, cilj mora biti jasno određen.

Drugo načelo

Drugo je načelo da se mjesni vođa ili misionar i njegovi pomagači, moraju usredotočiti na jednu skupinu ljudi. Ako kanite osnovati jedan grozd rastućih crkava među, na primjer, Naircima u Kerali (koja se nalazi na jugozapadnom špicu Indije), tada ćete većinu svojih misionara i njihovih pomagača morati smjestiti tamo gdje će moći raditi među Naircima. Tamo će im propovjedati Evanđelje i vrlo otvoreno im govoriti: "Nadamo se da će u vašoj kasti uskoro biti na tisuće sljedbenika Isusa Krista, koji će i dalje ostati u nairskoj zajednici." Oni, dakako, više neće štovati svoje stare bogove; međutim, mnogi Nairci niti ne štuju stare bogove. Jako puno njih su komunisti koji se rugaju starim bogovima. Nairci koje Bog pozove; koji odluče vjerovati Kristu, voljet će svoje bližnje više nego ranije, i hodit će u svjetlosti. Bit će to predivni spašeni ljudi. Ostatak će Nairci, premda će istodobno biti i kršćani. Ponoviti ću: usredotočite se na jednu skupinu ljudi. Ako imate tri misionara, nemojte da jedan svjedoči među jednim ljudima, drugi među

drugima, a treći 300 kilometara dalje među trećima. Na takav način ćete zajamčeno uspjeti u tome da svaka od osnovanih crkava bude mala, sama i da ne raste. Društvena dinamika tih dijelova društva će se ustrajno protiviti bilo kakvom većem kretanju ljudi ka obraćanju Kristu.

Treće načelo

Treće načelo je da trebate poticati vjernike da, barem u većini stvari, zadrže svoj nacionalni identitet. Neka i dalje jedu hranu koju su ranije jeli. Ne bi trebali reći: "Potječem iz vegetarijanskog naroda, ali sada sam se obratio pa ću početi jesti meso." Kada se obrate, trebaju biti još veći vegetarijanci nego ranije. Što se odijevanja tiče, ne smiju se razlikovati od ostalih pripadnika svog naroda. Mnogi su endogamni po pitanju braka i inzistiraju da se "naši vjenčavaju samo s našima". Nikako ne odobravaju mješovite brakove. Međutim, kada se ljudi obraćaju jedan po jedan, tada se ne mogu vjenčavati s pripadnicima svog naroda, jer se još nitko drugi nije obratio. Ako se obratilo tek nekoliko pripadnika određenoga naroda, kada dođe vrijeme da se oni ili njihova djeca vjenčaju, moraju uzimati supružnike iz drugih segmenata stanovništva. Kada to vidi njihova rodbina, reći će: "Da, postao si kršćanin pa neka ti se djeca miješaju s drugima! Napustio si nas i priključio se onima." Sve vjernike treba poticati neka radosno trpe odbacivanje, tlačenje i progon koji će vjerojatno doživjeti od strane svoje sredine. Kada god netko počne živjeti na drukčiji način, sigurno će se susresti s neslaganjem od svojih milih i dragih. Možda će to neslaganje biti bezazleno, a možda i vrlo ozbiljno. Neka vjernik strpljivo podnosi takvo neslaganje. U svakoj prilici treba reći: "Sada sam bolji sin nego što sam bio; sada sam bolji otac nego što sam bio; bolji sam muž nego što sam bio; i sve vas volim više nego ranije. Vi me možete mrziti, ali ja vas neću. Možete me odbacivati, ali ja neću odbaciti vas. Možete me istjerati iz kuće naših starih, a ja ću se preseliti na verandu. Ili možda u kuću preko puta. I dalje sam jedan od vas i to više nego što sam ikada bio." Potičite vjernike da u potpunosti i u većini stvari zadrže svoj nacionalni identitet. Primijetite, molim, da sam rekao "u većini stvari". To nikako ne mogu učiniti po pitanju idolopoklonstva, pijančenju ili u stvarima koje su očito grijeh. Ako pripadaju sloju društva koji se prehranjuje krađom, više ne smiju krasti. No, u većini stvari (u govoru, odijevanju, prehrani, mjestima gdje odlaze i kućama u kakvima žive) trebaju biti vrlo slični ostalim pripadnicima svog naroda, i moraju se potruditi da upravo tako i bude.

Četvrto načelo

Četvrto načelo nalaže da pokušate dovesti cijele skupine ljudi ka obraćanju Kristu. Ako se na to odluči samo jedna osoba, nemojte je odmah krštavati, već mu recite: "Ti i ja ćemo zajedno nastojati dovesti još pet, deset ili, ako je Božja volja, pedeset pripadnika tvog naroda do prihvaćanja Isusa Krista za Spasitelja kako bi se, kada se krstiš, mogao krstiti zajedno s njima." Vrlo je lako izopćiti jednu osobu iz društva, ali je to vrlo teško učiniti s grupicom od desetak ljudi. A kada se radi o dvije stotine ljudi, to gotovo uopće nije moguće učiniti.

Peto načelo

Evo i petog načela: pokušajte da se tijekom predstojećih godina ravnomjerno obraćaju čitave skupine ljudi. Jedna od najčešćih misionarskih pogrešaka, kako zapadnih tako i istočnih misionara, jest da kad se nekoliko ljudi obrate Kristu - njih 100, 200 ili čak 1.000 - tada misionari ne čine ništa drugo osim poučavanja obraćenika. Žele od njih napraviti dobre kršćane pa misle: "Ako ovi ljudi postanu dobri kršćani, tada će se Evanđelje moći širiti dalje." I tako se oni godinama usredotočuju na manji broj zajednica. I dok prođe deset ili dvadeset godina, kada će se vjernici odlučiti na evangelizaciju izvan svojih okvira, više nitko neće htjeti postati kršćanin. To se neprestano događa. Ovo načelo iziskuje od misionara da od samog početka nastoji doprijeti i do drugih ljudi. "Ali zar to nije siguran način da dobijete loše kršćane koji ne poznaju Bibliju?" Reći ćete: "Budemo li se držali toga načela, uskoro ćemo imati oko sebe mnoštvo 'sirovih' kršćana. Imat ćemo zajednicu od možda pet tisuća ljudi koji su jedva kršćani." Da, sigurno je da ta opasnost postoji. U tom se trenutku moramo osloniti na Novi zavjet, prisjećajući se onih kratkih tjedana ili mjeseci kada je Pavao poučavao nove crkve. Moramo se uzdati u Svetog Duha i vjerovati da je Bog pozvao sve te ljude iz tame u svoje predivno svjetlo. Od dva zla – premalo kršćanske obuke ili dopuštanja da zajednica postane izolirana sredina koja ne može doprijeti do svoje okolice – ovo je drugo zlo puno veće. Ne smijemo dopustiti da se novi vjernici izoliraju. Pokušajmo dovesti do toga da u taj rastući grozd zajednica stalno dolazi neprekidni tok obraćenika.

Šesto načelo

Šesto načelo glasi: obraćenici, bilo ih petero ili pak pet tisuća, trebali bi reći ili barem misliti: "Mi kršćani smo izvidnica svog naroda, svog društvenog segmenta. Pokazujemo svojoj rodbini i prijateljima bolji način života. Način na koji to činimo je dobar za nas koji smo postali kršćani, a bit će vrlo dobar i za vas tisuće i tisuće, koji ne vjerujete. Nemojte nas smatrati izdajnicima. Jer mi smo sada bolji sinovi, bolja braća, bolje žene, suplemenici i pripadnici iste kaste, bolji članovi radnog sindikata, nego što smo ikada ranije bili. Mi vam pokazujemo kako svi možemo živjeti bolje, a ipak zadržati svoj društveni identitet. Smatrajte nas izvidnicima svoga naroda koji ulaze u prekrasnu Obećanu zemlju."

Sedmo načelo

Posljednje načelo koje želim podvući jest ovo: neprekidno ističite značaj bratstva. U Kristu nema više Židova, Grka, roba, slobodnjaka, barbarina niti Skita. Svi smo jedno Kristu Isusu, no isto tako nemojmo zaboraviti da se Pavao nije obrušavao na nesavršene društvene institucije. Na primjer, nije anatemizirao ropstvo. Robovima je govorio: "Budite bolji robovi." Robovlasnicima je govorio: "Budite bolji gospodari." U onom poznatom retku koji govori o jedinstvu Pavao je rekao još i: "Nema više muško ni žensko." Pa ipak, neka kršćani i kršćanke koji su internatima ili sirotištima nastave spavati u odvojenim spavaonicama!! U Kristu nema spolnih razlika. U Božjim su očima dječaci i djevojčice jednako dragocjeni. Muškarci iz jednoga plemena su pred Bogom jednako dragocjeni kao i muškarci iz drugoga plemena. Svi smo grešnici koji su milošću spašeni. Sve je to istina, no istodobno postoje i neke društvene razlike kojih kršćani moraju biti svjesni. I dok govorimo o bratstvu, budimo uvjereni da je najbolji način za postizanje bratstva dovođenje sve većeg broja ljudi i žena iz svakog naroda, svakog plemena i svakog segmenta društva do poslušnosti Kristu. Kada se kršćani počnu umnažati u svakom segmentu društva, tada će se uvelike poboljšati i mogućnost za pravo bratstvo, pravdu, dobrotu i pravednost.

I doista, najbolji način da se dođe do pravde, a možda i jedini, jest da mnogi ljudi u svakom segmentu društva postanu predani kršćani.

ZAKLJUČAK

Kada nastojimo pokrenuti ljude svakoga naroda da se obrate, nemojmo steći pogrešno mišljenje da je metoda pridobivanja pojedinaca i njihovog priključivanja crkvi loša. Jedna dragocjena duša spremna da trpi odbacivanje jer je postala Isusov sljedbenik – jedna duša koja je došla sama – jest način na koji je Bog blagoslivljao i još uvijek blagoslivlja ljude na njihovo spasenje. Međutim, taj je način spor. Uz to, taj način često udaljava obraćenikov narod od svake mogućnosti da čuju Evanđelje. Katkad je to jedina moguća metoda. U tom slučaju, hvala Bogu i za to, i naviknut ćemo se na ograničenja koja nam se time nameću. Potičimo sve one divne kršćane koji podnose progonstvo i gaženje da se mole za svoje najdraže i da daju sve od sebe kako bi što više pripadnika njihovoga naroda povjerovalo i spasilo se. Metoda "jedan po jedan" jest jedan od načina na koje Bog blagoslivlja svoju crkvu i daje da raste. Kretanje naroda je još jedan način. Veliki koraci crkve na novom tlu i izlaženju iz nekršćanskih religija nikada nisu bili temeljeni na pojedinačnim istupanjima, već na temelju pokreta u narodu. Isto tako je istina da je metoda pridobivanja pojedinaca uobičajen početak. U svojoj knjizi "Bridges of God", putem koje je Bog pokrenuo pokret širenja crkava, poslužio sam se jednom usporedbom. Tamo sam rekao da misijski rad počinje propovijedanjem Krista na pustoj poljani. Tamo se teško živi, a broj kršćana se ne povećava. Potrebno je puno misionara. No, tu i tamo misionari ili novi obraćenici nalaze načina kako izaći iz te pustopoljine i uspeti se ka zelenim planinama. Tamo je područje gusto naseljeno, tamo je moguće osnivati prave crkve; tamo crkva jača – ondje postoji kretanje u narodu.

Preporučam vam ovu usporedbu. Prihvatimo ono što nam Bog daje. Ako nam daje metodu pojedinačnih obraćenja, prihvatimo to i naučimo one koji će povjerovati u Isusa kako se mogu u potpunosti uzdati u njega. Pa ipak, nemojmo prestati moliti da nakon tog početka možemo napredovati k višim stupnjevima, zelenim pašnjacima; plodnijem tlu, gdje će ljudi i žene iz istog segmenta društva u mnoštvima postajati kršćani i tako otvarati put za kretanja naroda ka Kristu svugdje na svijetu. Neka je naš cilj kretanje svakog segmenta društva prema Kristu. Tako će dinamika društvene kohezije gurati Evanđelje naprijed i izvoditi čitava mnoštva iz tame, dovodeći ih divnom životu u Bogu. Stoga se pobrinimo da to činimo najdjelotvornijim mogućim metodama.

Odgovori na uobičajene primjedbe

NEKA VAM BIBLIJA BUDE AUTORITET

Susrećemo se s ljudima iz različitih sredina. Postoje i odgovori za njihova iskrena pitanja. Možete im pomoći da ih otkriju u Bibliji i to tako što ćete se i sami bolje upoznati s onim što Biblija kaže na ova, često postavljana, pitanja.

"Ako je Bog tako moćan i pun ljubavi, otkud zlo na svijetu? Zašto ga Bog ne sprječava?"

U Bibliji čitamo da je Bog stvorio savršen svijet, a da je zlo proizvod sotoninog i čovjekovog neposluha i pobune. Grijeh je, a ne Bog, uzročnik zla i stradanja. Štoviše, Bog je učinio sve što je potrebno da bi riješio problem zla tako što je dao da Isus Krist strada i umre za naše grijeha. Međutim, Bog poštuje našu slobodu izbora. Možemo odlučiti da prihvatimo Krista i novi život koji nam on daje ili pak možemo nastaviti živjeti pobunjeničkim životom, što dovodi do zla.

Naučite napamet Rimljanima 1:28

"Nisu li kršćani suviše isključivi kada tvrde da je Isus Krist jedini put prema nebu? Što je onda s iskrenim sljedbenicima drugih vjera?"

Ne radi se o iskrenosti, već o istini. Ako se dva učenja jedno drugome suprotstavljaju, ne mogu oba biti ispravna. Nikakva iskrenost ne može neistinu pretvoriti u istinu. Moguće je biti iskren, ali u krivu. Isto tako nije bitno mišljenje pojedinog kršćanina, već je važno što je Isus Krist rekao.

Naučite napamet Ivan 14:6

"A što je s onima koji nikada nisu čuli za Krista? Hoće li i oni biti osuđeni na pakao?"

Isus je lijepo rekao da nitko ne može otići u nebo osim po njemu. No, u Rimljanima 2:12-15 čitamo da nitko neće biti osuđen samo zato što nije čuo za njega, već će se svakome suditi na temelju onoga što je glede dobra i zla znao i činio. Činjenica je da nitko na svijetu ne može u potpunosti održati čak ni vlastita, a kamoli Božja moralna načela, kojih možda nije niti svjestan.

Naučite napamet Rimljanima 1:19-20

"Nije li Biblija obična zbirka religijskih mitova čiji su autori ljudi? Nije li puna pogrešaka?"

Svi koji proučavaju Bibliju znaju koliko su ovakve optužbe pogrešne i klimave i da ukazuju na nepoznavanje Biblije. Biblijski pisci tvrde da ih je Bog nadahnuo i davao im otkrivenja te da ih je Sveti Duh upućivao da zabilježe događaje značajne za Božju poruku ljudima. Na desetine predviđanja zapisana stotinama godina unaprijed ispunila su se do najsitnije pojedinosti. Preostala proročanstva još čekaju na svoje ispunjenje. Takva predviđanja mogu jedino doći od Boga.

Naučite napamet 2. Petrovu 1:16

"Ako je Isus Krist doista odgovor, zašto su toliki kršćani licemjeri? Zašto ne žive onako kako pričaju?"

Nisu kršćani svi koji se kršćanima nazivaju. Kršćani su samo oni koji su osobno prihvatili Isusa Krista kao Spasitelja i Gospodina te se tako nanovo rodili. U svakoj skupini i organizaciji postoje nelojalni članovi. Ako ustanovimo da je jedna kovanica koju imamo falsifikat, nećemo pobacati sav svoj novac. Čak ni pravi kršćani ne smatraju da su savršeni, već uviđaju da im uvijek treba Kristova pomoć. Ako sumnjičavci traže savršenstvo, naći će ga jedino u Kristu. Ako pak traže stvarnost, pronaći će je u tisućama iskrenih kršćana koji žive s Kristom.

Naučite napamet Rimljanima 14:12

"Zbog čega mnogi obrazovani ljudi odbacuju Kristove tvrdnje? Ne pokazuje li to da je vjera u Krista protivna visokom obrazovanju?"

Vjera u Krista nije protivna visokom obrazovanju. Mnogi veliki znanstvenici iz prošlosti i sadašnjosti su bili i još jesu pravi vjernici Isusa Krista. Krist ne postavlja intelektualna, već moralna pitanja. Zato će obrazovan čovjek odbacivati Krista iz istog razloga iz kojeg to čini i neobrazovan. Glavni razlog za to jest nevoljnost ljudi da se pokore Kristovom autoritetu.

Naučite napamet 1. Korinćanima 1:21

IZVORI:

- Navigators . Personal - Evangelizacija Scripture Memory Course, Colorado Springs, CO: NavPress, n.d.

EVANGELIZACIJA

LEKCIJA **6,7**

Proces obraćenja KAKO POMOĆI LJUDIMA DA POČNU VJEROVATI U KRISTA?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije govoriti o obraćenju kao procesu koji treba očekivati i u kojem ćemo surađivati.

☞ Glavne točke

- Svoje navješćivanje moramo započeti, ne tamo gdje se mi osjećamo najsigurnije, već gdje se naša publika osjeća najsigurnije.
- Samo je jedno Evanđelje, ali možemo ga navijestiti pomoću mnogo metoda.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki bi sudionik trebao:

- biti upoznat s Maslowljevom hijerarhijom potreba.
- poznavati proces čovjekovog približavanja vjeri i predanju Kristu.
- upoznati sve četiri faze evangelizacije i početi prepoznavati ljude kojima služi u okviru tih faza.
- znati da svoje navješćivanje Krista ne trebamo započeti tamo gdje smo mi najsigurniji, već tamo gdje je najsigurnija naša publika, i tako približavati ljude vjeri.

☞ Dodaci

6A Kojim ljudima želimo navijestiti Evanđelje?

6B Tri načela strateškog evangeliziranja

6C Razmatranje Isusovog pristupa ljudima

☞ Savjeti za vođe tečaja

Ovo će biti dvosatna lekcija. Prije nego počnete s poučavanjem, zamolite sudionike da ponove ono što su naučili u proučavanju usporedbe o različitim vrstama tla, u Mateju 13:3-9;18-23.

U ovoj se lekciji spominju pojmovi izneseni ranije u četvrtoj lekciji o staničnim grupama, "Evangelizacija u staničnoj grupi". Ako sudionici tečaja još nisu prošli ovu lekciju, preporučamo da vođa tečaja prije predavanja ove lekcije ponovi prvi odjeljak spomenute lekcije, "Dvije vrste nevjernika".

UVOD

Kada smo proučavali priču o sijaču u Mateju 13, vidjeli smo da je ishod žetve uvjetovan stanjem tla na koje je dobro sjeme palo. Sjeme koje je dalo dobru žetvu palo je i na dobro tlo. Isus je posebno naglasio: "Posijan na dobru zemlju jest onaj koji čuje i razumije riječ." (s.23) Prije nego krenemo s evangelizacijom, moramo pomno ispitati tlo na koje ćemo posijati sjeme. To jest, moramo dobro promatrati ljude kojima želimo svjedočiti te pokušati ustanoviti kako im možemo predstaviti Evanđelje na jasan način. (Primijetite da su u usporedbi srca ovih ljudi bila kruta jer nisu razumjeli poruku.) U ovoj ćemo se lekciji osvrnuti na savjete koji nam pomažu da procijenimo potrebe ljudi i ocijenimo njihov stav prema Bogu, što je prvi korak u kojem im želimo pomoći da razumiju i prihvate Radosnu vijest.

Možda se pitate: "Zašto bismo morali poznavati potrebe ljudi, kada već znamo da je Božja spasonosna milost ono što čovjeku treba?" Odgovor na to je jednostavan: Tako ćemo im pomoći tamo gdje im je pomoć potrebna.

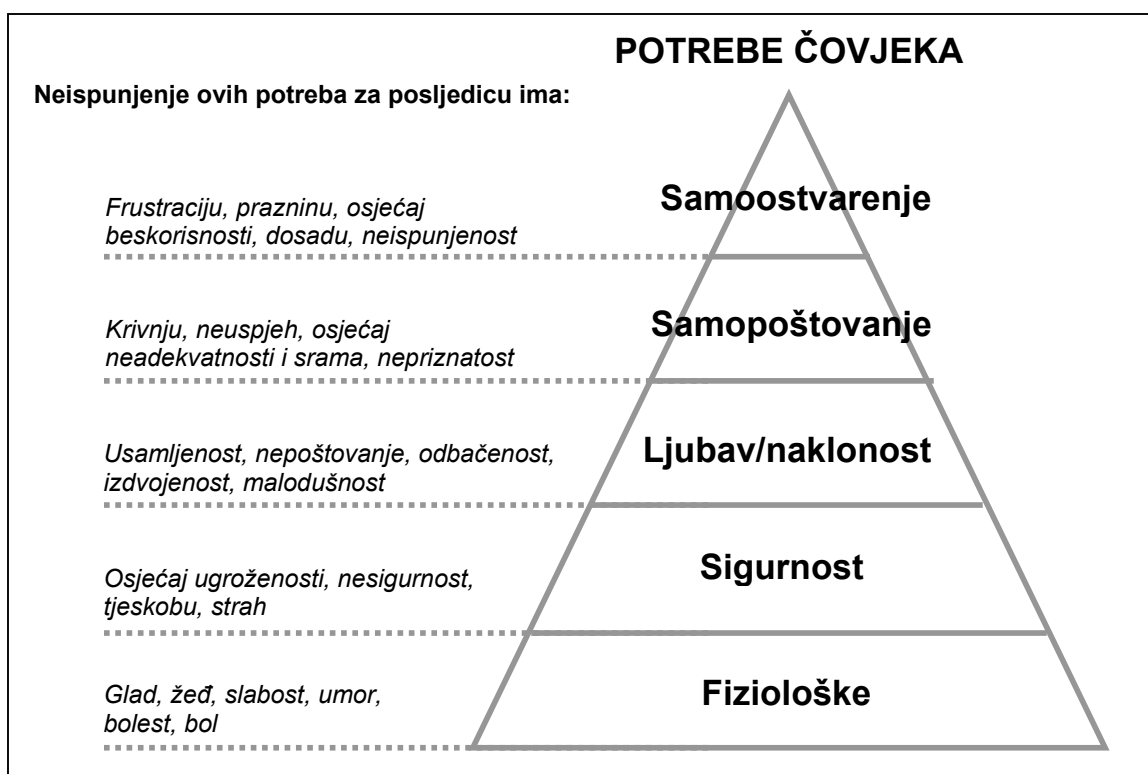
Kada shvatimo najdublje potrebe ljudi, bolje ćemo im pokazati Božju ljubav tako što ćemo im pomoći u njihovu ispunjavanju.

I. PROCJENJIVANJE POTREBA LJUDI

Psiholog Abraham Maslow je osmislio indikator potreba svojstven svim ljudima. Maslow je zaključio da čovjek nema poticaja za postizanje viših razina potrebe ukoliko ni niže razine nisu ispunjene. Na primjer, ako je netko gladan, glavna će mu briga biti kako da dođe do hrane, a ne kako postati priznat, što je već viša potreba. Slika 6.1 predstavlja sažetak Maslowljeve hijerarhije ljudskih potreba, gdje vidimo različite potrebe, zajedno s problemima koji su posljedica neispunjavanja tih potreba.

Slika 6.1

Čovjekove potrebe: preuzeto i prilagođeno iz Maslowljeve hijerarhije ljudskih potreba

Kada ste pomno proučili čovjekove potrebe i posljedice njihovih neispunjenja, (slika 6.1) pogledajte sliku 6.2 i vidite kakvo je rješenje za čovjekove potrebe Bog pronašao.

Slika 6.2
Božje rješenje za čovjekove potrebe

Čovjekove potrebe: preuzeto i prilagođeno iz Maslowljeve hijerarhije ljudskih potreba

Isus Krist jest rješenje za svačije potrebe. Međutim, on se za njih stara putem svog Tijela, naime CRKVE. Ako ne razumijemo nečije potrebe, nećemo znati kako mu pomoći. Gdje biste u ovaj dijagram upisali ljude kojima svjedočite?

II. PROCJENJIVANJE U KOJOJ MJERI LJUDI SHVAĆAJU EVANĐELJE

Razumijevanje nečijih potreba je tek prvi korak. Ako želimo biti djelotvorni u evangelizaciji, moramo znati u kojoj mjeri netko shvaća Boga: je li u pitanju ateist koji uopće ne vjeruje da bilo kakav Bog postoji? Ili se radi o osobi koja traga za Bogom? Možda se osoba ljuti na Boga, itd.? U četvrtoj lekciji o staničnim grupama, "Evangelizacija u staničnim grupama", govori se o dvije vrste nevjernika: o tipu "A" i tipu "B". Nevjernici "A" tipa se donekle zanimaju za Boga i Bibliju i žele čuti kako ih Bog želi voditi kroz život. Nevjernici "B" tipa su oni ljudi koji se ne zanimaju za Bibliju, neće ići u crkvu, možda čak niti ne vjeruju u postojanje Boga i mogu se otvoreno protiviti Evanđelju, pa čak i biti agresivni. Na slici 6.3 vidimo korake koje ljudi poduzimaju u svome približavanju Bogu. Dobro je proučite. Neka od nevjernika "B" tipa tabela možda niti ne obuhvaća, dok su drugi možda tek na jednom od stupnjeva procesa kultivacije. Nevjernici "A" tipa se, međutim, mogu nalaziti na bilo kojem stupnju prije žetve. Ova vam tabela može pomoći u određivanju nečijeg duhovnog stanja, naime je li netko nevjernik "A" ili "B" tipa. Sjetite se svih onih za koje se molite, s kojima se družite i kojima svjedočite. U koju kategoriju na ovoj tabeli biste ih smjestili?

Tabela 6.3. Koraci k vjeri

	KORACI REAKCIJE
KULTIVACIJA	-12 IDE SVOJIM PUTEM -11 SVJESTAN NAZOČNOSTI GLASNIKA -10 POZITIVAN STAV PREMA GLASNIKU -9 SVJESTAN DA JE GLASNIKOV ŽIVOT DRUKČIJI -8 POČINJE SHVAĆATI ZAŠTO JE BIBLIJA VAŽNA ZA ŽIVOT
SIJANJE	-7 POZITIVAN STAV PREMA BIBLIJI -6 SHVAĆA TEMELJE EVANĐELJA -5 RAZUMIJE ŠTO PORUKA EVANĐELJA ZNAČI I ŠTO PODRAZUMIJEVA -4 POZITIVAN STAV PREMA EVANĐELJU
ŽETVA	-3 PRIZNAJU SVOJU OSOBNU POTREBU -2 ODLUČUJE PODUZETI NEŠTO -1 KAJE SE I POČINJE VJEROVATI 0 NOVO STVORENJE U KRISTU!
OKUPLJANJE	+1 VJERA, UTVRĐIVANJE I UTEMELJENJE +2 PRIKLJUČUJE SE BRIŽNOJ ZAJEDNICI KRŠĆANA +3 RASTE! SVE VIŠE JE POPUT KRISTA +4 IDE DRUGIMA BITI "ŽIVI DOKAZ"!

Dok se upoznajete s ovim dijagramom, upitajte se:

- U koju se kategoriju uklapaju ljudi s kojima radim?
- U kojem se trenutku najbolje poslužiti postojećim evangelizacijskim materijalima?
- Za koje korake nema dovoljno materijala za rad s ljudima?

III. RAZUMIJEVANJE ČETIRI FAZE AKTIVNOSTI VEZANIH ZA DOVOĐENJE LJUDI KRISTU

U usporedbi o sijaču, Matej 13, vidjeli smo da se Isus poslužio pričom o sijaču kako bi objasnio istinu vezanu za žetvu, naročito za sam proces sijanja i žetve. Iako se Isus ovdje nije posebno bavio drugim aktivnostima uključenima u cjelokupni proces, ilustracije vezane za zemljoradnju se često rabe u cijeloj Bibliji (Mt. 9:37; Lk. 10:2; Iv. 4:35; 1.Kor. 3:5-9; Gal. 6:9). I dok razmišljamo što sve dovođenje ljudi Kristu podrazumijeva, bilo bi dobro da evangelizaciju raščlanimo na četiri faze, kao na slici 6.4.

Slika 6.4

Četiri faze aktivnosti vezane za dovođenje ljudi Kristu

Aktivnost	Kultivacija	Sijanje	Žetva	Okupljanje
Objašnjenje	Obraća se srcu putem brižnih prijateljstava	Obraća se razumu putem uvjeravanja i komunikacije	Obraća se volji, tražeći vjeru i obraćenje kao reakciju	Obraća se cijelom ljudskom biću i govori o rastu u Kristu
Naglasak	Nazočnost glasnika	Navješćivanje evanđeoske istine	Uvjeravanje u donošenje odluke	Priključivanje mjesnoj zajednici i sudjelovanju u njoj
Biblijski primjeri	Ivan 3 i Ivan 4	Ivan 4 i Djela 8	Ivan 4 i Djela 16	Djela 2:40-47 i Djela 8
Koraci k vjeri	Od -12 do -8	Od -7 do -4	Od -3 do 0	Od +1 do +4

IV. ODREĐIVANJE EVANGELIZACIJSKE STRATEGIJE

Slijedi ilustracija koja nam pokazuje kako ćete odrediti svoju evangelizacijsku strategiju na temelju onoga što ste sada otkrili. Radni list u Dodatku 6A daje vam korisne smjernice pomoću kojih možete odrediti profil ljudi kojima želite svjedočiti.

A. Temeljne potrebe

Marija je mlada žena iz rastavljene obitelji. Bila je jedinica, a otac ju je odbacio. Njezina je majka bila toliko zauzeta brigom za obitelj da nije imala dovoljno vremena za nju. Marija i njezina majka su živjele daleko od njezine šire obitelji. Sada kada je odrasla, Marija misli da je nitko ne voli. Vaša je ocjena da joj je potrebna ljubav/naklonost. (Vidi Maslowljevju hijerarhiju potreba, Slika 6.1)

B. Otvorenost za Evanđelje

Što se tiče njezinih koraka k vjeri (slika 6.3), Marija je na -12. Nije odgojena da bude religiozna i nije imala nikakvog dodira s kršćanima. Ima neku predstavu o tvrdnjama crkve da je crkva bitna za nju, no ne zna ništa o tvrdnjama Isusa Krista.

C. Procjena evangelizacijske strategije

Marija još nije spremna za sijanje sjemena. Date li joj traktat ili Bibliju, vjerojatno ne biste ništa postigli. Njoj treba pokazati Kristovu ljubav i to u srdačnom ozračju prihvaćanja, u fazi kultivacije, slika 6.4. Stoga je odlučujete pozvati na sastanak kućne grupe, gdje postoji velika uzajamna ljubav. Tad je možete uključiti u evangelizacijsko proučavanje Biblije.

I dok budete odlučivali o strategiji pomoću koje ćete pridobiti ljude koje vam je Bog već stavio na srce, možete se moliti i za ljude koji bi, ako prihvate Evanđelje, mogli imati strateški značaj u vašim nastojanjima da donesete Evanđelje na ciljno područje. (Dodatak 6B)

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Jeste li svakome pristupali pomoću istih metoda evangelizacije? Kako biste mogli učiniti svoj pristup raznolikijim?

PLAN DJELOVANJA

Ispunite radni list u Dodatku 6C kako biste na temelju Biblije bolje shvatili da ljudi imaju različite potrebe i da im se stoga treba pristupati na različite načine. U radnom su listu obrađeni različiti slučajevi gdje je Isus u Novom zavjetu otkrivao svoj identitet raznim ljudima. Uz radni list iz Dodatka 6A kao smjernicu, ispunite ovaj list s drugo dvoje iz vaše molitvene trojke. Navedite imena ljudi za koje se molite, procijenite gdje se oni na ljestvici potreba nalaze, ocijenite kako stoje po pitanju približavanja Kristu (Koraci k vjeri). Zaključite kako biste im mogli djelotvorno navijestiti Evanđelje.

Proučite i Dodatak 6B, "Tri načela strateškog evangeliziranja". Tko su utjecajni "vratari" na vašem ciljnom području? Kako ćete im navijestiti Evanđelje?

Kakvim ljudima želite navijestiti Evanđelje?

RADNI LIST

Važni podaci koje smo otkrili u ilustracija s Marijom mogu se sažeti pomoću ove tablice. Pomno promotrite primjer, a onda pomoću praznih tabela na idućoj stranici zaključite koje su potrebe i kakav je odgovor onih za koje se molite u molitvenim trojkama.

IME	TEMELJNE POTREBE (OPIŠITE) (SLIKA 6.1)	ODGOVOR VJERI U KRISTA (SLIKA 6.4)
Marija	Ljubav/naklonost - jedinica - iz rastavljene obitelji - otac je odbacio - majka prezauzeta da bi joj iskazala ljubav	-12 Marija živi po svom. Budući da živi u pravoslavnoj zemlji, svjesna je postojanja tradicionalne crkve, ali ne zna da to ima neke veze s njom. Nikada nije upoznala nijednog kršćanina i ne zna što je sve Krist rekao.

PROCJENA: Marija se nalazi u fazi kultivacije; prije uspješnog sijanja sjemena Evanđelja, potrebno joj je srdačno prijateljstvo.

PRIMJER TABELE ZA ODREĐENJE PROFILA

IME	TEMELJNE POTREBE (OPIŠITE) (SLIKA 6.1)	ODGOVOR VJERI U KRISTA (SLIKA 6.4)

PROCJENA:

IME	TEMELJNE POTREBE (OPIŠITE) (SLIKA 6.1)	ODGOVOR VJERI U KRISTA (SLIKA 6.4)

PROCJENA:

Tri načela strateškog evangeliziranja

U nastavku slijede tri strateška načela koja nam mogu pomoći u evangeliziranju među ljudima s različitim stupnjevima spremnosti da prihvate Evanđelje.

I. STRATEŠKO SIJANJE

Svaki osnivač crkava mora odlučiti što je prioritetno u njegovoj službi. To se odnosi i na pitanje kamo usmjeriti svoje evangelizacijske napore. Jesmo li usmjereni na one koji nam se čine otvoreni ili na one koji ne žele čuti. Iako nam se čini da ove dvije grupe jedna drugu isključuju, reklo bi se da su se apostoli nastojali jednako baviti i jednima i drugima.

A. Oni koji bolje shvaćaju istinu se možda ranije obrate

Kada čitate Djela apostolska, postavljajte si pitanja poput: Kamo bi se apostol Pavao obično zaputio kada bi stigao u neki grad? Kome je najprije pristupao? Zašto upravo njima? Pavao je obično najprije odlazio k Židovima. Zašto je uvijek prvo svjedočio Židovima? Vjerujem da je Pavao bio uvjeren da su oni pripremljeni za Evanđelje i da ih se najbrže može priključiti crkvi i osposobiti za službu. Židovi su već bili upoznati sa Starim zavjetom i znali su puno o Bogu. Moramo biti svjesni da je Pavao htio propovijedati Evanđelje najvećem mogućem broju ljudi u najkraćem roku. Znao je da je netko spremniji, a da je netko drugi manje spreman čuti i prihvatiti duhovnu istinu. To što ga nisu uvijek primali tamo gdje bi došao ne znači da mu strategija nije bila dobra. Međutim, kada bi u nekom gradu Židovi odbacili njegovu poruku, a pokazalo se da je pogani žele čuti, Pavao je išao k poganima. Ovakvo stanje stvari sa Židovima i poganima vidimo u većini gradova što ih je Pavao posjetio. Ne zaboravimo da nam je cilj osnivanje dovoljnog broja crkava. Što se više ljudi uključi, tim bolje. A kada ljudi prestanu biti polje za žetvu, tada postaju žeteoci. Navješćujte Radosnu vijest svima koji hoće slušati, no posebno se usredotočite na one koji bi ubrzo mogli postati članovi Božjeg misijskog tima.

B. Osobama od većeg utjecaja, “vratarima”, će možda trebati više vremena da se obrate, ali njihov bi dugoročni utjecaj mogao biti veći

Najbolji je primjer sam Pavao. Imao je sve potrebno da bi mogao naveliko govoriti o Bogu. Bio je više nego revan. Međutim, trebalo je vremena da bi shvatio – i samo u osobnom susretu sa živim Kristom – da se mora obratiti Kristu. Tada je i sam želio otići u Rim i svjedočiti pred Cezarom — najmoćnijim čovjekom na svijetu — pa makar zbog toga bio okovan i zatvoren (Djela 25:11; 27:24). Ako vam je Bog dao želju da pridobijete neku utjecajnu osobu iz vaše sredine, ustrajte u tom prijateljstvu. Obilno ga “zalijevajte”. Jer, imate nešto što je toj osobi potrebno! Molite se! Zatražite od Boga da počne otvarati vrata prilika, a onda ih iskoristite. Sjetite se da je i Savao, progonitelj crkve, postao Pavao, apostol poganima.

II. ŽIVJETI STRATEŠKI — NALAZITE LJUDE TAMO GDJE SE NALAZE, A NE TAMO GDJE SE VI OSJEĆATE SIGURNO

A. Uvažavanje osobe, Ivan 3:4-9

Otkrivamo da je Gospodin, kada je u ovim poglavljima razgovarao s tri različite osobe, svakoj od njih otkrivao njezine potrebe na različit način. Učenome je farizeju Isus pokazao da, zapravo, uopće ne razumije duhovne stvari. U razgovoru sa Samarjankom na bunaru, Isus je bio ljubazan i ponovno je pobudio njezinu duhovnu žeđ za Bogom. Rođenom je slijepcu Isus najprije ispunio tjelesnu potrebu te tako stvorio u njemu glad za bliskošću. Načelo koje se ovdje jasno ističe jest da Isus nije gledao na ljude kao na “duše s ušima”. Vidio je u njima stvarne osobe sa stvarnim potrebama i pružao im je istinsko prijateljstvo.

B. Evangelizacija s obzirom na stvarne potrebe 1. Korinćanima 9:19-23

Mudar ribar će promatrati ribu koju želi loviti, doznat će čime se ona hrani i kada, te gdje i kako duboko pliva. Potom će za zasjedu odabrati mjesto koje je najbližije prirodnom staništu te ribe kako bi je privukao. Mudar ribar neće na udicu zataknuti mađarski gulaš samo zato jer ga on osobno voli! Budući evangelizatori, morate razumjeti kako nevjernici razmišljaju, otkriti što im je dragocjeno te premostiti ponor koji dijeli njegove potrebe (koje on smatra takvima) od njegovih duhovnih potreba (koje će mu otkriti Sveti Duh i Božja riječ).

III. STRATEŠKO SHVAĆANJE — ZADOVOLJNI LJUDI UGLAVNOM NE ŽELE PROMJENE

A. 1. Korinćanima 1:18-31

Teško je dovesti Kristu one ljude koji su zadovoljni sobom i misle da sve znaju. Tu spadaju intelektualci, bogati i drugi ljudi koji uživaju svjetovni ugled. Činjenica je da će ih tek nekakva osobna kriza navesti da poslušaju poruku Evanđelja. Moramo biti spremni za prilike za svjedočenje koje se u takvim krizama javljaju. Osim toga, moramo izgraditi odnos razumijevanja s tim ljudima, kako bismo znali kada su suočeni s nevoljama te im pravovremeno pružiti nadu.

B. Matej 9:12

Mudar ribar ide u ribolov kada je riba gladna, a ne kad se najede. Zadaća nas evangelizatora jest da ukažemo ljudima na njihove potrebe koje treba ispuniti te da u njima stvorimo glad za Kristom. Budimo svjesni da oni koji su najspremniji priznati svoju potrebu jesu oni koji će najprije razmisлити o Kristovu rješenju, to jest ukoliko doista traže rješenje. Ako ljudi nemaju glad za Evanđeljem, zatražite da je Božji Duh pobudi u njima.

Sažetak

Sjetimo se što sve uspješna evangelizacija od nas iziskuje:

- samoinicijativnost u sili i ljubavi Svetog Duha, kako bismo pomogli ljudima da zakorače i još se više približe Kristu u tom procesu manjih odluka.
- da budemo uz ljude, kako bismo ih ohrabрили i upućivali kako da odluče slijediti Krista.
- da se molimo da se ljudi pokaju i povjeruju u Krista, kako bi primili njegovo spasenje po vjeri.
- uvođenje ljudi u zajednicu i službu mjesne crkve.

Razmatranje Isusovog pristupa ljudima

USPOREDNI RADNI LIST

Evandjelja su puna zanimljivih Isusovih razgovora s raznim ljudima. Želimo proučiti neke od njih kako bismo vidjeli razlike i sličnosti u Isusovu pristupu ljudima. Proučite svaki biblijski odjeljak naveden u tabeli i odgovorite na pitanja.

Biblijski odjeljak:	Ivan 3:1-21	Ivan 4:5-26	Ivan 9:5-7, 35-39	Marko 10:17-22
S kim Isus razgovara?				
Što doznajemo o osobi na temelju odjeljka?				
Kako je razgovor počeo?				
U kojem retku se mijenja smjer razgovora?				
Što Isus traži?				
Što Krist daje?				
Kakva je reakcija njegovog sugovornika?				

